Ponson du Terrail

Junetea regelui HENRIC

2

Partea întâi
FRUMOASA ARGINTAREASA

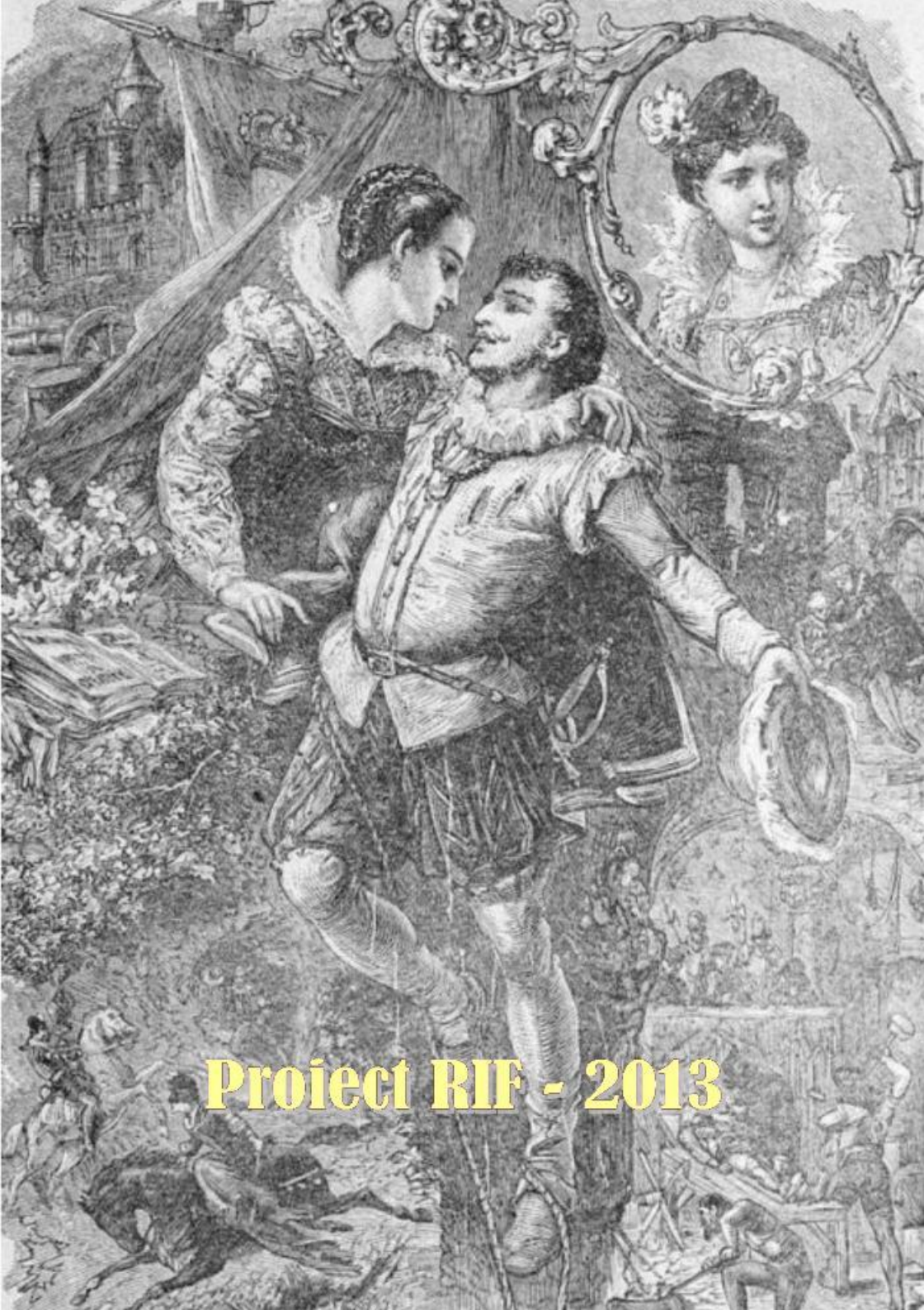
Proiect RIF - 2013

Versiune electronică: **[V3.2]**

PONSON DU TERRAIL

Junețea regelui HENRIC

PARTEA ÎNTÂI
FRUMOASA ARGINTĂREASĂ

Proiect RIF – 2013

Adaptarea şi corectura textului: România Inedit

Frumoasa argintăreasă

Amanta regelui Navarrei

Galanteriile frumoasei Nancy

Adaptare după ediția 1879
a Editurii Dor P. Cucu, BUCUREŞTI

Episodul al doilea

AMANTA REGELUI NAVARREI

(LA MAÎTRESSE DU ROI DE NAVARRE)

Capitolul XXV

În acea zi, regele Carol al IX-lea vânase la Saint-Germain.

Regele urmărise un lup, şi Majestatea Sa, ce era într-adevăr pasionat de vânătoare, aşteptându-l, cu un glonte îl făcu să se rostogolească.

După ce lupul fusese omorât, regele văzu că nu era decât ora douăsprezece din zi.

— Domnilor, zise el însoțitorilor săi, mi se pare că mai avem timp sa vânăm un cerb. Ce zici dumneata, Pibrac?

— Sunt de părerea Majestății Voastre, Sire.

— Şi dumneata, domnule de Coarasse?

Henric şi Noë făceau parte dintre însoțitorii regelui, pe care îi invitase, ne reamintim, prin intervenția domnului de Pibrac.

— Dar, Sire, răspunse prințul, dacă Majestatea Voastră voieşte să vâneze o căprioară cu acei frumoşi câini pe care i-am văzut azi dimineață în curtea castelului Saint-Germain, vom simți o plăcere fără seamăn.

— Credeți?

— Sunt sigur.

— Ei bine, zise Carol al IX-lea, Pibrac, amicul meu, trimite să aducă câinii…

Şi, pe când domnul de Pibrac se depărta spre a da ordine, regele adăugă:

— Într-adevăr, sora mea Margot, căreia îi place foarte mult vânătoarea, a făcut rău că nu ne-a însoțit astăzi. Ce zici dumneata, domnule de Coarasse? Timpul e încântător…

— Da, Sire.

— Şi Margot şi-ar fi petrecut bine timpul, sfârşi regele ce aruncă o privire răutăcioasă tânărului prinț.

— Oare Alteța Sa, o fi fost indispusă azi dimineață? întrebă el.

— Margot avea dureri de cap.…

— O răutăcioasă durere, Sire.

— Crezi, domnule de Coarasse?

— Cred a o zice, cel puțin.

Regele ridică din umeri.

— Femeile au totdeauna dureri de cap când nu voiesc să facă cutare sau cutare lucru. Mă prind că dacă sora mea Margot, ştia

că vânați cu mine…

De astă dată, Henric simți că se roşeşte.

— …ar fi venit îndată.

— Ah! Sire, ce glumă!

Regele înțelese că mersese puțin prea departe şi astfel îl punea pe tânăr într-o mare încurcătură.

— Dumnezeul meu, zise el, nu glumesc deloc. De când Margareta ştie că trebuie să se căsătorească cu prințul de Navarra, ea aleargă după toți béarnezii pe care îi întâlneşte tot sperând că se va găsi unul ce îi va putea face portretul viitorului ei bărbat.

Domnul de Pibrac se reîntoarse cu câinii şi începu mişcările.

Căprioara fu prinsă în mai puțin de trei ore, şi regele, încântat strigă:

— Cred, pe onoarea mea, că voi mânca astă-seară cu mare poftă.

— Cu atât mai bine, Sire, zise Pibrac, când regele mănâncă, supuşii săi au foame.

Regele surâse:

— Ei bine, te invit la prânz, Pibrac.

— Asta e o mare onoare pentru mine, Sire.

— Precum şi pe cei doi veri ai dumitale.

Henric şi Noë se înclinară, şi regele Carol al IX-lea dădu semnalul de plecare şi se întoarse la Paris cu suita sa.

Majestatea Sa, intrând pe poarta Luvrului, zise domnului de Pibrac:

— Du-te să o vezi pe sora mea Margot, şi întreab-o dacă mai suferă de dureri de cap. O vei invita la prânz din partea mea.

— Sire, zise căpitanul gărzilor după ce se întoarse, Alteța Sa, Doamna Margareta încă suferă mult şi s-a pus în pat.

„Drace! îşi zise Henric, şi întâlnirea ce mi-a dat-o?”

Regele se aşeză la masă cu domnul de Pibrac, cei doi tineri ce treceau drept veri ai lui, domnul de Crillon, colonel de gărzi, şi doi alți gentilomi ce îl însoțiseră la vânătoare.

— Mi-e o foame de lup, zise el. Dacă viitorul meu cumnat, prințul de Navarra, are o asemenea poftă de mâncare când se întoarce de la vânătoare, sora mea Margot nu prea va fi de plâns… şi, adăugă Carol al IX-lea râzând, Burbonii nu se vor stinge…

Regele abia îşi sfârşi supa, când unul dintre pajii săi, acela ce se numea Gauthier, intră zicând:

— Sire, starostele comercianților, roagă în genunchi, pe

Majestatea Voastră să îi dea o audiență cât mai degrabă.

— Să se ducă dracului starostele, zise regele, ce poate avea el cu mine? spune-i să vină mâine.

— Sire, el pretinde că vine să vorbească Majestății Voastre despre o crimă îngrozitoare.

— Ei bine! murmură Pibrac, asta priveşte pe oficialul poliției.

Dar regele făcuse o mişcare la aceste cuvinte de crimă îngrozitoare.

— Hei! hei, zise el, ce o mai fi şi asta? spune-i să intre, Gauthier, micuțul meu.

Pajul ieşi; apoi, după două minute, el deschise uşa şi domnul staroste al comercianților intră.

Acesta era un bătrân măreț, purtând haina de magistrat cu demnitate, şi care avea mişcările şi înfățişarea mai mult ale unui gentilom, decât ale unui orăşean.

Se numea Joseph Miron, şi era fratele medicului regelui.

— Domnule staroste, zise Carol al IX-lea, ce îi întinse, după obicei, mâna spre a-i fi sărutată, s-a pus oare foc Parisului pe patru părți?

— Nu, Sire.

— Podurile au fost luate de vreo furie neaşteptată a Senei?

— Nici aceasta, Sire.

— Atunci, ce s-a întâmplat oare aşa de îngrozitor, ca să fii fără milă pentru un sărman rege, ce moare de foame, tulburându-l astfel?

— Sire! răspunse starostele, vin să cer dreptate Majestății Voastre.

— Dreptate! strigă regele.

— O crimă îngrozitoare s-a petrecut astă-noapte în casa unui orăşean, şi murmurul public…

— A fost omorât? întrerupse el.

— Omorât şi jefuit.

— Şi ce zice murmurul public?

— El acuză oamenii din serviciul Majestății Voastre.

— Cum dracu?! Domnule, zise cu vioiciune regele lăsând să îi cadă din mână cuțitul pe care-l ținea, n-am în serviciul meu decât gentilomi şi oameni de cuviință.

— Sire, răspunse starostele cu siguranță, nu acuz nimic. Dar s-a găsit un soldat mort…

— Ah! să vedem, zise regele, explică-te mai bine, domnule

staroste.

Henric şi Noë schimbară o privire furişă.

— Ei bine, Sire, reluă Joseph Miron, trebuie să vă spun că se afla în strada Urşilor un neguțător argintar, numit Samuel Loriot.

— Un evreu!

— Un evreu botezat.

— Botezat sau nu, zise regele, puțin îmi pasă! era orăşean din Paris?

— Da, Sire.

— Bine... continuă.

— Samuel Loriot nu se bucura de o reputație a unui om prea onest, dar el era bogat, chiar prea bogat... şi, cu toată grija avută de a nu răspândi acest zvon, toți o ştiau. Mai mult încă, Samuel Loriot avea o femeie tânără şi foarte frumoasă...

— Ah! ah! zise regele.

— Acea femeie a dispărut.

— Singură?

— Nu se ştie.

— Şi bărbatul?

— Azi dimineață, cei dintâi locuitori care s-au trezit pe acea stradă, urmă starostele, au fost foarte mirați văzând uşa casei lui Loriot întredeschisă, când de obicei ea era ferecată ca o cetate. Ei au împins uşa şi au intrat, dar la primul pas făcut pe coridor au dat de un cadavru.

— Acela al bărbatului?

— Nu, Sire.

— Şi al cui dar?

— Al unui bătrân servitor, numit Job.

— Bun! Apoi? zise regele.

— În prima cameră la dreapta coridorului, lângă lada deschisă şi goală, s-a găsit un al doilea cadavru.

— Bărbatul, de astă dată?

— Nu, Sire. Era cadavrul unui soldat, şi un orăşean l-a recunoscut, amintindu-şi că l-a văzut, acum trei zile, de gardă la poarta Luvrului.

— Drace! zise regele încruntând sprâncenele.

— În sfârşit, la primul etaj, s-a găsit un cadavru, acela al servitoarei.

— Dar... bărbatul?

— Bărbatul s-a găsit înecat şi lovit de un pumnal între umeri.

— În ce loc?

— La Nesle.

— Pe viața mea! domnule staroste, strigă regele, dar ştii că acestea dau o sumă de patru omucideri?

— Patru, Sire.

— Şi acel soldat mort?

— Sire, am făcut o anchetă ce mi-a dat rezultate foarte stranii.

Regele îl privi cu curiozitate.

— Din această anchetă, urmă Joseph Miron, rezultă că burghezul Samuel nu a fost omorât în casa lui, ci pe marginea Senei, şi câteva picături de sânge au fost aflate pe o piatră de sub podul Saint-Michel.

Carol al IX-lea tresări şi o presimțire îi spuse că în toate acestea René Florentinul se afla amestecat.

Joseph Miron urmă:

— Burghezul Samuel a fost lovit între cei doi umeri, de un pumnal. Un bărbier chirurg, pe care l-am adus, a declarat că moartea trebuie să fi fost grabnică. Apoi cadavrul a fost aruncat în apă. Dar, lucru straniu, rana pare să fi fost făcută cu acelaşi pumnal ce a lovit pe bătrânul Job şi servitoarea…

— Şi pe soldat? zise regele.

— Oh! nu, Sire.

— Ce spui! zise Carol al IX-lea cu totul captivat de această istorisire.

— Bătrânul Job, burghezul Samuel şi servitoarea au fost loviți cu un pumnal triunghiular de fabricație franceză.

— Pe când soldatul?…

— Soldatul a fost lovit cu un stilet italian, de formă pătrată ce n-a făcut decât o rană foarte mică, aproape invizibilă. Cu toate acestea, adăugă el, tot între cei doi umeri, ca şi burghezul, a fost lovit, şi rana trebuie să-i fi adus îndată moartea.

— Hm! murmură, regele, ce nu înțelegea încă.

— Afară de aceasta, reluă Joseph Miron, pumnalul ce se afla atârnat la brâul soldatului, semăna cu totul ca formă aceluia care a lovit pe burghez şi pe cei doi servitori ai săi.

— S-ar putea crede oare, că asasinul să fi schimbat arma?

— Nu, Sire! au fost doi asasini, sunt mai mult ca sigur. Amândoi au omorât pe burghez sub podul Saint-Michel.

— Bun.

— Şi, înainte de a-l arunca în apă, ei l-au jefuit, au luat cheia

casei ce o avea în buzunar, şi prin mijlocirea acelei chei au intrat în casa lui.

— Ah! încep a înțelege, zise regele. Dar soldatul?

— Soldatul era unul dintre asasini. Complicele său l-a omorât pentru a nu împărți cu dânsul ceea ce se afla în ladă.

— Ştii, domnule staroste, zise Carol al IX-lea, că este un lucru grav să aduci astfel o acuzație, împotriva unui soldat!

— Sire, am a aduce o acuzație şi mai gravă.

— Ce spui!

— Atât de gravă, încât rog pe Majestatea Voastră de a mă asculta numai între patru ochi.

Regele se ridică, puțin mişcat, făcu un semn şi duse pe Joseph Miron în cealaltă parte a sălii.

— Să vedem! zise el, te ascult…

Şi el murmură cu veselie:

— Aceasta e făcută intenționat! Mi-e foame numai o dată pe an, şi tocmai în acea zi nu mă lasă să mănânc.

Capitolul XXVI

Descoperirile lui Joseph Miron, staroste de comercianți, produsese o oarecare mişcare printre comesenii regelui; mişcare foarte neplăcută, căci deja, la acea epocă, se presimțeau idei de independență şi tulburări viitoare ale burghezilor din Paris.

Regele conduse pe Joseph Miron destul de departe de masă, astfel că nu se putu auzi ceea ce vorbeau; dar comesenii Majestății Sale nu-i părăseau cu privirea.

— Domnilor, zise încet domnul de Pibrac, se simte ceva rău: regele încruntă sprâncenele, şi îmi pare că buzele îi pălesc: acesta e un semn de furtună.

— Vai de René! murmură Noë la urechea prințului.

— Aceşti negustători au devenit de o îndrăzneală nepomenită! şopti Crillon. Pentru un burghez omorât, dacă ei ar fi ascultați, s-ar aduna parlamentele…

Pe când comesenii regelui vorbeau cu jumătate de voce, Joseph Miron, falnicul staroste, zicea lui Carol al IX-lea:

— Sire, este timpul ca Majestatea Voastră, prin câteva ordine straşnice, să facă dreptate în legătură cu străinii.

— Ce voieşti să zici, domnule staroste?

— S-a găsit la nenorocitul argintar, un pumnal de formă

italiană, acel stilet cu care soldatul a fost omorât…

— Ah! zise regele, ai acel pumnal?

— Da Sire, iată-l.

Şi starostele scoase stiletul de sub mantia sa.

La vederea acelei arme, regele – ce-şi aminti că l-a văzut la brâul lui René şi că îi admirase lucrătura, căci mânerul era minunat sculptat – tresări şi făcu o mişcare.

— Dă-mi acest stilet, zise el, şi sfârşeşte-ți povestirea, domnule staroste.

— Lângă pumnal, urmă Joseph Miron, se mai afla o cheie… asasinul a uitat toate acestea pe un scaun. Această cheie, Sire, e de o lucrătură minunată şi nu se fabrică, sunt sigur, asemenea chei în regat. Numai un italian…

— Dă-mi acea cheie, îl întrerupse cu vioiciune Carol al IX-lea.

Şi el luă cheia pe care starostele i-o întinse.

— Domnule Joseph Miron, îi zise el atunci, nu este necesar să mai pronunți vreun nume. Întoarce-te acasă. Te asigur, pe cuvântul meu, că se va face dreptate.

— Sper, Sire, răspunse el cu siguranță.

Apoi, el salută cu respect şi se retrase.

Regele se reaşeză la masă, şi nu spuse niciun cuvânt din cele ce starostele îi destăinuise; dar după ce păstră tăcerea timp de câteva minute zise:

— Domnilor, v-aş fi foarte îndatorat, dacă nu ați repeta cele ce s-au spus aici. Voiesc să desluşesc această afacere mai înainte de a fi aflată de toată lumea.

Apoi, adăugă îndreptându-se către domnul de Pibrac:

— Vei preveni pe regina-mamă că-i voi face o vizită în astă-seară.

Regele pronunță aceste din urmă cuvinte cu un accent de mânie, ce fu observat de comesenii săi.

Din acel moment, regele nu mâncă decât cu neplăcere şi rămase tăcut şi gânditor.

Comesenii se priveau cu uimire.

Numai Henric şi Noë schimbau câteodată priviri.

În fine, regele se ridică de la masă.

— Anunță pe regina-mamă, zise el lui Pibrac.

Căpitanul gărzilor se ridică şi ieşi fără a zice un singur cuvânt.

— Domnilor, vă salut! zise regele depărtându-se astfel de gentilomii, cărora le făcuse onoarea de a-i invita la masă.

— Pe legea mea! murmură domnul de Crillon, dacă soldatul, ce a stricat astfel pofta regelui ar trăi, i-aş rupe eu însumi gâtul.

Henric şi Noë ieşiră cei din urmă.

Dar în momentul când Henric trecea pragul, el zări pe Raoul în anticameră, făcându-i un semn misterios.

Prinţul se apropie de paj:

— Domnule de Coarasse, îi zise Raoul, am o însărcinare pentru dumneata.

— Ah! zise Henric, şi de la cine?

— De la Nancy…

— Adevărat, amicul meu?

— Da, domnule.

— Şi ce voieşte cu mine Nancy?

— Ea m-a însărcinat să vă spun că există *durere de cap* şi *durere de cap*.

— Bun!

— Şi că aceasta ar fi una care s-ar potoli poate, dacă ai merge să te plimbi pe marginea apei.

— La ce oră?

— La ora zece, zise pajul.

— Şi aceasta e tot, amice Raoul?

— Tot… Domnule.

— Ei bine! îţi mulţumesc… la revedere!

— Domnule de Coarasse, zise Raoul, mă iartă… am uitat…

— Ah!

— Am uitat de a vă reaminti că… mi-aţi făgăduit…

— Da, că vorbesc pentru dumneata lui Nancy, nu e aşa?

În loc de răspuns, Raoul se mulţumi să roşească.

— Ei bine, fii liniştit, zise prinţul, mă voi ocupa de tine.

Vorbind astfel, Henric privi orologiul ce se găsea în anticameră.

Era abia ora nouă.

— Ce voi face până la ora zece? îşi zise el.

Dar domnul de Pibrac, ce îşi împlinise însărcinarea pe care i-o dăduse regele, se întoarse şi îi zise trecând:

— Aşteaptă-mă, seniorul meu…

Henric şi Noë rămaseră în anticameră, de unde auziră pe căpitanul gărzilor zicând regelui:

— Majestatea Sa, regina-mamă se află în acest moment la Doamna Margareta.

Regele răspunse:

— Ei bine, voi merge să o găsesc la Margot.

Domnul de Pibrac ieşi de la rege şi zise celor doi tineri.

— Veniți cu mine…

— Hm! îşi zise prințul, mă prind că domnul de Pibrac voieşte să ne chestioneze şi că bănuieşte că noi ştim mai multe decât dânsul asupra întâmplării din noaptea trecută.

Prințul se înşela. Domnul de Pibrac nu bănuise un singur moment, nici care fu adevăratul asasin a lui Samuel Loriot, nici că Henric şi Noë se aflau într-un mod indirect amestecați în această îngrozitoare afacere.

Căpitanul gărzilor duse pe cei doi tineri la dânsul şi închise uşa cu zăvorul. Îndată ce ei fură intrați, el zise surâzând:

— Seniorul meu, regele va merge la Doamna Catherine, ce se află în acest moment la prințesă. Mă prind că, asemenea mie, Alteța Voastră e curioasă să ştie ce se va petrece. Starostele comercianților a spus multe regelui.

Henric surâse:

— Nu ghiceşti!? zise el.

— Să ghicesc… ce?

— Cine e asasinul lui Loriot?

— Ah! Dumnezeul meu! zise Pibrac, unde mi-era dar capul? Acest nume de Loriot care a fost pronunțat mai înainte cu o oră nu mă mişcase. Da, da, e acel burghez a cărui femeie a-i scos-o din ghearele lui René.

— Da, făcu prințul, cu un semn din cap.

— Dar atunci?…

— Atunci… René a fost mai fericit a doua decât întâia oară.

— El a răpit femeia?

— Oh! nu, zise prințul, dar la omorât pe bărbat. Cât despre femeie, ea e într-un loc sigur.

Atunci Henric istorisi căpitanului gărzilor uimit, tot ce se petrecuse de două zile.

— Ah! seniorul meu, zise în fine Pibrac, ştii că joci un joc îngrozitor?…

— Aş? nu mă tem de René.

— Teme-te de el, din contră, seniorul meu. René e foarte periculos. Jocul e început, nu te retrage… dar fii tot atât de prudent pe cât de curajos, căci, fără de aceasta, eşti pierdut.

Domnul de Pibrac deschise atunci dulapul cu cărți de vânătoare şi arătă trecerea secretă.

— Desigur, zise el, nu mă împinge curiozitatea, dar presimțirea pericolului.... Trebuie se ştim cu orice preț ce se va petrece între regina-mamă şi rege.

— Haidem! zise Henric.

Noë rămase în camera domnului de Pibrac, şi acesta din urmă, ca şi Henric, se strecură cu paşi furişați în trecerea secretă.

Henric puse ochiul la deschizătura practicată prin piciorul Christului.

Margareta şi regina se aflau singure.

Margareta zicea:

— Ce poate voi regele la această oră? Se zice că de azi dimineață e foarte bine dispus.

— E bine dispus pentru că nu i-am vorbit de afacerile statului, răspunse regina-mamă cu amărăciune; regele nu se plictiseşte atunci când îi vorbeşti despre binele regatului său.

— Pentru că, orişicui, i se cam urăşte cu politica, murmură tânăra prințesă.

Regina n-avu timp să răspundă, căci nişte paşi se auziră şi un şambelan deschizând uşa, anunță:

— Regele!

Carol al IX-lea intră.

Margareta şi regina-mamă se aşteptau să-l vadă surâzând, dar rămaseră uimite văzându-l palid, tăcut, cu sprâncenele încruntate.

— Bună seara Margot, zise el sărutând mâna surorii sale.

Apoi se înclină cu răceală înaintea mamei:

— Bună seara, Doamnă, zise el.

Regina-mamă îl privea mai mult cu curiozitate decât cu spaimă.

— Doamnă, zise regele, după un moment de tăcere, vin să vă previn că va fi mâine adunare de parlament.

Regina făcu un gest de mirare.

— Şi vin pentru a te ruga să asişti, urmă regele, căci se va judeca un mare vinovat.

Catherine nu înțelegea şi continua să privească pe rege cu uimire.

— Vinovatul, urmă Carol al IX-lea, va fi condamnat la supliciul roții, şi sentința va fi executată mai înainte de trei zile.

— Dar de ce vinovat vorbeşti, Sire? întrebă regina.

— De un tâlhar, de un mizerabil asasin.

Regina tresări.

— Dar, zise ea, problema hoților şi asasinilor îl priveşte pe

marele staroste, Sire, nu pe mine.

— Te înşeli, Doamnă.

— Şi credeam că Majestatea Voastră avea să-mi vorbească despre vreun prinț sau senior ce a conspirat împotriva binelui statului sau al coroanei.

— Conspiratorii, Doamnă, sunt aceia care prigonesc poporul, adăpostindu-se sub protecția regală pentru a sugruma burghezi liniştiți şi a-i jefui…

Catherine de Médicis înțelese tot; ea îşi reaminti că René în ajun, îi ceruse viața unui om.

— Ai protejat dar niscaiva mizerabili, Sire? zise ea.

— Eu, Doamnă? Nu. Dar dumneata?

— Eu?

— Ascultă-mă dar, Doamnă, zise el cu răceală, ascultă-mă!

— Te ascult, Sire.

— A fost asasinat, în strada Urşilor, noaptea trecută, în îndoitul scop, de a-i răpi femeia şi de a-l jefui, un argintar numit Loriot…

— Un hughenot, cred, întrerupse regina.

— Un burghez din Paris, Doamnă.

— Ei bine? zise regina.

— Asasinul a uitat în casa victimei sale un pumnal şi o cheie.

— Oh! îşi zise Catherine, nemernicul!

— Acel pumnal şi acea cheie, iată-le, zise regele.

Şi el arătă cele două obiecte reginei ce nu-şi putu stăpâni o emoție.

— Nu recunoşti această armă? întrebă regele.

— Nu, Sire… Cum crezi?…

— Haida-de! Doamnă, priveşte bine… pe lamă se află o inițială… este aceea a favoritului dumitale… a lui René Florentinul!

La rândul ei regina deveni palidă şi tăcută.

— Dacă René a făcut crima, îl voi pedepsi, zise ea.

— Oh! mă iartă, replică regele, aceasta nu te priveşte Doamnă. Aceasta e afacerea parlamentului şi pe urmă a călăului…

— Sire, zise ea, René e un servitor devotat… el a făcut mari servicii… el a scăpat coroana descoperind un complot.

— E un asasin, Doamnă.

— Dar Sire, pentru un burghez…

Regina abia pronunțase acest cuvânt cu dispreț, când îşi muşcă buzele şi înțelese că René era pierdut şi voia să-l scape.

— Un burghez! strigă Carol al IX-lea, cu mânie, un burghez! dar

burghezii, Doamnă, vor fi aceia ce vor răsturna într-una din zile tronul meu, dacă nu voi lua seama! Mai înainte de opt zile, René va fi supus de viu supliciului roatei pe Place de Grève!

Şi regele se ridică cu grăbire şi ieşi, fără ca regina să mai aibă timp să încerce să-l oprească.

Odată regele plecat, Catherine şi Margareta se priviră.

— Acest René, zise în fine regina, e un mizerabil ce va sfârşi prin a mă face să mă cert foarte tare cu regele.

Margareta tăcu.

— Dar, adăugă Catherine, îmi e trebuincios, îl voi scăpa.

Şi regina ieşi la rândul ei, fără îndoială pentru a-l căuta pe rege.

Atunci Henric se aplecă la urechea domnul de Pibrac:

— Haidem! zise el.

— Vino! zise căpitanul gărzilor.

Ei părăsiră trecerea misterioasă, şi când dulapul fu reînchis, Noë îi privi pe amândoi.

— Ei bine! dar, reluă Henric, cam miroase rău pentru René.

— Aş! făcu domnul de Pibrac.

— Şi, adăugă prinţul, va putea foarte bine fi dat supliciului de viu.

Pibrac ridică din umeri:

— Regele e regele, zise el, dar regina e singura stăpână.

— Ce voieşti să spui?

— Că parlamentul va achita pe René.

— Va îndrăzni, oare?

— Dacă va ajunge până acolo, zise căpitanul gărzilor. Dar cred că parfumierul nici nu va fi arestat.

Domnul de Pibrac se înşela, căci în acel moment se auzi o bătaie la uşă:

— Cine e acolo?

— Eu, zise vocea lui Raoul.

— Ce doreşti?

— Regele vă cheamă.

— Drace! murmură căpitanul gascon, ce nu-şi putu stăpâni o senzaţie de groază.

Apoi zise prinţului:

— Aşteptaţi-mă aici… mă întorc…

Henric ce nu îşi uita întâlnirea, privi orologiul.

— Cu neputinţă, zise el, sunt zece ore… Domnule de Pibrac, v-aş fi recunoscător dacă nu aţi mai deschide dulapul în astă-

seară?...

Şi pe când domnul de Pibrac mergea la rege, care fără îndoială voia să-i ordone arestarea lui René Florentinul, – însărcinare de care domnul de Pibrac se temea tare, – Henric şi Noë ieşeau din Luvru.

Domnul de Pibrac intră la rege.

— Majestatea Voastră m-a chemat? întrebă el.

— Da.

— Sunt la ordinele regelui!

— Pibrac, amicul meu, zise Carol al IX-lea, ce se plimba cu paşi mari prin cabinetul său, vei lua cu tine patru oşteni din gărzile mele şi îl vei căuta în Luvru sau în Paris, pe René Florentinul.

— Majestatea Voastră, întrebă Pibrac, doreşte a consulta stelele?

— Voiesc să pedepsesc pe un asasin, zise regele.

Pibrac găsi de cuviință să se facă a nu înțelege, dar regele urmă:

— René e cel care a asasinat pe burghezul Samuel Loriot.

— Alteța Voastră îmi ordonă să-l arestez?

— Desigur.

— Unde să îl duc?

— La Châtelet, şi îl vei pune în fiare; apoi vei spune guvernatorului temniței că răspunde de dânsul cu capul lui...

Pibrac se înclină, făcu un pas spre uşă, apoi se întoarse.

— Ce e? întrebă regele.

— Sire, răspunse Pibrac, sunt un sărman gentilom, pe care regina-mamă îl iubea deja foarte puțin şi care va fi un om pierdut, mâine, după ce-l voi fi arestat pe favoritul Doamnei Catherine.

— Ce zici? spuse regele cu superioritate.

— Ah! suspină Pibrac, dacă Majestatea Voastră voia chiar să mă trimită la război, aş merge cu inima deschisă...

— Ori ți-e teamă, Pibrac?

— Sire, răspunse căpitanul gărzilor, dacă domnul duce de Crillon era însărcinat cu această afacere, el ar izbuti mai bine ca mine.

Carol al IX-lea privi pe favoritul său, apoi cugetă că mama sa era cea mai răzbunătoare dintre femei.

— Ai dreptate, sărmanul meu Pibrac, zise el, mama mea nu va îndrăzni să se atingă de Crillon, pe când de tine...

— Oh! eu, zise Pibrac, sunt un om pierdut, dacă Majestatea Voastră stăruie să îl arestez pe acel otrăvitor.

— Du-te de-l caută pe Crillon, zise regele.

După câteva momente, ducele de Crillon intră.

— Duce, îi zise regele, îl vei aresta pe René Florentinul, parfumierul reginei!

— Pe viața mea! Sire, strigă Crillon, omul fără teamă, niciodată Majestatea Voastră nu m-a însărcinat cu ceva mai plăcut.

— Aş zice la fel, domnule duce, zise domnul de Pibrac, dacă mă numeam însă Crillon.

— Du-te, zise regele, tot tăcut şi încruntat.

Capitolul XXVII

Pe când regele dădea ordinul de a fi arestat René Florentinul, Henric şi Noë ieşeau din Luvru şi întâlneau la douăzeci de paşi de poartă un om care, învelit în mantaua lui, înainta cu paşi mari.

— René! exclamă Henric.

Florentinul, căci era el, se opri şi privi pe cei doi tineri…

— Unde te duci astfel, messire? întrebă Henric.

René era palid.

— Domnilor, zise René, scuzați-mă, mă duc la Luvru şi sunt grăbit; trebuie să văd pe regină îndată.

— Dumnezeul meu, cât eşti de palid, domnule René.

— Sunt palid? şopti parfumierul.

— Pe credința mea! messire, zise Henric, mergi cu o înfățişare înspăimântată, aerul ți-e tăcut… Oare n-ai reuşit în marele proiect ce trebuia să asigure averea şi amorul dumitale?

— Nu, messire.

— Ah! drace! Dacă mă lăsai mai mult să consult stelele, alaltăieri-seară, ai fi putut sfârşi poate în a vedea lămurit acea influență nefastă ce se opunea norocului dumitale.

Henric vorbea fără batjocorire, cu tonul unui om convins de ştiința sa, şi care crede că nu ține decât de mijloace supranaturale lucrurile stranii ce a descoperit.

El îşi juca atât de bine rolul, încât René crezu.

— Domnule de Coarasse, îi zise el, mi s-a întâmplat o mare nenorocire… dar vă voi cere sfatul mai târziu pentru aceasta, poate mă vei ajuta… Acum trebuie să merg la Luvru.

— Dar ce ți s-a întâmplat? Vorbeşte!…

— A fost răpit sau asasinat, – nu ştiu sigur – copilul meu.

— Fata dumitale?

— Oh! nu, zise René, ci pe un tânăr ce-l creşteam ca pe copilul meu şi pe care-l iubeam.

— Este cu putință? zise Henric cu un ton atât de naiv, încât de aici înainte, Florentinul putea bănui pe lumea întreagă de dispariția lui Godolphin, mai înainte de a cugeta la el.

— Pe onoarea mea! domnule René, urmă el, poate că sunt nebun, căci ai reputația unui om rău, şi ştiu că eşti inamicul meu de moarte…

— Eu? nu, zise René.

— Ai fost, cel puțin.

— V-am iertat.

— Adevărat?

— Dumnezeul meu! zise Florentinul cu oarecare francheță, mi-am promis a mă face mai bun. Fatalitatea pare că mă împovărează şi încep a mă căi.

— Ei bine! reluă Henric, te văd atât de trist, atât de tăcut, încât îmi inspiri oarecare interes.

René îl privi pe Henric.

Prințul ştiuse a-şi da fizionomiei o înfățişare atât de plină de sinceritate încât vicleanul René fu păcălit.

— Şi dacă Noë şi amicul meu, vă putem fi utili…

René păru că se îndoieşte:

— Iacă, zise el, mi-ai prezis atâtea lucruri stranii, ce s-au îndeplinit pe jumătate, încât am sfârşit prin a crede în puterea dumitale de a prezice.

— Trebuie dar, mai mult să crezi că…

— Oh! eu, zise René, cred că mi-am pierdut influența, stelele de ieri nu-mi mai arată nimic… dacă ai putea să-mi regăseşti copilul…

— Voi încerca.

Henric privi cerul:

— Iată o frumoasă noapte, zise el. Dă-mi mâna!

René îi întinse mâna lui.

Henric o luă şi continuă a privi stelele.

Deodată el scoase un țipăt:

— Domnule René, îi zise el, mergi la Luvru?

— Da, domnule.

— Nu te duce!

— Pentru ce?

— Nu ştiu, dar ți se va întâmpla o nenorocire…

— Dar regina m-aşteaptă…

— N-ai pierdut nimic astă-noapte?

René tresări.

— Nu ştiu ce sunt, dar văd două obiecte a căror formă exactă nu o pot preciza…

René păli şi cugetă la pumnalul şi cheia sa.

— Nu merge la Luvru, repetă Henric, căci acele două obiecte ce nu pot defini…

— Ei bine!

— Ei bine! îți vor aduce nenorocire. Nu te duce…

Henric vorbea cu un ton serios, ce mişcă mult pe Florentin.

Un moment René se îndoi şi era să se întoarcă.

Dar era ora când în fiecare seară regina îl aştepta, şi dacă René făcea întreaga Franță să tremure, o încruntare de sprâncene a Catherinei îl făcea să tremure la rându-i.

— Trebuie, zise el. Dacă steaua va împiedica destinele să-şi urmeze cursul lor, adăugă el cu tristețe… Bună seara, domnilor.

Şi acel om, atât de măreț în ajun, se depărta cu capul plecat şi cu tristețea pe față. Dispariția lui Godolphin îl descurajase cu totul.

Pe când Henric şi Noë păreau că se depărtează, René intră în Luvru, nu prin poarta cea mare, ci prin acea portiță păzită de un soldat, prin care Nancy îl introdusese în ajun pe Henric.

René urcă aceeaşi scară întunecoasă. Numai că în loc să meargă spre galeria din stânga, el se întoarse spre dreapta şi se îndreptă spre apartamentele reginei-mamă. René obişnuia să intre printr-o uşă ce comunica printr-un cabinet de toaletă alăturat cu dormitorul reginei.

Acea uşă nu era niciodată închisă decât cu clanța. René o deschise şi intră în cabinet.

Apoi, călăuzit de o rază de lumină, el intră în cameră. Camera era goală. Dar lampa aprinsă şi hârtiile răspândite pe masă îl făcu să-şi spună că regina nu putea fi departe.

Şi, într-adevăr, nu după mult timp, paşii reginei-mamă se auziră în camera vecină.

Catherine ieşind de la fiica sa, alergase după rege. Dar deja regele se închisese în cabinetul său, şi soldatul de la uşa sa se puse înaintea uşii zicând:

— Regele nu primeşte.

— Nici chiar pe mine?

— Chiar pentru Majestatea Voastră a fost dat ordinul, zise soldatul.

Catherine se întorcea deci la dânsa cu mânia în inimă, când îl zări pe René.

— Doamnă, strigă René care nu prevăzu cele ce urmau să se petreacă... vin a vă cere dreptate.

— Dreptate! zise regina dându-se înapoi cu un pas.

— Da, Doamnă.

— Şi ce ți-au făcut maestre René? strigă regina a cărei furie René nu o observase încă.

— Mi-au asasinat sau răpit un copil pe care îl aveam la mine.

— Ah! zise Catherine, care privi cu sânge rece pe parfumier. Apoi adăugă: Este straniu, sărmanul meu René, se petrec lucruri stranii în Paris. Pe când îți răpeau copilul...

— Ei bine! zise René curios şi văzând în fine că regina era palidă şi că privirea ei scânteia de furie.

— În acelaşi timp, urmă Catherine, era asasinat un burghez, din strada Urşilor, un bătrân, o femeie şi un soldat.

— Adevărat? zise René a cărui voce tremura.

— Şi asasinul a lăsat o cheie şi un pumnal în casă.

René deveni palid.

— Şi acel pumnal, exclamă Catherine a cărei mânie izbucni deodată, era al tău, mizerabile!

Catherine vorbind astfel aruncă o privire fulgerătoare Florentinului.

— Doamnă... şopti el... mi-ai permis... dumneata...

— Taci, infame!

René aplecă capul şi începu să tremure.

Catherine urmă:

— Dar de astă-dată, îmi retrag protecția ce a făcut să fiu urâtă de întreaga curte...

— Doamnă...

— Starostele comercianților a mers şi a cerut dreptate regelui, vocea publică te acuză, şi regele a permis justiției să-şi urmeze cursul.

René se cutremură.

— Vei fi arestat, judecat de parlament, condamnat şi supus supliciului roatei de viu.

Pronunțând aceste cuvinte, regina privi spre René.

René avea înfățişarea unui condamnat ce-şi aşteaptă ora

supliciului. Dar Catherine zisese ea însăşi cu două zile în urmă că erau atâtea secrete între ea şi René, încât mila îi cuprinse inima.

— Iată, zise ea, nu pot face nimic altceva decât să te sfătuiesc să fugi.

René, ca pierdut, o privi.

— Fugi, zise ea, fugi cât mai degrabă!

Şi ea îi arătă uşa, şi Florentinul înţelesese că nu mai era nimic de făcut. René îşi luă mantaua şi voi să sărute haina reginei.

Dar ea îl respinse:

— Îndărăt! asasinule! zise ea.

René plecă capul şi ieşi.

Atunci Florentinul ieşi din sală, şi cu capul ameţit, alergă spre portiţa prin care intrase. Pe când voia să iasă, soldatul îl opri cu arma.

— Nemernicule! zise René cu un ton de siguranţă. Oare nu mă cunoşti?

— Eşti messire René, zise soldatul.

— Atunci lasă-mă să trec.

— Nu, zise soldatul. Am ordin, domnule René…

— Dar cum m-ai lăsat să intru…

— Aşa mi-a fost ordinul.

— Şi de la cine?

— De la rege.

René, înspăimântat, fugi; urcă din nou scara cea întunecoasă şi intră la regină:

— Doamnă, zise el cu disperare, portiţa e păzită.

— Ei bine! zise regina, deschizând uşa camerei sale ce răspundea în apartamentele cele mari, ieşi pe aici! poate că gărzile scării celei mari nu au primit încă acest ordin.

René străbătu prin apartamentele cele mari şi ajunse la scară. Două santinele se aflau pe întâia treaptă.

— Loc! strigă René.

Santinelele se dădură la o parte. La capătul de jos al scării se aflau alte două santinele.

— Loc! repetă René.

Aceştia asemenea, îi făcură loc.

— Sunt scăpat! şi zise el.

Străbătu curtea Luvrului şi ajunse sub boltă.

La acea oră marea uşă a regescului edificiu era totdeauna închisă, dar era îndestul să bată la ferăstruia corpului de gardă,

pentru ca ea să se deschidă.

René bătu.

— Deschideți! zise el.

Un soldat ieşi.

— Cine e? întrebă el.

— Eu…

— Numele?

— René.

Parfumierul sperase că numele lui îi va deschide uşa. De abia îl pronunță, când un om ieşi din corpul gărzilor. Acel om era Jean, ducele de Crillon.

— Hola! strigă el, la mine!

La acea voce toată garda ieşi.

— Domnule, zise René, poate că nu mă recunoaşteți?

— Poftim? zise el cu superioritate.

— Sunt René.

— Arestați-l pe acest caraghios! ordonă ducele, ce nu se înjosi a-i răspunde, şi luați-i spada.

Florentinul înțelese că ducele de Crillon primise ordine.

Un soldat îi luă spada şi el nici nu încercă să o scoată pentru a se apăra.

Atunci Crillon luă acea spadă, o scoase din teacă, pe care o aruncă departe de el, şi ținând-o cu o mână de mâner şi cu cealaltă de vârf, el o frânse pe genunchiul lui.

— Iată, zise el, cum se tratează aventurierii ce imită pe gentilomi şi acuză pe oamenii regelui… Aşa! acum puneți lanțuri acestui asasin, ordonă el.

Nu se aflau lanțuri prin corpul gărzilor, dar nu lipseau frânghii. După un semn al lui Crillon ei legară mâinile parfumierului la spate.

— Acum, continuă Crillon, deschideți uşa…

Uşa se deschise.

Doi soldați se puseră la dreapta şi la stânga lui René.

Crillon îl împinse înainte:

— Umblă! nemernicule! îi zise el.

Se întâmpla pentru prima oară ca un senior al curții să-l trateze atât de dur pe parfumier, acel om a cărui favoare fusese până atunci atât de mare încât fiecare tremura la gândul de a-i displace.

— Pe credința mea de Crillon! murmură ducele, această afacere cu care m-a însărcinat regele e cam neplăcută; dar, pentru că

nimeni nu o voia, m-am văzut nevoit să o iau asupra mea.

Şi el duse pe René la închisoarea Châtelet, ale cărei uşi se deschiseră înaintea lui.

Spre nenorocirea lui René, guvernatorul de la Châtelet era un soi de Crillon cu picioarele scurte, un gentilom de necorupt şi fără teamă, un vechi soldat ce se numea sir de Fouronne şi care îi ura pe toţi acei curteni italieni veniţi în Franţa.

— Domnule, îi zise Crillon, vezi acest om?

— Da, desigur, acesta e René Florentinul, zise sir de Fouronne.

— Ei bine! este un asasin care va fi dat supliciului roatei din ordinul regelui.

Sir de Fouronne privi spre René.

— Asta trebuia făcut de mult…

— Ţi-l încredinţez, adăugă Crillon, şi răspunzi de el cu capul dumitale.

— Răspund, zise cu simplitate guvernatorul.

René înţelese, intrând înăuntru, unde-i puseră fiarele la picioare, că nu trebuia să se aştepte că va primi milă.

„Ah! murmură el, dacă ascultam pe acel sir de Coarasse, acel îndrăcit béarnez, ce citeşte viitorul în stele…”

. . . . . .

Pe când uşile cele gigantice de la Châtelet se închideau în urma lui René Florentinul, Henric şi Noë conversau la lumina lunii, şezând pe marginea apei, aşteptând ca ora zece să sune la biserica Saint-Germain-l’Auxerrois.

— Noë, amicul meu, zicea Henric, cum crezi tu că îmi împlinesc rolul de astrolog?

— De minune!

— Ştii că a fost destul de greu, prietene?…

— Desigur, că da!

— A încredinţa pe un om, ce se bucură de numele de prezicător că eşti mai prezicător ca el, aceasta e frumos!

— Dar periculos…

— Aş! pentru un moment mi-a fost milă de el, atât era de speriat; dar mila mea n-a influenţat întru nimic, el s-a dus să cadă într-o cursă.

— Eu sunt de părerea lui Pibrac.

— Şi, ce zice Pibrac?

— Că va ieşi din Châtelet, şi că, dacă nu iese, parlamentul îl va

achita.

— Oh! zise Henric.

— Aş! vei vedea. Şi cum mai curând sau mai târziu va afla că i-am făcut atâtea…

Dar Henric întrerupse pe însoțitorul său.

— Noë, amicul meu, zise el, am o idee, o idee minunată!

— Să vedem.

— Şi care ne va pune pentru totdeauna la adăpost de mâinile şi răzbunările acestui afurisit Florentin.

— Ah! zise Noë, să vedem dar, care este acea idee.

— Paola te iubeşte, nu e aşa?

— La nebunie.

— Ei bine, răpeşte-o.

— Drace! asta e un lucru grav.

— Aceasta va fi un fel de amanet, o garanție.

— Fie! Dar unde s-o ducem?

— Cu Godolphin. Godolphin iubeşte pe Paola. Dacă Paola consimte a-ți rămâne prizonieră, nu va mai fi nevoie să-l închidem pe Godolphin.

— Ah! aşa e! zise Noë, ideea e bună, şi voi cugeta.

— Te sfătuiesc.

— Şi chiar astă-seară voi sonda terenul.

— Te duci dar?

— Vezi bine.

În acel moment, zece ore sunară.

— Şi eu, zise Henric, voi vorbi de rău pe prințul de Navarra.

Cei doi tineri, după ce-şi dădură mâna se despărțiră. Noë se îndreptă spre podul Saint-Michel, Henric începu a se preumbla în susul şi josul apei aşteptând pe Nancy.

Nancy nu întârzie şi apăru în pragul porții. Ea tuşi, Henric se apropie.

Soldatul care cu puțin mai înainte se opusese cu atâta vioiciune lui René Florentinul părea acum că doarme. Cu toate acestea nu era acelaşi din seara trecută.

— Se vede, îşi zise Henric, că acesta e ordinul obişnuit.

Nancy îi luă mâna şi se îndreptă cu el spre scara întunecoasă.

Prințul urcă, condus de Nancy.

Scara era mai întunecoasă ca niciodată, şi i se păru prințului că devenise mai lungă.

— Dar, zise el, continuând a urca, parcă nu era aşa de sus.

— Este adevărat.
— Cum! Luvru! a crescut!?
— Nu, zise camerista.
— Atunci, Doamna Margareta…
— Sst.
— Ea s-a mutat cu un etaj mai sus?
— Deloc… Nu.
— Dar… atunci…
— Atunci, îi zise Nancy la ureche, ai uitat că adesea prinții se căsătoresc prin *procurațiune*[1]?
— Fără îndoială.
— Ei bine! astă-seară ea face ca ei…
— Ce spui? zise Henric.
— Pe mine mă vei găsi la întâlnire.

Şi zicând acestea, Nancy deschise o uşă şi tânărul prinț intră într-o mică cameră cochetă şi cu totul parfumată.

— Aceasta e locuința mea, zise Nancy. Poți să cazi la picioarele mele, tot ce îmi vei spune va fi fidel raportat…

Şi Nancy începu să râdă ca o nebună, închise uşa şi trase zăvorul:

— Haidem! zise ea, să vedem!… Cazi dar, la genunchii mei!…

Henric o privi… Nancy era frumoasă… frumoasă să amețească capul unui sfânt!

Capitolul XXVIII

Prințul avea nouăsprezece ani, Nancy poate şaisprezece.

Părul blond şi ochii albaştri a lui Nancy timp de cinci minute îi ameți capul şi îl făcu să uite de Doamna Margareta precum şi de frumoasa Sarah.

— Pe legea mea! murmură el; da! da, mă voi pune în genunchi.

Şi el se puse într-un genunchi înaintea lui Nancy; îi luă mâna şi i-o sărută cu galanterie.

— Bun! prea bine!… zise Nancy; de minune, frumosul meu cavaler… acum şezi jos…

---

[1] *Procurațiune* – formă veche a substantivului *procurație* (procură, împuternicire, mandat, delegație); prin *procurațiune* o prințesă era reprezentată până la oficierea căsătoriei de o altă persoană împuternicită în acest sens.

Şi ea îşi trase mâna.

Henric încercă să o rețină, dar mâna lui Nancy era subțire şi satinată, şi ea îi alunecă printre degete ca un ac.

— Eşti încântătoare, zise Henric, frumoasă ca un înger.

— Ce spui?

— Şi voiesc a ți-o dovedi.

Prințul îi prinse talia, dar Nancy îi scăpă şi râse batjocoritor:

— Ah! zise ea, procura doamnei Margareta nu înaintează atât…

Aceste cuvinte uimiră puțin pe prinț.

— Cum? zise el, privind pe Nancy, ce nu se oprea din râs.

— Ei… da!… ştii că reprezint aici pe Doamna Margareta.

— Aş! zise Henric, gândul nu-mi e decât la tine; eşti încântătoare…

— Mi s-a spus adesea.

— Şi dacă voiai să mă iubeşti!…

— Nu! frumosul meu cavaler… nu pot…

— Şi pentru ce?

Prințul îşi pierduse cu totul capul; el sfârşise prin a lua mâna lui Nancy şi se aşează lângă ea.

— Pentru ce? zise ea, tot batjocoritoare, pentru că eu nu sunt o damă mare sau o prințesă.

— Aud? murmură prințul uimit.

— Şi că o fată de o noblețe mică, aşa ca mine, sfârşi Nancy, ce n-are de zestre decât dinții săi cei albi, părul său blond şi ochii săi albaştri, caută un bărbat… iar nu altceva, domnule de Coarasse.

— Şi! zise prințul, cine ştie? poate că ne vom putea înțelege…

Nancy îl privi:

— Ai fi un frumos bărbat, zise ea, dar nu voiesc pentru trei motive.

— Ce spui?

— Cel dintâi, este că o fată ce n-are decât frumusețea sa ca zestre, nu trebuie să se mărite cu un gentilom ce nu posedă decât spada. Nu se poate scoate unt din două pietre.

— Poate se va întâmpla să-mi vină vreo moştenire de undeva.

— Oh! zise camerista, trebuie să fie vreun castel în Spania sau vreo vie pe marginea Garonnei.

Henric surâse.

— Să vedem al doilea motiv, zise el.

— Nu vânez cu plăcere pe moşiile altora.

Henric îşi reaminti că în ajun el se afla la genunchii Margaretei.

— Vânătoarea pe proprietăți străine e foarte plăcută, zise el.
— Se poate, dar îmi place mai mult ideea de a fi stăpân pe ele.
— Bun, şi al treilea?
— Ah! al treilea, zise Nancy, e cel mai serios.
— Adevărat?
— Da, da... şi voiesc a-l păstra pentru mine.
— Cum... nu se poate... frumoasa mea copilă.
— Dacă voieşti ți-l voi spune, domnule de Coarasse.
— Se vedem!
— Ei bine! pentru că... mi-am dat cuvântul.
Acest cuvânt pe care tânăra fată apăsă, făcu pe prinț să tresară.
— Ah! Dumnezeul meu! strigă el, şi eu promisesem lui Raoul... sărmanul Raoul!
Nancy se roşi. Henric îi luă mâna:
— Iartă-mă, micuța mea, zise el; înşeli cu bună-voință pe femeia ce iubeşti şi mai bucuros pe aceea ce nu iubeşti...
— Drace! frumoasă morală...
— Dar nu calcă cineva cuvântul său, şi eşti atât de încântătoare încât uitasem făgăduiala ce-am făcut-o lui Raoul...
— Dar, zise cu vioiciune Nancy, n-am spus că era Raoul...
— Nu, desigur; dar fața ți-a devenit atât de serioasă încât nu m-aş putea îndoi.
Nancy aplecă puțin capul.
— Cel puțin, zise ea, nu-i spune...
— Oh! fii liniştită...
Henric privi pentru o ultimă oară pe Nancy.
— Ce păcat! îşi zise el; am făcut rău că am promis.
— Domnule de Coarasse, reluă camerista ce începu iarăşi să râdă, ştii că eşti cam amețit?...
— Ce spui?
— Vezi bine! Sunt zece minute de când te afli aici şi nu m-ai întrebat încă...
— Pentru ce-am venit, nu e aşa?
— Desigur. Ei bine, te afli în camera acesta pentru că Doamna Margareta nu a prevăzut acest eveniment ce pune tot Luvrul în mişcare.
— Ce eveniment, micuța mea?
— Mânia regelui din cauza omorului din strada Urşilor.
— Ah! da, zise Henric.
— Şi arestarea lui René.

— El e arestat?

— Este de un sfert de oră. Domnul de Crillon s-a însărcinat cu aceasta. Şi, urmă Nancy, regina-mamă e ca o nebună; se plimbă necontenit între camera ei şi camera Doamnei Margareta. Înțelegi?

— Da, fără îndoială. Dar pentru ce, micuța mea, ieri…

— Ah! eşti foarte curios…

— Cum să nu fiu! zise prințul.

— Pentru că îmi cunoşti secretul, trebuie să devin amica dumitale, zise ea.

— Eu sunt deja al dumitale.

— Adevărat?

— Drace! trebuie să mă mulțumesc cu atât, căci Raoul…

— Sst!

Nancy puse mica sa mână pe gura lui Henric.

— Dacă vei mai pronunța acest nume, nu vei şti nimic.

— Bun! Vorbeşte!

— Ei bine, Doamna Margareta nu suferea de cap ieri, şi nu avea nicio afacere.

— Ea putea deci să mă primească?

— Vezi bine.

— Pentru ce dar?…

— Pentru că femeile sunt capricioase, Doamna Margareta s-a temut…

— S-a temut? şi de cine?

— De dumneata.

Henric simți o bătaie de inimă.

— Frumosul meu amic, urmă Nancy, inima femeilor va fi totdeauna un mister. Aceea a Doamnei Margareta e plină de lucruri stranii şi de slăbiciuni… ai văzut pe Alteța Sa pentru prima oară. Sunt trei zile. Desigur mersese la acel bal nu cu voința ei… Sărmana prințesă a plâns toată ziua aceea.

Henric avea obiceiul să înțeleagă lucrurile mai dinainte. El surâse:

— Ea a plâns cu ochii îndreptați spre Lorena… zise el.

— Se poate.

— Şi după bal?

— Ea nu mai plângea, dar era visătoare. I-ați promis să-i povestiți multe despre curtea de Navarra.

— M-am ținut de cuvânt, îmi pare.

— Da, frumos… zise Nancy.

— Am ofensat-o oare?

— Dumnezeul meu! zise Nancy, dacă o ofensai n-ai fi fost acum aici…

— Dar atunci, pentru ce, ieri?…

— Sentimentele de cinste, morală şi datorie ale prinţesei îşi făceau testamentul, şopti spirituala cameristă, şi cei din Lorena, pentru că se plictiseau, au încercat să se agaţe de o creangă.

— Şi creanga?

— Creanga s-a rupt, zise Nancy.

Henric se roşi ca un şcolar şi fu rândul lui Nancy să-şi râdă de dânsul.

— Vezi, zise ea, dacă credeam adineauri în castelul spaniol şi via gasconă, cum aş fi fost de păcălită! Iubeşti deja pe Margareta… ea te iubeşte!…

— Nancy!…

— Nu te apăra, frumosul meu fluturaş. Când priveşti acea frumuseţe strălucitoare, îţi arzi aripile şi inima.

— Mica mea Nancy, zise prinţul ce reluă mâna tinerei fete într-ale sale, pentru că nu sunt decât amicul dumitale, spune-mi dacă voi mai aştepta mult pentru a o revedea.

— Eşti prizonier aici până ce Doamna Catherine consimte a pleca.

— Şi atunci mă vei duce?

— Fără îndoială, n-am intenţia să te păstrez aici pentru totdeauna.

— Aş voi bucuros… murmură prinţul, ce nu putu să se abţină de la a admira părul lui Nancy.

Nancy îl ameninţă cu degetul:

— Te voi spune lui Raoul, zise ea, şi el îţi va da o lovitură, de spadă…

Deodată, Nancy se ridică şi păru că ascultă…

— Regina pleacă! Vino zise ea.

Ea luă pe prinţ de mână, îl făcu să iasă din frumoasa ei cameră şi îl duse din nou prin scara cea întunecoasă.

Camera lui Nancy era la etajul al doilea; apartamentul Margaretei în cel dintâi, sub acela al lui Nancy. Aveau dar, să coboare un etaj.

Cum intră în sala misterioasă, Henric simţi că inima îi bătea.

„Iată ceva neobişnuit, îşi zise el. Azi dimineaţă, privind pe Sarah, simţeam întocmai aceiaşi emoţie. Oare… într-adevăr… voi

iubi două femei deodată?…”

La uşa apartamentelor prințesei, Nancy se opri.

— Un cuvânt, zise ea, punând mâna pe cheia uşii, şi aplecându-se la urechea prințului, sau mai bine zis o povață.

— Ascult.

— Fii timid şi nu mă trăda… te voi servi!

Nancy deschise uşa, şi prințul se află în camera Margaretei.

Prințesa ridică capul şi-l zări pe Henric.

O uşoare roşeață trecu pe fruntea Margaretei.

Ea salută pe Henric cu mâna şi făcu un semn misterios lui Nancy.

Nancy trase zăvoarele uşii ce răspundea în apartamentele cele mari, şi ieşi prin aceea din sală.

Atunci Margareta privi pe acela pe care-l credea un simplu gentilom gascon.

Henric rămase în picioare la oarecare distanță, şi, fidel poate recomandării lui Nancy, poate supunându-se unei adevărate emoții, el păstră atitudinea unui îndrăgostit, cel mai respectuos şi cel mai timid din lume.

Această atitudine încântă pe Margareta.

— Ah! domnule de Coarasse, zise ea întinzându-i mâna spre a i-o săruta, cât trebuie să fii de fericit că nu eşti prinț!

Henric surâse, apoi suspină.

— Aş vrea să fiu… murmură el.

— Să nu fii niciodată, reluă Margareta. De azi-dimineață capul mi-e amețit de politică; regina-mamă nu-mi lăsă un moment de odihnă.

Henric se apropie cu sfiiciune.

— Şezi jos, domnule de Coarasse, urmă prințesa. Sper că pentru azi, nu voi mai fi neliniştită de mâniile regelui şi de temerile reginei-mamă pentru scumpul ei, René.

Henric luă un scaun şi îl puse lângă fotoliul Margaretei…

— Vezi, domnule de Coarasse, reluă Margareta, mi-ai promis că-mi vei istorisi amorurile contesei de Gramont cu prințul de Navarra, viitorul meu soț?

Întrebarea Margaretei descurcă pe Henric, punându-l pe tărâmul unei convorbiri galante şi vesele.

— Doamnă, răspunse el, contesa Corisandra trece drept o femeie frumoasă în Navarra.

— Am auzit, zise Margareta.

— Mai cu seamă când e însoțită de bărbatul ei.

— Este adevărat, zise prințesa, că acel sărman conte e bătrân şi groaznic de urât? Dar şi femeia lui a început, îmi pare, a face după voia ei.

— Ei! ei! făcu prințul.

— Ea e nebună, mi s-a spus, după acel mic prinț…

— Nebună! nu… dar şi el o iubea mult.

— Cum! nu o mai o iubeşte?

— Ea, poate… Dar prințul a încetat să o mai iubească.

— Ce-mi spui dumneata, domnule de Coarasse?

— Adevărul, Doamnă.

— S-a întrerupt amorul?

— Da.

— Dar cel din urmă gentilom sosit din Navarra, domnul de Miossens, pe care regina Jeanne d'Albret l-a însărcinat cu complimentele sale pentru mama mea, nu a spus aceasta.

— Dar ce i-a zis, Doamnă?

— Am surprins o convorbire între el şi ea, zise Margareta. Domnul de Miossens, zicea reginei-mamă: «Majestatea Sa, regina de Navarra, ține mult la căsătoria prințului, n-are decât o teamă: aceea că pasiunea lui pentru doamna de Gramont să nu fie prea puternică şi de nerenunțat».

— Adevărat? zise Henric.

— Am conchis că, prințul caută ca şi mine, să înlăture unirea ce ne amenință.

Henric îşi depuse toate silințele pentru a-şi stăpâni o uşoară emoție.

— Dacă prințul v-ar vedea, Doamnă, sunt sigur că nu ar proceda astfel.

— Domnule de Coarasse, ți-am spus deja că nu îmi plac linguşitorii.

Henric se roşi din nou şi atât de tare, încât Margareta îl găsi încântător, şi reluă:

— Aşadar, prințul nu o mai iubeşte pe Corisandra?

— Nu, Doamnă…

— De când?

— Aproape de-o lună.

— Dar… cum ştii?

— Ah! zise Henric, din două cauze.

— Adevărat?

— Cea dintâi e că contesa de Gramont era de o gelozie insuportabilă.

— Sărmană femeie!

— A doua e că… prințul iubeşte pe altcineva …

— Ce spui?

— Şi, lucru straniu, Doamnă, iubeşte pe aceea ce trebuie să-i fie soție.

— Ce spui domnule? strigă Margareta, ce-şi înăbuşi un strigăt adevărat de bucurie.

— Vă raportez, Doamnă, acestea sunt murmurele şi şoaptele curții din Nérac.

— Aşadar… el… mă va iubi?

— De când a văzut portretul dumitale.

— Ah! zise Margareta râzând. Îmi pare că s-aprinde iute…

— E de douăzeci de ani, Doamnă, şi în țara noastră…

Henric se opri şi privi cu atâta ardoare pe Margareta, încât ea simți o violentă bătaie de inimă.

— Ei bine, eu aş putea foarte bine să văd portretul acestui prinț cu cizme şi haine simple, fără să mă îndrăgostesc de el…

— Pot să vă fac portretul lui, Doamnă.

— Nu, nu țin la asta. Să revenim la contesă. Ea trebuie să fie disperată.

Această întrebare încurcă puțin pe prinț.

— Pe credința mea! răspunse el, îmi este cu neputință a zice Majestății Voastre, căci am plecat de la Nérac tocmai în timpul când prințul a încetat s-o mai iubească pe contesă.

— Ah! zise Margareta puțin nemulțumită.

— Astfel, sfârşi Henric, îmi e destul de greu…

— Domnule de Coarasse, zise Margareta privind orologiul, ştii că e foarte târziu?

Henric se roşi şi se ridică.

— Dacă Alteța Voastră doreşte, îi pot face mâine portretul prințului de Navarra.

— Mâine?

Şi Margareta roşi la rândul său.

Apoi privi pe tânăr, ai cărui ochi rugători erau plini de elocință.

— Fie, zise ea, vino mâine.

El îi luă mâna, şi acea mână tremura în a sa… El o duse la buzele sale, şi acea mână începu să tremure şi mai tare…

El se lăsă să cadă în genunchi.

— Dar pleacă! strigă Margareta, cu totul ameţită şi cu o voce mişcată.

Ea îşi trase mâna şi strigă:

— Nancy! Nancy!

Prinţul se ridică, Nancy deschise o uşă, îl luă de braţ şi ieşi cu el.

— Hopa! îşi zise prinţul, Nancy spusese adevărul... sunt iubit. Aş voi bucuros acum să nu mai fiu prinţul de Navarra.

Capitolul XXIX

Pe când Henric de Navarra mergea spre a vedea pe Margareta, Noë, după obiceiul ce şi-l făcuse de trei zile, nu uită de întâlnirea cu scumpa sa Paola.

Numai că în acea seară, o curiozitate neînţeleasă îl împinse pe tânăr să intre la Malican înainte de a merge la întâlnirea lui obişnuită.

Afară de aceasta, Noë avea şi un motiv pentru a intra la Malican, pe care îl vom vedea. Era ora când soldaţii de gardă la Luvru se schimbau şi aveau libertatea de a reintra în cazarma lor de la Saint-Germain-l'Auxerrois, în strada Arbre-Sec.

Unui soldat îi e totdeauna sete. Cel dintâi lucru ce îl făceau aceia ce ieşeau din corpul de gardă al Luvrului era de a se răspândi prin cârciumile vecine.

Stabilimentul béarnezului Malican era unul dintre cele mai căutate, şi gentilomii îl vizitau adesea. Se vedeau câteodată şi ofiţeri precum şi oameni însemnaţi.

În momentul în care Noë intră, sala era plină, fiecare masă era înconjurată de consumatori. Unii jucau pietre, alţii conversau. Malican şi frumoasa Myette alergau pentru a-i servi pe vizitatorii lor.

Cu toate acestea, aveau un nou ajutor.

Malican primise, zicea el, pe un nepot, fiul unui frate al său, ce sosise din patria lui, venind la Paris ca să facă ceva parale. Acesta era un băiat îmbrăcat după portul muntenilor din Pirinei, cu un bonet roşu până la urechi, frumos ca o domnişoară, puţin sfios, puţin neîndemânatic şi neavând încă un fir de păr în barbă.

Malican îl prezentase consumatorilor lui, zicându-le:

— Myette nu era de ajuns pentru a face toate aici... iată-l pe nepotul meu.

— Frumuşel băiat, răspunse un soldat. De ce vârstă, e?
— Cincisprezece ani.
— Numele lui?
— Nûno, acesta e un nume din munții noştri.
Şi Nûno deveni îndată băiat de cârciumă. Noë intrând, schimbă priviri înțelegătoare cu el.
Apoi merse şi se aşeza la o masă liberă, apoi ceru vin.
Myette alergă pentru a-l servi.
— Ah! iată-te, domnule Noë? îi zise ea silindu-se să surâdă.
— Da, zise Noë.
— Şi amicul dumitale?
— Vin din partea lui.
— Ah! făcu Myette.
— Cum se descurcă *ea* aici?
— Oh! prea bine… vezi…
— Ceea ce mi-e teamă, zise Noë încet, în limba béarneză, este să nu o descopere.
— Niciodată, răspunse Myette, nu va fi cunoscută sub acest costum.
— Da, dar ea poate să se trădeze.
— Crezi?
— Drace! dacă ea auzea…
— Ce? făcu Myette cu nelinişte.
— O crimă ce s-a comis astă-noapte.
— Unde?
— Acasă la ea.
— Ce spui? făcu Myette, care nu se afla încă la curent cu evenimentelor întâmplate în strada Urşilor.
— Bărbatul ei a fost… înjunghiat.
— Vai! nu, sărmanul n-a ştiut nimic?
— Cum? Nu, pentru că era mort. A fost asasinat…
— Aceia ce voiau a-i răpi femeia?
— Întocmai.
— Dumnezeul meu! zise Myette, ar trebui poate să o prevenim.
— Ai dreptate, micuța mea.
Dar Noë şi Myette se hotărâseră prea târziu. Deja un soldat în concediu intrase şi vorbea cu mai mulți alții într-un colț al sălii:
— Ah! zise el, de azi dimineață o mulțime de oameni se îmbulzesc în strada Urşilor.
— Haida-de! zise un alt soldat, şi pentru ce atâta lume?

— Pentru că s-a comis o crimă.

— O crimă?

— O crimă, dacă voieşti, eu găsesc că este numai un mic păcat.

— Dar ce s-a întâmplat?

— A fost asasinat un burghez.

La cuvintele „strada Urşilor” ce le auzi, micul béarnez se apropie de masă, unde o mulțime se grămădise împrejurul soldatului.

— Se ştie, zise un soldat, că nu e un lucru atât de rău să omori un burghez. Dacă era un soldat…

— Ceea ce e, zise soldatul aflat în concediu, că afară de acesta s-a mai găsit şi un soldat…

— Haida-de!

— Şi o servitoare…

— Ah!

— Şi un bătrân evreu.

Micul béarnez se cutremură şi deveni cu totul palid.

— Ah! aşadar pentru aceasta, zise un al treilea soldat, a venit domnul Miron, starostele comercianților, la Luvru?

— Şi cine ştie, zise un nou venit, dacă nu tot pentru aceasta domnul duce de Crillon a arestat pe parfumierul reginei, messire René Florentinul?

Aceste din urmă cuvinte produseră o vie emoție micului béarnez.

El lăsă să îi cadă cana cu vin şi se rezemă de zid pentru a nu cădea.

Din fericire, toate privirile erau îndreptate spre soldatul ce vorbea, şi nimeni din cârciumă nu observă aceasta.

Noë şi Myette se apropiaseră de el fără zgomot.

Însoțitorul prințului de Navarra se aplecă la urechea lui şi îi zise:

— Fii liniştită! ia seama! doamnă, este vorba de bărbatul dumitale! Mizerabilul e mort.

Sarah Loriot, căci era ea, ascunsă sub acest costum, Sarah albă ca o statuie, îşi stăpâni tulburarea cu iuțeală şi ascultă cu atenție.

Soldatul urmă:

— Ceea ce îmi pare straniu, este că acest burghez era foarte avut, că l-au asasinat pentru a-l jefui, şi se vede că îşi avea prea bine ascunse bogățiile, căci după murmurul public, asasinul a căutat pretutindeni şi n-a găsit nimic.

Sarah se gândi la pivniță şi îşi zise că asasinii bărbatului ei nu

descoperiseră secretul arcului ce făcea să se mişte o parte din zidul atelierului, demascând astfel subterana, în care bărbatul ei grămădise atâtea avuții.

— Burghezul era dar avut?

— Foarte avut. Era un argintar.

— Argintarul Loriot? zise unul din auditori.

— Întocmai, este numele lui…

Sarah palidă şi tremurând, asculta cu nesaț.

Myette o luă de braț.

— Ei! vere! zise ea, vino cu mine acolo… sus.

Sarah o urmă pe Myette şi urcă cu aceasta scara de lemn, ce conducea la etajul de deasupra.

Noë urmă pe cele două femei.

Răposatul Samuel Loriot, dacă ne reamintim din istorisirea pe care frumoasa Sarah i-o făcuse lui Henric de Navarra, fusese în viața lui, un mare mizerabil şi astfel, după moarte n-avea niciun drept la regretele şi rugăciunile femeii sale.

Cu toate acestea, ştirea acestei morți fusese atât de neaşteptată pentru Sarah şi o ameți atât de mult încât leşină intrând în mica cameră a Myettei.

Jos în cârciumă, Malican îi servea pe consumatori, şi aceştia din urmă sfârşiseră prin a forma un mare cerc împrejurul naratorului crimei comise în strada Urşilor.

Noë şi frumoasa béarneză, se grăbiră s-o stropească cu apă pe obraz, îi frecară tâmplele cu oțet şi, în sfârşit, o aduseră în simțiri.

— Doamnă, îi zise atunci Noë, mâine dimineață Henric va veni să vă vadă şi vă va istorisi cum s-au petrecut toate acestea. Numai să n-ai nicio teamă: René l-a asasinat pe bărbatul dumitale şi voia să te răpească. René a fost arestat şi întemnițat din ordinul regelui.

Myette şi Noë petrecură aproape o oră pe lângă Sarah şi o puseră în pat.

Noë vorbind cu Sarah privi de mai multe ori pe frumoasa béarneză cu ardoare, şi de mai multe ori Myette simți că se roşeşte.

„Ah! drace! îşi zise Noë, am fost atât de fermecat de ochii Myettei încât n-am mai cugetat la Paola… şi Paola trebuie să mă aştepte… şi apoi aş dori să ştiu ce s-a petrecut la Florentin.”

Noë, după această cugetare, luă mâna lui Sarah, o sărută şi coborî.

Myette îl urmă.

— Adio, domnule Noë, îi zise ea.

— Cum, adio?

— La revedere, am vrut să spun.

Soldații părăsiseră cârciuma, auzind semnalul de retragere, şi Malican rămase singur.

— Şi prizonierul nostru? îl întrebă Noë.

— El se află tot în pivniță.

— A mâncat?

— Nu. El plânge şi mi-a zis că voieşte să moară de foame.

— Hm! îşi zise Noë, el e în stare să facă una ca asta. Şi, pe credința mea, îmi vine o frumoasă idee… Malican?

— Domnule…

— Aprinde felinarul.

— Trebuie să viu cu dumneata?

— Nu este necesar. Cred că el nu mă va mânca.

— E cu toate acestea foarte furios.

— Aş, zise Noë, dacă va fi furios, îl voi strânge de gât.

Malican ridică oblonul pivniței; Noë intră.

În partea cea mai din fund, se afla o parte despărțită printr-o poartă de stejar. Trei zăvoare solide închideau acea uşă asupra prizonierului de care vorbea Noë.

Însoțitorul prințului de Navarra deschise acea uşă şi intră.

O ființă omenească, culcată pe un pat de paie, se ridică cu vioiciune auzind uşa deschizându-se.

Numai mâinile erau libere; picioarele îi erau atât de bine legate, încât îi era cu neputință să se țină pe picioare şi mai puțin încă, să poată umbla.

Acest om ce acum era luminat de felinarul lui Noë, nu era altul decât Godolphin.

Godolphin ființa debilă şi suferindă, somnambulul obosit prin experiențele lui René, Godolphin pe care Henric de Navarra şi Noë îl răpiseră în noaptea precedentă şi pe care îl aduseră cu ochii legați la Malican, ce devenise călăul lui.

Godolphin se afla într-o vie disperare şi fața îi era scăldată de lacrimi. El privi pe Noë şi scoase un strigăt de furie:

— Ah! îi zise el, ce mai voieşti cu mine? ce v-am făcut ca să mă țineți astfel închis?

Noë închise după dânsul uşa, puse felinarul jos, se aşeză pe paiele ce-i serveau lui Godolphin de pat şi zise:

— Vin să vorbesc cu dumneata, scumpul meu domn Godolphin, şi să te consolez…

— Mă vei elibera?

Noë surâse.

— Oh! nu încă, zise el; mai târziu… vom vedea…

Godolphin aruncă asupra lui o privire de ură. El vedea într-însul mai mult decât un călău, vedea un inamic.

— Ce voieşti cu mine? zise el, dacă nu vii să mă eliberezi?

— Voiesc să îți vorbesc.

— Nu te cunosc…

— Aş! dar eu te cunosc. Eşti sclavul, victima lui René Florentinul, şi îl urăşti.

Godolphin tresări.

— Cine ți-a spus asta?

— Ce-ți pasă? o ştii… dar cum iubeşti pe fiica sa…

— Ah! strigă Godolphin cu furie, Paola ți-a spus.

— Paola n-are secrete pentru mine, răspunse Noë.

Godolphin îl privi cu mânie.

— Oh! te urăsc… murmură el, te urăsc!…

— Pentru că eşti gelos.

— Şi dacă te-aş putea spinteca, ți-aş bea sângele! urmă somnambulul în prada unei groaznice iritări.

— Haide, scumpul meu domn Godolphin, îi zise el, să ne înțelegem puțin: o iubeşti pe Paola?

— Ah! aş voi chiar să mor pentru ea.

— Ei bine! zise Noë râzând, mulțumeşte-te să fii prizonier, aceasta este foarte plăcut.

Această glumă a lui Noë fuse o lovitură de trăsnet pentru Godolphin; el scoase mai întâi un strigăt de furie şi apoi se cufundă în tăcere.

— Ah! zise el, e fericită să mă ştie aici.

— Drace! ea nu mai are păzitor. Crezi dumneata, domnule Godolphin, că o fată de douăzeci şi cinci de ani poate iubi pe un tată ce o face sclavă şi pe un om ce se face spionul tatălui ei?

— Pentru că o iubesc… şopti nenorocitul tânăr.

— Ea te urăşte… da…

— O! Dumnezeul meu! zise Godolphin ce îşi acoperi ochii cu mâinile, simțind o aşa mare durere încât lui Noë i se făcu milă.

— Să vedem, îi zise el cu bunătate, iubeşti pe Paola, fie! dar ce speri?

— Nimic, murmură Godolphin.

— Atunci?…

— O dată ce sunt lângă dânsa, sunt foarte mulțumit.

— Haida-de! zise Noë.

— A o vedea, a o auzi în toate zilele, chiar când mă tratează cu asprime sau mă respinge, este pentru mine paradisul pe pământ..

— Domnule Godolphin, fii sincer, zise Noë iubeşti pe René?

— Oh! făcu el cu dezgust.

— Îl iubeşti cu recunoştința unui fiu…

Godolphin îşi clătină puțin capul şi zise:

— Îl urăsc.

— Adevărat?

— Pe sufletul meu.

— Şi dacă ceri libertatea, nu este pentru a te duce să îl găseşti?

— Nu, e numai ca să văd pe Paola.

Era în vocea tânărului om un aşa accent de adevăr, încât Noë nu se mai putu îndoi..

— Dar dacă Paola nu va fi cu tatăl său?

— Voi părăsi pe René pentru a o urma pe Paola.

— Şi dacă ți se va încredința paza Paolei, după cum ți-a încredințat-o şi René?

Godolphin avu un fior de bucurie.

— Cum, ce voieşti să zici? întrebă el.

— Voiesc să zic, adăugă Noë, că se poate întâmpla, ca Paola să gândească că e foarte rău sub captivitatea tatălui său.

— Ei bine?

— Şi când ar voi să se sustragă de sub această tiranie, atunci cei ce sunt interesați de dânsa, cu toate acestea, ar putea trăi în continuare împreună cu ea.

— Ah! strigă Godolphin, care-şi uită pentru un moment gelozia… dacă ai face asta domnule, dacă…

Vocea lui Godolphin tremura, el râdea şi plângea în acelaşi timp.

Noë se sculă.

— Fii liniştit, îi zise el, şi mănâncă ceva. Eu voi veni mâine, şi poate în acest timp o vei vedea pe Paola.

Godolphin începu să plângă ca un copil

— O iubesc! o iubesc! îngână el.

Noë se ridică, aruncă o privire de compătimire asupra acestui nenorocit slăbănog şi dezmoştenit, îşi reluă candela şi plecă.

Urcându-se, el găsi pe Myette singură în sala cârciumii.

— Unde este tatăl tău, mititico?

— S-a dus să vadă cum îi mai este doamnei Loriot, zise Myette.

— La întoarcere s-o saluți din parte-mi.

— Cum, pleci?

Şi Myette avu o mică tremurătură în voce, care îl făcu să tremure pe Noë.

— E târziu, zise el. Şi apoi, noaptea trecută am vegheat târziu.

— Şi eu am vegheat, zise béarneza, cu un ton de reproş şi cu toate acestea…

— Bine, bine, o să viu mâine de dimineață. Adio, frumoasa mea compatrioată.

Noë luă pe tânăra fată de talie, o sărută şi o lăsă cu totul confuză.

Apoi plecă cu repeziciune, ca şi cum şi el ar fi avut un fel de confuzie prin sărutul ce primise din partea frumoasei nepoate a lui Malican.

— Pe cuvântul meu de onoare, îşi zise el, simt că inima mea e schimbată. Această mică fată cu batista ei cea roşie, cu părul negru şi cu ochii ei fermecători, va termina prin a-mi zăpăci capul. Şi apoi, prințul va fi foarte indignat când va afla că m-am întors înaintea nepoatei aceluia care şi-a pus viața în pericol pentru noi… haide să văd pe Paola; cu Paola, cel puțin nu o să întâmpin astfel de încurcătură.

Şi Noë o luă pe malul râului cu un pas repede, silindu-se a se gândi la Paola şi a uita pe Myette.

— E curios, îşi zise el pe când traversa podul Change şi se îndrepta spre strada Barillerie; Malican este un brav bărbat, este adevărat, cu toate acestea el nu este devotatul meu… ci al lui Henric.

Noë tot continuând a face acest monolog, ajunse pe podul Saint-Michel.

— René este arestat, se gândi el. Godolphin este bine închis în pivnița lui Malican. Aşadar Paola este singură. Găsesc prin urmare de cuviință să nu mai urc pe funie, odată ce este lesne de intrat pe poartă.

Noaptea era întunecoasă, şi toți locuitorii neguțători de pe podul Saint-Michel erau, cea mai mare parte dintre ei, culcați.

Podul era pustiu.

Noë merse până la magazinul maestrului René Florentinul şi

bătu încetişor.

Capitolul XXX

La cele două bătăi ce Noë făcu în uşa Florentinului nu se auzi niciun zgomot, dar la a treia, o voce pe care tânărul o recunoscu îndată, întrebă:

— Cine e acolo?

— Eu, Paola… zise Noë

— Dumneata? zise tânăra fată, dumneata?

— Da… deschide… şi nu avea teamă.

Paola întredeschise uşa prăvăliei şi zise tremurând:

— Eşti singur.

— Cu totul singur, răspunse Noë.

El se strecură în prăvălie şi strânse pe tânăra fată în brațele sale.

Paola închise cu repeziciune uşa şi îi zise prin obscuritate, căci ea stinsese de mult timp toate lumânările:

— Dar cum ai cutezat să baţi?

— Ştiam că erai singură

— Ah! Dumnezeul meu, făcu Paola.

Ea trase pe Noë în oratoriu, închise cu îngrijire toate uşile şi urmă:

— Ştii, dar, ce s-a întâmplat?

— Da, vin de la Luvru.

— Şi… la Luvru?

— Am aflat că noaptea trecută Godolphin nu se întorsese, şi că toată ziua a trecut fără ca tatăl dumitale să-l fi văzut venind.

— Ah! zise Paola, tatăl meu este foarte disperat şi foarte furios…

— Ştiu. El s-a plâns şi reginei.

— Închipuie-ți, reluă tânăra fată, că noaptea trecută, după plecarea dumitale, m-am pus în pat şi nu am întârziat să adorm. Ştiam că Godolphin plecase şi am auzit, în fine, pe tatăl meu vorbind încet cu un străin.

— Ah! făcu Noë.

— Acest necunoscut era mascat, aceasta am văzut-o prin deschizătura ce o cunoşti, şi după ce tatăl meu a vorbit câteva minute încet cu dânsul, a luat o mască asemenea, şi au ieşit împreună.

— Ştiu şi aceasta.

— Cum ştii? zise Paola, înspăimântată.

— Continuă, scumpă Paola.

— M-am aşezat în pat şi am căzut într-un somn adânc, când deodată o lovitură viguroasă în uşă mă deşteptă: era tatăl meu. Pentru un moment nu m-am sculat, căci credeam că era Godolphin, şi…

— Şi Godolphin nu apăru, nu este aşa?

— Da. M-am sculat şi i-am deschis. El părea agitat şi palid… şi mi-a zis că a lăsat cheia la Luvru… apoi când observă că Godolphin nu intrase, scoase un țipăt teribil zicând: «Ah! prezicerea! prezicerea!»

Paola urmă:

— Toate acestea sunt stranii, nu este aşa?

— Pentru dumneata, cel puțin.

— Nu cumva, ştii altele mai curioase?

— Ştiu multe lucruri.

— Oh! dar vorbeşte, zise Paola, vorbeşte îndată, căci mi-a venit o bănuială bizară.

— O bănuială?

— Da, m-am gândit că eşti dumneata care ai ridicat…

— Scumpă Paola, zise Noë, nu mai continua, ci, ascultă-mă, eu am să-ți dezvălui nişte lucruri teribile.

— Dumnezeul meu! făcu ea cu groază.

Noë se aşeză lângă ea şi îi luă mâna:

— Eu cred, zise el, că ți-am spus că eram vărul domnului de Pibrac, căpitan în garda regelui.

— Da, şi că te duci la Luvru.

— În toate zilele. Şi chiar astăzi am cinat cu regele.

Paola avu un fior de orgoliu.

— Trebuie să-i placi, Amaury, zise ea, fiindcă eşti încântător.

— Linguşitoareo! zise Noë.

Apoi el îi fură o sărutare şi urmă:

— Ți-am spus dar, că am cinat la rege, şi am aflat multe lucruri.

— Privitoare la tatăl meu?

— Întocmai.

— Se poate! zise ea cu nelinişte.

— Tatăl dumitale, urmă Noë, era foarte bine cu regina-mamă şi se bucura la dânsa de o mare favoare, o favoare de care însuşi regele este gelos…

— Oh! o ştiu, zise Paola.

— Această favoare, o ştii, că maestrul René o datora credinței că putea să citească în astre. Dar, în definitiv, în ziua în care s-a descoperit că era prin Godolphin…

— Ce! zise cu vioiciune Paola. S-a aflat acesta?

— Dumnezeul meu! da. Şi aceasta din cauza tatălui dumitale.

— Cum?

— El într-o seară la balul ambasadorului, bău cam mult, şi cum un om care bea mult nu poate să-şi țină gura… el s-a dat de gol.

— Şi el a vorbit de Godolphin?

— Neapărat.

— Nenorocitul! făcu Paola.

— Atunci, urmă Noë, cine voia să se răzbune contra lui şi a favorii sale, avea în ce să lovească.

— A omorât pe Godolphin, poate?

— Nu, dar l-a ridicat şi l-a arestat.

— Şi… ştii dumneata unde este el?

— Asta nu. Dar ştiu, din nenorocire, altceva.

— Ce?

— Scumpă Paola, reluă Noë care se prefăcu a avea o vie emoție, mă cutremur când mă gândesc la ceea ce am să-ți spun… adică o nenorocire…

Paola avu un acces de groază.

— Cerule! zise ea, tatăl meu e mort!

— Liniştește-te, el trăieşte.

— Ce este atunci? Dumnezeul meu!

— Ți-am spus că am cinat astăzi la rege.

— Da. Ei bine?

— Pe timpul cinei a venit un om care a rugat pe rege să-l primească, era maestrul Joseph Miron, starostele neguțătorilor.

— L-am văzut o dată, zise ea.

— Miron a venit să ceară regelui dreptate pentru o crimă îngrozitoare…

Paola avu un fior. Ea auzise multe vagi murmure contra tatălui său.

— În noaptea trecută, urmă Noë, fusese asasinat un burghez din strada Urşilor, numit Samuel Loriot. Acest burghez avea o frumoasă femeie… o femeie de care asasinul său era amorezat…

Noë vorbea cu linişte, iar Paola se înfiora.

— Scumpă Paola, zise Noë, acum două zile Godolphin a vorbit despre această femeie şi despre acest burghez în somnul său.

— Dumnezeul meu!

— Îți aduci aminte, nu?... căci chiar tatăl dumitale îl întreba.

— Amaury! strigă Paola, ce ai să mai spui, încă?

— Nimic altceva, reluă tânărul, decât că acea femeie nu se ştie ce a devenit, dar că burghezul şi cei doi servitori au fost asasinați, şi lada argintarului, căci era un argintar prea bogat a fost jefuită.

— După aceasta? după aceasta? făcu Paola, pe care nişte teribile presentimente o făceau să tresară.

— După aceasta, scumpa mea, asasinii, care erau doi, s-au certat fără îndoială pentru bogăția argintarului.

— Şi s-au bătut?

— Adică, unul a omorât pe celălalt, lovindu-l pe la spate. Asasinul mort avea uniforma unui pedestru al regelui...

Paola avu o îngrozitoare bătaie de inimă, căci ea îşi aduse aminte că necunoscutul din ajun era tocmai astfel îmbrăcat.

— Şi era mascat.

— Oh! făcu Paola a cărei frică se mărea.

— Cât despre celălalt asasin, a fugit, dar în graba sa, a uitat la nenorocitul burghez, un pumnal şi o cheie.

Paola deveni palidă. Ea se gândi îndată că tatăl ei îi spusese de dimineață că a uitat cheia la Luvru.

Noë continuă:

— Miron a prezentat aceste obiecte regelui, şi regele a recunoscut pumnalul. Era...

Noë se opri.

— Continuă... murmură Paola înfiorându-se, în numele cerului!

— Era pumnalul tatălui dumitale.

Paola scoase un țipăt.

— Ce îngrozitor!... făcu ea.

— Atunci, zise Noë, a cărui emoție părea că se mărea, atunci scumpa mea Paola, am simțit inima mea sfâşiindu-se.

— Ah! scumpe Amaury!

— Mai cu seamă, urmă béarnezul, când mă gândeam că trebuia să ne despărțim.

— Să ne despărțim? strigă Paola.

— Neapărat!

— Oh! este cu neputință!

— Paola, zise Noë cu o voce înceată şi tristă, tatăl dumitale este un mizerabil, şi trebuie să alegi între el şi mine.

— Dumnezeul meu!

— Dar, ce zic eu. El e tatăl dumitale… şi îl iubeşti. Adio Paola.

Noë făcu o mişcare şi voi să se scoale, dar Paola se aruncă de gâtul său, se lipi de braţul lui şi strigă:

— Nu!… nu! mai bine mor!… Te urmez…

Tânăra fată era sinceră în pasiunea sa, şi Noë fu mişcat.

— Adevărat? zise el, voieşti să mă urmezi?

— Chiar şi la sfârşitul pământului.

— Nu. Dar dacă aş stărui să părăseşti pe tatăl dumitale?…

— Îl voi părăsi.

— Pentru a nu-l mai vedea niciodată?

— Da, căci te iubesc.

— Dacă voi fi constrâns să te ascund, să te închid în oarecare casă a unui cartier necunoscut şi pierdut…

— Voi merge cu bucurie.

— Unde voi veni să te văd în fiecare zi!…

— Primesc ca un Paradis pe Pământ, strigă ea.

— Ei bine! murmură Noë, de mâine Paola…

— Mă vei ascunde?

— Da, mâine pe seară, fii gata!

Şi el plecă.

Ea îl conduse până la uşă, şi când fu plecat, tânăra fată căzu în genunchi şi se înecă în lacrimi.

— Oh! zise ea, ce infamie, să fiu fiica unui asasin.

Noë plecă, făcându-şi următorul monolog:

„Până la un oarecare punct, Henric are dreptate, zicând că cel mai sigur mijloc de a ţine la respect pe René este de a-i păstra pe fiica sa, ca ostatică. Dar… ce voi face eu? Evident că n-o s-o iau de soţie, căci oricât de frumoasă ar fi o femeie, ora despărţirii soseşte mai curând sau mai târziu… Paola este foarte frumoasă… dar… Myette?”

De două zile, inima lui Noë începuse să bată foarte tare ori de câte ori o vedea pe bruna béarneză, sau se gândea la ea.

— Oare pe Myette o iubesc eu? sau pe Paola? se întreba el, urcând strada Saint-Jacques.

El ajunse înaintea uşii hanului său, mai înainte de a tranşa această chestiune, şi pe pragul acelei uşi găsi un personaj care jucase un rol foarte important în noaptea trecută. Acesta era Guillaume Verconsin, acea calfă de giuvaergiu care scăpase pe frumoasa Sarah.

— Ah! domnule! domnule! îi zise Guillaume, ştii dumneata ce s-

a întâmplat?

— Da, amicul meu, zise Noë, a fost asasinat stăpânul tău.

— Adevărat domnule... şi pe când doamna Sarah fugea. Ah! am fost foarte slab domnule, l-am trădat pe stăpânul meu, în profitul femeii sale.

— Imbecilule! zise Noë, crezi tu că ea e cea care a făcut să fie asasinat bărbatul său?

— Oh! nu, domnule, dar... dacă aş fi fost acolo... în loc de a o urma pe doamna...

— Te-ar fi asasinat ca şi pe ceilalți.

Acest răspuns îl făcu pe Guillaume să reflecteze.

— Să vedem, zise Noë, cum ai aflat tu de acest eveniment? căci tu nu trebuia să mai apari în strada Urşilor după ce ai înlesnit fuga stăpânei tale.

— Aşa este, răspunse Guillaume, dacă sărmanul meu stăpân ar fi trăit, nu ar fi întârziat de a mă bănui.

— Cu toate acestea, ai venit în strada Urşilor.

— Ah! iată cum. După ce am condus pe doamna Loriot ştii unde, mi-am luat picioarele la spinare şi m-am dus în satul Chaillot unde am o rudă.

— Un moment, te rog îl întrerupse Noë, cine este această rudă.

— Este sora răposatului meu tată.

— Atunci e mătuşa dumitale?

— Da.

— Şi ea locuieşte în satul Chaillot?

— Da, domnule.

— Are ea o casă care să-i aparțină?

— Da, negreşit, şi încă o casă cu o grădină frumoasă, unde se găseşte foarte multă linişte.

— Bine, zise Noë, acum continuă.

— M-am dus dar la Chaillot, şi i-am spus mătuşii mele că venisem să petrec câteva zile la dânsa, din cauză că m-am certat cu domnul Loriot, patronul meu. Mătuşa mea mă iubeşte mult, căci îi sunt moştenitorul ei.

— Aceasta nu este întotdeauna o motivație, observă Noë cu un surâs.

— Cel puțin, este pentru dânsa.

— Şi apoi?

— Apoi, mătuşa mea mi-a zis: «Fii binevenit Guillaume, poți să stai cât îți va plăcea. Casa mea este a ta.» Mătuşa mea, vorbindu-

mi astfel, a mai adăugat: «Dar pentru că tu vii de la Paris, trebuie să te înapoiezi. Căci este în strada Saint-Denis un negustător de mărunțișuri numit Jean Mariton, care de la moartea unchiului tău ce e propriul său văr, îmi plătește o rentă anuală de cincizeci şi doi de ludovici. Astăzi a căzut tocmai ziua încasării lor, şi tu trebuie să mi-i încasezi.»

— Acum înțelegi, domnule, reluă onestul Guillaume Verconsin, că nu am putut refuza pe mătuşa mea şi a trebuit să mă întorc în strada Saint-Denis, cu toată frica ce aveam de a întâlni pe sărmanul Samuel Loriot care mi-ar fi cerut pe femeia sa, desigur.

— În fine te-ai întors?

— Da, domnule, şi aceasta după ce am prânzit cu mătuşa mea. Aşadar când eram în strada Saint-Denis, am văzut mai multe grupuri de oameni, care criticau pe gentilomi şi acuzau pe rege şi pe regină. Şi când am urcat în strada Urşilor care era înțesată de mulțime, am auzit pronunțându-se numele maestrului Loriot.

— „Sărmanul om!" ziceau unii.

— „A murit îndată", ziceau alții.

— „Unde l-au pescuit?"

— „Aproape de Nesle," răspundeau alții.

— Pe credința mea! domnule, când am auzit toate astea am pătruns prin mulțime şi am intrat în casa unde fusese cadavrul nenorocitului argintar. Cei ce erau de față acuzau pe doamna Sarah că a plecat în timpul nopții cu un gentilom care-l asasinase şi-l furase pe argintar. Dar asta nu era adevărat căci mi-am aruncat o privire în colțul zidului care se deschide şi care conduce în pivniță şi am înțeles că asasinii nu ghiciseră secretul.

— Ceea ce face ca bogățiile argintarului să fie intacte.

— Da, domnule, aşa sper, cel puțin.

Noë şi Guillaume ajunseseră în acest punct al conversației lor, când un pas grăbit se auzi pe stradă.

Ei se întoarseră şi-l recunoscură pe prințul de Navarra.

Henric se întorcea de la Luvru, fericit ca un om ce iubeşte şi ca unul care nu se gândea nici la René Florentinul, nici la amicul său Noë, nici mai ales la onestul lucrător Guillaume Verconsin.

— Sst! zise Noë lui Guillaume, să vorbim de toate acestea mai târziu şi cu uşile închise.

Şi el ridică ciocanul de la poarta hanului. Poarta se deschise şi Noë intră cel dintâi. Prezența lucrătorului cu Noë, intrigă foarte mult pe prinț.

— Ce ai venit să faci aici, maestre Guillaume? îi zise el.

Dar Noë, care deja urca scara, se întoarse şi zise:

— Guillaume ne va face un mare serviciu.

— Haida-de! făcu prințul.

Cei doi tineri urcară în camera lor şi se închiseră cu lucrătorul.

— Casa mătuşii tale este mare? întrebă Noë.

— Da, domnule.

— Va putea ea să fie ocupată de încă doi oaspeți?

— Oh! negreşit.

— Doi oaspeți care se vor ascunde şi care să fie departe de a fi descoperiți.

— Fiți sigur că numai la Chaillot nu vor fi descoperiți acei ce se ascund, răspunse Guillaume.

Atunci Noë se întoarse spre prințul de Navarra şi zise:

— Mi-ai dat un bun sfat adineauri, Henric.

— Care?

— Acela de a păstra pe Paola ca ostatică.

— Ei bine!

— Ei bine, Paola ne va urma şi va face tot ceea ce vom voi.

— Ah! ah!

— Şi pentru că Guillaume ştie unde s-o aşeze...

— Dar, zise Henric, tu vorbeai de doi oaspeți.

— Da, adevărat

— Care este cel de-al doilea?

— Godolphin.

— Ei la dracu! făcu prințul, dar asta, nu poate se fie periculos?

— Nu.

— Pentru ce?

— Pentru că Godolphin desprețuia pe René şi iubea pe Paola. El va păzi pe Paola şi nu se va gândi niciodată să se întoarcă la René.

— Îmi pare că tu ai dreptate, zise Henric. Şi apoi, cine ştie?... cu Godolphin vom putea afla multe lucruri.

Capitolul XXXI

Pe când Noë şi prințul de Navarra discutau împreună cu Guillaume Verconsin, cum să găsească o locuință convenabilă pentru frumoasa Paola, alte evenimente se petreceau la Luvru.

Majestatea Sa, regele Carol al IX-lea care dormise foarte rău, şi care se trezise foarte indispus, porunci să fie chemat domnul duce

de Crillon, colonelul general al elveţienilor şi al gărzii.

Crillon când intră la rege avu un surâs pe buze şi expresia unui om care este mulţumit de exactitatea cu care îşi conduce afacerile ce i se încredinţează.

— Ei bine! domnule Crillon, întrebă regele, ce-ai făcut?

— Ordinele Majestăţii Voastre au fost cu sfinţenie executate.

— L-ai arestat pe René?

— Da, Sire.

— Ieri seară?

— Tocmai în momentul când ieşea de la regină.

— Ah! zise Carol al IX-lea încruntându-şi sprâncenele, am multe de clarificat astăzi cu Doamna Catherine.

— E posibil, Sire.

— Şi apoi, sunt sigur că ea îşi ascute unghiile pentru a scăpa pe favoritul ei. Lupta îmi pare că va fi crâncenă.

— Hm! Sire, zise Crillon, când regele voieşte, nu se poate lupta nimeni cu dânsul.

— Voi fi foarte nepăsător de toate acestea, Crillon.

— Majestatea Voastră va fi foarte înţelept dacă va face asta.

— Am prevenit pe mama foarte adesea, urmă regele şi chiar i-am zis: «Doamnă, ia seama, este un mare scandal să vadă cineva pe un om fără naştere şi fără valoare, ca René, că se bucură de o favoare foarte mare pe lângă dumneata, şi că într-o zi, răbdarea mea va cere dreptate».

— Şi această zi a sosit Sire, nu este aşa?

— Da, amicul meu.

— Majestatea Voastră, sunt sigur că nu se va lăsa înduplecat.

— Sigur că nu!

— Dar dacă regina va plânge?

— O voi lăsa să plângă.

— Ea va spune că René este un prezicător… şi că va fi cel mai mare pericol pentru regat dacă el va fi sacrificat…

— Atunci îi vom răspunde că în Franţa, prezicătorii se ard de vii.

În timpul acesta, se auzi o bătaie în uşă.

— Cine este? zise regele.

Raoul, frumosul paj, ridică draperia uşii şi îşi arătă figura.

— Ce vrei tu, micuţule?

— Majestatea Sa, regina-mamă, roagă pe rege a binevoi să-i acorde o audienţă.

— Ei bine, să intre! zise Carol al IX-lea.

Crillon se sculă.

— Rămâi duce, zise regele, ai să vezi că sunt rege în orele mele.

Doamna Catherine de Médicis intră.

Regina era tristă, solemnă, şi îmbrăcată în negru.

— Sire, zise ea, vin să consult pe Majestatea Voastră în nişte chestiuni foarte grave.

— Sunt gata a vă asculta, Doamnă.

— Lucruri care au o mare legătură cu afacerile regatului Franței.

— Vorbeşte Doamnă…

Catherine observă pe Crillon, şi privirea sa pe care o îndrepta spre rege, părea a zice: «Aştept ca acest nenorocit să iasă de aici.»

Dar regele repetă:

— Vorbeşte Doamnă. Crillon este unul din acei oameni înaintea cărora se poate spune totul; numele lui Crillon înseamnă lealitate.

Ducele se înclină. Regina-mamă îşi muşcă buzele, apoi luă cuvântul, şi zise:

— Sire, vin să cer libertatea unui om care a adus mari servicii monarhiei.

— Monarhia, Doamnă, răspunse cu răceală regele, n-are obiceiul de a aresta pe servitorii săi.

— Şi a unui om, urmă Catherine, care a descoperit un complot foarte de curând.

— Trebuie să fi fost recompensat, negreşit.

— Acest om, pe care l-am onorat cu prietenia mea, Sire, a fost arestat ieri.

— Ah! făcu regele.

— Arestat şi condus în închisoare.

— Nu cumva vorbeşti de René Florentinul, Doamnă?

— Da, Sire.

— Atunci, iată chiar ducele care a fost însărcinat cu arestarea sa.

Ducele se înclină. Catherine îl privi cu mânie.

— Ah! zise ea… ducele?

— Da, Doamnă, răspunse cu simplitate bravul Crillon.

— Oare a fost prin ordinul Majestății Voastre?

— Da, zise regele.

— Ah! Sire!…

Regina era mişcată, lacrimile îi udaseră ochii.

— Doamnă, urmă Carol al IX-lea, v-am prevenit adesea. René e un mizerabil asasin ce ar sfârşi prin a prăpădi bunul meu oraş Paris, revoltând poporul, ce va da foc Luvrului.

— René e acuzat pe nedrept.

— Aceasta, o va judeca parlamentul.

— Aşadar, el va fi… judecat?

— Şi sper chiar… că va fi condamnat.

Catherine se cutremură.

— Dar, Sire, zise ea, René e un om de mare trebuință.

— Dumitale… poate, Doamnă.

— Tronului! El prevede comploturile ce amenință monarhia.

— Adică e prezicător?

— Poate…

— În acest caz, Doamnă, n-are trebuință nici de mine nici de Dumneata, pentru a scăpa din Châtelet. Châtelet n-are nici uşi nici ziduri pentru un om dotat cu o putere supranaturală.

Regele vorbind, surâdea fără mânie, şi Catherine înțelese că el luase deja o hotărâre.

— Iată, Doamnă, adăugă Carol al IX-lea, doresc atât a-ți dovedi că ora clemenței mele a trecut şi că m-am hotărât să-l văd pe René Florentinul sfârşindu-şi viața criminală pe Place de Grève mai înainte de opt zile, încât voi însărcina pe amicul nostru Crillon cu aceasta.

Şi regele zise, lui Crillon:

— Duce, te fac locotenent criminalist al regelui pentru această afacere, şi-ți ordon de a cerceta şi prezenta asasinarea burghezului Loriot înaintea parlamentului, ce-l vei aduna luni dimineața, pentru că mâine e duminică; şi cred că René, de care nu mă îndoiesc, va fi recunoscut ca vinovat, şi va fi sfâşiat de viu pe Place de Grève.

Catherine, pierdută se aruncă la genunchii regelui şi-i sărută.

— Iertare! Sire, iertare! zise ea.

Regele o ridică:

— Doamnă, zise el, Dumnezeu e martor că sunt gata a face iertare unui nevinovat, dar nu unui culpabil.

— Aşadar… mă refuzi Sire?

— Refuz.

Regele pronunță acest cuvânt cu un ton sec, ce făcu pe regina-mamă să piardă orice speranță.

— Adio! Sire, zise ea, adio!

Ea ieşi, silindu-se a-şi opri lacrimile, şi aruncând o ultimă privire de ură lui Crillon.

— Ei bine! făcu regele, eşti mulțumit, duce?

— Foarte mulțumit, Sire.

— Am fost îndestul de hotărât?

— Da, Majestatea Voastră tot mă va mai însărcina cu această afacere?

— Desigur.

— Mă autorizați cu deplină putere?

— Fără îndoială.

— Voi putea recuza pe membrii parlamentului de a căror slăbiciune mă voi teme?

— Vei putea, duce.

— Atunci, Sire, zise Crillon, Majestatea Voastră poate să ordone să se aşeze tribuna în Place de Grève. Veți putea asista mai înainte de opt zile la execuția lui René.

— Voi asista, replică regele.

Pajul Raoul reapăru.

— Ce mai este? întrebă Carol al IX-lea.

— Doamna Margareta de Franța doreşte a vedea pe rege.

Raoul abia sfârşi, când prințesa îşi arătă frumoasa față pe pragul camerei regale.

— Ah! tu eşti Margot, zise regele. Mă prind că ghicesc pentru ce vii să mă vizitezi.

— Se poate, Sire.

Regele îi luă mâna.

— Ai văzut pe regina-mamă?

— Ea a fost la mine, Sire.

— Şi ea te-a trimis aici pentru a-mi cere să grațiez pe René.

— Oh! tocmai nu…

— Dar… pentru ce atunci?…

— Regina voieşte să i se permită să-l vadă pe acel nenorocit.

— Nu, Margot, scumpa mea!

— Dar, Sire… să-l vadă…

— Pe credința mea, Sire, zise Crillon, dacă Majestatea Voastră voieşte ca să însoțesc pe regina-mamă, îl asigur că nu va seduce nici pe guvernator, nici pe călău, nici pe mine…

— Ei bine, fie, răspunse Carol al IX-lea. Margot tu poți spune reginei că-i dau voie să-l viziteze pe René în închisoarea sa, numai cu condiția ca întrevederea să se facă de față cu ducele de Crillon.

— Îți mulțumesc, Sire, zise prințesa; mă duc să-i comunic această veste bună.

Regele îi sărută cu galanterie mâna şi îi zise, cu surâs răutăcios:

— Ştii tu că acest mic gentilom béarnez ce se numeşte Coarasse dansează de minune!

— Da, zise Margareta ce se roşi puțin.

— Şi e foarte spiritual.

— Ah! adevărat?

— O ştii tot atât de bine ca şi mine, sărmana mea Margot. Lasă!... vom vorbi altă dată...

Margareta se depărtă cu totul amețită, şi regele, încântat de hotărârea ce îşi ținuse, începu a râde:

— Sărmana Margot! repetă el. Desigur, vărul nostru Henric de Guise a făcut rău că s-a reîntors la Nancy.

. . . . . .

Pe când Doamna Catherine şi fiica sa Margareta se rugau de rege fără succes pentru a obține grațierea lui, René Florentinul zăcea pe paiele umede ale Châteletului, acea temniță de mii de ori mai îngrozitoare decât Bastilia.

Seara în ajun, ducele de Crillon îl dăduse în mâinile guvernatorului, zicând:

— Vei răspunde de acest om cu capul dumitale, domnule!

Guvernatorul se înclinase.

Apoi chemase doi păzitori, care îi părură lui René ca fiind demoni ieşiți din infern.

— Luați pe acest om... ordonase vechiul soldat; puneți-i fiare la mâini şi la picioare şi duceți-l în temniță.

Păzitorii Châteletului, puțin interesați să ştie dacă aveau a face cu un om important sau cu vreun pungaş ordinar, luaseră pe René de umeri şi îl împinseră înainte.

Dar guvernatorul şi Crillon voiseră ei înşişi să vadă dacă ordinele lor erau ascultate, şi pentru aceasta ei coborâră luminați de torțe, urmați de păzitori, şi asistară ei singuri la întemnițare.

Lui René, după ce i se puseră fiare la mâini şi la picioare, i se legă un lanț împrejurul corpului al cărui capăt era legat de un inel mare prins în zid.

În fine, el văzu o ferăstruie din uşă deschizându-se şi după ferăstruie, pe Crillon punând o santinelă şi zicându-i:

— Acest om pe care îl vei păzi va încerca să te corupă, îți va

oferi aur şi îți va făgădui favoarea reginei, dar îți promit eu că te voi sfâşia de viu dacă nu-ți vei face datoria.

— Domnule duce, răspunse santinela, sunt soldat şi nu mă vând.

Acel accent de franchețe stinsese orice speranță a lui René.

Prizonierul petrecuse o noapte îngrozitoare; fiarele îl zdrobeau şi el nu putea face decât foarte puține mişcări.

Dar nu suferința psihică îl preocupa. O tortură morală... îngrozitoare îi cuprinsese spiritul. Desigur, dacă cu o lună înainte, când se afla încă în strălucirea puterii şi norocului său, Florentinul ar fi fost arestat, cum se afla acum, favoritul reginei Catherine ar fi amenințat, ar fi jurat pe Dumnezeu şi pe Diavol, şi ar fi zis: «Înainte de trei zile, regina mă va libera şi voi pedepsi pe toți aceia ce au îndrăznit să ridice mâna asupra mea.»

Cu o lună înainte, René nu se aştepta la nenorocirea ce îl amenința.

Dar de atunci, un om apăruse în calea lui şi-i făcuse o stranie prezicere, iar acea prezicere corespundea cu aceea a țigăncii care într-o zi în tinerețea sa, îi prezisese că unirea fiicei sale cu un gentilom îi va cauza moartea.

Afară de aceasta, o bănuială îngrozitoare cuprinse inima lui René.

— Godolphin, a dispărut îşi zise el; l-au omorât, fără îndoială, cu scopul de a-mi putea răpi pe Paola... şi dacă... răpitorul e gentilom, sunt un om pierdut... mort...

Din momentul în care fu atins de această idee, René fu cuprins de cea mai mare disperare, şi nu căută să se oprească la ideea că regina-mamă, Catherine şi-ar depune toate silințele pentru a-l scăpa.

Superstițiosul italian vedea deja parlamentul cu membrii săi îmbrăcați cu mantale roşii, apoi în spatele lor, Place de Grève, călăul, roata ce trebuia să-i sfărâme membrele, cazanul plin de plumb topit cu care trebuia să-i ude rănile şi mulțimea tulburată.

Acel om ce făcuse curtea regală să tremure, acel otrăvitor înaintea căruia toți se înclinau, devenise mai mizerabil decât un trădător căruia i se pune frânghia de gât...

Cu toate acestea, spre miezul zilei, o voce cunoscută îl deşteptă din acea letargie morală.

De cealaltă parte a ferăstruii, ducele de Crillon zicea:

— Vino, Doamnă!

— Ah! Ce groaznic! răspunse o voce de femeie, să pună pe sărmanul meu René în acest loc!…

— Aceasta este partea de închisoare destinată asasinilor.

— Duce, îți jur că e nevinovat!

René se ridică deodată şi încercă să rupă fiarele ce îl împovărau.

El recunoscuse vocea Catherinei de Médicis.

Regina-mamă coborî în acele subterane infecte pentru a vizita pe scumpul ei Florentin.

— Deschide! ordonă Crillon păzitorului.

Păzitorul deschise şi intră cel dintâi în temniță purtând o torță.

René văzând pe regină întrând în temnița lui, i se păru că era un înger, ce venea să-i sfărâme lanțurile.

— Sărmanul meu René, îi zise ea cu emoție, văzând starea mizerabilă în care se găsea favoritul ei.

Şi ea se întoarse spre duce.

— N-ai să-i scoți fiarele? întrebă ea.

— Vai! nu, Doamnă.

— Duce, zise ea cu mânie, ia seama!

— Doamnă, răspunse Crillon cu respect, mă supun regelui, singurul meu stăpân.

— Ah! Doamnă, Doamnă… se rugă René, voiesc să ies de aici… Nu eşti dumneata regina? N-ai dumneata deplină putere?

— N-am nici pe aceea de a te libera de fiare, suspină regina, şi regele, fiul meu mă tratează mai crud decât pe cel mai ticălos supus al lui.

Regina se întoarse din nou către domnul duce de Crillon.

— Duce, zise ea, nu cer să scoți fiarele sărmanului meu René, dar voiesc să fiu lăsată singură să vorbesc cu dânsul.

— Este cu neputință, Doamnă, trebuie să asist la întrevederea dumneavoastră; regele mi-a ordonat astfel.

— Oh! asta e prea mult! strigă Catherine deodată cu mânie.

Crillon, nepăsător, se puse lângă uşă, pe care păzitorul o închisese.

Atunci regina, ce se afla la trei paşi distanță de duce, se aplecă spre René, şi îi zise în italieneşte:

— Vorbeşte încet…

— Drace! murmură Crillon, sunt un om pierdut. Nu ştiu limba italiană.

— Am cerut în zadar grațierea ta, zise ea, regele e neînduplecat.

— Oh! ştiu, zise René.

— Parlamentul se întruneşte poimâine… luni.
— Dumnezeul meu! făcu René tremurând.
— Şi vei fi torturat.
— Ah! zise René, sunt pierdut!
— Şi cu toate acestea, urmă regina, mai sper…
René o privi cu speranță.
— Îți vor pune întrebări…
René făcu o mişcare de spaimă.
— Dar, zise regina, dacă vei fi curajos, vei nega…
— Şi dacă voi nega!
— Te voi scăpa, poate. Acum nu te pot asigura de nimic încă, zise Catherine.
René mişcă cu tristețe capul.
— Ah! zise el, sunt un om mort dinainte, şi țiganca a spus adevărul.
— Țiganca…
Catherine era ea însăşi superstițioasă, şi pronunță acest nume de țigancă cu oarecare nelinişte.
— Da, Doamnă, zise René, o țigancă mi-a prezis, în copilăria mea, că voi avea o fiică ce-mi va cauza moartea.
— Ce spui tu? făcu Catherine, şi cum fata ta poate?…
— Fiica mea îmi va cauza moartea în ziua când va iubi un gentilom, murmură René cu un accent de încredere profundă.
Şi el povesti reginei profeția țigăncii, apoi adăugă:
— Pusesem lângă dânsa pe un tânăr pe care-l crescusem şi care era însărcinat să o păzească permanent… ca pe o comoară…
— Ei bine?
— Ei bine! l-au răpit sau l-au asasinat ieri pe acel tânăr.
— Şi crezi?
— Pentru a-mi răpi fata… această idee îngrozitoare mă urmăreşte.
— Şi apoi, cine ştie? zis Catherine, țiganca s-a înşelat poate?
René ridică capul:
— Béarnezul mi-a spus acelaşi lucru, răspunse el cu tristețe.
— Béarnezul?…
— Da, ca şi mine, el citeşte în stele.
Regina tresări.
— De ce béarnez vorbeşti?
— De domnul de Coarasse.
— Acel tânăr la care regele ține mult, şi care mie îmi displace

foarte tare?

— Da.

— Acela ce te-a bătut şi închis într-o pivniță? adăugă regina.

— El însuşi, Doamnă.

— Şi tu zici că el citeşte în stele?

— Mi-a spus lucruri pe care numai eu le ştiam şi m-a înspăimântat.

— Aceasta e foarte ciudat, murmură Catherine.

— Aşa e, alaltăieri, el mi-a prezis ceea ce mi se va întâmpla.

— Adevărat?

René, prin prudență, crezu că vorbise îndestul despre aceasta; el nu voia să mărturisească faptul că pentru previziunile pe care le făcuse reginei, nu lui care pretindea că citeşte în stele, i se putea atribui meritul, ci somnambulului Godolphin.

Dar el istorisi Catherinei, referitor la prințul de Navarra, lucruri ce mirară mult pe regină.

— Oh! oh! îşi zise ea, aş voi să văd mai de aproape pe acest domn de Coarasse.

Apoi aruncă o privire scurtă lui Crillon.

Bravul duce părea un om înaintea căruia se vorbeşte o limbă necunoscută, şi care devine mânios că nu poate nimic înțelege.

Capitolul XXXII

Ceea ce René povestise reginei privitor la Henric şi la prezicerea lui, nu făcură decât să aducă pentru câteva momente tăcerea.

Dar, deodată ea îi zise:

— Cum se cheamă acel tânăr pe care-l aveai pentru paza Paolei?

— Godolphin.

— Eşti sigur?

— Cum… sigur?… făcu René mirat de această întrebare.

— Da… aveai încredere în el?

— Ca şi în mine însumi.

— Nu te-a trădat el, poate?

Această întrebare îl făcu pe René să tresară, şi o bănuială fulgerătoare îi străbătu mintea.

René, cugetă că poate Godolphin şi gentilomul béarnez se cunoşteau, şi că acesta din urmă îi spusese tot. În acest caz, Henric ar fi fost un şarlatan, un om fără inimă, şi pretinsa sa

ştiință de a prezice, devenea un mister a cărui victimă era el.

Dar o a doua cugetare a lui René veni să combată această bănuială: «Godolphin nu vorbeşte de afacerile mele, decât în somnul său, şi când se deşteaptă nu îşi mai aduce aminte de nimic, se gândi ei. Godolphin n-a ştiut niciodată istoria sa. El n-a ştiut niciodată că l-am adus la mine cu mâinile înroşite de sângele tatălui său, şi cu toate acestea béarnezul mi-a spus toate acestea...»

— Nu, Doamnă, zise el tare, Godolphin este incapabil să mă trădeze. Şi afară de aceasta el nu ştia ceea ce mi-a spus béarnezul.

— Toate acestea sunt ciudate, repetă Catherine.

René reluă:

— Doamnă... Doamnă, este o fatalitate care mă persecută. Te rog, veghează asupra fiicei mele, ia-o cu dumneata, şi închide-o astfel încât niciun gentilom să nu se apropie de dânsa, căci fără de asta, sunt un om pierdut...

— Îți promit, zise Catherine. Când tu vei părăsi Châteletul, eu mă voi duce să ridic pe fiica ta...

— O să o duci la Luvru, nu este aşa?

— Da.

— O s-o închizi?

— Ți-o jur.

— Şi apoi, adăugă René, trimite să-l caute pe Godolphin, căci inamicii mei...

— O să-l găsească! zise regina.

O lumină de speranță, străluci în ochii Florentinului.

— Haide! curaj, zise Catherine, am să încerc să te scap.

— O să-l înduioşezi pe rege?

— Nu, dar o să mă silesc să te declar nevinovat.

— Ei au... probe...

— Şi ce e cu asta?

— Dar pumnalul!.. şi cheia mea!...

— Taci! zise Catherine. Vom vedea... Numai bagă bine de seamă ca să nu te pierzi tu singur.

René o privi cu nelinişte.

— Întâi o să te supună la interogator, apoi te va pune la torturi.

Florentinul se înfioră.

— Dacă vei mărturisi adevărul, eşti pierdut!

— Dar dacă... o să tăgăduiesc...

— Atunci te voi scăpa.

Ea se plecă la urechea lui şi adăugă:

— Astă-seară, tu vei cere un confesor.

— O să mi-l acorde ei?

— Nu s-a refuzat nimănui, un confesor.

— Şi acest confesor?

— El îți va aduce instrucțiunile mele.

Regina se sculă şi zise lui Crillon:

— Duce, sunt gata să te urmez. Adio, sărmanul meu René.

Ea îi întinse mâna să i-o sărute şi Florentinul o acoperi cu lacrimi.

Crillon lovi cu mânerul spadei lui în uşă.

Păzitorul închisorii veni să deschidă. Ducele, care era un brav gentilom, oferi brațul său reginei conform obiceiului din acel timp şi ieşi.

— Mulțumesc! zise ea cu mărinimie. Doar luminează-mi duce.

Ducele îşi muşcă buzele şi plecă înainte cu torța.

Când el fuse afară din subterană, se întoarse şi o privi pe Catherine.

— Scumpe duce, îi zise regina-mamă, care spera un moment că poate îl va îndupleca pe asprul şi loialul Crillon, ai visat vreodată la spada unui conetabil[2]?

— Da, Doamnă.

— Ah! făcu regina.

Şi ea avu un surâs plin de promisiune.

Dar Crillon adăugă cu aspra lui franchețe de soldat:

— Numai, nu m-am gândit niciodată, Doamnă, ca să o pot obține, prin favorizarea evadării unui prizonier, încredințat lealității mele.

Catherine păli de mânie.

— Ai vorbit prea sus, duce, zise ea.

— Prea sus, Doamnă, când este vorba de onoarea mea.

— Şi nu eşti… curtean…

— Mă numesc numai Crillon, răspunse cu simplitate asprul soldat.

„Oh! se gândi Catherine, va veni o zi în care îl voi pedepsi strașnic pe acest om.”

Şi ea ieşi cu capul sus şi cu un aer nemulțumit din acele temnițe întunecoase ale Châteletului, unde niciodată vreun om

[2] Comandant suprem al armatelor regale din Franța feudală.

sau vreun simplu gentilom nu a cutezat să reziste ordinelor ei.

Litiera reginei-mamă era la poarta Châteletului.

Regina saluta pe Crillon cu mâna şi nu îl invită nicidecum să se urce lângă dânsa.

Purtătorii litierei voiră să ia drumul Luvrului, dar regina se opuse şi zise unui şambelan care o preceda:

— Condu-mă în insula Saint-Louis, adică în strada care poartă acest nume.

Litiera Catherinei o luă în pas încet, spre malul Senei până la Petit-Pont, intră în strada insula Saint-Louis, şi pe la mijlocul acestei străzi, regina ordonă să se oprească la uşa unei vechi case de un aspect trist, şi cu nişte ferestre garnisite cu fiare.

Acolo ea deschisese şi ridică ea însăşi ciocanul de la poarta cea mică.

La deschiderea porții, Catherine îşi lăsă voalul de dantelă pe obraz, intră singură, şi închise poarta după ea.

Deodată ea se găsi într-o vastă curte, în care iarba crescuse printre pietrele pavajului, iar o bătrână servitoare veni spre dânsa şi neînchipuindu-şi că se găseşte în fața unei regine o întrebă foarte simplu ce voieşte.

— Voiesc să-l văd pe prezidentul Renaudin, răspunse Catherine de Médicis.

— Veniți cu mine, zise servitoarea.

Catherine urcă o scară cu trepte uscate, cu balustrade de fier ruginit şi fu introdusă într-un fel de cabinet, unde un om îmbrăcat în negru lucra înaintea unei mese.

Acest om care era tânăr încă, avea o frunte încrețită de studiu, un ochi viu şi clar, buzele subțiri, nasul ascuțit, în toată fizionomia sa nu arăta decât expresia unei fineți de vicleşug.

El auzind venind cineva, se întoarse şi zări pe Catherine.

Servitoarea ieşi şi închise uşa cabinetului.

Atunci regina îşi ridică voalul şi prezidentul Renaudin scoase un strigăt şi se sculă cu un fel de spaimă şi respect.

— Majestatea… Voastră!.. îngână el.

— Maestre Renaudin, zise regina care îşi puse un deget pe buze, te-am făcut prezident, şi dumneata eşti cel însărcinat cu punerea în acuzație.

— Majestatea Voastră m-a încărcat cu toate binefacerile sale şi recunoştința mea este fără margini, zise prezidentul înclinându-se.

— Acum vin să pun recunoştința dumitale la probe.

Atunci Catherine istorisi pe scurt şi cu toate detaliile asasinatul burghezului Samuel Loriot, arestarea lui René şi adunarea viitoare a parlamentului.

— Ce trebuie să fac pentru a-l scăpa pe René, întrebă după aceasta Catherine.

— Doamnă, răspunse omul tribunalului, eu nu sunt decât prezidentul de la Châtelet, şi nicidecum prezidentul parlamentului. Prin urmare fac numai interogatoriul culpabilului, şi nu judec.

— Vei fi prezidentul parlamentului, zise cu răceală Catherine, şi aceasta în termen de trei ani, dar până atunci…

— Până atunci, răspunse el, trebuie să-l scap pe René.

— Trebuie, zise regina.

— Parlamentul este incoruptibil. Cu toate acestea favoritul Majestății Voastre, şi-a atras ura generală.

— O ştiu.

— Aşadar parlamentul îl va condamna cu mare bucurie.

— Ştiu şi asta. Dar o să fii dumneata cel care o să-i iei interogatoriul.

— Da, Doamnă.

— Şi dacă nu mărturiseşte nimic?

Prezidentul surâse:

— Nevinovații mărturisesc orice, când li se aplică torturi, zise el.

— René va nega.

— În orice caz, Doamnă, dacă aş fi singur cu călăul aş putea să îi scurtez întrebările, urmă Renaudin; dar voi fi asistat de doi judecători care sunt incoruptibili.

— René va avea curaj, şi va nega tot.

— Dar aceasta nu îl va împiedica nicidecum de a fi judecat, şi apoi pumnalul şi acea cheie, vor fi nişte probe destul de evidente…

— Este adevărat, zise regina, atinsă de justețea observației lui Renaudin.

Apoi aducându-şi aminte că uitase să vorbească de Godolphin, ea îi istorisi dispariția acelui tânăr.

— Ah! zise Renaudin, dacă s-ar putea să îl găsim şi să-l silim să mărturisească faptul că el e cel care a comis crima şi a furat pumnalul lui René.

— Iată o idee interesantă! strigă Catherine, dar unde-l găsim?

— Sau mai bine…

Renaudin se opri.

— Sau mai bine? îl întrerupse regina cu curiozitate.

— Doamnă, murmură prezidentul, voi găsi mijlocul de a-l scăpa pe René... vă promit... dar cu o condiție.

— Care?

— Aceea de a suferi torturile fără a se înfricoşa.

— Le va suferi.

— Majestatea Voastră poate să mă primească la Luvru.

— Când?

— Astă-seară, dacă este cu putință...

— Atunci plimbă-te pe dinaintea porții secrete de pe malul apei şi să aştepți să sune nouă ore, când un om te va găsi şi te va conduce la mine.

— Voi veni, Doamnă.

Regina se ridică.

— Adio, maestre Renaudin, zise ea. Pe diseară.

Prezidentul o conduse cu respect până la litieră.

— La podul Saint-Michel! zise regina.

Litiera trecu de insula Saint-Louis şi intră în cetate, apoi o luă pe strada Barillerie şi se opri înaintea prăvăliei maestrului René Florentinul.

. . . . . .

Cu o oră mai înainte, Paola se găsea singură în prăvălie, cu obloanele trase şi cu totul tremurândă şi ascultând cu groază discuțiile neguțătorilor din cartier.

Era a doua zi, de când prăvălia teribilului parfumier se găsea închisă, şi vecinii lui care erau obişnuiți să-l vadă în toate diminețile pe Godolphin şi frumoasa Paola, vorbeau între dânşii, şi erau miraţi că nu văzuseră nici pe unul, nici pe altul.

Populația se îndoia mai puțin de maestrul René decât de marii seniori şi gentilomi. Ei ştiau favorurile lui la curte, şi nici nu cutezau să-şi dea nişte opinii contrarii în contul lui.

— Desigur, zicea o frumoasă neguțătoare, lui René i s-a urât să mai țină prăvălia, el care intră întotdeauna la Luvru.

— Haida-de! zise un vecin, eu pariez că i s-a întâmplat vreo catastrofă.

— Şi ce crezi că i s-a întâmplat? zise un al treilea interlocutor.

— Mie mi se pare că este arestat.

— Pentru ce?

— Se zice că el a asasinat pe un burghez din strada Urşilor.

Aceste comentarii s-ar mai fi prelungit dacă un eveniment care

se ivi nu ar fi întrerupt aceste discuții.

Paola, ascunsă după uşa prăvăliei sale ascultase cu cea mai mare groază, tot ceea ce se spusese despre tatăl său. Apoi auzi paşii mai multor cai.

Neguțătorii adunați pe pod văzură venind o litieră pe care doi cavaleri o escortau.

La acesta epocă, masca nu era ceva extraordinar, mai ales în timpul carnavalului.

Prin urmare nu rareori se vedea, în mijlocul zilei, o damă sau un cavaler pe care un motiv oarecare de intrigă amoroasă, politică sau pentru a păstra un incognito, îi obliga să meargă pe stradă cu o mască neagră de catifea pe obraz.

Cei doi cavaleri care escortau litiera erau mascați, călăreau pe nişte cai prea frumoşi şi hainele lor spuneau îndestul că erau gentilomi.

Cât despre litieră, era foarte simplă şi asemănătoare cu a multor dame şi seniori din Paris.

Cortegiul se opri înaintea prăvăliei maestrului René.

După ce neguțătorii îşi satisfăcură curiozitatea, văzură că unul dintre gentilomi coborî de pe cal. Acesta, părea că e deranjat prea puțin de faptul că prăvălia era închisă, deoarece merse şi bătu tare în obloane cu mânerul pumnalului său.

— Cine este acolo? zise dinăuntru vocea Paolei.

— Eu… Amaury… deschide, răspunse cavalerul.

Neguțătorii de pe podul Saint-Michel văzură că se întredeschide uşa şi cavalerul se strecură în prăvălie.

— Înapoi, voi curioşilor, zise celălalt gentilom mascat, care rămăsese pe cal; ceea ce se petrece aici nu vă priveşte.

Neguțătorii timizi se depărtară, dar ochii lor erau îndreptați tot asupra litierei când văzură uşa prăvăliei deschizându-se.

Cavalerul mascat ieşi cu o femeie la braț.

Femeia era mascată ca şi dânsul, dar nimeni nu se îndoi că era Paola.

Cavalerul o urcă în litieră, el se urcă pe cal şi cortegiul plecă spre puntea Change şi se îndreptă spre malul drept al Senei.

Atunci, neguțătorii care rămăseseră înmărmuriți, se grupară din nou şi începură să discute despre cele întâmplate.

Zece minute după plecarea litierei care ducea pe Paola, o altă litieră intră în strada Barillerie: acesta era aceea a Doamnei Catherine.

Regina-mamă, mergea incognito, precedată numai de un soldat înarmat cu o suliță, şi neguțătorii care asistaseră la ridicarea Paolei, nu îşi putură închipui că dama care cobora şi lovea la uşa prăvăliei era Doamna Catherine de Médicis, mama regelui.

Regina bătu, dar nimeni nu răspunse. Ea bătu mai tare, şi niciun zgomot nu se auzi în interior.

Atunci văzând grupul neguțătorilor, se apropie de dânşii.

— Iertați-mă, amicii mei, zise ea, dar nu este asta prăvălia parfumierului René?

— Da, doamnă.

— Şi nu e nimeni aici?

— Se zice că e în închisoare, răspunse frumoasa vânzătoare de mărunțişuri.

— Dar… fiica sa?

— Ah! reluă neguțătoarea, vii prea târziu, frumoasa mea doamnă.

— Şi pentru ce? întrebă Catherine.

— Pentru că e un sfert de oră, de când doi frumoşi seniori au luat-o pe frumoasa Paola.

Catherine scoase un țipăt de groază; ea îşi aduse aminte de grija lui René, de bănuiala lui şi de superstiția care-l stăpânea.

Prezicerea părea că se realizase.

Capitolul XXXIII

Pe când Doamna Catherine asculta de la neguțătorii de la Saint-Michel detaliile plecării Paolei, aceasta din urmă mergea în litieră, de cealaltă parte a apei.

Cortegiul şi cei doi gentilomi o luară prin cartierul Saint-Paol şi bariera Saint-Antoine.

Când ajunse acolo, litiera se opri.

— Acum, zise cavalerul care mergea în stânga frumoasei Florentine, rolul e jucat… Coboară-te, scumpă Paola. Dacă litiera a fost urmărită, apoi sigur că s-a pierdut direcția ei.

Paola ieşi din litieră, cavalerul se aplecă, o apucă de talie, şi o ajută să urce pe cal.

În acelaşi timp, celălalt cavaler, zicea purtătorilor:

— Bunii mei amici, puteți să vă întoarceți, căci nu mai avem nevoie de voi.

El le aruncă patru scuzi şi purtătorii trecând drumul, se

îndreptară spre bariera Saint-Antoine şi intrară în Paris.

Noë şi Henric, căci ei erau, o luară în galop în direcţia Charenton, şi continuară a merge pe lângă zidurile mânăstirii Peres-de-Saint-Antoine.

După un sfert de oră, ei o apucară pe la spatele clădirii Charenton, şi intrară în şanţurile care înconjurau zidul fortificat al Parisului de Nord.

Noë o ţinea încă pe Paola în braţe.

După ce ajunseră la gropile Grange-Batelière şi bariera Montmartre, ei se opriră.

Paola se lăsă să alunece din braţele lui Noë, şi Henric descălecă.

Apoi italianca puse piciorul său cel mic pe genunchiul prinţului şi, sări pe calul pe care Henric i-l ceda.

— Adio, pe diseară… zise Henric lui Noë.

Noë şi Paola, după ce urcară pe calul prinţului, reluară cursa în galop şi continuară a merge pe lângă zidul înconjurător.

Cât despre Henric de Navarra, el reintră în Paris prin bariera Montmartre, şi merse foarte liniştit pe jos până în dreptul Luvrului.

Chiar în momentul când ajunse la malul apei şi se îndrepta spre poarta secretă a Luvrului, el zări o litieră precedată de un soldat care urma acelaşi drum ca şi el.

O femeia scoase capul pe portieră şi prinţul recunoscu pe Doamna Catherine de Médicis.

Henric salută încet şi se dădu la o parte pentru a lăsa să treacă litiera.

Dar regina făcu semn cu batista şi-l chemă pe nume:

— Domnule de Coarasse! zise ea.

Henric se apropie din nou.

— Nu cumva mergi la Luvru? făcu regina.

— Majestatea Voastră a bănuit adevărul.

— La rege?

— Oh! tăcu Henric cu modestie, Majestatea Voastră îşi râde de mine. Eu sunt un prea sărac gentilom pentru a mă duce aşa la rege. Mă duc să văd pe domnul de Pibrac, care e vărul meu.

— Ah! făcu regina.

Ea îl privi cu atenţie pe Henric şi văzu că avea un aer foarte simplu şi foarte natural.

— Ei bine, reluă ea, te rog dar, domnule de Coarasse să rămâi câteva momente la Pibrac şi să aştepţi să trimit după dumneata.

— După mine, Doamnă!…

— Vin de la René, pe care l-am văzut, zise regina.

Henric tresări, dar obrazul său rămase neschimbat.

— Şi René, urmă Catherine, mi-a spus că ai un talent cu totul particular de a citi în stele.

Vorbind astfel, Catherine aruncă o privire arzătoare şi cercetătoare asupra prințului de Navarra.

Dar Henric luă un aer serios şi modest şi răspunse:

— Majestatea Voastră ştie fără îndoială că sunt béarnez.

— Da.

— Şi că am locuit mult timp în Pirinei în mijlocul păstorilor spanioli şi a țiganilor care se ocupă de necromanție şi chiromanție, care m-au inițiat în arta lor.

Henric vorbea cu un astfel de accent de bună credință, încât regina rămase foarte impresionată.

— Dar, adăugă el, trebuie să mărturisesc Majestății Voastre, că dacă ghicesc câteodată am şi momente în care mă înşel în arta mea.

— Ah!

— Ştiința pe care am studiat-o este încă foarte întunecoasă pentru mine. Adesea caut şi pipăi în întuneric, şi este de ajuns un mic obstacol ca să mă facă să deviez de la adevăratul drum, adică de la adevăr.

— Cu toate acestea i-ai spus adevărul lui René.

Henric privi pe regină la rându-i.

— Adevărat? zise el.

— Da, domnule de Coarasse. Acum du-te la Pibrac şi aşteaptă ca să te chem. Mă duc acum la fiica mea, Doamna Margareta, apoi mă întorc în oratoriul meu.

— Majestatea Voastră ar dori?…

— Voiesc a te consulta, domnule de Coarasse.

Şi regina intră în Luvru.

Henric întâlni pe domnul de Pibrac ce vizitase corpul de gardă.

— Vino, îi zise el cu vioiciune, du-mă la dumneata… chiar acum… este foarte important!…

Domnul de Pibrac crezu că era vorba de Margareta, şi fără a întreba ceva pe prinț, îi zise cu simplitate:

— Haide!

Apoi îl conduse la dânsul prin mica scară.

— Închide uşa cu zăvorul, zise Henric şi dacă bate, să nu

deschizi.

El alergă la dulap, îl deschise şi se strecură prin trecerea misterioasă, lăsându-l pe domnul de Pibrac încremenit.

Când prinţul îşi lipi ochiul la acea deschizătură perfidă, pe care geniul doamnei Diana de Poitiers o făcuse prin picioarele de ivoriu ale Christului, regina nu ajunsese încă la fiica sa.

Doamna Margareta era cu Nancy.

Frumoasa prinţesa pe jumătate culcată pe o canapea aşezată vis-à-vis de Christ, clătina cu neglijenţă frumoşii săi papuci din mătase roşie şi privea cu melancolie pe cameristă.

Iar Nancy, aşezată pe o canapea cu acul în mână, cosea nişte funde de catifea la o rochie a prinţesei.

— Adevărat? zicea Margareta, tu crezi că el mă iubeşte?

— Sunt sigură, Doamnă.

Margareta suspină.

— Dumnezeul meu! zise ea, cât e de trist să fii prinţ. Prinţii sunt nişte sclavi încoronaţi, micuţa mea. Lor nu le e permis nici a iubi, nici a fi iubiţi, nici a plânge, nici a se bucura…

— Oh! Majestatea Voastră exagerează…

— Nu.

— Ea vede lucrurile prea confuze.

— Tu crezi? dar tu nu ştii, micuţo, că dacă eram stăpână pe destinul meu, în loc să mă căsătoresc cu acel nemernic prinţ de Navarra, aş voi mai bine să fiu o simplă fată de nobil ca tine, şi să-mi dau mâna lui.…

Nancy surâse şi păstră tăcerea.

— Am adesea presimţiri ciudate, urmă Margareta. Prima oară când l-am văzut, sunt opt zile de atunci, am simţit o emoţie curioasă… şi pe dată auzii o voce ce zicea în mine: „Acest om va juca un rol însemnat în destinul tău”…

Abia sfârşi Doamna Margareta acestea, când o bătaie se auzi la uşă. Era regina.

Henric văzu pe Doamna Catherine intrând, palidă şi emoţionată.

Ea făcu un semn lui Nancy, şi aceasta ieşi pe dată.

Regina-mamă n-o iubea prea mult pe fiica sa; ea nu simţise o afecţiune serioasă decât pentru fiul ei cel mai mic, domnul duce d’Alençon. Margareta ştia că ea fusese să îl viziteze pe René în temniţă.

— Ei bine! Doamnă, zise ea ridicându-se şi alergând către ea.

— Ah! suspină Catherine, este îngrozitor… el e pus în fiare… se află într-o temniță umedă şi fără aer. Regele a ordonat să fie tratat cu cea mai mare asprime.

Margareta nu răspunse.

— Cu toate acestea, murmură regina, sperăm să-l scăpăm.

— Ah! făcu Margareta.

— Dar, dacă un eveniment straniu mă încurcă…

— Dumnezeul meu! bâigui prințesa.

Atunci Catherine îi povesti convorbirea ei cu René şi lucrurile ciudate pe care acesta i le încredințase în legătură cu prezicerea de demult a țigăncii din Florența.

Dacă regina ar fi fost mai puțin mişcată, ea ar fi văzut pe Margareta pălind şi roşindu-se pe rând.

Tânăra prințesa nu ştia niciun cuvânt din convorbirea ce avusese loc între René şi Henric, şi această pretinsă ştiință de a prezice o aruncă într-o uimire profundă.

Regina urmă:

— Mi-am închipuit mai întâi că acel gascon spusese nişte lucruri vane, dar acum văd că el a spus lucruri pe care numai singur René le ştia.

— Adevărat? făcu prințesa cu totul ametită.

— Şi, ca şi țiganca, el i-a prezis că fiica lui îi va cauza moartea…

— Ce glumă!

— În ziua când ea va iubi pe un gentilom. Afară de aceasta, René era atât de convins de această idee încât m-a rugat să o aduc la Luvru şi să veghez asupra ei ca asupra unei comori, dar…

Regina se opri un moment.

— Am voit, înainte de a mă duce să caut pe scumpa lui Paola, reluă ea, să văd pe Renaudin, preşedintele Châteletului, însărcinat cu instrucțiunile criminale. Renaudin mi-a promis că-şi va depune toate silințele pentru a-l scăpa pe René.

— Renaudin… ah! dar parlamentul… zise Margareta.

— El mi-a promis că va găsi un mijloc.

— Care?

— Nu ştiu încă, dar îl va găsi. Îl aştept astă-seară la ora nouă.

— Dar, urmă regina, ieşind din Châtelet, în loc de a alerga la podul Saint-Michel de a o lua pe Paola, am voit să merg în strada Saint-Louis, la Renaudin, şi ieşind de la dânsul m-am îndreptat spre pod…

— Ei bine!

— Paola era deja răpită.

Margareta făcu un gest de mirare.

— Cu un sfert de oră mai înainte, urmă Catherine, o litieră, însoțită de doi cavaleri mascați, se oprise înaintea casei lui René, uşa s-a deschis, şi Paola s-a suit în litieră.

— Aceasta e ciudat! murmură Margareta.

Regina reluă:

— Atunci am bănuit ceva... ceva straniu, mi-am reamintit că acel sir de Coarasse, ce pretinde că ştie a citi în stele, avea un însoțitor, văr ca şi el al lui Pibrac, şi mi-am închipuit că poate ei au fost răpitorii?...

— Oh ce idee! făcu prințesa ce simți un sentiment de gelozie.

— În acest caz, continuă Catherine, este evident că unul din ei, trebuia să fi iubit de Paola, şi că Paola îşi trăda tatăl în favoarea lor... Ah! atunci cum se explică pretinsa ştiință prezicătoare a acelui mic gentilom?

— Ah! murmură Margareta.

— Dar, urmă regina ce nu luă seama la tulburarea crescândă a prințesei, nu era aşa.

— Oh! zise Margareta ce suspină cu zgomot, crezi?...

— Am aflat drumul urmat de litieră şi răpitori.

— Şi... i-ai urmat?...

— Da, până la poarta Saint-Antoine. Acolo am întâlnit litiera şi pe purtători, dar litiera era goală. Unul din cavalerii mascați luase pe Paola pe calul lui, şi amândoi se depărtară în galop pe drumul de la Charenton. Purtătorii mei erau obosiți. Ar fi fost o nebunie din partea mea să urmăresc oameni călări pe cai odihniți. M-am întors şi am intrat în Luvru.

— Dar, Doamnă, zise Margareta, cum de ştii dumneata atunci că acel sir de Coarasse nu e unul din răpitori?

— Pentru că în momentul când intram, l-am găsit la poarta Luvrului pe jos, mergând liniştit la domnul de Pibrac, vărul său.

Fața cea posomorâtă a Margaretei se înveseli deodată.

— Astfel, murmură regina, acest om a spus adevărul; el a prezis că fiica lui René va fi răpită de un gentilom şi că, în acea zi René era amenințat de un pericol mortal.

— Toate acestea sunt foarte ciudate, Doamnă, zise Margareta.

Dar Catherine cugeta la René şi era foarte disperată.

— Regele e neînduplecat, zise ea şi dacă Renaudin nu găseşte un mijloc...

— Renaudin e un om dibaci, el va găsii acel mijloc, răspunse Margareta, ce căuta să potolească neliniştea reginei.

— Pentru că acel Coarasse e prezicător, zise regina, mă duc să îl consult.

— Da, Doamnă?

— Da, zise regina, voiesc să ştiu…

Şi ea strigă:

— Nancy! Nancy!

Nancy nu răspunse.

Margareta sună clopoțelul ce corespundea cu camera lui Nancy.

La acel zgomot, Nancy, ce urcase în camera ei, coborî cu grabă:

— Micuța mea, îi zise Catherine, vei merge până la domnul de Pibrac.

— Da, Doamnă.

— Vei găsi acolo pe vărul său, domnul de Coarasse.

— Da, Doamnă.

— Şi tu îl vei duce în cabinetul meu.

Nancy se înclină şi ieşi.

Atunci Henric părăsi observatorul, de unde nu pierduse niciun cuvânt, niciun gest din convorbirea Doamnei Catherine cu prințesa Margareta.

El se întoarse în camera domnului de Pibrac, închise dulapul, şi zise căpitanului gărzilor:

— Deschide uşa… va veni cineva…

Domnul de Pibrac, foarte iritat, privea pe prinț.

— Îți voi spune totul mai târziu, zise el. Acum îmi e cu neputință… nu am timp…

Într-adevăr după trei secunde domnul de Pibrac auzind un zgomot la uşă, merse să deschidă şi Nancy intră.

Henric se pusese într-un fotoliu, şi răsfoia cu neglijență o carte de vânătoare.

— Domnule, zise frumoasa cameristă, te rog să mă urmezi.

— Unde mă vei duce, frumoasa mea domnişoară? întrebă prințul.

— La Doamna Catherine.

— La regină!… strigă domnul de Pibrac.

Şi el privi pe Henric cu nelinişte.

Henric surâdea.

— Regina a aflat că mă ocup cu prezicerile, zise el. La revedere, vărul meu.

Şi el o urmă pe Nancy.

Dar când el se afla în marea sală ce preceda apartamentul domnului de Pibrac, sală atunci goală, Henric privi pe cameristă:

— Micuța mea Nancy, zise el, cred că suntem amici.

— Şi încă amici intimi, domnule de Coarasse.

— Tu ştii multe din secretele mele…

— Şi dumneata îl ştii pe al meu…

— Şi eu mă încred ție.

— Despre ce e vorba? făcu Nancy, poți vorbi…

— Tu nu vei trâmbița?

— Eu! zise Nancy.

— Pentru că… femeile…

— Sunt mută ca zidul.

— Prea bine!

— Ai un secret să-mi încredințezi, domnule de Coarasse?

— Cam aşa ceva…

— Să vedem!

— Îndată ce mă vei fi introdus la regină, te vei întoarce la Doamna Margareta.

— Bine!

— Şi îi vei zice: «Doamnă, Henric de Coarasse vă roagă să nu credeți niciun cuvânt referitor la prezicerile lui.»

— Aud? făcu Nancy.

Henric continuă:

— «El nu e mai mult prezicător ca mine şi dumneata», vei zice tu, «dar roagă pe Majestatea Voastră să aştepte până seara… şi el vă va explica totul».

— Prea bine! zise Nancy.

— Numai, adăugă prințul, vei avea grijă de a adăuga: «Cele ce vă spun, Doamnă, sunt de cea mai mare gravitate, căci viața lui sir de Coarasse se află în joc»…

— Ce îmi spui dumneata? strigă camerista uimită.

— O jumătate din adevăr. Dar tu eşti amica mea.

— Oh! desigur.

— Şi tu vei raporta această jumătate de adevăr ca un adevăr întreg.

— Bun!

— Şi Margareta nu va întreba mai multe… şi ea mă va aştepta diseară…

Nancy privind pe Henric îi făcu cu ochiul.

Apoi ea îl duse la Doamna Catherine şi îl lăsă singur în cabinetul de lucru al reginei.

După câteva minute, regina intră.

Henric îşi luă o înfăţişare foarte încurcată.

— Şezi jos! domnule de Coarasse, zise regina.

— Doamnă… în prezența Majestății Voastre nu îndrăznesc.

— Domnule de Coarasse, zise regina, nu e vorba de Majestate aici… Dumneata eşti un prezicător, şi eu o sărmană femeie ce voieşte să-şi cunoască viitorul.

Vorbind astfel, regina îl privea pe Henric ca şi cum ar fi dorit să pătrundă până în adâncul gândurilor lui.

Henric părea liniştit.

— Aşadar, întrebă Catherine, citeşti în stele?…

— Oh! nu prea bine… Doamnă.

— Descoperi viitorul?

— Mă înşel adesea.

— Dar ghiceşti câteodată evenimente acoperite de ceața trecutului.

— Aceasta e mai uşor, Doamnă, zise Henric.

— Ah! adevărat?

— Astfel, cu oarecare preparațiuni cabalistice, urmă prințul, mi se întâmplă adesea să reuşesc atunci când evenimentele asupra cărora sunt consultat nu sunt prea îndepărtate.

— Domnule de Coarasse, zise regina, m-ai văzut mai adineauri intrând în Luvru.

— Da, Doamnă.

— Mi-ai putea spune de unde veneam?

— Poate.

— Şi ceea ce am făcut şi zis în drum?

— Mă voi încerca, Doamnă.

— Trebuie să-ți dau mâna? întrebă regina.

— Da, Doamnă, dar… mai înainte…

Henric se ridică şi parcurse cu un ochi distrat cabinetul secret al reginei. Privirea sa sfârşi prin a se opri pe un flacon conținând o culoare neagră.

— Ce este aceasta Doamnă? întrebă el.

— Aceea, zise regina, este *cerneală simpatică*.

Henric luă flaconul ce se găsea pe şemineu şi-l puse pe masă înaintea căreia regina se aşezase.

— Acum, zise el, voi ruga pe Majestatea Voastră să-mi permită

să aprind această lumânare.

— Da…

— Şi să cobor perdelele.

— Da… fă şi aceasta, repetă regina.

Henric lăsă perdelele, aprinse lumânarea, o puse pe masă şi se aşeză jos.

Apoi luând cu mâna stângă flaconul de cerneală simpatică şi punându-l în dreptul luminii, pentru a vedea printr-însul, el zise reginei:

— Acum, rog pe Majestatea Voastră a-mi da mâna.

— Care?

— Cea stângă, aceea pe care latinii o numeau *sinistra*.

Regina îi întinse mâna, şi prinţul serios şi măreţ, privi flaconul de cerneală simpatică transformat în oracol.

Capitolul XXXIV

Henric îşi juca de minune rolul de prezicător, dar o femeie mai puţin superstiţioasă ca regina poate nu s-ar fi lăsat înşelată.

Prinţul privi mult timp şi pe rând, flaconul cu cerneală simpatică şi liniile mâinii ce-i întindea Catherine.

— Doamnă, zise el în fine, văd pe Majestatea Voastră umblând într-o subterană, luminată de torţe pe care le poartă doi oameni înaintea sa.

— Unde e acea subterană? întrebă regina

— Nu ştiu bine, dar e prin vecinătatea Senei.

— Este adevărat, zise regina. Apoi?

— Văd pe Majestatea Voastră intrând într-o temniţă infectă şi întunecoasă; un om se află în acel loc culcat pe pământ.

— Şi aceasta e adevărat.

— Un alt om se pune jos nu departe de Majestatea Voastră…

— Cine e acel om?

— Faţa sa e în umbră, afară din cercul de lumină al torţei… nu îl pot vedea.

— Şi… celălalt?

— Acela ce e culcat?

— Da.

— Acela e René, zise prinţul după un moment de tăcere, şi subterana în care se găseşte Majestatea Voastră trebuie să fie Châtelet.

— Este adevărat, zise Catherine mirată. Ce-i spun eu lui René?

— Dumneata eşti aplecată asupra lui; vorbiți încet... dar vorbiți de cineva pe care îl cunosc.

— Cine e acel cineva?

— Aşteaptă Doamnă... nu ştiu...

Henric reîncepu să examineze mâna reginei, apoi privi cu multă atenție flaconul.

— Iată! zise el deodată şi cu un accent de multă mirare, acel om de care vorbiți, sunt eu!

Regina viu mişcată, murmură:

— Şi aceasta e adevărat, domnule de Coarasse.

— René, vorbeşte de mine cu groază, continuă prințul.

— Şi... eu?...

— Dumneata! făcu Henric... Ah! Dumnezeul meu!... vă văd încruntând sprâncenele... păreți iritată în privința mea.

La aceste din urmă cuvinte, orice rămăşiță de îndoială asupra ştiinței de prezicere a domnului de Coarasse ar fi dispărut.

Într-adevăr, pentru ca Henric se poată cunoaşte aceste din urmă detalii prin mijloace ordinare şi naturale, ar fi trebuit să se găsească în temnița lui René, când acesta era vizitat de regină, sau să fi asistat la convorbirea ei, cu Margareta.

Regina necunoscând existența deschizăturii misterioase practicate în picioarele Christului, şi convinsă că prințul nu o văzuse pe Margareta, nu se mai îndoia de puterea supranaturală cu care el era dotat.

Henric urmă:

— Ceea ce este straniu, Doamnă, este că vorbiți cu René o limbă ce nu aş fi înțeles-o, dacă o auzeam cu urechile mele.

— Şi cu toate acestea... înțelegi...

— Flaconul m-a făcut să înțeleg.

Regina era uimită. Niciodată înşelăciunea lui Henric nu produsese rezultate atât de exacte.

— Aceasta e foarte ciudat! zise ea.

— Dumneata îi promiți ceva lui René, urmă prințul.

— Ce-i promit?

— Că-l veți scăpa.

— Şi crezi dumneata, întrebă regina, ce privea acum pe Henric ca pe un oracol, crezi dumneata că mă voi ține de acea făgăduială?

Henric răspunse cu siguranță:

— Da, Doamnă.

Răspunzând astfel, prințul îşi zicea:

„Voi face bine a-i promite; dacă mă înşel, cu atât mai bine.”

— Să vedem, zise regina, cum crezi dumneata că mă voi putea ține de ea?

Această întrebare păru că încurcă puțin pe sir de Coarasse.

El închise ochii şi păru că consultă lumea nevăzută; apoi ochii i se redeschiseră şi aruncă o privire arzătoare asupra flaconului; apoi luând mâna reginei o examină din nou:

— Doamnă, zise el, vă văd mergând pe un pod, trecând peste o apă…

— Unde mă duc?

— Într-o stradă tristă şi tăcută, într-o casă… vă văd cu un om…

— Cine e acel om?

Henric răspunse fără a se îndoi:

— El e îmbrăcat în negru. E un judecător.

Exactitatea acelor descoperiri o impresionară atât de mult pe regină, încât tremură.

— Şi acel judecător? făcu ea cu groază.

— Îl văd umblând… el vine..

— Unde?

— Aici.

— Pentru ce vine el?

— El vă aduce mijlocul de a vă ține făgăduiala ce ați făcut… el va scăpa pe René!

— Eşti sigur? întrebă regina cu o voce nesigură.

— Flaconul cu cerneală mi-o spune.

— Şi când va veni acel judecător?

La acesta întrebare, Henric crezu de cuviință să-şi schimbe puțin punerea în scenă.

— Voi încerca să vă spun adevărul.

Apoi el se ridică, luă lumânarea şi se apropie de orologiul ce se afla pe şemineu. El puse în dreptul orologiului flaconul magic, şi după un moment de îndoială, zise:

— Judecătorul va veni între orele nouă şi zece seara.

— Este adevărat, murmură regina.

Şi, amețită de toate aceste descoperiri, ea privi pe prinț cu ochii rătăciți, şi timp de un moment ea nu îndrăzni să îl mai întrebe nimic…

— Aceasta este tot ce Majestatea Voastră doreşte să ştie? întrebă Henric.

— Oh! nu, răspunse regina.

Henric veni să se aşeze înaintea mesei şi reluă mâna Catherinei.

— Ce vezi dumneata pe podul Saint-Michel? întrebă regina.

Henric păstră un moment tăcerea pentru a lăsa ca regina să creadă, că flaconul magic nu dădea oracolele sale decât din timp în timp.

— Văd o adunare de popor, zise el în fine, înaintea prăvăliei lui René!

— Această prăvălie este ea deschisă?

— Nu, e închisă.

— Acesta e tot?

— Nu, mai văd încă o litieră cu doi cavaleri.

— Ah! zise regina, îi cunoşti dumneata?

— Nu, Doamnă. Afară de aceasta, nu le pot vedea figura.

— Pentru ce?

— Pentru că sunt mascați.

— Care este persoana care este în litieră?

— Ea e goală, spuse Henric, cu ochii fixați asupra flaconului.

— Uite-te mereu… mai este ea goală?

— Nu, unul din cavaleri, descalecă de pe cal şi uşa prăvăliei se deschide înaintea lui. O femeia apare şi…

— Ah!…

— Această femeia este fiica lui René… Ea se urcă în litieră… şi litiera porneşte.

— Urmez-o, zise Catherine.

— Ea traversează podul cetății, trece a doua oară Sena…

— Bine.

— Ea urmează râul.

— În vale?

— Nu, în sus… O văd ieşind din Paris. Ah! iată! zise Henric cu o surpriză naivă, ea se opreşte… fata lui René coboară… şi ea se suie pe un cal, ajutată de unul dintre cavaleri.

— Ah! ah!

— Şi cei doi cavaleri se depărtează în galop.

— Unde sunt ei?

Henric închise ochii, apoi îl redeschise şi privi prin flacon, apoi îi închise din nou.

— Ei galopează, zise el, galopează… tot urcând cursul Senei… Noaptea vine… nu mai văd.

— Priveşte bine! priveşte bine!

Dar Henric dădu din cap.

— Noaptea… repetă el. Oracolul e ostenit.

Şi el repuse flaconul pe masă, păru în prada unei grozave oboseli şi îşi şterse fruntea ca şi cum ar fi fost scăldat de năduşeală.

— Cu toate acestea, domnule de Coarasse, insistă Catherine, aş mai dori să mai ştiu un lucru.

— Vorbeşte Doamnă, răspunse el cu supunere, voi încerca să-ți răspund.

El luă flaconul şi îl expuse din nou la flacăra unei lumânări.

— Prezicerea țigăncii în privința lui René, se va realiza, şi gândeşti dumneata că René va muri, dacă fiica sa se va căsători cu un gentilom?

— Da, Doamnă.

— Cu toate acestea, îmi spuneai că judecătorul lui René îl va scăpa.

— Şi de asemenea, că ora morții lui René este foarte departe.

— Acest cavaler care a răpit pe Paola nu e el amantul său?

— El nu va fi niciodată.

— Pentru ce?

— Pentru că René o va regăsi pe fiica sa.

— Când?

— Henric reîncepu magia sa de ghicitor, apoi luă un condei şi scrise mai multe cifre pe o bucată de pergament care se găsea pe masă.

Regina plină de nelinişte îl privea continuu.

— Într-o lună, zise el în fine.

Şi atunci, privind pe regină:

— Doamnă, zise el, rog pe Majestatea Voastră să nu mă mai întrebe nimic astăzi. Sunt foarte obosit şi aş putea să mă înşel.

— Fie, zise regina, dar te aştept mâine, domnule de Coarasse. Voiesc să ştiu şi alte lucruri.

— Mâine, voi fi la ordinele Majestății Voastre.

Henric se sculă din nou şi merse să dea la o parte perdelele ferestrei. Dar precauția era nefolositoare, căci noaptea venise.

Catherine îi întinse mâna să i-o sărute, şi îl concedie, zicându-i:

— Pe mâine, domnule de Coarasse.

. . . . . .

Henric ieşind de la regină, în loc să părăsească Luvrul, urcă la

Nancy.

Frumoasa cameristă îl aştepta în camera sa, pentru a-l conduce la Doamna Margareta.

— Vino repede, îi zise ea, vino! prințesa căreia i-am comunicat cuvintele dumitale enigmatice, este foarte nerăbdătoare.

— Ah! ah! făcu Henric.

Nancy îl luă de mână şi îl făcu să coboare pe drumul obişnuit.

Margareta, într-adevăr, aştepta pe prinț cu o impaciență amestecată de curiozitate şi teamă.

Henric o înțelese după felul cum îi întinsese mâna cu repeziciune.

— Iată prezicătorul! zise Nancy râzând.

Şi glumeața cameristă ieşi.

Atunci Margareta privi pe tânărul om.

— Ah! îi zise ea, explică-te… explică-te repede, domnule!

Şi pe când el îi ducea mâna la buzele sale, prințesa îl conduse la o canapea şi îl făcu să se aşeze.

— Doamnă, îi zise Henric, am să fac Alteței Voastre o confidență care m-ar putea trimite în Grève, dacă vreodată regina ar fi informată.

Margareta se înfioră.

— Dumnezeul meu! zise ea.

— Dar cred în lealitatea Alteței Voastre şi am să vorbesc.

— Ai dreptate, zise ea strângându-i puțin mâna. Sunt amica… dumitale, şi nu te voi trăda oricât de înspăimântătoare ar fi revelația dumitale.

Vocea Margaretei era mişcată…

— Oh! asigură-te, Doamnă, zise Henric, n-am comis nicio crimă.

— Ei bine, vorbeşte.

Henric istorisi atunci Margaretei, cum venind de la Paris a avut între Tours şi Blois, întâlnire cu René; apoi cum l-a găsit între Blois şi Beaugency.

— Ah! Dumnezeul meu, strigă Margareta, amicul dumitale Noë şi dumneata erați acei doi gentilomi pe care René i-a observat?

— Întocmai.

Atunci prințul continuându-şi istorisirea, explică încurcătura în care s-a găsit când a venit la Luvru şi groaza ce i-a inspirat-o reputația de otrăvitor, avută de René.

— Numai atunci, zise el, pentru a ne apăra contra lui René, domnul de Pibrac s-a gândit să ne prezinte regelui.

După ce povesti prima sa întrevedere cu Carol al IX-lea, Henric reveni la agerimea lui Noë, cu care s-a introdus la Paola. Apoi istorisi cum tânărul om fără voia lui a auzit confidențele superstițioase ale italianului.

— Acestea Doamnă, adăugă el, îmi dădură nenorocita idee de a mă agăța de spiritul cel credul a lui René şi de a juca pe lângă el rolul de prezicător.

Henric termină istorisirea lui cu răpirea lui Godolphin şi a Paolei.

El nu ascunse Margaretei decât trei lucruri: mai întâi pasiunea născândă ce încerca din când în când pentru frumoasa Sarah; apoi, existența deschizăturii pătrunsă prin piciorul lui Christ; şi, în fine, adevărata lui identitate. El rămase pentru dânsa sir de Coarasse, gentilom béarnez.

Margareta ascultă revelația tânărului cum ar fi ascultat un basm, şi când isprăvi, ea îl privi:

— Sărmanul meu prieten, îi zise ea, ai dreptate să-mi zici că dacă regina ştia adevărul, ea te-ar fi trimis la Grève. Dar nu va afla.

Margareta neliniştită nu răspunse nicidecum deocamdată şi se puse a cugeta.

În fine, ridicând capul şi privind pe Henric zise:

— Până acum, totul a mers bine.

— Aşa este.

— Dar viitorul mă înspăimântă.

— Haida-de! făcu Henric.

— Da, pentru că nu pricep cum o să continui dumneata acest rol?

— E cam greu, e adevărat. Cu toate acestea, pentru că René scotea aceste revelații din somnul lui Godolphin, pentru ce nu le-am lua şi noi tot de acolo?

— Aşa este… dar… Margareta se opri visătoare:

— Ascultă, zise ea după un moment de tăcere, şi eu am să-ți încredințez un secret.

— Vă ascult, Doamnă.

— Regina-mamă a renovat Luvrul întreg, pe când regele era într-o toamnă la Saint-Germain. Spiritul ei neîncrezător a îndemnat-o să găurească zidurile în toate părțile şi a făcut diferite deschizături şi ascunzători.

Henric tresări şi crezu un moment că prințesa ştia istoria

Christului de ivoriu.

Margareta urmă:

— Într-o zi am observat că Majestatea Sa mă spiona. Ea făcuse după cum am zis multe găuri prin zid.

Neliniştea lui Henric se mări.

— Spiritul bănuitor al reginei, i-a dat ideea de a mă spiona printr-o deschizătură. Ah! se întrerupse Margareta, uitasem să-ți spun că nu locuiam atunci în această cameră, ci într-o alta care da în cealaltă extremitate a coridorului.

Henric respiră uşurat ascultând acesta explicație.

— Într-o zi, urmă prințesa, am surprins un ochi care mă observa.

— Era acela al reginei nu e aşa?

— Întocmai.

— Drace, murmură Henric.

— Atunci m-am dus să bat la uşa ei şi i-am zis:

— Doamnă, vă declar că oarecare respect ce am pentru dumneata, mă face să nu merg la rege să mă plâng, prin urmare permite-mi pentru asta să-mi schimb apartamentul, şi să-mi juri apoi asupra sufletului vostru că zidurile noii mele locuințe vor rămânea intacte.

— Şi ce a răspuns regina, Doamnă?

— Regina se temu de mânia regelui. Ea îmi făgădui ceea ce i-am cerut, şi e prea superstițioasă pentru a nu se ține de cuvânt.

— Prea bine, zise Henric: dar unde voieşte Alteța Voastră să ajungă?

— Aşteaptă, urmă Margareta surâzând, vei vedea. După câtva timp de atunci, circumstanțe ce nu sunt de trebuință a vă informa…

„Bun! îşi zise Henric, mă prind că e vorba de vărul meu de Guise.”

— Cum zic, oarecare circumstanțe mă forțară a mă teme de regină şi a mă amesteca puțin în politică.

— Ah! făcu Henric cu un fin surâs.

— Maniera mea de a vedea nu era ca aceea a reginei; primeam aici persoane pe care Majestatea Sa îi privea cu temere. Dacă regina nu mă mai spiona printre ziduri, cel puțin ea putea să intre la mine în orice moment… Atunci mă gândii să-i aplic pedeapsa

talionului[3].

Henric începu să râdă.

Margareta ridică mâna spre banda clopotului care răspundea în camera lui Nancy.

— Nancy şi cu mine, zise ea, ne-am gândit să facem la rândul nostru o gaură, nu însă în zid, ci în plafonul cabinetului de lucru al Doamnei Catherine, într-o zi când Majestatea Sa era plecată pentru a petrece o lună la Amboise. Camera lui Nancy era situată deasupra cabinetului de lucru. Am ridicat una din dalele parchetului acestei camere, şi apoi am făcut o gaură. Afară de aceasta, adăugă Margareta, când mă ocupam de politică, Nancy se urca în camera sa, ridica dala şi se asigura că Doamna Catherine era în cabinetul său. Dacă regina se scula şi ieşea, Nancy repede ca un fulger trăgea cordonul spre ea, având grijă să nu mişte clopotul. Şi cum vedeam mişcându-se cordonul, mă grăbeam să fac să iasă prin această uşă secretă, persoanele care erau la mine.

— He! he! zise Henric, era foarte bine gândită aceasta.

— Nu e aşa? Dar de când nu mă mai amestec… în politică…

— Gaura a devenit netrebuincioasă.

— Cu toate acestea, la această oră, zise Margareta râzând, Nancy îşi joacă rolul, căci eşti aici.

— Dar, Doamnă, zise Henric, voiți acum să-mi explicați?…

— Pentru ce m-am gândit la acesta deschizătură?

— Da.

— Să punem pe Nancy să spioneze. Ea va asculta tot ceea ce se va petrece şi se va zice în apartamentul doamnei Catherine.

— Şi apoi să-i repet aceasta a doua zi?

— Neapărat. Şi cu o astfel de metodă vei putea susține reputația de prezicător.

Şi vorbind astfel, Margareta trase cordonul clopotului. După câteva secunde Nancy apăru.

— Micuța mea, zise prințesa, sunt nouă ore, prin urmare tu vei conduce pe domnul de Coarasse în camera ta.

— Pentru ce Doamnă?

— Pentru ca să îl faci să privească prin punctul pe care-l ştii.

— Ah!

— Şi tu îl vei lăsa să asculte ceea ce Doamna Catherine are să

[3] Lege prin care se aplică vinovatului o pedeapsă identică cu fapta de care se face vinovat.

vorbească fără îndoială cu prezidentul Renaudin.

Această din urmă combinație a prințesei, o adăugă ca să-l asigure pe Henric, care își zise:

— Am istorisit foarte bine doamnei Catherine cum am surprins secretul lui René, dar voi fi foarte încurcat când îi voi explica mâine cum prezidentul Renaudin voieşte să scape pe René.

Şi prințul surâzând pe sub mustață, adăugă încet:

„Sunt foarte curioase locuințele în Luvru, fiecare posedă secretul unei deschizături, şi nimeni nu-şi închipuie că ceilalți sunt capabili să procedeze la fel. Regina spionează pe fiica sa şi nu se gândeşte nicidecum că prințesa o observă la rându-i, şi aceasta este foarte departe de a-şi închipui că şi eu am observatorul meu…”

— Haide, du-te! îi zise Margareta.

Ea îi dădu mâna sa să o sărute şi Nancy deschizând uşa intrării secrete, împinse pe prinț de umeri:

— Iute! repetă ea.

Henric şi Nancy urcară cu paşi repezi în camera frumoasei cameriste, care se găsea în obscuritate şi unde nu strălucea decât o mică lumină în mijlocul parchetului…

— Iată deschizătura, zise Nancy.

Henric se aşează jos şi zări în linie verticală dedesubtul lui, masa pe care el făcuse cu câteva minute mai înainte experiențele lui de predicator.

Regina era aşezată lângă masă.

În fața ei, un bărbat pleşuv şi îmbrăcat în negru, sta jos.

Acesta era maestrul Renaudin.

— Ascultă bine, zise Nancy, căci eu mă duc.

Într-adevăr frumoasa cameristă, plecă în vârful picioarelor, cum venise şi coborî la Doamna Margareta, care fără îndoială, avea să o pună în temă cu tot ceea ce se petrecea.

Henric atent, ascultă ceea ce prezidentul Renaudin îi zicea doamnei Catherine.

Capitolul XXXV

Pe când aceste evenimente se petreceau la Luvru, René, plin de groază, zăcea pe paiele umede ale închisorii lui.

După plecarea reginei, Florentinul a fost pentru un moment mai liniştit la gândul că Doamna Catherine se va îngriji de fiica lui.

El credea atât de mult în prezicerea ţigăncii, încât îi părea cu neputinţă că va muri mai înainte ca fiica lui să se fi căsătorit cu un gentilom.

Dar dacă René începuse se spere, nu cugetă însă mai puţin la tortura ce trebuia să sufere.

René era laş şi se temea de durere mai mult decât de moarte.

Mai multe ore trecură până să se deschidă uşa închisorii sale.

În sfârşit temnicerul îi aduse cina care consta într-o bucată de pâine şi un urcior cu apă.

René îşi aduse aminte de recomandarea reginei: „Vei cere să te spovedeşti" îi zisese ea.

— Amice, zise atunci Florentinul privind pe temnicer, vrei să îmi faci un serviciu?

— Dacă datoria mea îmi permite, domnule René.

— Voiesc să mă spovedesc.

— Eu nu sunt preot, domnule René.

— Dar poţi să îmi aduci unul.

— Mă duc să vorbesc domnului de Fouronne, guvernatorul.

Temnicerul ieşi, şi după câteva momente se întoarse.

— Domnule René, zise el, guvernatorul nu e la Châtelet.

— Dar unde e?

— La Luvru, la rege.

— Când se întoarce?

— Nu ştiu.

— Ei bine, la reîntoarcere îi vei spune, nu-i aşa?

— Fii liniştit.

René aşteaptă; şi când sună ora zece, domnul de Fouronne, guvernatorul se întoarse de la Luvru.

Temnicerul îi spuse cererea prizonierului.

— Drace, zise guvernatorul, e cam târziu. Preoţii s-au culcat la aceasta oră.

— Cu toate acestea, observă temnicerul, prizonierul insistă şi voieşte să-şi mărturisească păcatele fără întârziere.

— Ei bine, răspunse guvernatorul, du-te de caută un călugăr.

Temnicerul ieşi pentru a se duce să execute ordinele guvernatorului.

Când el trecea pragul închisorii, fu întâmpinat de un frate călugăr care îi ceru milă.

— Drace, se gândi temnicerul, iată-l că vine tocmai la timp.

Şi el, uitându-se la călugăr, îi zise:

— Ai cartea liturghiei cu tine?

— Da, frate, răspunse el.

— Atunci poți să faci pe confesorul, aşadar vino.

Călugărul se lăsă condus de temnicer, care îl introduse în temnița lui René, unde îl închise.

— Vei fi în întuneric, zise el plecând, dar nu te teme de nimic, prizonierul este în lanțuri.

— Nu mă tem decât de Dumnezeu, răspunse călugărul.

— Dar, adăugă temnicerul, închizând uşa, păcatele ce domnul René îți va spune sunt de o aşa ciudată culoare, încât nu vei pierde nimic din a le vedea.

Când fuse singur, călugărul se aplecă spre René şi îi zise încet:

— Vin din partea reginei.

— M-am gândit, murmură Florentinul.

— Regina lucrează ca să te scape.

— Ah!

— Mâine vei suferi tortura.

René se înfioră.

— Scăparea ta, îți va proveni din curajul pe care îl vei avea.

— Nu cumva o să-mi sfărâme oasele?

— Ți le va amorți, dar nu ți le va sfărâma.

— O să-mi umfle burta ca unei broaşte, suspină Florentinul.

— Nu moare cineva dintr-asta.

— O să-mi vâre aşchii de lemn printre degetele picioarelor care vor fi legate.

— Trebuie să suferi această durere, şi să negi.

— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu, murmură René.

— Gândeşte-te, zise călugărul, că dacă mărturiseşti adevărul, eşti condamnat dinainte.

— Dar, observă Florentinul, ce vor zice de pumnal şi cheia mea pe care le-au găsit?

— Vei zice că în seara crimei, ai lăsat pumnalul în prăvălia dumitale din podul Saint-Michel, încredințându-l lui Godolphin pentru a-l duce unui reparator.

— Voi zice, făcu René, care înțelese că regina voia să arunce crima asupra lui Godolphin.

— Cât despre cheie, adăugă călugărul, Godolphin avea şi el una asemenea. Şi aceasta va fi chiar cheia care s-a găsit.

— Dar dacă mă va întreba de timpul ce-am pierdut în seara acelei crime?

— Vei zice că ai fost la Luvru, unde lucrai cu regina.

— Şi… regina?

— Regina va confirma… Adio! zise călugărul, nu mai am nimic de spus. Dar ia bine seama! Dacă tortura te face a mărturisi ceva, eşti pierdut, şi regina nu te va mai putea scăpa.

— Voi nega… zise René.

Călugărul bătu la uşa bolţii şi călăul veni să-i deschidă.

— Ei bine, părinte, îi zise el, nu e aşa că e un mare păcătos?

Călugărul îşi ascunse faţa în mâni, dădu toate semnele unei vii dureri şi se depărtă murmurând:

— Ah! sărmanul meu om!

— Bun! îşi zise călăul, mă prind că acest mizerabil de René l-a încredinţat că e nevinovat. El e în stare de a-l minţi chiar şi pe Dumnezeu.

. . . . . .

René îşi petrecu o noapte îngrozitoare, visând instrumente de tortură şi eşafod.

— Ah! îşi zicea el, dacă regina voieşte să mă scape, pentru ce mă grațiază şi torturează?

Şi Florentinul ascultă sunându-se orele unele după altele, şi noaptea trecu fără a închide ochii.

Când zări o slabă rază de lumină prin ventilatorul bolţii sale, începu să tremure.

Ora se apropia.

Când auzi răsunând paşii în coridorul subteran, el se simţi rău.

— Vin să mă caute, îşi zise el.

Într-adevăr, uşa temniţei lui se deschise şi René văzu apărând mai întâi călăul, apoi guvernatorul, şi, în urma lui doi soldaţi.

— Maestre René, zise sir de Fouronne, vei fi dus la capelă unde vei auzi slujba.

René respiră. Dar nu fu pentru mult timp.

— După care, adăugă guvernatorul, vei fi chestionat, dacă nu preferi a-ţi mărturisi crima.

— Sunt inocent[4], zise René.

Guvernatorul ridică din umeri şi nu răspunse.

După ce scoase lanţurile pe care René le avea la picioare, îl conduse la capelă, unde auzi slujba. Slujba se sfârşi.

[4] Inocent – nevinovat.

René, ce o ascultase în genunchi, se ridică, şi umbla cu un pas atât de slab, încât cei doi soldați ce-l escortau îl susținură.

Sala interogatoriului se afla alături de capelă. Când uşa se deschise înaintea lui René, el simți picioarele slăbindu-i-se şi deveni palid la vederea unui personaj îmbrăcat în roşu, ce ațâța un foc în mijlocul camerei.

Acel personaj era domnul Jean Caboche, adică călăul; doi oameni, de asemenea îmbrăcați în roşu, dar neavând ca stăpânul, o scară vopsită în negru pe spinare, ceea ce distingea pe călău de ajutorii săi, se aflau lângă domnul Caboche.

René tremurând, zări instrumentul pe care se întindea învinuitul pentru a suferi tortura apei.

Apoi el privi cu un ochi rătăcit focul deasupra căruia trebuia să i se expună mâinile una după alta; apoi penele ce trebuiau să-i sfărâme carnea şi oasele; apoi cizma ce trebuia să-i zdrobească piciorul cu încetul.

Apoi mai văzu o uşă deschizându-se în fundul sălii, şi un om intră, ceea ce îl făcu să scoată un țipăt de spaimă.

. . . . . .

În acea dimineață Carol al IX-lea deşteptându-se, chemase pe pajul său Raoul. Raoul alergase.

— Du-te de caută pe Pibrac, zise regele.

Domnul de Pibrac înştiințat de către Raoul, se grăbi a veni.

— Pibrac, amicul meu, zise regele, ai refuzat alaltăieri să-l arestezi tu însuți pe René.

— Ah! Sire, regina-mamă…

— Bun! ştiu… şi nu am insistat, cum ai putut vedea, să te însărcinez cu această afacere.

— Dar, zise căpitanul gărzilor, dacă Majestatea Voastră voieşte a-mi ordona în astă dimineață să arestez orice altă persoană, ea nu are decât să vorbească, sunt gata… când ar fi vorba de un prinț de neam…

— Drace! strigă regele, îl onorezi pe René, Pibrac amicul meu, temându-te de el mai mult, decât de una din rudele mele.

— Prinții de neam nu sunt otrăvitori, Sire.

— Ai dreptate. Dar asigură-te, Pibrac amice; voiesc a te invita la o mică serbare.

— Eh! făcu gasconul.

— Am prevenit pe Crillon aseară. Raoul!

— Sire, zise pajul înaintând.

— Îmbracă-mă, micuțule.

Carol al IX-lea sări cu uşurință din pat şi pe când se îmbrăca zise:

— Vom trece Sena.

— Unde mergem, Sire?

— La Châtelet.

Domnul de Pibrac se nelinişti.

— În această dimineață, René va fi torturat, şi voiesc să asişti.

— Ah! Sire, murmură căpitanul, nu încetez de a mă teme.

— Teamă, de ce?

— De Doamna Catherine. Dacă asist la tortură, ea îşi va închipui că fac asta pentru a mă bucura…

— Sărmanul meu Pibrac, zise regele, mă prind că nu crezi în supliciul lui René. Să vedem, fii franc.

— Ei bine! şi dacă Majestatea Voastră s-ar mânia, voi fi franc. Nu Sire, nu cred.

— Şi cine-l va scăpa?

— Nu ştiu… dar René a făcut un pact cu diavolul.

Regele începu să râdă.

— Haide! zise el, văd că-ți pierzi capul, Pibrac, şi dacă te scutesc de a mă însoți la Châtelet, o fac din simplă bunăvoință.

— Majestatea voastră mă onorează.

— Dar, adăugă regele, îți jur că vei asista la supliciul lui René.

— Oh! cu mare plăcere! murmură căpitanul cu un surâs neîncrezător.

Regele se îmbrăcă şi ceru litiera.

Domnul de Crillon se afla deja în curtea Luvrului călare.

— Duce, zise regele, ştii pentru ce voiesc să fiu prezent la interogatoriul lui René?

— Nu, Sire.

— Pentru a auzi cu urechile mele mărturisirea crimei lui şi astfel pentru a mă putea opune cu totul rugăciunilor reginei-mamă pentru grațierea lui.

— Eu, zise Crillon, trebuie să mărturisesc Majestății Voastre că nu voi fi vesel decât după sfârşirea supliciului.

. . . . . .

Personajul ce intra în sala interogatorului şi a cărui vedere înspăimântase atât de mult pe René, era regele.

După rege, venea domnul de Crillon, guvernatorul, şi un paj însărcinat să scrie toate mărturisirile învinuitului.

Regele se aşeză pe un fotoliu, pe când cei doi gentilomi şi pajul rămaseră în picioare.

— Haide, maestre Renaudin, zise regele adresându-se judelui, începe!

Judele privi cu seriozitate pe Florentin.

— René, zise el, vrei să-ți mărturiseşti crima?

René se clătină, dar îşi reaminti de cuvintele călugărului: «Dacă mărturiseşti, eşti pierdut!» Şi el răspunse cu oarecare siguranță:

— Sunt nevinovat de crima de care sunt acuzat.

Judele făcu un semn.

Atunci călăul îl luă pe René şi îl culcă pe căluş[5], de care îl legară îndată de mâni şi de picioare, după care, unul din ajutori aduse groaznica pâlnie.

Călăul introduse pâlnia în gura învinuitului şi vărsă un vas cu apă, apoi un al doilea, apoi un al treilea…

René se zvârcolea şi căuta să-şi sfărâme legăturile, dar nu mărturisi.

La al şaselea vas, călăul zise:

— Este cu neputință să mai urmăm, căci vom omorî pe învinuit.

Dezlegară pe René, ce era deja umflat, şi îl rezemară de zid.

Nenorocitul arunca nişte priviri rătăcite şi vărsa necontenit apa.

— Să trecem la cizmă, zise judele, după ce acordă învinuitului un sfert de oră repaus.

Călăul culcă din nou pe René, ce striga şi se zbătea pe căluş, şi îi închise piciorul drept în groaznica încălțăminte.

La cea dintâi strângere a şurubului, învinuitul scoase un țipăt înspăimântător, apoi pentru un moment păstră tăcerea, după ce din nou strigătele lui începură…

— Mărturiseşte, René, mărturiseşte-ți crima! zicea judele.

Şi călăul strângea necontenit, şi René simțea oasele-i zdrobindu-se.

Un moment, durerea fu atât de nesuferită, încât trebuia să mărturisească; dar deodată o stranie fantasmagorie trecu pe dinaintea ochilor lui, şi i se păru că vede eşafodul, roata, drugul de fier ce îi zdrobea membrele; el crezu că aude nechezatul cailor ce

[5] Instrument de tortură; suport pe care era întins şi legat cel ce urma a fi torturat.

trebuiau să-l târască cu repeziciune.

— Sunt nevinovat! strigă el, sunt… nevinovat!

Călăul îi scoase cizma şi René văzu piciorul său sângerând.

Când fu dezlegat, el voi să se ridice şi să umble, dar scoase un nou țipăt şi căzu.

— Piciorul e frânt? întrebă regele.

— Nu, Sire, dar învinuitul va fi pentru multă vreme şchiop.

— În acest caz, el va fi pentru totdeauna, răspunse Carol al IX-lea, căci nu mai are mult de trăit.

René aruncă o privire uimită împrejurul lui.

— El crede că va putea scăpa negând, Sire, zise Crillon.

— Da, zise regele; dar e o încercare pe lângă care toate acestea sunt un joc… vom vedea…

Şi regele arătă cu degetul focul din mijlocul sălii pe care unul din ajutorii domnului Caboche îl ațâța cu nişte foale.

René privi focul şi simți că rămăşițele de forță şi curaj îl părăsesc.

„Ar fi mai bine să mărturisesc! îşi zise el, dar mai bine încă moartea.”

Dar în acel moment, judecătorul îl privi, şi deodată René tresări, i se păru că pe când îl îndemna de a şi mărturisi crima, fața întreagă îl încuraja de a nega.

Renaudin îi făcuse un semn.

Ajutorii călăului ridicară pe René şi îl apropiară de foc.

Atunci călăul îl expuse deasupra focului, îndestul de departe pentru ca carnea să nu-i fie consumată, şi destul de aproape pentru ca arsura să fie destul de dureroasă.

René reîncepu a striga:

— Iertare! iertare! Sire… iertare!

Judele îl privea cu un ochi arzător magnetic, şi acel ochi zicea cu elocință: „Taci! nenorocitule… Dacă voieşti să trăieşti, taci!” Şi amețit de acea privire, René zbiera, dar nu mărturisea…

— Sunt nevinovat, zicea el… Mă aflam la Luvru, în noaptea crimei… Mă aflam cu regina… Dar Godolphin… Sire… iertare! iertare!..

— Lăsați-l un moment, zise regele.

Călăul… slăbi mâna pe care René o trase cu vioiciune. Atunci el se târî la genunchii lui Carol al IX-lea.

— Sire, Sire, zicea el cu o voce rugătoare, Sire, sunt nevinovat… Pumnalul meu, îl încredințasem… lui Godolphin pentru a-l duce la

un maestru de arme… Acea cheie era a lui… Sire! Sire!…

— Domnule Caboche, zise cu răceală regele, pe care mână ai ars acum?

— Pe cea stângă, Sire.

— Ei bine! arde pe cea dreaptă, acum. Aceea e cea care a omorât pe burghezul Loriot, şi e cea mai vinovată.

Călăul luă mâna dreaptă a lui René şi o apropie de foc…

Dar abia o atinse flacăra, când învinuitul, sfârşit, lipsit cu totul de forță şi curaj, scoase un ultim şi groaznic țipăt, şi căzu leşinat în brațele executorilor.

Atunci, judele zise regelui:

— Sire, cred că Majestatea Voastră ar trebui să permită ca învinuitul să fie redus în temnița sa. Leşinul său poate să țină mult timp. Vom reîncepe mâine.

— Fie! zise regele, atunci pe mâine.

— Şi dacă nu mărturiseşte? zise Crillon.

— Ei bine, replică regele cu linişte, i se va acorda trei zile de aşteptare pentru ca aceia ce se interesează de el să găsească pe adevăratul vinovat şi cum acest vinovat nu există pentru că el e, parlamentul îl va condamna în a patra zi şi în a cincea el va fi dat supliciului…

Domnul de Crillon începu să surâdă.

René zăcea încă leşinat jos în sala interogatorului.

— Luați pe acest nenorocit! zise Carol al IX-lea. Vino, Crillon, haidem să prânzim, mor de foame.

Şi regele ieşi.

Atunci un surâs trecu pe buzele preşedintelui Renaudin:

— Încep a crede, murmură el, că René nu va fi dat supliciului.

. . . . . .

Renaudin, părăsind sala de torturi, în loc să iasă din Châtelet, coborî în temnița unui tâlhar ce era condamnat a fi spânzurat.

Capitolul XXXVI

Pentru vinovații ca René, de exemplu, se aduna parlamentul, tortura se punea în scenă, dar pentru un simplu hoț, pentru un pungaş judecarea de către marele staroste era suficientă, şi se mulțumea prin a spânzura nenorocita creatură, în ziua când hotăra domnul Caboche, astfel se numea călăul, pentru că are

ceva afaceri prin piața Grève.

Era rar ca acest funcționar să se deranjeze pentru un condamnat de o valoare mai mică.

Un borfaş, condamnat de către staroste, aştepta de obicei pentru a fi dat supliciului, până când vreun criminal *însemnat* să deranjeze pe executori.

Atunci, alături de eşafodul, pe care un mare senior în crime trebuia a fi sfâşiat de viu, se aşeza spânzurătoarea nenorocitei creaturi, pe care-l spânzurau înaintea ochilor mulțimii şi înaintea marelui senior ce trebuia a fi sfâşiat.

Spânzurarea era ca o introducere pentru a asista la spectacolul ce avea să urmeze.

A doua zi, după ce parfumierul reginei, arestat de domnul Crillon, era condus la Châtelet, ofițerul de poliție prinsese un hoț foarte cunoscut de parizieni, sub numele de Gascarille.

Gascarille era spaima burghezilor; el seducea femeile, bătea pe bărbați, spărgea şi jefuia.

Şef al unei bande de borfaşi ce locuiau în strada Mauconseil şi în vecinătățile Cour des Miracles[6], Gascarille asasina foarte puțin, aproape mai de loc. Numai circumstanțe excepționale îl puneau într-o asemenea poziție.

Unul din complicii lui îl vânduse pentru trei scuzi de aur ofițerului de poliție, ce îl surprinse, tăind capul unui locuitor din Vide-Gousete.

Ofițerul poliției înmânase pe Gascarille marelui staroste.

Marele staroste, procedă cu repeziciune, găsind ca inutil să cerceteze fapta pentru care Gascarille era arestat, şi el se mulțumi să-l condamne la spânzurătoare.

Gascarille, care se temea să nu fie dat supliciului roatei, nu se gândise să reclame neexecutarea cercetării.

Starostele, condamnându-l îi zisese:

— Ieri a fost adus la Châtelet messire René Florentinul, acuzat

---

[6] Curtea Miracolelor – zonă în Paris locuită de pleava societății pariziene: borfaşi, vagabonzi, cerşetori, hoți de buzunare, hoți de noapte, spărgători etc. Curtea Miracolelor era considerată ca fiind o zonă foarte periculoasă pentru locuitorii obişnuiți ai Parisului, în care poliția nu intervenea şi nici nu avea acces. Ea funcționa ca un fel de zonă liberă de legile Franței, în care regulile erau impuse exclusiv de conducătorii aleşi ai acestei comunități.

că a asasinat pe un burghez din strada Urşilor. Este probabil că messire René să fie dat roatei. Şi poate că vei fi spânzurat în acelaşi zi cu dânsul, ceea ce te va onora mult.

Lui Gascarille poate nu i se părea tot atât de plăcut asta, dar el nu îndrăzni să-l contrazică, ci se întoarce în închisoare cu pasul unui om căruia i s-a făgăduit ceva plăcut.

Preşedintele Renaudin coborî tocmai în temnița lui Gascarille sub pretext de a-l întreba în legătură cu complicele ce-l avusese.

Gascarille îl primi destul de rău pe preşedinte.

— Pentru că sunt condamnat, îi zise el, şi pentru că voi fi spânzurat, ați putea foarte bine să mă lăsați în pace.

— Gascarille, amicul meu, răspunse Renaudin, tu eşti un om ingrat față cu justiția.

— Bun, zise el, cu toate acestea nu pot să mă laud atât.

— Te înşeli.

— Voi fi spânzurat.

— Ai fi putut fi sfâşiat, ceea ce este mult mai dureros.

— Oh! mă iartă! zise tâlharul, n-am asasinat, şi roata…

— Reputația ta e ticăloasă, aceasta ar fi fost de ajuns.

— Apoi! făcu condamnatul…

Renaudin luă o înfățişare din cele mai blânde:

— Iubite domnule Gascarille, zise el, faci rău că mă priveşti astfel.

— Hei!

— Îți voiesc binele.

— Aud? făcu condamnatul.

Preşedintele se aşează fără scârbă pe paiele pe care Gascarille zăcea cu fiarele de mâini şi de picioare.

— Ai tu… copii? întrebă el.

— Dumnezeu să mă ferească.

— Eşti însurat?

— Nu.

— Dar ai pe cineva în lumea asta de care te interesezi?

La acesta întrebare, Gascarille păli, se roşi simțind o vie emoție.

— Pentru ce mă întrebi asta?

— Răspunde!

— Ei bine, da, Farinetta…

— Cine e Farinetta?

— O femeie pe care o iubesc… suspină hoțul emoționat şi pe care nu o voi mai revedea decât o dată… în ziua când voi fi

spânzurat... Sunt sigur că va veni să mă vadă când voi fi spânzurat... Sărmana Farinetta!

— O iubeşti, dar?

— Aceasta e singura fiinţă pe care-am iubit-o. Şi iată, adăugă hoţul cu un accent de mânie geloasă, sunt momente în care devin furios.

— Ce spui? făcu Renaudin.

— Când mă gândesc că în curând un altul... căci acum Farinetta nu are decât optsprezece ani...

— Ah!

— Ea e frumoasă... şi...

— Ai voi să îi laşi o frumoasă avere?

Gascarille privi pe preşedinte cu mirare.

— Nu posed nimic, zise el, ofiţerul de poliţie mi-a luat vreo zece pistoli, tot ce posedam...

— Şi.. Farinetta?

— Farinetta n-are nimic!... decât ochii săi albaştri şi cei treizeci şi doi de dinţi albi... aceasta e puţin...

— Aceasta e mult, zise cu răutate preşedintele Châteletului.

— Taci dar, judecătorule! strigă Gascarille cu mânie, ai putea să mă laşi să mor liniştit...

— Mă iartă, amice! reluă preşedintele, ascultă-mă până la capăt.

— Vorbeşte...

— Tu vei muri de acum în câteva ore; dacă ţi s-ar cere un mic serviciu... în schimbul a două sute de scuzi de aur, ce ar face o frumoasă zestre Farinettei...

— Două sute de scuzi de aur! strigă sărmanul borfaş, uimit.

— Da.

— Două sute de scuzi pentru Farinetta? Scumpă Farinetta! Şi ce ar trebui să fac pentru asta?

— Ascultă-mă bine, reluă Renaudin. Tu eşti condamnat şi... vei fi spânzurat...

— Mi-e teamă.

— Şi nu moare cineva decât o dată.

— Este adevărat.

— Şi pentru două crime sau pentru trei... frânghia ce ţi se pune de gât nu strânge nici mai mult, nici mai puţin.

Gascarille privi pe preşedinte.

— Voieşti să iau o crimă pe contul meu? întrebă el.

— Întocmai.
— Ce crimă?
— Asasinatul din strada Urşilor.
— Ah! bine! înțeleg, zise hoțul; voiți a scăpa pe messire René prin mine.
— Ce-ți pasă?
— Ce-mi pasă?... atunci desigur că voi fi zdrobit de viu în loc de a fi spânzurat.
— Nu.
— Cum ştii?
— Voi obține hotărârea ca să fii doar spânzurat.
— Şi dacă mărturisesc... aceasta?
— Farinetta va avea două sute de scuzi de aur.
— Sărmana Farinetta! repetă banditul în care începuse un fel de luptă, dar deodată el ridică capul şi zise: Nu.
— Aud? făcu preşedintele.
— Nu voiesc.
— Pentru ce?
— Pentru că odată Farinetta bogată, ea mă va uita; voi fi prea gelos când mă voi gândi în cealaltă lume că... un altul... se bucură de fericirea ce voi face Farinettei.
— Nemernicule! zise preşedintele.
— Se poate, dar nu voiesc!
— Nu voieşti dar ca să mărturiseşti, că eşti culpabil de afacerea burghezului Samuel?
— Nu.
— Dacă aş dubla suma?
— N-ar fi rea! voi fi spânzurat în trei zile. Morții n-au trebuință de nimic.
— Încăpățânatule! murmură preşedintele Renaudin cu o voce răutăcioasă, ce-ți trebuie, dar?
— Cheia câmpurilor[7].
— Drace! strigă judele, tu ceri un lucru ce e cu neputință, căci dacă mărturiseşti că eşti vinovat de omorul lui Loriot, burghezii sunt atât de înfocați încât ar trebui să te spânzure îndată pentru a le face plăcerea.
— Mulțumim.
— Cu toate acestea...

[7] Cheia câmpurilor – libertatea (argou).

— Ei? făcu el.

— Ei bine, reluă Renaudin după un moment de tăcere nu te impacienta şi nu-ţi pierde curajul... ne vom vedea în astă-seară.

Şi Renaudin părăsi pe Gascarille şi ieşi din Châtelet.

. . . . . .

Trei ore după aceasta, prezidentul Renaudin era la fereastra cabinetului său de lucru când văzu intrând prin strada Saint-Louis o litieră precedată de un simplu soldat.

„Regina este exactă", îşi zise el.

Apoi coborî până în stradă şi merse întru întâmpinarea litierei.

Doamna Catherine de Médicis coborî din litieră şi primi umilele salutări ale prezidentului.

După cum era îmbrăcată foarte simplu şi purta o mască pe obraz, rarii trecători din strada Saint-Louis o luară drept o damă din provincie, care are un proces pendinte înaintea parlamentului şi nu se mai ocupară de dânsa.

Renaudin urcă pe regină în cabinetul său şi ea după ce intră şi se zăvorî cu prezidentul, îşi scoase masca.

— Ei bine! întrebă ea cu nerăbdare.

— Ei bine! Doamnă, răspunse prezidentul, René a suferit tortura.

— Fără să mărturisească nimic.

— Fără să mărturisească.

Ochii reginei începură să strălucească de bucurie.

— Dar hoţul pe care contam, este incoruptibil.

— Cum asta?

— El nu are nici femeie, nici copii.

— Are vreun amor în inimă...

Atunci Renaudin istorisi reginei, convorbirea ce-o avusese cu Gascarille.

— El voieşte ca să trăiască, adăugă el.

Regina înălţă din umeri.

— Şi eu, continuă Renaudin, i-am promis că va trăi.

— Eşti nebun! exclamă regina.

Prezidentul avu un aer misterios.

— Am o idee, zise el.

— S-o vedem!

— René trebuie să-l ierte pe călău.

— O Doamne! făcu regina, dar René nu iartă nicidecum...

— Şi e probabil, că dacă îl vom scăpa pe Florentin, el îşi va plănui să se răzbune pentru cele suferite…

— Atât mai rău pentru Caboche!

— Este adevărat, Doamnă, dar dacă i-am promite lui Caboche că René îl va ierta, el va putea face atunci ceva, ca să merite această iertare.

— Ce va face el?

— Ceea ce a făcut acum cinci ani pentru un sărman arcaş, condamnat la spânzurătoare. În loc să facă un nod în lungul frânghiei, el a făcut un nod obişnuit, apoi petrecând-o pe după umeri, el se agață tare de funia cea mare, care trece pe sub brațele condamnatului, într-un mod astfel încât funia cea groasă îl împiedică de a cumpăni pe condamnat, pe când cea mică destinată a-l sugruma, reținută de nodul cel ordinar, nu mai îl strânse. Arcaşul care ştia mântuirea lui, îşi dădu ochii peste cap şi păstră nemişcarea cea mai completă. Toți îl crezură mort şi se retraseră.

— Şi el nu era mort? zise regina.

— Nicidecum, Doamnă. Noaptea călăul veni să-l dezlege, şi îl făcu scăpat numai cu puține contuzii.

— Şi dumneata maestre Renaudin, voieşti ca Jean Caboche să procedeze tot astfel cu Gascarille?

— Da, Doamnă.

— Este cam greu.

— Pentru ce?

— Pentru că Caboche este un om care poate să raporteze tot regelui.

— Cum dracu? făcu Renaudin.

— Aşteaptă, reluă regina, să-ți dau o idee.

— Care?

— Promite lui Gascarille că lucrul se va face astfel, că René după ce se va declara nevinovat… va vorbi cu Caboche, dar… nu înainte… căci va fi periculos.

— Şi dacă Gascarille consimte?

— Ei bine! te vei prezenta la Luvru după cum ne-am înțeles şi vei zice regelui.

Renaudin dădu din cap.

— Este ceva care e mai nimerit poate, zise el.

— Ce este?

— Este de a aştepta până când regele va veni la Châtelet.

— Cum, o să vină el acolo?

— Da, şi aceasta chiar mâine de dimineață.

— Dar cu ce scop?

— René mai are să sufere o tortură.

— Dumnezeul meu! făcu Catherine cu groază.

— Şi este cea mai teribilă... adică tortura cu foc... El a avut puțină amețeală astăzi de dimineață.. Dar mâine voi aranja eu toate acestea... Încredeți-vă în mine, Doamnă.

— Fie, zise regina.

Doamna Catherine se sculă pentru a se retrage şi pentru a intra în Luvru.

— Ah! Doamnă, zise Renaudin, nu am să-ți fac decât o cerere.

— Care este aceea?

— Gascarille nu mă va crede dacă nu voi avea un cuvânt de la dumneavoastră subscris cu regala voastră semnătură.

— Crezi?

— Da, şi că trebuie...

— Dar... dacă acel cuvânt... acea semnătură... va cădea în mâna regelui?

— Voi fi răspunzător eu.

Catherine aruncă o privire plină de neîncredere asupra prezidentului.

Renaudin înțelese acea privire.

— Doamnă, răspunse el cu siguranța unui om necesar, fără această semnătură nu mai pot răspunde de René.

— Care va să zică, făcu regina, aceasta este garanția...

— Pentru Gascarille...

— Şi... pentru dumneata...

Renaudin tăcu.

„Haide! se gândi Catherine, el voieşte poate să se asigure că va ajunge prezidentul parlamentului..."

Şi ea se aşează înaintea mesei prezidentului şi scrise pe o bucată de pergament aceste cuvinte:

„Voi grația pe Gascarille.

Catherine."

Prezidentul luă pergamentul şi regina ieşi.

Zece minute după ce litiera doamnei Catherine se îndrepta spre colțul străzii Saint-Louis, prezidentul Renaudin ieşi şi el la rându-i şi se duse la Châtelet şi coborî în închisoarea tâlharului de stradă.

— Tu vei trăi! îi zise el.

Şi îi istorisi cum Jean Caboche, călăul Parisului, procedase cu cinci ani mai înainte, pentru a-l scăpa pe amicul său, arcaşul.

Dar Gascarille era cam neîncrezător:

— Ce probă îmi dai dumneata pentru toate astea? întrebă el.

Prezidentul trase de sub mantaua sa, pergamentul semnat de Catherine, şi pe care afară de semnătura ei mai pusese şi sigiliul său, prin ajutorul unui inel pe care îl purta în deget.

— După cum văd! murmură Gascarille, regina voieşte foarte mult să-l scape pe René.

— Negreşit, şi nici să nu te îndoieşti. Voi mai avea şi acei două sute de scuzi de aur pe care-i destinasem Farinettei. Îi vei avea.

— Hm! zise tâlharul, nu e frumos să fie despuiată astfel o sărmană fată ca Farinetta…

— Atunci i se va lăsa ei acei două sute de scuzi.

— Dar eu?

Prezidentul se puse pe râs.

— Vei avea şi tu alți două sute de scuzi, zise el.

— Atunci e bine.

— Acum ne-am înțeles?

— Da. Numai nu ştiu ce să cred.

— Fii liniştit, răspunse prezidentul Renaudin, îți voi face lecția ta cu o oră mai înainte de tortură.

— Cum înainte de tortură?

— Oh! asigură-te, tu vei înghiți două pâlnii cu apă, şi la a treia vei vorbi.

— Când voi scăpa murmură tâlharul de stradă, şi după ce amicul meu Caboche, mă va dezlega, mă voi duce ca să trăiesc cu Farinetta în provincie, căci la Paris se întâmplă multe nenorociri.

Capitolul XXXVII

Să revenim la Henric de Navarra, pe care l-am lăsat întins pe parchet în camera lui Nancy, cu ochiul lipit la acea spărtură din plafon şi care îi permitea să vadă şi să audă tot ceea ce se petrecea în oratoriul Doamnei Catherine.

Prințul dar, asistase la înțelegerea ce-o avusese regina-mamă cu prezidentul Renaudin care îşi expusese planul său pentru a-l scăpa pe René.

Când Renaudin se retrase, Henric reaşeză dala care astupa de obicei deschizătura, apoi se duse pe pipăite spre cordonul

clopotului care corespundea cu camera doamnei Margareta, căci Nancy îl închisese înăuntru.

Henric trase dar cordonul de sus în jos fără să atingă clopotul.

Un minut după aceasta, clopotul sună şi cordonul se mişcă de jos în sus. Această zăngăneală părea a zice: «O să vină să îți deschidă.»

Într-adevăr, puțin după acesta, Nancy veni.

— Vino, domnule de Coarasse, zise ea.

Nancy luă pe prinț de mână, şi îl făcu să iasă din cameră.

Apoi ea îl conduse în coridor, şi pe mica scară sucită.

— Oare prințesa mă aşteaptă? întrebă el.

— Uf! făcu Nancy, eşti prea nesățios, domnule.

— De ce spui asta?

— Pentru că sunt numai câteva momente de când nu ai văzut-o.

— Este adevărat.

— Şi apoi prințesa, are obiceiul de a se culca numai o dată pe seară, adăugă zâmbind subreta.

Henric tăcu.

— Unde vrei să mergi? reluă Nancy, afară sau înăuntrul Luvrului?

— Aş voi să-l văd pe domnul de Pibrac.

— În acest caz, treci pe aici.

Nancy arătă tânărului, un al doilea coridor pe care nu îl cunoştea încă, şi îl conduse până la cealaltă scară care îi era obişnuită şi pe care pajul Raoul îl urcase de mai multe ori la domnul de Pibrac.

— Acum ştii drumul? zise ea.

— Da.

— Adio, dar.

Dar Henric o reținu.

— Mititico, numai un cuvânt.

— Care?

— La ce oră să vin… mâine?

— Ah! da… Nu ți-a spus nimic. Ei bine, în orice caz, vino la ora nouă, ca de obicei.

— Desigur.

Henric strânse mâna lui Nancy şi se duse să bată la uşa domnului de Pibrac.

Căpitanul gărzii îl aştepta în prada unei vii nelinişti.

Prințul ieşise de la dânsul cu un aer atât de misterios, încât

gentilomul crezuse că se petrecea la acea oră un grav eveniment.

— Ah! Dumnezeul meu! zise el văzându-l, în fine, intrând.

— Erai neliniştit?

— Foarte mult.

— Te asigur că toate merg bine.

— Dar ce s-a întâmplat?

— O să-ți spun mai târziu.

— Pentru ce nu acum?

— Pentru că trebuie să ştiu încă ceva!

Vorbind astfel, Henric se duse să deschidă dulapul şi se strecură din nou în intrarea misterioasă.

— Drace! murmură el lipindu-şi ochiul la deschizătura din piciorul Christului, sosesc într-un moment urât…

Doamna Margareta se aşeza în pat…

Într-adevăr, prințesa ajutată de Nancy se culca.

— Adevărat, Doamnă zicea Nancy, acest sărman domn de Coarasse, care citeşte atât de bine în astre, şi care a sfârşit prin a asigura pe Doamna Catherine că este prezicător şi fermecător, este el însuşi fermecat.

— Tu crezi asta, micuța mea?

— Vă iubeşte foarte mult.

Henric văzu pe Margareta roşindu-se ca o elevă.

— Închipuieşte-ți, Doamnă, urmă camerista că voia să revină…

— Aici?

— Da.

— Astă-seară?

— Chiar.

Şi Nancy avu un surâs bănuitor.

— El ştia bine că mâine…

— Mâine?… dar eu n-am zis nimic.

— Cu toate acestea eu mi-am permis să-i dau întâlnire.

— Cum?

— Oh! Dumnezeul meu! făcu Nancy cu o umilință ipocrită, dacă Alteța Voastră nu voieşte să-l primească, pot să-l înştiințez…

— Vom vedea… răspunse Margareta puțin mişcată.

Nancy reluă:

— Şi apoi, e foarte frumos, acest băiat.

— Tu găseşti?

— Şi dacă aş fi fost prințesă…

— Cutezătoareo!

Nancy nu se descurajă deloc.

— Dacă Alteța Voastră va deveni regina de Navarra…

— Ei bine!

— Ea îmi va permite să-i dau un sfat.

— Se vedem!

— Regina de Navarra va face bine să-i dea o funcție la curte, domnului de Coarasse.

— Tăcere!

— La Nérac se plictiseşte cineva foarte curând.

— Nancy, zise prințesa fără mânie, încep să cred că sir de Coarasse este unul din amicii tăi.

— Ce idee, Doamnă.

— Şi tu conspiri cu dânsul contra mea. Tu o să termini prin a mă face să îl iubesc.

— Ah! Doamnă, murmură Nancy. Alteța Voastră m-a încurajat să conspir în favoarea prințului.

— Taci, nebunatico…

Şi Margareta se aşeză în pat:

— Acum du-te, adăugă ea, şi lasă-mă să dorm.

Nancy suflă în lampă şi se retrase.

Atunci Henric ascultă pe prințesă care murmura încet:

— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! simt că-l iubesc.

— Ai dreptate! se gândi Henric, căci aceasta am observat-o şi eu, Doamnă.

Apoi el intră în camera domnului de Pibrac.

— Scumpul meu Pibrac, zise prințul, dacă ai vreo favoare a-mi cere, acum poți să o faci.

— Ce ați zis, monseniore?

— Am zis că mă bucur de amiciția regelui.

— Adevărat?

— Şi sunt în perspectiva de a obține bunele grații ale doamnei Catherine.

Pibrac făcu nişte ochi mari.

— Am luat locul lui René!

— Alteța Voastră ştie să prepare parfumuri?

— Nu, dar citesc în stele.

Uimirea domnului de Pibrac era în culme.

Atunci Henric îi povesti cele ce se petrecuseră în seara răpirii Paolei şi întâlnirea lui cu regina-mamă, până la intervenirea oficioasă a Margaretei care i-a procurat mijloacele de a-şi continua

rolul său de prezicător.

Domnul de Pibrac îl ascultă, cu sprâncenele încruntate.

— Monseniore, zise el în fine, vă voi spune eu ceea ce Doamna Margareta v-a spus deja.

— Ce?

— Jocul e periculos.

— Dar eu am şanse…

— Sper… căci dacă era altfel…

— Pibrac, amicul meu, îți închipui lucruri imaginare.

— Eu o cunosc pe regină.

— Şi eu o cunosc.

— Şi îl cunosc şi pe René, ceea ce e şi mai rău.

— Oh! pentru acesta, zise prințul ştiu că viața sa e în mâinile mele.

— Poate.

— Şi e de ajuns să mă duc la rege şi să îi spun totul.

— Ah! monseniore, strigă Pibrac, bagă bine de seamă ceea ce faci.

— Pentru ce?

— Eh! Ştiu eu? Dacă regele va şti adevărul, dacă va aresta pe Renaudin şi îl va arunca în Bastilia, şi dacă va da libertate lui Gascarille şi va reuşi să dovedească că René este vinovat, René nu va fi nici spânzurat, nici torturat pentru acesta.

— Haida-de.

— Regina-mamă va face chiar o revoluție în Franța.

— Atunci care e opinia dumitale, Pibrac?

— Ca regele să nu ştie nimic.

— Bine!

— Şi să laşi ca René să fie tras în ghearele parlamentului!

— După aceasta?

— Şi că Alteța Voastră va face bine să continue pe cât va putea rolul său de prezicător pe lângă regină.

— Adevărat?

— Căci, monseniore, urmă domnul de Pibrac, regina iubeşte pe René, căci ea crede în puterea cea supranaturală a acestui ticălos parfumier.

— Ține dar, la el numai pentru asta?

— Ei! făcu gasconul, mai adaugă la aceasta şi puțină obişnuință.

— Adevărat?

— Şi în ziua în care regina va găsi un prezicător care va întrece pe René, atunci acesta din urmă va fi pierdut. Acest rezultat va valora mai mult decât arestarea parlamentului.

— Sunt şi eu de ideea dumitale, Pibrac.

— Aşadar, adăugă căpitanul gărzii, dacă mă crezi, monseniore, e mai bine să lăsăm pe rege, regină şi René să se aranjeze cum vor voi.

— Fie!

— Şi Alteța Voastră, are încă dorința de a lua în căsătorie pe Doamna Margareta?

— Sigur că am, Pibrac, amicul meu. Doamna Margareta este încântătoare, şi, adăugă Henric, nu voi avea poate nicio nevoie să fiu bărbatul ei pentru a ajunge în grațiile sale.

— Atunci... la ce bun?

— Dar am motivele mele politice... Cine poate şti viitorul?! termină prințul cu tonul său cel serios. Acum, adăugă Henric de Navarra, când am opinia dumitale mă retrag.

— Alteța Voastră intră în han?

— Nu încă, mai am o ultimă expediție nocturnă de făcut. Adio, domnule de Pibrac.

— La revedere, monseniore.

. . . . . .

Henric ieşind din Luvru, se duse drept la cârciuma lui Malican.

Cârciuma era închisă şi cei din urmă consumatori plecaseră de mult timp, dar printre uşa ce era bine închisă şi prin obloanele puțin întredeschise, prințul văzu trecând o mică rază de lumină.

El bătu încet.

— Cine este acolo? întrebă dinăuntru vocea cea fragedă a lui Myette.

— *Compatriotul, compatriotul*, răspunse prințul, în limba béarneză.

Myette se grăbi să deschidă.

Prințul intrând în cârciumă, zări pe Noë şi pe frumoasa Sarah tot în costumul său de țăran de la munte.

Malican care se scula în fiecare zi în revărsatul zorilor, se dusese să se culce, şi Sarah cu Myette rămăseseră singure.

Noë sosise şi el cu puțin mai înainte de a bate prințul.

El sosise chiar din satul Chaillot unde instalase pe Paola sub paza lui Guillaume Verconsin şi a mătuşii sale. El venise pe

marginea râului şi intrând în cârciumă, zisese lui Myette luând-o de talie şi dându-i o sărutare pe frunte:

— Mor de foame, mititica mea, şi ai fi foarte gentilă dacă mi-ai da ceva să mănânc.

Pe când el cina, tot vorbind cu acele două femei, sosise şi prinţul.

— Cum! zise Henric, iată ceva ce nu îmi puteam explica, aveam oarecare sfârşeală la inimă pe care nu o puteam defini. Închipuieşte-ţi, că nu am prânzit.

Şi el se aşeză în faţa lui Noë începând să bea şi să mănânce cu multă poftă.

Apoi prinţul care toată seara se gândise la Margareta începu să privească pe Sarah.

Sarah cu tot costumul ei, era tot frumoasă.

Henric nu înceta de a o contempla, şi tânăra femeie roşi atât de tare încât inima lui începu a bate:

— Este ciudat, îşi zise el, n-aş fi crezut niciodată că aş putea iubi două femei deodată. Şi cu toate acestea e adevărat: am admirat frumuseţea Doamnei Margareta şi iată că Sarah mă face să mă cutremur când ridică privirea asupra mea. Inima omului e un ceva straniu!...

— Domnule, îi zise Sarah luându-i încet mâna, nu te vei reîntoarce în Navarra?

— Nu, micuţa mea.

Sarah suspină.

— Pentru ce mă întrebi asta?

— Dar... pentru că... aş voi să merg acolo.

— Dumneata?

— Corisandra, buna mea soră, mă va primi...

Acest nume de Corisandra făcu pe Henric să tresară.

— Ah! drace, îşi zise el, uit necontenit că Sarah şi Corisandra sunt cele două degete de la mână...

El încruntă sprâncenele şi îi zise lui Sarah:

— Frumoasa mea amică, dacă voieşti să mergi în Navarra, nimic nu e mai uşor.

— Mă vei însoţi? întrebă ea.

— Nu, dar...

Sarah deveni foarte palidă.

— Nu voi merge, zise ea. Pentru că, murmură ea încet, m-ai scăpat...

— Ah!

— Şi ceva îmi spune că pot la rându-mi, să vă scap de un mare pericol.

— Nu mă tem de nimic, zise el surâzând.

— Cine ştie?

Şi ea pronunță aceste cuvinte cu o tristețe profundă.

— Drace! murmură prințul, desigur că lumea e un vast laborator de preziceri. Iată că toată lumea se amestecă în a prezice viitorul, de la prințul de Navarra până la doamna Samuel Loriot.

Făcând această cugetare, prințul contempla pe frumoasa argintăreasă. Sarah era tristă şi părea că suferă de un rău necunoscut.

— Ea mă iubeşte, îşi zise Henric, şi el uită pe Margareta şi luă mâna lui Sarah într-ale sale.

În acest timp, Noë vorbea cu frumoasa Myette la celălalt cap al mesei; şi cum Henric privind pe Sarah uita pe Margareta, Noë nu se mai prea gândea la Paola.

Myette îl privea pe Noë ca şi Sarah pe Henric; şi Myette simțea o uşoară bătaie de inimă.

Din fericire pentru ea şi pentru Sarah, sună miezul nopții.

— Hei! Hei! Noë, amicul meu, zise prințul, ştii tu că ar fi bine dacă ne-am gândi puțin la Godolphin?

— Ai dreptate, răspunse Noë.

— Ce veți face cu acel nenorocit? întrebă Myette. El plânge şi e disperat zi şi noapte. Mi se sfâşie inima de câte ori cobor în pivniță.

— Mergem să îl consolăm, micuța mea.

Apoi prințul o privi pe Sarah:

— Veți face bine, frumoasele mele, zise el, să vă duceți să vă culcați; fiți liniştite, noi nu vom fura nimic.

— Ce glumă, făcu Myette.

Ea aprinse o lumânare de la aceea care ardea pe masă.

— Pentru că doriți se rămâneți singuri, rămâneți! zise ea. Bună seara!

— Bună seara, micuța mea, zise Noë, ce o sărută din nou…

— Bună seara, doamnă, făcu prințul sărutând mâna lui Sarah.

Cele două femei urcară scara lăsând pe prinț şi însoțitorul lui deplini stăpâni pe sala de jos a cârciumii. Atunci Henric şi Noë se priviră.

— Pe onoarea mea, murmură acesta din urmă, cred Henric, că

eşti mai mult ca niciodată înamorat de Sarah.

— Tot astfel cred şi eu.

— Deci ai uitat pe Doamna Margareta.

— Te înşeli, le iubesc pe amândouă.

— Ah! ce glumă!

— Dar tu, zise prinţul, tu… nu iubeşti pe Paola?

— Da… o iubesc.

— Atunci pentru ce priveşti cu atâta ardoare pe Myette?

— Da… ai dreptate…

— Aşadar, urmă prinţul, le iubeşti pe amândouă.

— Poate.

— Ia seama!… Myette e sub protecţia mea, şi nu voiesc…

— Luaţi seama, seniorul meu… zise la rândul său Noë, Sarah e tot amica Corisandrei, şi ai putea fi prea bine dejucat.

Henric îşi muşcă buzele.

— Tu ai poate dreptate; să ne ocupăm de Godolphin, zise el, şi să lăsăm pe cele două femei încântătoare.

— Hm! îşi zise Noë, eu unul nu renunţ la Myette.

Henric luă lumânarea, pe când Noë ridica oblonul pivniţei.

— Tu ai calul tău la grajd, nu e aşa? întrebă el.

— Fără îndoială. Voi lua pe Godolphin pe calul meu, cum am luat pe Paola.

Henric coborî cel dintâi în pivniţă şi Noë, ce îl urma purtând o mulţime de chei, deschise uşa bolţii.

Godolphin zăcea legat pe paiele închisorii lui. În momentul când uşa se deschise, el se ridică; şi văzând pe Noë apărând, el strigă de bucurie.

— Ah! vii să-mi dai libertatea, după cum mi-ai făgăduit, nu e aşa?

— Acesta depinde, răspunse Noë, eşti în stare să faci un jurământ?

— N-am fost niciodată sperjur.

— Dacă te voi duce lângă Paola, vei căuta să fugi?

— Paola! Paola! murmură tânărul… A fi lângă dânsa, este ca şi cum aş fi în paradis. Nu voi fugi, ţi-o promit.

— Nu te vei gândi să-l cauţi pe René?

— René! zise Godolphin, ai cărui ochi scânteiau de o lucire sinistră, îl urăsc… da… cum un sclav urăşte pe stăpânul lui.

— În acest caz, vino.

Noë îl dezleagă şi-i trecu peste ochi o batistă. Apoi îl luă de

mână şi ajutat de prinț îl scoase din pivniță.

. . . . . .

După câteva momente, Noë luă pe Godolphin pe calul lui, iar prințul se îndreptă spre strada Saint-Jacques. Godolphin era cu ochii legați, dar când calul începu să umble, el mişcă puțin legătura şi privi pe furiş împrejurul lui.

Noaptea era întunecoasă, dar cu toate acestea Godolphin înțelese că se afla lângă Luvru.

Capitolul XXXVIII

A doua zi după aceea în care René suferise prima tortură, în prezența regelui, domnului de Crillon, sir de Fouronne, guvernatorul Châteletului şi Renaudin, era hotărât de Doamna Catherine ca pretinsul sir de Coarasse să o viziteze pentru o a doua şedință de preziceri.

Regina hotărâse ea însăşi ora: la cinci ore de dimineață[8].

La cinci ore fără câteva minute, prințul intra în Luvru: dar în loc să meargă direct la regină, el urcă mica scară a camerei lui Nancy.

Frumoasa cameristă îl aştepta pe Henric cu nerăbdare.

— Ah! îi zise ea văzându-l intrând, ştii ce răutăcioasă idee ai avut de a te face prezicător?

— Pentru ce copila mea?

— Pentru că sunt nevoită să-mi petrec ziua aici, cu scop de a şti ce face şi zice Doamna Catherine.

— Ei bine, zise Henric, te voi răsplăti odată pentru ceea ce faci pentru mine.

— Ah, făcu Nancy.

— Îți voi trimite pe Raoul...

— Ce să facă? întrebă camerista ce se roşi până în albeața ochilor.

— Pentru a-ți ține de urât.

— Aş! zise ea, nu trebuie să-l trimiți dumneata.

---

[8] În acest caz, „la cinci ore de dimineață” înseamnă la cinci ore după răsăritul soarelui. În Franța medievală se folosea şi vechiul sistem roman de împărțire pe ore a zilei: ziua începea dimineața la răsăritul soarelui, astfel că ora a treia marca jumătatea dimineții, ora a şasea amiaza iar ora a noua mijlocul după-amiezii.

— Adevărat?

— Nu, căci Raoul intră şi iese de aici.

— Oh! oh!

— Şi pentru ce nu? zise tânăra fată cu un ton batjocoritor, dumneata ai venit prea bine... şi...

— Dar eu... sunt... amicul tău.

— Şi Raoul e...

— Hm!

— Şi mai mult încă, el e mesagerul meu, şi tocmai l-am pus pe drum pentru dumneata.

— Cum asta?

— Doamna Catherine a ieşit din Luvru azi dimineață.

— Pentru a vedea pe scumpul ei René fără îndoială?

— Nu.

— Unde s-a dus dar?

— Închipuieşte-ți, urmă Nancy, că regina şi-a petrecut noaptea foarte agitată.

— Eu aş fi cauza?

— Descoperirile dumitale îmi închipui că au întărit mai mult această agitație.

— Crezi?

— Toată noaptea camera i-a fost luminată, când se ridica şi umbla cu paşi mari, când se reaşeza în pat şi încerca să adoarmă. Câteodată pronunța numele dumitale şi murmura destul de tare, pentru ca din locul meu să o pot auzi. «Acel Coarasse mi-a descoperit lucruri stranii. Niciodată René, în cele mai bune zile de prezicere ale lui, nu mi-a spus atâtea...»

— Dar, nu îmi explici pentru ce Raoul...

— Aşteaptă.

— Bun! ascult.

— Azi dimineață René a fost torturat.

— Ştiu.

— René n-a mărturisit nimic; dar mi se pare ca regina nu ştia azi dimineață detaliile încercării.

— Ah!

— Regele, Crillon şi guvernatorul ce singuri au asistat cu judele, au păstrat secretul. Regina a venit la unsprezece ore la Doamna Margareta şi a rugat-o să meargă la rege. Doamna Margareta s-a dus la rege, dar regele ce se întorcea tocmai de la Châtelet, dejuna în linişte cu domnul de Crillon şi n-a zis un cuvânt despre René.

Atunci, Doamna Catherine a trimis pe pajul ei Renaud la Châtelet. Renaud a întrebat pe toți de acolo şi n-a aflat decât un lucru, acela că René fusese adus leşinat din camera torturii. La miezul zilei, Doamna Catherine, împinsă de nelinişte a cerut litiera ei şi a zis lui Renaud: «Litiera fără arme, bineînțeles.» Am înțeles pe dată, urmă Nancy, că regina voia să facă niscaiva expediții misterioase, şi m-am pus la fereastră. Fereastra mea o ştii, dă în curtea Luvrului. În curte Raoul se ocupa ca de obicei, la aceiaşi oră, cu o pasăre pe care i-a dat-o regele. I-am făcut semn cu batista, Raoul a înțeles, şi el a venit la mine cu pasărea pe umăr.

— Ah! domnule de Coarasse, suspină Nancy, trebuie să crezi că sunt amica dumitale, căci dacă nu era pentru dumneata…

— Ei bine?

— Raoul n-ar fi intrat aici.

— El te iubeşte, cu toate acestea…

— Tocmai de aceea trebuie ținut la distanță şi aş fi făcut-o…

— Aud? făcu Henric.

— Dar aici e locul să vă spun că e îndrăzneț ca un paj, el a îndrăznit…

— Oh Dumnezeul meu! exclamă Henric.

— El mi-a vândut serviciul ce-i ceream.

— Tii! evreul!…

— „Micul meu Raoul i-am zis eu, tu eşti bun şi îmi vei face un serviciu.”

— „Desigur, da, mi-a zis el, ce trebuie să fac?”

— „Doamna Catherine va ieşi…”

— „Ah!”

— „În litiera ei, fără arme…”

— „Bun!”

— „Tu vei urma din depărtare litiera, păzindu-te bine să nu fii văzut.”

— „Apoi?”

— „Îmi vei spune unde a fost regina.”

— „Foarte bine.”

— Şi Raoul m-a privit, apoi avu îndrăzneala să-mi spună:

— „Domnişoară Nancy, spionezi pe regină.”

— „Ce-ți pasă? Iubeşti tu pe regină mai mult ca pe mine?”

— „Oh! desigur, nu.”

— „Atunci te vei supune mie?”

— „Da, dar cu o condiție.”

— Înțelegi, zise Nancy, că am încruntat sprâncenele. Mi se părea glumeț şi chiar cutezător, ca acel băiețaş să-mi propună condiții.

— Şi care a fost condiția? întrebă Henric.

— Raoul mi-a zis, fără a se încurca:

— „Voiesc cu plăcere să urmez pe regină şi să-ți raportez cu fidelitate în ce loc merge, dar mă vei lăsa se te sărut pe obrazul stâng."

— Ah! caraghiosul! făcu Henric râzând.

— „Alege," mi-a zis el.

— Atunci, urmă Nancy, înțelegi, era pentru dumneata... şi... Raoul m-a sărutat.

— Apoi, a plecat?

— Oh! nu!

— Cum nu? El nu s-a ținut de cuvânt? făcu prințul.

— Nu, dar mi-a spus:

— „Ți-am făgăduit să urmăresc pe regină, şi o voi urmări, fii sigură. Dar nu am făgăduit că nu îi voi comunica că am urmărit-o şi aceasta din ordinul dumitale."

— „Cum! strigai eu, ai îndrăzni să mă trădezi?"

— „Nu, dacă-mi cumperi păstrarea secretului prin două sărutări pe obrazul drept."

— Şi ai îndeplinit cererea?

— Cum nu?! făcu Nancy, era de trebuință.

— Scumpă Nancy!...

Prințul voi să imite pe Raoul, căci obrazul rumen a lui Nancy avea un *ceva* seducător, dar ea se opri:

— Ah! mă iartă! zise ea, eu nu am trebuință de discreția dumitale, dumneata ai trebuință de discreția mea.

— Ai dreptate, murmură prințul. Aşadar, Raoul a urmărit pe Doamna Catherine?

— Da.

— Şi ea s-a dus?

— În strada Saint-Louis...

— Prea bine! la prezidentul Renaudin?

— Întocmai.

— Dar nu ştii ce au vorbit?

— Cum să nu? replică Nancy, pentru că jucăm rolul de prezicători, trebuie să îl jucăm bine.

— Cum! ştii?

— Când regina s-a întors, Doamna Margareta a trecut la dânsa, şi iată ceea ce regina i-a zis: „René n-a mărturisit nimic; Renaudin a găsit un om ce se va da drept vinovat. Acesta e un tâlhar foarte cunoscut, numit Gascarille. I s-a promis graţierea sau mai bine zis călăul ce va fi cumpărat va proceda astfel încât să nu-l omoare”. Şi acum sfârşi Nancy, ştii, regina te aşteaptă... Du-te de-ţi joacă rolul...

— Te voi revedea când plec de la ea?

— Fără îndoială.

— Unde?

— Aici.

— Mă vei aştepta?

— Nu, mă duc la Doamna Margareta.

Henric sărută mâna lui Nancy şi coborî cu dânsa până la etajul inferior

— Urmează acest coridor, zise ea, el duce la scara cea mare. Vei intra prin apartamentele cele mari, şi primul paj pe care îl vei întâlni te va conduce la regină. La revedere.

— La revedere, copila mea...

Henric urmă coridorul, după cum îi spuse Nancy, trecu prin apartamentele cele mari şi găsi în anticamera doamnei Catherine nu pe pajul Renaudin, ci pe Raoul.

Acesta veni spre întâmpinarea lui Henric.

— Bună ziua domnule de Coarasse, zise el.

— Bună ziua, Raoul.

— Voieşti să vorbeşti reginei?

— Ea m-aşteaptă.

— Oh! oh! făcu pajul mirat de favoarea béarnezului.

— Ei, Raoul, făcu prinţul aplecându-se la urechea lui, ştii că eşti puţin cam evreu?

— Cum aşa? făcu Raoul.

— Nu faci serviciu...

— De unde ştii?

— O sărutare pentru serviciu, două sărutări pentru păstrarea secretului.

— Nu face nimic, zise Raoul, dar pentru că Nancy se plânge în viitor va plăti îndoit.

— Eşti foarte spiritual, făcu prinţul. Anunţă-mă la regină!

Raoul intră la Catherine şi o anunţă că sir de Coarasse aştepta.

— Spune-i să intre, micuţul meu, zise regina, şi apoi vei păzi

bine uşa.

— Da, Doamnă.

— Nu vei lăsa să intre nimeni.

— Majestatea Voastră poate să se încreadă în mine.

Raoul făcu loc lui sir de Coarasse.

Henric făcu trei paşi spre regină şi se înclină cu respect.

Catherine era foarte palidă, dar o bucurie ascunsă scânteia din ochii ei.

— Aide! îşi zise prințul, ea e sigură că va scăpa pe René.

— Domnule de Coarasse, zise regina, ştii că mi-a ocupat mult timp spiritul dumitale de ieri?

— Ştiu, Doamnă.

— Ah! ştii?

— Majestatea Voastră n-a dormit de loc în astă noapte.

Regina făcu un gest de mirare aproape de spaimă.

Henric urmă:

— Îmi închipui că Majestatea Voastră nu mă va mai întreba asupra unor lucruri obişnuite, cum ar fi de exemplu, ceea ce a făcut, a zis sau a gândit ieri.

— Dar te înşeli, răspunse Catherine. Sunt ore în care mă îndoiesc şi aş voi o ultimă dovadă.

— Vorbeşte, Doamnă.

— Unde am fost astăzi?

— Doamnă, răspunse Henric, m-aşteptam atât la aceste întrebări, încât voiam a vă da dezlegarea mai dinainte.

— Cum asta?

— Eram în camera mea din han, şi am consultat oracolul meu.

— Nu aveai cu toate acestea flaconul de care te serveai ieri, observă regina ce arătă cu degetul flaconul cu cerneală simpatică ce se afla pe şemineu.

— Nu, Doamnă,

— Atunci, cum ai făcut?

— Am luat o carafă plină cu apă limpede.

— Şi aceasta ți-a fost de ajuns?

— Minunat.

— Straniu lucru! murmură regina.

— Am voit să ştiu atunci ceea ce Majestatea Voastră făcuse de la ora când am părăsit-o ieri.

— Ah! să vedem?

— Majestatea Voastră a primit vizita judelui ce i-o anunțasem.

Judele a zis Majestății Voastre că, pentru a scăpa pe René, trebuia ca René să aibă curajul de a suferi tortura şi de a nu mărturisi nimic.

— Bun, apoi?

— Judele a făgăduit că va găsi un condamnat la moarte ce va lua în sarcina sa asasinatul din strada Urşilor.

— Şi aceasta e adevărat.

— După plecarea judelui, Majestatea Voastră a rămas pradă unei vii nelinişti. Ea a pronunțat de mai multe ori numele meu…

— Şi aceasta e… adevărat.

— Şi azi dimineață, sfârşi Henric, marea sa grijă a fost să ştie dacă René, neputând suferi tortura, a mărturisit ceva.

Regina părea amețită.

— Aide, zise ea, un ultim cuvânt domnule de Coarasse, şi te voi crede ca pe un oracol.

— Vorbeşte, Doamnă.

— Am ieşit din Luvru…

— Da.

— Unde m-am dus?

— La jude.

— Ce mi-a zis el?

— Că a găsit pe condamnatul care să ia locul lui René.

— Ce este… acel condamnat?

— Un hoț.

— Ştii tu numele său?

— Ah! Doamnă, aceasta e mai greu de spus.

— Pentru ce?

— Pentru că nu m-am gândit să întreb oracolul meu.

— Întreabă, dar!

Henric se sculă şi luă după şemineu flaconul cu cerneală simpatică, apoi privind printr-însul, zise:

— Voiesc Doamnă să îmi spui una după alta, toate literele după alfabet.

— Fie! zise Catherine.

Când ea fu la G, Henric o opri:

— Iată cea dintâi literă cu care începe numele său zise el. Majestatea Voastră poate să reîncepă, şi-i voi spune una după alta literele care îl compun.

— Nu mai e de trebuința zise regina, sunt convinsă în ceea ce priveşte prezentul şi trecutul… Acum voiesc viitorul.

— Doamnă, răspunse Henric am prevenit cu toată umilința pe Majestatea Voastră, că mă înşel foarte adesea... dar cu toate acestea voi încerca... Ce voiți să ştiți?

— Mai întâi dacă René va fi scăpat.

— Va fi, Doamnă, dar...

— Ah! să vedem dar?

— René nu va mai putea să-şi mai găsească puterea sa supranaturală.

— Pentru ce aceasta? întrebă regina, care nu se putea stăpâni de a nu tresări.

— Iată, Doamnă, pentru că René avea în mâini un instrument care i-a scăpat.

— Ce voieşti să zici?

— René n-a citit niciodată în astre.

— Dar cu toate acestea... zise ea...

— René avea lângă el un băiat tânăr al cărui somn avea o proprietate ciudată, adăugă Henric.

— Care?

— Proprietatea de a vedea la distanță.

Atunci Henric explică limpede şi curat Catherinei somnambulismul lui Godolphin.

Şi regina cu sprâncenele încruntate îl asculta.

— Astfel, zise ea, René era un amăgitor?

— Cam aşa, Doamnă...

— Şi m-a înşelat?

— Da şi nu, Doamnă. Da, pentru că pretindea că citeşte în astre şi nu, pentru că a descoperit lucruri pe care evenimentele le-au justificat.

— Şi această putere, René a pierdut-o pentru totdeauna?

— Da, Doamnă...

— De ce?

— Pentru că Godolphin a murit.

Regina privi cu severitate pe Henric.

— Nu vei fi şi dumneata amestecat cu ceva în această chestiune? întrebă ea.

Henric îşi menținu privirea.

— Nu, Doamnă.

— Cunoşti dumneata pe ucigaş?

— Este gentilomul care a răpit-o pe Paola.

— Va fi el pedepsit?

— Da, într-o zi.
— Când?
— A doua zi după nunta prințului de Navarra cu Doamna Margareta de Franța.
— Ah! zise regina, pe care acest răspuns o aruncă într-un alt ordin de idei. Această căsătorie se va face, dar?
— Da, Doamnă.
— În curând?
— Prea curând.
— Fără nici un obstacol?
— Oh! pardon… văd unul…
Prințul reluă flaconul şi privi din nou printr-însul, apoi ca şi cum el s-ar fi supus unei puteri necunoscute, îşi întoarse încet capul spre est:
— Obstacolul este acolo! zise el.
Catherine se gândi că estul era punctul cardinal aşezat în dreapta liniei spre Lorena.
— Şi cu toate acestea, întrebă ea, acest obstacol va fi învins?
— Oh! fără îndoială.
— Prin cine?
Henric privea continuu prin flacon:
— E ciudat, zise el în fine.
— Ce? întrebă Catherine.
— Acela ce văd colo…
— Ce vezi?
— Omul care va împiedica obstacolul de care vorbesc şi care se opune la căsătoria prințului de Navarra cu prințesa Margareta…
— Cine e acel om?
— Sunt eu, zise cu răceală Henric.
De când punea întrebări pretinsului sir de Coarasse, regina mergea din spaimă în spaimă.
— Dumneata? zise ea.
— Eu, zise prințul.
— Dar, cum?
— Ah! nu ştiu încă.
— Caută.
— Oh! Doamnă, zise Henric, iată ceea ce nu vă pot spune astăzi.
— Când o să poți?
Prințul reîncepu magia sa de prezicător.
— Peste o lună, zise el. Înainte este ceva cu totul imposibil.

„Curios personaj!” murmură Catherine contrariată.

Henric se sculă:

— Majestatea Voastră, mai voieşte să mă mai întrebe ceva?

— Nu, zise regina, dar trebuie ca mâine să revii, căci am să te consult asupra hughenoților.

Henric sărută cu respect mâna ce Catherine îi întinsese şi ieşi.

În treacăt, el fu întâmpinat de Raoul.

— Domnule de Coarasse, îi zise pajul, domnul de Pibrac vă caută.

— Ah! adevărat?

— Şi el vă aştepta.

— Mă duc.

Henric nu trebui să se ducă până la apartamentul domnului de Pibrac, căci îl întâlni pe cea din urmă treaptă a scării celei mari.

— Monseniore, îi zise încet căpitanul gărzii, am un mesaj pentru dumneata.

— De la cine?

— De la rege.

— Oh! oh! Şi ce voieşte regele?

— Regele e foarte dispus astă-seară, şi voieşte să joace o partidă de *l'hombre*.

— Majestatea Sa mă ia ca partener?

— Negreşit.

— În acest caz mă voi duce.

— Alteța Sa îmi face onoarea de a supa cu mine?

— Fără îndoială, dar cu o condiție.

— Ascult.

— Să-mi dai două minute.

— Da, monseniore.

Henric urcă la Nancy.

— Amica mea, îi zise el, iată-mă foarte încurcat.

— Pentru ce?

— Regele mă invită la jocul său.

— Şi Doamna Margareta vă aşteaptă.

— Adevărat. Dar cum să facem?

Nancy începu să râdă:

— În amor se pot dispune aranjamente, zise ea. Câteodată trebuie să se culce cineva mai târziu decât de obicei. Încrede-te în mine şi să ai bună şansă.

Capitolul XXXIX

Părăsind pe Nancy, Henric se duse să-l găsească pe domnul de Pibrac care îl aştepta la dânsul cu picioarele înaintea unui foc bun şi lângă o masă foarte bine aranjată.

— Bravo! zise prinţul intrând şi aruncându-şi ochii pe lista prânzului, iată un bun serviciu care are tot meritul.

— Alteţa Voastră, e prea bună, răspunse înclinându-se căpitanul gărzilor.

— De unde îţi vin bucatele astea?

— De la rege. M-am înţeles pentru pregătire cu bucătarul Majestăţii Sale.

— Ah! ah! făcu Henric.

— Şi după cum vedeţi, zise cu modestie căpitanul gărzilor, nu sunt servit aşa rău.

Henric se aşează la masă şi prânzi cu mare poftă. Domnul de Pibrac era foarte bine dispus şi începu a face glume. Apoi după ce prânzul se termină, el zise prinţului.

— Regele joacă la regină.

— Ce zici? făcu Henric.

Domnul de Pibrac, repetă aserţiunea sa.

— Dar, zise prinţul, dacă este astfel, regele s-a împăcat cu Doamna Catherine.

— Vă înşelaţi.

— Şi după arestarea lui René, tortura şi restul...

Domnul de Pibrac întrerupse pe prinţ cu un gest.

— Cei din familia Valois sunt atât de cruzi, pe cât sunt de slabi, zise el.

Henric deschise nişte ochi mari.

— Regele Carol al IX-lea este atât de mândru că a avut o oră de fermitate, făcând să aresteze pe René, încât dacă ar mai crede de cuviinţă în momentele acestea, şi-ar arăta energia până la a deveni crud.

— Cum asta?

— Fiind sigur că de aici înainte Florentinul nu va putea să-i mai scape, voieşte s-o întărâte pe regină.

— Haida-de!

— Şi pentru aceasta se duce astă-seară la ea.

Henric avu un surâs.

— Aşadar, regele joacă la regină?

— Astă-seară, afară de asta ai să vezi şi proba monseniore, despre decizia lui.

Domnul de Pibrac se sculă de la masă.

— Veniți cu mine, adăugă el.

Henric urmă pe Domnul de Pibrac, care îl conduse la rege.

Regele terminase cina, şi melancolic, şi singur cum era, când văzu intrând pe sir de Coarasse, încercă o emoție de bucurie.

— Ah! strigă el, iată un jucător serios, fără elogii, domnule de Coarasse, joci foarte bine *l'hombre*.

— Majestatea Voastră mă laudă prea mult…

— Şi vom face astă-seară o prea frumoasă partidă adăugă Carol al IX-lea.

— Dacă Majestatea Voastră mă onorează cu jocul, zise Henric.

— Cum nu? domnule de Coarasse, am convenit, vom juca împreună, şi vom uita câteva momente chiar universul.

Henric surâse şi tăcu.

Regele se şterse pe buze cu şervetul şi urmă:

— Domnule de Coarasse, voieşti să te însărcinezi cu o misiune?

— Sunt la ordinele Majestății Voastre.

— Să te duci la regină.

— La regina-mamă?

— Da.

— Şi ce să-i zic?

— Să o previi că voi fi foarte fericit, asta-seară, dacă aş putea face partida mea la dânsa.

Henric se înclină.

— Şi mă vei aştepta acolo, adăugă Carol al IX-lea, care avea un surâs ironic pe buze.

Prințul lăsă pe domnul de Pibrac la rege şi se duse drept în apartamentele doamnei Catherine. Regina-mamă avea obiceiul de a reuni în fiecare seară în oratorul său, câte doisprezece seniori şi dame ale curții, care veneau la ora nouă şi plecau la unsprezece.

Aceste persoane jucau, şi spuneau lucruri de magie şi de fermecătorii şi câteodată messir abatele de Brantôme mai citea câte un capitol din romanul *Damele Galante*. Arestarea lui René şi disperarea doamnei Catherine, întrerupseseră de două zile reuniunile sale.

Regina nu se mai ocupa decât de modul cum trebuia să-l scape pe René, ceea ce o făcea să stea întotdeauna cugetătoare.

Văzând intrând pe domnul de Coarasse, ea fu oarecum

surprinsă.

— Doamnă, îi zise Henric cu o linişte perfectă, în momentul acesta nu vin să anunț Majestății Voastre bune noutăți. Eu nu sunt prezicător decât la orele mele…

— Atunci ce vânt te aduce, domnule de Coarasse? zise Catherine cu un surâs grațios.

— Sunt mesagerul regelui.

— Ah! făcu regina care îşi încruntă puțin sprâncenele.

— Dar un mesager din întâmplare, adăugă cu vioiciune Henric care lăsa să se înțeleagă că favoarea sa pe lângă rege nu prea îi convenea.

— Cum asta?

— Domnul de Pibrac, căruia am onoarea de a-i fi văr, făcu cu umilință Henric, m-a întâlnit chiar în momentul când ieşeam de la Majestatea Voastră.

— Ei bine?

— Şi m-a invitat să cinez.

— Bun! zise regina.

— Dar… Majestatea Sa regele, urmă Henric m-a onorat acum câteva zile, admițându-mă în jocul său. Atunci, urmă Henric, regele ştiind că eram la domnul de Pibrac, a avut dorința de a juca o partida de *l'hombre*.

— Şi v-a chemat?

— Da, zise prințul.

— Dar trebuie să fiți patru pentru ca să puteți juca *l'hombre*.

— Tocmai pentru aceea mă şi trimite la Majestatea Voastră.

— Ah! făcu Catherine cu un ton de ironie, regele are trebuință de al patrulea?

— Adică roagă pe Majestatea Voastră să-l primească la ea, astă-seară.

— Nu se mai joacă la mine, zise cu răceală Catherine.

— Doamnă, murmură Henric, dacă aveam curajul să dau un sfat Majestății Voastre…

— Să vedem, domnule de Coarasse.

— Sunt de idee ca Majestatea Voastră să primească pe rege astă-seară.

— Pentru ce?

— Cine ştie? zise cu ipocrizie Henric. Regele poate este disperat că s-a arătat atât de sever față de René şi se căieşte că a mâhnit pe Majestatea Voastră.

— Ai dreptate, zise cu vioiciune regina.

Şi ea luă o baghetă de eben[9] şi dădu trei lovituri unui mic clopot.

Unul dintre ofițerii săi apăru.

Acesta era un tânăr gentilom care se numea domnul de Nancey şi care îndeplinea pe lângă dânsa funcția de scutier al reginei.

— Nancey, îi zise regina, binevoieşte să dai ordine, să se aprindă lumânările, să se aranjeze mesele şi să fie înştiințați gentilomii şi damele care se găsesc în Luvru, că regele joacă la mine astă-seară.

Obrazul domnul de Nancey se lumină. El ieşi foarte vesel pentru a transmite ordinele reginei.

— Majestatea Voastră vede, zise Henric, domnul de Nancy judecă ideea mea ca şi mine.

— Şi cum o judeci dumneata?

— Dacă regele vine aici, înseamnă că el voieşte să se împace cu Majestatea Voastră.

— Domnule de Coarasse, zise regina, prezici foarte bine viitorul şi aş voi să te mai întreb ceva.

— Sunt la ordinile Majestății Voastre.

— Regele sunt sigur că nu va veni mai înainte de un sfert de oră. Prin urmare vino cu mine.

Ea luă pe Henric de mână şi îl conduse într-un fel de cabinet unde se închise cu dânsul.

— Doamnă, zise prințul surâzând, oracolele mint câteodată, mai ales când le ostenesc. Nu ştiu încă ce voieşte Majestatea Voastră, dar s-ar putea ca să fi devenit, un simplu muritor şi să fi putut pierde momentan toată puterea.

— Haida-de! zise Catherine, mă prind din contră că ai să citeşti în viitor ca şi într-o carte.

Regina-mamă devenise de acum înainte convinsă de puterea supranaturală a gentilomului béarnez.

Cabinetul de toaletă era o cameră foarte mică unde nu erau decât două scaune.

Regina arătă pe unul prințului, şi ea se aşeză pe celălalt.

Henric însă rămase în picioare.

— Voieşti flaconul cu cerneală simpatică? întrebă regina.

— E nefolositor, Doamnă.

— Atunci ce îți trebuie?

---

[9] Lemn de esență foarte tare, abanos.

— Mâna dumneavoastră.

— Iată. Şi pe urmă?

— Nimic.

— Pronunțând acest din urmă cuvânt, Henric suflă în flacără şi camera rămase într-o obscuritate grozavă.

Dar cum Doamna Catherine era obişnuită cu astfel de lucruri bizare ale oamenilor care se pretind că citesc în viitor, ea nu făcu nicio observație. Henric îi luă mâna, o ținu strânsă într-a sa şi păstră pentru un moment tăcerea.

— Doamnă, zise el deodată, regele vine la Majestatea Voastră împins de un sentiment de răutate.

— Ah! făcu regina, care tresări deodată.

— Nu ştiu ce va face, şi ce va zice, adăugă Henric, dar vă va aduce oarecare indignare.

Când Henric vorbea astfel, se auziră paşi în oratoriu şi o voce care zicea:

— Unde este Doamna, mama mea?

— Este regele, zise Catherine.

Ea pipăi zidul; mâna ei găsi butonul unei broaşte şi o uşă se deschise.

— Iată, zise ea lui Henric, treci pe acolo, este inutil ca regele să ştie că ne ocupăm de preziceri. Această uşă dă în coridor. Să urmezi coridorul.

— Bine, Doamnă.

— La capăt, vei găsi o altă uşă, aceea a apartamentului fiicei mele Margareta.

— Să bat în acea uşă?

— Da. Ți se va deschide, şi vei zice lui Margot că regele joacă la mine şi că o rog să vină.

Henric ieşi, şi regina închise uşa fără zgomot. Când el fu în coridor, începu să râdă.

— Această bună Doamnă Catherine, murmură el, este puțin naivă şi îmi arată uşa pe care o cunosc tot aşa de bine.

El parcurse coridorul în toată lungimea lui, ajunse la uşa prințesei şi bătu încet.

— Cine e acolo? întrebă Margareta.

— Un prezicător, răspunse Henric.

Prințesa deschise, recunoscu pe Henric şi se roşi.

— Cum! zise ea cu un fel de spaimă, îndrăzneşti…

— Regina mă trimite…

— Ah! făcu Margareta respirând.

Henric se grăbi să-i istorisească Margaretei tot ceea ce se petrecuse.

Prințesa o chemă pe Nancy şi îi ordonă să o îmbrace.

— Vei asista la toaleta mea, zise ea.

Henric cu totul tremurând de bucurie se aşeză lângă o minunată oglindă de Veneția, înaintea căreia se afla Margareta.

. . . . . .

După un sfert de oră, Doamna Margareta de Franța intră în oratoriul reginei-mamă rezemată pe brațul tânărului sire de Coarasse.

Era deja mare întrunire la Doamna Catherine.

Mulțumită domnului de Nancey, noutatea, că regele juca o partidă la regina-mamă, se răspândise cu grabă în Luvru.

Ca şi scutierul reginei Catherine, toată lumea sperase la o împăcare, şi fiecare se grăbise a veni. Domnul de Crillon nu lipsi.

Cu toate acestea, ducele nu făcea parte dintre curteni, dar se supunea fără îndoială unui ordin al regelui.

Carol al IX-lea se aşezase la masa de joc. El sărutase cu galanterie mâna reginei care, prevenită de prezicerea lui Henric, aruncă asupra lui o privire serioasă.

Regele părea foarte încântător.

— Ah! iată-mi omul, zise el văzând pe Henric ce intra. Apropie-te domnule de Coarasse. Bună ziua Margot.

Şi regele amestecă cărțile, pe când Henric luă loc la masa de joc.

— Este curios! zise un gentilom încet domnului de Nancey, regele nu mai e acelaşi de ieri.

— Tot astfel îmi pare şi mie.

— Încă azi dimineață, mi s-a spus, că el a asistat la tortura lui René cu atâta bucurie încât era greu de bănuit că el va vizita acum pe regină.

— Doamna Catherine şi-a putut pierde pentru un moment influența, dar aceasta nu putea dura mult, răspunse domnul de Nancey.

— Eu, zise un al treilea ce se apropie, m-aş prinde bucuros…

— Ce te-ai prinde?

— Că René va ieşi din temniță astă-seară sau mâine.

— Ah! ce spui!…

— Veți vedea.

— Cât despre mine, zise Nancey, sunt de părerea domnului.
— Ah!
— Dacă regele vine la regină, cauza e că s-a împăcat.
— Şi ce dovedeşte aceasta?
— Aceasta dovedeşte că regele l-a uitat pe René.
— Sau că regina a părăsit pe parfumierul ei.
Domnul de Nancey surâse şi ridică din umeri.
— Niciodată, zise el.
— Cu toate acestea, René a fost torturat azi dimineaţă.
— Da.
— Şi a mărturisit...
— N-a mărturisit nimic.
— Adevărat?
— El a suferit interogatoriul, apa, cizma...
— Într-adevăr?
— Şi el n-a încetat de a nega.
În acel moment regele puse cărţile pe masă şi privi pe regina-mamă.
— Doamnă, zise el, voiesc să vă spun o noutate.
Regina tresări, căci regele avea un accent batjocoritor.
— Ascult pe Majestatea Sa, zise ea.
— René, protejatul dumitale, urmă regele, a fost dat torturii azi dimineaţă.
— Ştiu, Sire, răspunse regina.
— Şi n-a mărturisit nimic, zise el. A înghiţit zece vase cu apă, a fost încălţat cu cizma, i s-a ars mâna stângă.
— E nevinovat, Sire, zise regina.
— Ceea ce încep a crede şi eu, Doamnă, zise regele.
Catherine tresări.
— Şi mâine mă voi asigura.
— Mâine? făcu regina cu nelinişte.
— Da, Doamnă. Astfel, mâine, urmă regele, i se va încălţa piciorul stâng al lui René cum i s-a încălţat cel drept.
Regina se cutremură.
— I se va arde mâna dreaptă.
— Ah! Sire, ce cruzime!
— Apoi dacă va continua să nege, se vor găsi şi alte mijloace...
Catherine, palidă şi palpitândă, strigă:
— Dar... cu toate acestea... e nevinovat.
— Vom vedea. Dacă va fi nevinovat, maestrul Caboche nu va

avea decât a-şi încrucişa mâinile.

— Dar, Sire... celelalte mijloace le ştiu... sunt scoabele, dar... ah... scoabele sfărâmă oasele.

— Aceasta va fi neplăcut, zise cu răceală regele, căci va trebui să fie dus pe eşafod.

— Oh! Sire, strigă regina ce voieşti să devină acel nenorocit când va avea mâinile arse şi picioarele sfărâmate?...

— M-am gândit la aceasta, Doamnă, zise cu răceală regele. Dacă René e vinovat va fi dat supliciului roatei; dar, dacă e nevinovat, mă voi îngriji de dânsul.

Toți priveau pe rege cu mirare.

— Tocmai, urmă Carol al IX-lea, cerşetorul cel însemnat al porții de la Saint-Eustache a murit ieri. Îl voi înlocui cu René.

Şi după aceasta, regele strânse cărțile.

— Este rândul dumitale, domnule de Coarasse, zise el.

Carol al IX-lea adăugă, către cei prezenți:

— Domnilor, vă invit...

El apăsă atât pe acest cuvânt încât deveni un ordin.

— Vă invit a mă urma mâine la Châtelet. Veți asista la tortură.

Toți se înclinară, tremurânzi, şi nu îndrăzniră să o privească pe regină.

— De asemenea şi dumneata, Doamnă, adăugă Carol al IX-lea.

— Ah! Sire!

Regina privi în acel moment pe prințul de Navarra.

Prințul surâse într-un chip misterios, ceea ce însemna:

— Primeşte, Doamnă! vom izbândi... vei vedea...

Catherine se încredea în Henric.

— Voi merge, Sire, zise ea aplecând capul.

Capitolul XL

Regele Carol al IX-lea se trezi a doua zi la opt ore precis şi chemă pe unul din pajii lui. Pajul Gauthier intră.

— Cine e în anticamera mea? întrebă regele.

— Domnul de Pibrac, Sire.

— Apoi?

— Domnul duce de Crillon.

— Şi apoi?

— Scutierul reginei-mamă, domnul de Nancey.

— Spune-le să intre.

Gauthier deschise uşa şi zise:

— Domnilor, regele vă aşteaptă.

Domnul de Crillon intră cel dintâi.

— Ah! scumpul meu duce, zise regele văzându-l intrând, am dormit foarte bine, noaptea asta. Cei două sute de pistoli pe care i-am câştigat în tovărăşie, micul gentilom béarnez şi eu, mi-au făcut plăcere. Eu… ce dormeam ca un rege, adică cu un ochi şi cu o ureche numai, am sforăit ca cel din urmă dintre supuşii mei.

— Majestatea Voastră, crede, zise el, că regina-mamă, care a pierdut cei două sute de pistoli, a dormit tot aşa de bine?

— Nu cred, zise regele..

— Cu toate acestea, zise domnul de Pibrac cu un surâs batjocoritor, Doamna Catherine e o bună jucătoare.

— Aş! făcu regele

— Ea pierde fără a se îngrijora.

— Da, când joacă în tovărăşie cu scumpul ei René.

Şi regele surâse din nou cu răutate.

— Dar, urmă el, ieri René nu a fost aici, şi regina-mamă a jucat foarte rău. Acele mici deslușiri pe care i le-am făcut asupra torturii, chiar a amețit-o la acel punct, încât a făcut greşeli peste greşeli.

— Apropo de tortură, reluă Crillon, oare Majestatea Voastră ne va face să asistăm şi azi?

— Desigur, zise regele. Duce, ce oră e?

— Opt ore, Sire.

— Ah! atunci trebuie să mă îmbrac. Am anunțat pe domnul Caboche pentru ora nouă.

— Sire, zise domnul de Pibrac, Majestatea Voastră ştie că sunt nervos.

— Ce spui! făcu regele.

— Şi mi-e cu neputință a suferi astfel de…

— Haida-de!

— Şi dacă-mi fac ca şi un altul datoria într-un război…

— Leşini în prezența execuțiilor, nu e aşa, sărmanul meu Pibrac?

— Întocmai, Sire.

— Aşadar, Pibrac amicul meu, te temi, că văzând pe René…

— Ah! Sire, mă cutremur mai dinainte, şi dacă Majestatea Voastră m-ar scuti…

— Dumnezeu să mă ferească! făcu regele. Eşti căpitanul meu de

gărzi, Pibrac, faci parte din casa mea… şi nu voiesc să merg singur la Châtelet.

Pibrac se înclină.

— Am vorbit destule în prezența domnului de Nancey, zise el. Regina-mamă va afla, şi aceasta e destul.

Carol al IX-lea urmă:

— Sunt de obicei, un rege foarte bun, şi ieri nu te-am prea nemulțumit, sărmanul meu Pibrac, dar astăzi…

— Astăzi Majestatea Voastră e nemiloasă, murmură domnul de Crillon.

— Duce, răspunse regele, am *invitat* ieri, la jocul reginei, pe toți gentilomii ce mă înconjurau să vină la tortura lui René. Dacă lipseşte vreunul, voi ordona să-l spânzure ca pe un nemernic, şi i se va refuza dreptul lui de gentilom, de a fi decapitat.

Regele nu mai râdea.

— Sire, zise domnul de Nancey.

— Ah! iată-te Nancey! zise regele.

— Da, Sire.

— Regina te trimite?

— Majestatea Voastră a ghicit.

— Mă prind, urmă Carol al IX-lea, că mă roagă de a o scuti.

— Regina se teme că nu va putea suferi un asemenea spectacol.

— Ei bine, răspunse Carol al IX-lea, sunt puțin de părerea ei.

— Ah! Majestatea Voastră o scuteşte?

— Nu, dar îi voi permite să aleagă: să vină la Châtelet pentru a asista la tortura lui René, sau…

Regele se opri.

— Sau? făcu domnul de Nancey.

— Sau să plece chiar îndată la Amboise, unde o voi *sfătui*.

Şi regele apăsă asupra acestui cuvânt.

— Unde o voi *sfătui*, sfârşi el, să aştepte să-mi albească părul pentru a mai veni la Luvru.

— Ah! Sire! murmură Crillon, Majestatea Voastră e aspră astăzi.

— Crezi, duce?

— Şi ştiu bine ce va alege Doamna Catherine dintre tortură şi exil.

— Ah! ce va alege?

— Tortura, Sire. Va prefera mai bine să asiste la tortură decât să meargă în exil.

Domnul de Nancey se strecură la spatele lui Crillon.

— Domnule duce, îi zise el încet, joci un joc periculos.

— Ce spui! făcu ducele întorcându-se, de unde ştii?

— René otrăveşte ducii, tot asemenea ca şi pe simplii cavaleri.

— Ei bine, răspunse Crillon, surâzând, poate-l sfătuieşti să-l otrăvească pe domnul Caboche; aceasta i-ar putea fi mai de folos.

Pe când Crillon şi domnul de Nancey schimbau aceste cuvinte, regele se îmbrăca.

— Domnul de Coarasse a venit? întrebă Carol al IX-lea.

— E la mine în cameră, Sire, răspunse Pibrac.

— Prea bine.

— Cu celălalt văr al meu, Amaury de Noë, sfârşi căpitanul gărzilor.

Regele, zise domnului de Nancey:

— Mergi şi dă răspunsul meu reginei-mamă.

— Alerg, Sire.

— Şi vei veni pentru a-mi spune ce a hotărât.

Domnul de Nancey ieşi şi merse la Catherine.

Regina-mamă îşi sfârşea toaleta, în prezența Doamnei Margareta, şi ea ghemuia o mică hârtie cu degetele ei. Acea hârtie, un necunoscut o dăduse pajului Raoul, zicându-i:

— Pentru regina-mamă.

Raoul privise hârtia.

— Dar e albă, zise el.

Într-adevăr nu se vedea nimic scris.

— Nu uita să i-o dai, zise necunoscutul, depărtându-se.

Raoul sosise pe când domnul de Nancey se afla la rege pentru a-l ruga să o scutească pe regină de a fi prezentă la tortură.

Catherine luase hârtia din mâinile lui Raoul, apoi, concediindu-l pe paj, ea zise Margaretei:

— Aprinde o lumânare, copila mea.

Margareta se grăbi a se supune.

Atunci regina-mamă, ce întrebuința ea însăşi mult cerneala simpatică, apropiase hârtia albă de lumânare.

Îndată, sub efectul căldurii, hârtia se acoperise de o scriere mai întâi palidă şi care mai apoi devenise neagră, după care Doamna Catherine citise rândurile următoare, ce nu erau urmate de nicio iscălitură:

„Este necesar ca regina se asiste la tortură.
Soarta lui René depinde de aceasta.”

— Bun murmură Catherine, ce întinse scrisoarea Margaretei. Renaudin îmi scrie… Voi merge.

Domnul de Nancey reveni, aducând Catherinei răspunsul lui Carol al IX-lea.

— Bine, îi zise ea. Reîntoarce-te la rege şi spune-i că voințele lui sunt pentru mine nişte ordine.

— Drace! îşi zise domnul de Nancey, regina care era mai adineauri atât de agitată, e acum atât de liniştită. Ce s-a petrecut oare?

Cum el ieşea, regina îl chemă.

— Vei ordona să-mi pregătească litiera, zise ea.

Domnul de Nancey se întoarse la rege.

Carol al IX-lea era îmbrăcat, cu mantaua pe umeri; el îşi rezema mâna pe garda spadei.

— Ei bine, Nancey, întrebă el.

— Regina m-a însărcinat să ordon pregătirea litierei, Sire.

— Pentru a merge la Amboise?

Nancy surâse:

— Nu, Sire, pentru a urma pe Majestatea Voastră la Châtelet.

— Bravo! făcu regele, iată că mama mea devine mai raţională, şi pentru că este astfel, îi voi face o galanterie. Nancey amicul meu, nu mai este necesar să ordoni pregătirea litierei Doamnei Catherine, îi voi oferi un loc într-a mea. Du-te să o previi.

Domnul de Nancey se înclină şi ieşi.

— Domnilor, zise regele ce se apropie de fereastră şi aruncă o privire în curtea Luvrului, cred că niciunul dintre invitații mei nu doreşte să fie spânzurat. Vedeți bine…

Curtea Luvrului era într-adevăr plină de curteni care, în ajun asistau la jocul reginei.

— Haidem! adăugă regele.

Crillon şi Pibrac se dădură la o parte. Regele ieşi din camera lui, străbătu apartamentele cele mari, mângâie cu mâna faţa pajului Gauthier, coborî îngânând un cântec de vânătoare şi când ajunse în curte el ridică capul.

Timpul era frumos, cerul albastru azuriu, lipsit de nori, şi străbătut de razele solare.

Atunci regele se întoarse către Crillon.

— Duce, îi zise el, suntem în întârziere cu trei zile.

— Cum aceasta, Sire?

— Dacă eram mai bătrâni cu trei zile, în loc să mergem la Châtelet, ne-am fi îndreptat spre Place de Grève. E un timp minunat pentru o execuție, şi mă tem să nu plouă în ziua când René va fi zdrobit.

Şi zicând acestea, regele văzu pe Doamna Catherine ce se apropia, rezemată pe brațul fiicei sale, prințesa Margareta.

El merse spre ele şi le salută.

— Ah! Sire, murmură regina-mamă, eşti crud.

Regele nu răspunse, dar oferi brațul reginei.

— Vino, Doamnă, zise el.

Şi el o conduse la litieră.

Pe când regele şi cele două prințese se urcau în litieră, gentilomii se aşezau pe amândouă părțile, şi printre ei Catherine zări pe Henric şi Noë.

Henric îi surâse din nou într-acel chip misterios. Toți se puseră în mişcare şi se îndreptară spre Châtelet.

Pe drum, regele se arătă foarte vesel şi încântător, şi cum litiera trecea pe podul Change, el zise reginei:

— După toate cele întâmplate, Doamnă, cred că ai avut ceva afecțiune pentru René, bineînțeles pentru că era bun prezicător şi pentru că făcea cărțile cu o dibăcie fără seamă.

— Ah! Sire nu-ți râde…

— Dar, urmă regele, voiesc să te consolez…

El se opri un moment şi surâse.

— Mi s-a vorbit, reluă el, de un țigan ce face minuni în acest moment pe podul pe care trecem. În toate zilele are un public de o sută de persoane. El citeşte, aşa se zice, în stele cum dumneata citeşti în cartea dumitale de rugăciuni, şi voiesc să-l apropii de persoana dumitale… Îi voi da titluri şi îl voi face om nobil.

— Sire… te rog!… şopti regina, pe care această batjocură o apăsa.

— Aş! făcu regele, mă prind că, în cincisprezece zile, când vei gusta din prezicerile lui Candelare, aşa se numeşte vrăjitorul, nu vei mai cugeta la René.

Litiera se opri în acel moment în fața Châteletului.

La poarta temniței, Catherine şi prințesa zăriră mai întâi pe Fouronne, guvernatorul, ce venea pentru a primi pe rege.

Apoi lângă dânsul, trei oameni cu înfățişarea stranie, a căror îmbrăcăminte le dovedea profesiunea.

Era domnul Caboche cu doi ajutori ai săi.

— Doamnă, zise Carol al IX-lea, ți-i prezint pe spoveditorii protejatului dumitale.

Regina nu-şi putea stăpâni un tremur; dar în acelaşi timp văzu apărând la spatele executorilor un om îmbrăcat cu haină lungă neagră.

Acel om ca şi Henric surâdea într-un chip misterios, şi acel surâs şi mai puternic decât al lui sir de Coarasse, o linişti cu totul pe Catherine.

Omul cu haina neagră nu era altul, decât prezidentul Renaudin. Regele dând brațul Catherinei şi urmat de curteni se îndreptă spre sala de torturi.

Prin ordinul domnului de Fouronne se aşezaseră scaune şi bănci de-a lungul zidului.

În mijloc se afla un fotoliu, în care Carol al IX-lea se aşează:

— Domnilor, zise el, cred că şedința va fi lungă şi vă rog să şedeți jos.

Doamna Catherine era foarte palidă, şi ochii ei aruncau priviri de spaimă asupra instrumentelor de tortură.

Henric aflase mijlocul de a se strecura după fotoliul Margaretei.

Prințesa îi surâse în mai multe rânduri.

Când îl simți lângă dânsa, ea se aplecă spre el.

— Mama mea ar fi mai puțin mişcată, îi zise ea încet, dacă s-ar tortura unul dintre copii ei.

— Cu toate acestea, răspunse Henric, ea e convinsă că îl va scăpa…

— Renaudin i-a făgăduit.

— Şi se va ține de cuvânt, fiți sigură.

— Da, dar René va fi torturat… Nu poate să împiedice aceasta.

— Cine ştie? făcu Henric.

Tot în acel timp regele zise:

— Domnule de Fouronne, ordonă să aducă pe învinuit; e timpul să începem.

Sir de Fouronne se întoarse spre soldatul ce era de gardă la uşă, şi îi făcu un semn.

La acel semn, soldatul bătu de trei ori cu lancea sa în pământ.

La acest zgomot, uşa se deschise şi René apăru între doi soldați.

Florentinul era cu mâinile legate la spate, şi lanțurile nu îi permiteau să facă decât nişte paşi foarte mici. René era foarte palid, el părea că abia mai poate să se țină pe picioare şi făcu un gest de spaimă văzând pe rege şi marea lui suită; apoi văzu pe

Catherine, şi prezența reginei păru că-l încurajează puțin.

— Culcă învinuitul pe căluş, domnule Caboche, zise preşedintele Renaudin, vom reîncepe încercarea cu apă.

Şi pe când călăul lua pe nenorocitul parfumier, judele se aşează înaintea unei mici mese şi luă un condei pentru a scrie mărturisirile învinuitului.

— Sunt nevinovat! strigă René, sunt nevinovat!

Regele făcu un semn.

— Începe domnule Caboche, zise el.

Unul din ajutori rezemă capul lui René pe căluş, pe când celălalt îi introducea pâlnia în gură. René se zbătu, dar înghiți trei vase mari. Catherine mişcată întoarse capul.

— Ce barbarie! murmură ea.

— Doamnă, răspunse regele, aceasta e apă din Sena, a fost filtrată… ea e foarte limpede.

Curtenii nu se putură stăpâni şi începură a râde. René zguduia căluşul şi încerca să zdrobească pâlnia cu dinții.

— Sire, zise călăul, apa nu-l va face să mărturisească. Dar… focul…

— Ei bine, maestre Caboche, zise Carol al IX-lea, arde-i mâna dreaptă.

Dar pe când călăul dezlega pe René de pe căluş, prezidentul Renaudin luă la rându-i cuvântul:

— Sire, zise el, pentru că René neagă atât de energic, se găseşte poate un mijloc de a afla adevărul.

— Ah! ah!

— René avea complici.

— Ce, ştii dumneata? întrebă Carol al IX-lea.

— A fost arestat, acum două zile, urmă cu naivitate prezidentul Renaudin, un hoț numit Gascarille.

René lăsă să-i scape un gest de surpriză. Acest gest fu greşit interpretat de rege. Carol al IX-lea îşi închipui că surpriza lui René era din cauza groazei.

— He! zise el, ticălosul nostru păleşte… Să vedem maestre Renaudin, cine este acest Gascarille?

— Un hoț pe care Marele Prevot[10] l-a condamnat pentru furt la spânzurătoare.

— Şi crezi că el e complice cu René?

---

[10] Prevot – agent al administrației regale franceze, similar prefectului.

— Sunt sigur.

— Pe ce bazezi opinia dumitale?…

— Gascarille este în aceeaşi închisoare cu un alt hoț, care îndeplineşte la Châtelet funcțiunea de berbece.

— Ce zici? făcu regele.

— Sire, zise Renaudin, se numeşte berbece un prizonier care discută şi pune întrebări celorlalți, şi după ce îi cercetează, expune judecătorilor ceea ce a surprins din secretele lor.

— Bun! zise Carol al IX-lea, acum înțeleg. Continuă, maestre Renaudin.

Prezidentul urmă:

— Gascarille a zis berbecelui: «Acest sărman René Florentinul, n-are noroc; are să sufere pentru mine, şi pe când ei se vor mulțumi să mă spânzure, el va fi schingiuit şi chestionat.»

— Ah! zise regele, a zis berbecele aceasta?

— Da, Sire.

— În acest caz, el îi e complice…

— Este probabil.

— Ei bine, se va arde mâna dreaptă a lui René mai întâi.

René se înfioră şi aruncă împrejurul lui o privire de animal sălbatic.

— Apoi, urmă regele, pe când Catherine palidă şi tremurândă, abia se susținea, dacă nu mărturiseşte, se vor întrebuința scoabele şi apoi va fi țintuit…

— Şi dacă se va decide să nu mărturisească?…

— Atunci vei trimite să ne aducă pe Gascarille, pentru ca să i se facă interogatoriul.

— Sire, zise Renaudin, Majestatea Voastră îmi permite să-mi dau o părere.

— Vorbeşte.

— Astăzi este ziua în care parlamentul trebuie să se adune pentru a judeca pe René, dacă René va mărturisi, sau ceea ce e totuna, dacă se va descoperi adevărul, prin complicele său Gascarille.

— Fără îndoială, ei bine?

— Dacă i se va arde mâna dreaptă, cum i s-a ars mâna stângă, îi va fi imposibil condamnatului să țină în mână o lumânare ducându-se la eşafod.

— Este adevărat, zise regele. Atunci să trecem de-a dreptul la scoabe.

— Dar, zise încă o dată prezidentul Renaudin, dacă René este condamnat astăzi, el va putea fi executat mâine.

— Neapărat.

— Şi aceasta va fi un exemplu destul de mare pentru un popor, care este înverşunat pentru asasinatul din strada Urşilor, văzând pe condamnat ducându-se la eşafod cu picioarele goale şi cu o lumânare în mână.

— Sunt de părerea dumitale, maestre Renaudin.

— Dacă i se vor aplica scoabele el nu va mai putea merge.

— Ah! drace! murmură regele. Ei bine! În acest caz trimite după Gascarille.

Catherine şi René respirară.

Crillon se aplecă la urechea domnului de Pibrac:

— Hm! îi zise el cu o aspră franchețe de soldat, cred că regele se lasă înşelat... Acest judecător are aerul unui protector de bandiți.

Crillon nu mai continuă, dar privi pe regină şi i se păru că ochii Catherinei străluceau de bucurie.

— Regele e păcălit! se gândi el.

Capitolul XLI

Apăruse o vie mişcare de curiozitate printre asistenți, când regele ordonase să fie adus Gascarille şi să i se facă interogatoriul.

René fu aşezat din nou lângă zid.

Florentinul tot scoțând apă pe gât, continua de a-şi plimba privirea sa feroce şi crucişă asupra tuturor oamenilor pe care regele îi invitase la supliciul lui.

Şi într-adevăr, aceştia erau atât de convinşi acum că Florentinul era un om pierdut, încât îşi potoliseră cu totul groaza lor.

Regele ordonând să fie adus hoțul Gascarille, messir de Fouronne se grăbise la rându-i să dea ordine.

Câteva minute trecură în cea mai mare tăcere.

Numai ducele de Crillon, îngână câteva cuvinte neînțelese printre dinții săi.

Regele se întoarse spre el şi îi zise:

— Ce zici dumneata, duce, despre aceasta?

— Eu, răspunse Crillon, zic că aş fi voit să fiu rege numai o oră.

— Şi pentru ce, duce?

— Pentru ca să las pe Gascarille, liniştit în închisoarea sa.

— Da! făcu regele. Dar pe ce bazezi dumneata această părere,

duce?

— Majestatea Voastră îmi permite de a-mi exprima opinia mea?

— Fără îndoială, vorbeşte, duce.

René se înfioră până în măduva oaselor.

— Sire, reluă Crillon, sunt de părere că condamnarea lui René va servi ca cel mai mare exemplu pentru poporul Parisului.

— Aceasta e şi ideea mea, duce.

— Supliciul lui René va dovedi tuturor parizienilor justiția Majestății Voastre, arătând că regina-mamă, ştie să facă sacrificii şi să renunțe la a proteja un om, care de aici înainte este nedemn de buna sa indulgență.

Regina aruncă asupra ducelui, o privire otrăvitoare ca şi parfumurile Florentinului.

Crillon nu se descurajă la acea privire şi continuă liniştit:

— Dacă Gascarille a asasinat el însuşi pe burghezul din strada Urşilor, va fi spânzurat desigur Gascarille, şi poporul Parisului nu s-ar mai fi preocupat de aceasta. Dar René Florentinul, René otrăvitorul de pe podul Saint-Michel, René al cărui nume a făcut să tremure toți gentilomii de la curtea Majestății Voastre, afară de mine, făcu ducele cu un surâs disprețuitor, René zic, va deveni mai mult decât un simplu subiect al pieței de Grève.

— Duce, îl întrerupse Carol al IX-lea, care nu ştia încă unde voia Crillon să ajungă, aceasta nu-mi spune nimic pentru ce anume voieşti să fie lăsat Gascarille în închisoarea sa.

— Ah! iată pentru ce, răspunse ducele. Dacă Gascarille se va acuza de asasinat, atunci René va fi scăpat, nu e aşa?

— Neapărat.

— Iată ceea ce nu voiam.

— Pentru ce?

— Pentru că, Sire, zise Crillon, când am o bucată bună de vânat, nu mă mai gândesc la nişte bucate de fasole sau linte.

— He! zise regele, eşti prea lacom scumpul meu duce.

— Pentru mine şi pentru parizieni, urmă ducele, René este bucata de vânat, şi Gascarille reprezintă pe cea de linte.

Regele leşină de râs, curtenii îl imitară şi însuşi călăul râse de asemenea.

— Drace! murmură Henric, la urechea Margaretei, această încăpățânare a lui Crillon, este în stare de a deranja şi de a întoarce cele mai savante combinații ale prezidentului Renaudin şi ale reginei-mamă.

Catherine, într-adevăr era de o paloare mortală şi părul lui René se zbârlise. Prezidentul Renaudin de asemenea, devenise foarte indispus.

Dacă nu se lua interogatoriul lui Gascarille, René era pierdut.

— Să vedem, zise regele, continuă duce:

— Ei bine! eu, Sire, zise Crillon, dacă aş fi fost rege, aş fi pedepsit numai pe René, şi aş fi dat parizienilor o bună bucată, adică nu le-aş strica gustul cu linte.

După aceste cuvinte, se făcu un moment de tăcere şi incertitudine.

Doar regele râdea cu lacrimi.

— Ei bine, duce, zise el, sunt gata a împăca dorința dumitale.

— Ascult Sire, murmură ducele neliniştit la rându-i.

— Presupune că mâine, în loc de a avea o bucată de vânat, nu ai avea decât linte, ce ai face atunci?

— Aş mânca linte, Sire.

— Ei bine! poporul Parisului va face tot ca dumneata. René va rămâne tot o bună bucată pentru mine, şi pentru cei ce vor voi să mănânce linte, le voi da pe Gascarille peste vreo opt zile.

Crillon îşi muşcă buzele.

— Majestatea Voastră poate face cum va voi, zise el.

În acest moment, uşa condamnaților se deschise şi Gascarille apăru între doi soldați.

René şi regina respirară.

Prezidentul Renaudin încercă de asemenea o mare bucurie. Gascarille era un băiat de vreo douăzeci de ani, frumos foarte, cu o mină inteligentă, şi cu o figură trufaşă. Regele îl găsi atât de mult, pe gustul său, încât îi zise ducelui:

— Drace! iată pentru bunii noştri parizieni o fiertură de linte cu gust foarte bun, aşa e Crillon, amicul meu?

Apoi privind pe Gascarille, îi zise:

— Ei, ce zici tu, ticălosule? cum găseşti tu acel căluş, acele scoabe şi acele mici botine care zdrobesc piciorul?

— Le cunosc pe toate, Sire, răspunse Gascarille, cu o linişte perfectă, căci am mai suferit aceste torturi la Orléans acum patru ani.

— Şi tu ai mărturisit, cred?

— Nimic, Sire, nimic absolut. Eu mărturisesc de bunăvoie, dacă-mi convine. Şi domnul Caboche pe care îl văd…

Şi Gascarille salută pe călău.

— Domnul Caboche, zise el, să se asigure, poate să-mi ardă mâinile şi să mă sfărâme.

— Ah! ah! făcu regele.

— Gascarille, zise cu severitate prezidentul Renaudin, uiți că eşti în prezența regelui.

— Ferească Dumnezeu! răspunse Gascarille, dar cum sunt condamnat la moarte cred că trebuie să vorbesc sincer.

— Ei bine! să vorbească! zise regele. Siguranța cu care vorbeşte acest băiat îmi place!

— Sire, zise Gascarille care aruncă o privire disprețuitoare asupra lui René, ştiu pentru ce am onoarea de a fi în prezența Majestății Voastre.

— Ah! tu ai ghicit?

— Da, este chestiunea de afacere din strada Urşilor.

— Întocmai, bunul meu băiat, şi pentru a ne spune istoricul mai precis am să fac să înghiți câteva vase cu apă…

— E inutil, Sire, zise Gascarille.

— Pentru ce aceasta? oare vei vorbi de bună voie?

— Asta depinde.

— Hei! făcu regele.

— Eu sunt condamnat la spânzurătoare, reluă Gascarille, şi mi-e tot una…

— Atunci tu tăgăduieşti?

— Oh! iertare, Sire, nu voiesc să zic aceasta. Numai dacă Majestatea Voastră, îmi dă torturi, atunci nu voi spune nimic… pe cât timp că… dacă ea îmi va face o promisiune…

— Eh! făcu regele râzând, mă prind că acest ticălos îşi va cere grațierea.

Gascarille surâse pe sub mustață.

— Nu sunt ambițios, zise el, şi afară de asta, îmi închipui unde este locul meu. Aşadar, dacă Majestatea Voastră ar voi să-mi promită că oricare ar fi crima ce am comis, s-ar mulțumi numai de a mă spânzura?…

— Atunci, tu vei vorbi?

— Da, Sire.

Regele se întoarse spre Crillon:

— După cum văd eu, zise el, parizienii, se vor mulțumi mai bine de a avea lintea lor preparată cu unt-de-lemn, în loc de a o avea cu unt; ce zici, duce?

— Sire, sunt din țara unt-de-lemnului celui bun, şi am un

dezgust pentru unt, răspunse Crillon.

— Ei, zise regele, adresându-se lui Gascarille, mulțumeşte-i domnului de Crillon, căci a optat pentru tine, tu vei fi numai spânzurat.

— Pot să recunosc tot, fără să mă tem de nimic? întrebă pungaşul.

— Da, zise regele. Îți dau cuvântul meu de gentilom.

— Atunci, răspunse Gascarille, Majestatea Voastră poate să concedieze pe domnul Caboche, căci nu mai avem trebuință de dânsul.

— Vorbeşte, zise regele.

Gascarille îşi plimbă ochii prinprejurul lui şi începu astfel:

— Voiesc să vă istorisesc cum s-a petrecut afacerea din strada Urşilor. Domnul René pe care îl văd aici, era în bune relații cu doamna Loriot, femeia argintarului.

René făcu un nou gest de surprindere, şi Henric îşi înăbuşi un strigăt.

Prezidentul Renaudin, privi cu severitate pe René, şi el înțelese.

Gascarille urmă:

— Messir René, cunoştea un pedestru din amicii mei, numit Théobald. Théobald şi cu mine am făcut mai multe lovituri împreună. Când argintarul ieşea şi când maestrul René era la frumoasa lui pereche, Théobald făcea pe observatorul în stradă. Într-o zi Théobald mă întâlni şi îmi zise:

— „Argintarul e bogat ca regele; dacă am pune mâna pe lada lui?”

— „E cam greu, îi răspunsei eu.”

— „El iese în toate serile. Şi peste o oră René va veni să vadă pe argintăreasă.”

— „Ah! ah! Ei bine! să vorbim cu René.”

— „Nu, îmi zise Théobald, René are să o ridice astă-seară.”

— „Unde o conduce el?”

— „Nu ştiu.”

— „Atunci ce vrei tu să faci?”

— „Trebuie să omorâm pe argintar când va trece pe podul Saint-Michel, şi să îi luăm cheia de la casă.”

— „Bun! apoi?”

— „Şi aceasta când argintăreasa şi René nu vor fi.”

— „Eşti tu sigur?”

— „Negreşit, pentru că e Godolphin care mi-a spus.” Godolphin,

adăugă Gascarille, era fiul adoptiv al lui René.

— După aceasta? făcu regele, care nu vedea încă cum René, intervenise la omorul lui Samuel Loriot.

— Godolphin pe care-l păzeam, ca şi pe burghezul Loriot, urmă Gascarille, ieşi spre ora zece din prăvălie; el ducea pumnalul stăpânului său să-l ascută.

— Hei! făcu regele. Este adevărat dar?

— Godolphin avea în buzunar pumnalul şi două chei. Una din aceste chei era aceea pe care argintăreasa o încredințase lui René. René o dăduse lui Godolphin pentru ca să se ducă să prevină pe argintăreasă să nu aştepte în acea seară după cum se hotărâse şi că a doua zi va fi la miezul nopții în colțul străzii Mauconseil cu doi cai şi că o va ridica.

Gascarille se opri pentru a-şi relua respirația. Toți până aici îl ascultaseră cu multă atenție.

— După aceasta? făcu regele cu nerăbdare.

— Théobald îmi făcu un semn, ne-am înțeles, şi am întâmpinat pe Godolphin pe malul râului, apoi l-am apucat de gât şi pe când Théobald îi lua pumnalul şi cele două chei, eu l-am sugrumat şi l-am aruncat în apă.

— „Acum, îmi zise amicul meu, avem cheile de la casa lui Loriot, şi cheia prăvăliei lui René, aceasta ne va servi mult. Ne vom duce dar să ne scăpăm de burghez, apoi vom merge să găsim pe argintăreasă şi îi vom zice că venim din partea lui René, în locul lui Godolphin.” O oră după aceasta, am omorât pe Loriot…

— Cum!… zise regele, şi… René?

— Aşteaptă Sire, zise Gascarille cu linişte, aveți să vedeți… Am pierdut puțin timp şi nu am ajuns decât după miezul nopții în strada Urşilor. Argintăreasa care nu văzuse pe Godolphin pentru că îl înecasem, ieşise pentru a găsi pe René, şi noi cu cheia pe care o luasem de la Godolphin, am pătruns în casă. Dar bătrânul evreu ce nu ne cunoştea, nu voi să audă nimic când îi spuserăm că veneam din partea lui René. «Sunteți hoți!» strigă el. Théobald îl omorî cu o lovitură de pumnal. Servitoarea alergă, şi el o omorî de asemenea. Apoi căutarăm prin toată casa şi găsirăm lada; ea era goală, numai într-un colț un pumn de pistoli. N-aveam ce împărți, şi cum Théobald se aplecă, eu luai pumnalul lui René şi îl lovii între umeri.

— Dar, strigă regele, palid de mânie ce făcea René în acest timp?

— El se afla la Luvru cu regina, răspunse cu răceală Gascarille.

— Este adevărat! zise regina, ce scoase un strigăt de triumf.

— Aşadar René e nevinovat…

— Da, zise Gascarille

Toți se cutremurară în sala de tortură… Toți erau palizi. Regele păru lovit de uimire.

— Aşadar… repetă el, el e nevinovat?

— Jur că da! strigă Gascarille.

Domnul de Crillon, palid de furie, îşi muşca mustața; curtenii erau înspăimântați.

Singuri, René şi regina triumfau.

Carol al IX-lea aruncă asupra mamei lui o privire stranie şi groaznică.

— Doamnă, îi zise el, dacă René e nevinovat, este o mare nenorocire; dacă e vinovat, ai jucat bine partida… Dar… mă voi răzbuna!

Şi regele se ridică furios şi zise curtenilor:

— Veniți, domnilor, urmați-mă!

Apoi când ajunse pe pragul camerei de tortură, el se întoarse şi zise preşedintelui Renaudin.

— Pentru că acest om e nevinovat, eliberați-l; cât despre celălalt, să îl spânzure îndată domnul Caboche.

După o oră, domnul Caboche, călăul, ducea pe Gascarille spre piața Grève.

Gascarille, încrezându-se pe făgăduiala reginei şi a preşedintelui Renaudin, privea pe călău surâzând şi mergea alături cu el ca un om ce merge la o nuntă sau la înmormântarea unui unchi ce îl lăsa moştenitor.

— El va greşi la facerea nodului… el a primit ordine, îşi zicea Gascarille. În câteva ore, voi fi lângă Farinetta.

Ceea ce întărea speranțele lui Gascarille era că prezidentul Renaudin se apropiase de el în momentul când ieşea din Châtelet pentru a merge la supliciu, şi îi puse, fără să vadă nimeni, un pachet de monede în mână.

— Pune aceasta în buzunarul tău, îi zise el. Îi vei duce chiar în astă-seară Farinettei. Caboche e prevenit, el va greşi execuția, prin urmare fii liniştit…

Şi Gascarille merse cu multă bucurie pe piața Grevei. Nimeni nu se aştepta în Paris la o aşa grabnică execuție; piața era aproape goală. Vreo sută de oameni se grămădiseră lângă supliciu.

— Copilul meu, îi zise călăul, n-ai noroc... lucrul o să se petreacă mai ca în familie.

— Şiretule, zise Gascarille.

Maestrul Caboche îi trecu frânghia primprejurul mijlocului.

— E solidă cel puțin? întreba Gascarille.

— Prea solidă, răspunse călăul.

Apoi îl făcu să pună piciorul pe cea dintâi treaptă a scării.

— Aide! urcă-te, zise el, grăbeşte-te.

Gascarille se sui şi ajunse la capătul scării. Călăul era în urma lui şi pregătea frânghia cea mică.

— Aşa! îi zise el trecând-o primprejurul gâtului.

— Dar ce faci? strigă Gascarille, eşti nebun?

— Ce spui, copilul meu?

— Nodul aceasta se va strânge... în loc...

— Ei bine! cum voieşti dar să te strâng de gât, zise călăul, dacă nodul e altfel făcut?

— Dar ştii că... făcu Gascarille neliniştit.

— Nu ştiu nimic.

— Trebuie să mă spânzuri numai pentru ochii lumii.

— Aud? zise călăul, cine ți-a spus asta, copilul meu?

Zicând acestea, îl îmbrânci, sărind pe umerii lui.

Gascarille era într-adevăr foarte bine spânzurat şi astfel regina nu s-a ținut de cuvânt...

Capitolul XLII

O mare tăcere domni toată ziua în Luvru.

Deznodământul neprevăzut al afacerii lui René răspândise printre curteni o tristețe generală.

René eliberat prin lipsa de probe, René afară din temniță, devenea cu atât mai îngrozitor cu cât era însetat de răzbunare.

Regele, furios, dar fără putere, se închisese la dânsul, în acea cameră ce se numea *cabinetul regelui*, şi ordonase ca tuturor să le fie închisă.

Doamna Catherine reintrase în Luvru cu capul sus.

Toți cei ce se bucurară mai mult sau mai puțin, începeau acum a tremura.

Domnul de Pibrac întâlni, la o oră după reîntoarcerea de la Châtelet, pe ducele de Crillon care în prada unei furii îngrozitoare, se preumbla în curtea Luvrului, şi nu vorbea de nimic altceva

decât că-l va pălmui pe René dacă-l va întâlni, pentru a-l sili să se dueleze cu dânsul.

— Domnule duce, îi zise căpitanul gărzilor, te voi sfătui ceva.

— Ce? făcu ducele.

— Ai o frumoasă proprietate în provincie, şi un han la Avignon.

— Ei bine?

— În locul dumitale, aş merge eu însumi să văd, dacă recolta va fi bogată, dacă hanul n-are trebuință de reparații.

— Dumneata glumeşti?

— Fiara sălbatică a scăpat…

— Aş! zise Crillon, dacă va veni la mine îi voi suci gâtul…

— Domnule duce, murmură prudentul gascon, regele n-a putut să izbutească…

— Dar eu…

— Oh! mă prind că dumneata mai înainte de trei zile vei fi gustat din niscaiva mâncăruri ce-ți vor provoca dureri de stomac…

Domnul de Crillon ridică din umeri.

— Iată, zise el, voi face un jurământ înaintea dumitale.

Pibrac îl privi.

— Jur, zise ducele, că nu voi bea decât apă şi că nu voi mânca, la Paris, decât ouă coapte, până ce voi suci gâtul lui René.

Domnul de Pibrac făcu un semn din cap.

— Drace! murmură ducele, am să merg să-l văd pe rege şi-i voi spune ceea ce m-am gândit.

— Ia seama.

— La ce?

— Regina e acolo.

— La rege?

— La rege, repetă încet Pibrac.

— Ei bine! ce-mi pasă?

Şi Crillon se îndreptă spre uşa cabinetului regelui.

Pajul Raoul se afla în anticameră.

— Regele nu voieşte să primească pe nimeni, zise el.

— Dar pe mine?

— Mă duc să îi spun că aştepți, domnule duce.

Raoul intră şi Crillon auzi vocea cea aspră a regelui ce zise:

— Spune domnului de Crillon că mă doare capul şi nu pot să-i dau audiență.

— Oh! murmură ducele cu mânie, regina m-a prevenit… regele e prea slab.

Şi ducele se îndepărtă muşcându-şi mustața şi trecu prin mai multe săli în care gentilomi, cu întristarea pe față, conversau încet.

— Regina e la rege, ziceau ei, René va veni la Luvru. Vai de noi!

— Eu, zicea unul dintre dânşii, voi face plimbare la Amiens şi îmi voi rade barba la întoarcere. Am avut nenorocirea să râd azi dimineață.

— Eu, adăugă un altul, voi cere un concediu de la rege, şi dacă mă va refuza, nu voi mai ieşi decât cu cămaşă de oțel.

Domnul de Crillon se oprise pentru a asculta toate acestea şi ridică din umeri.

— Grămadă de fricoşi! zise el, eu voi face ceea ce nici regele nici călăul n-au putut să facă. Mă voi pune sub poarta cea mare a Luvrului, şi când va veni René, îi voi suci gâtul!

Şi Crillon coborî în curte şi se aşeză liniştit pe o piatră sub poarta principală, şi aşteptă. Dar aşteaptă o oră şi René nu apăru încă, după care domnul de Pibrac veni la el cu un aer misterios.

— Ah! zise ducele văzându-l, vii să mă cauți din partea regelui?

— Nu, domnule duce.

— Ce e dar atunci?

— Regele mă trimite cu un mesaj.

— Care?

— Regele vă roagă să urcați pe cal…

— Bun, zise ducele.

— Şi să mergeți la Avignon, unde vă va trimite noi ordine.

— Drace! strigă Crillon! este o dizgrație?

— Mă tem, murmură prudentul căpitan de gărzi, că e mai mult ca aceasta, e un exil!

Domnul de Crillon începu să înjure ca un păgân.

— Domnule duce, adăugă Pibrac, ți-am dat adineauri un sfat bun.

— Pe legea mea! strigă Crillon, pentru că regele mă exilează, mă voi supune; dar mai înainte de a pleca voi suci capul lui René.

— Vai! zise domnul de Pibrac, iată un lucru ce e încă cu neputință.

— Oh! vom vedea..

— Căci regele mi-a comandat, sfârşi căpitanul gărzilor, să obțin de la dumneata cuvântul de onoare că te vei urca pe cal îndată.

— Ah! făcu ducele, şi dacă refuz?

— Atunci, domnule duce, îți voi cere spada.

Mânia lui Crillon, în loc de a izbucni, se potoli pe dată.

— Sărmanul meu amic, zise el, aveai dreptate mai adineauri, aerul din Paris nu îmi prieşte de aici înainte. Nu mai am ce face la curtea unui rege slab şi fantastic, şi mă întorc la proprietăţile mele. Soarele de provincie e mai bun decât acela al Luvrului. Sărman rege!…

Şi domnul de Crillon se duse spre a se pregăti de plecare şi nu mai cugetă la René.

Cum el părăsea poarta cea mare a Luvrului, Henric de Navarra trecea pragul.

— Hei! Pibrac, strigă el.

El se întoarse, zări pe Henric, şi se îndreptă spre el.

— Seniorul meu, îi zise el încet, dădeam un minunat sfat domnului de Crillon.

— Adevărat?

— L-am sfătuit a merge să respire aerul curat şi să contemple cerul cel albastru din proprietăţile sale.

— Şi pentru ce?

— Pentru acelaşi cuvânt pe care ţi-l voi da şi dumitale seniorul meu, iată timpul cel frumos pentru vânătoare. Dacă te-ai duce să faci o plimbare prin munţii noştri din Béarn…

— Scumpul meu Pibrac, răspunse Henric râzând, într-adevăr numai eu şi Crillon suntem aceia ce nu avem frică de René.

— Vă înşelaţi, monseniore.

— Dar René are mai multă trebuinţă de mine ca de regină, urmă prinţul şi vei vedea care din noi se va teme de celălalt.

— Nu trebuie să te mai încrezi pe ajutorul regelui.

— Aş! făcu Henric.

— Doamna Catherine într-o oră l-a fermecat. Ah! Nu mai e vorba de a da pe René supliciului său, de a exila pe regină. Acum e cu totul din contra.

— Ce s-a petrecut?

— Nu ştiu, dar regele a exilat pe domnul de Crillon.

— Asta e prea mult! murmură Henric.

— Şi începe a crede că René, face farmece într-adevăr.

— Sunt mai mult ca dânsul, vei vedea… Bună seara, Pibrac.

— Unde te duci, monseniore?

— La regina-mamă.

— Ea e la rege.

— Ei bine, o voi aştepta.

Henric îşi făcea planul. El îşi făcu această judecată:

„Doamna Catherine şi-a depus toate silințele pentru a-l scăpa pe René; dar trebuie se aibă o ură asupra lui pentru neliniştea ce i-a cauzat, pentru umilința ce a suferit văzând pe rege, ce părea neînțelegător la rugăciunile ei. Este cu neputință ca ea să nu se răzbune crud pentru împotrivirile ce i s-au făcut şi mânia ei o să fie groaznică pentru aceia ce s-au bucurat de soarta lui René; dar sunt sigur că nu-l va lăsa pe acesta din urmă nepedepsit. Afară de asta, prezicerile mele de ieri s-au realizat atât de bine încât eu trebuie se fiu în mare favoare pe lângă Doamna Catherine."

Henric se duse dar, la regina-mamă.

Catherine astfel după cum îl anunțase domnul de Pibrac, se afla încă la rege; dar prințul găsi pe domnul de Nancey în oratoriu.

Domnul de Nancey era radios, ca oamenii a căror partidă izbuteşte.

Pentru că Henric, în afacerea lui René, păruse a fi de partea Doamnei Catherine, şi pentru că regina se grăbise a-l primi, domnul de Nancey îl privi cu mare amabilitate.

— Majestatea Sa e la rege, îi zise el; dar se va întoarce în curând. Binevoieşte a şedea, domnule de Coarasse.

Henric privi pe domnul de Nancey, şi îi păru că tânărul ofițer al reginei-mamă avea mâncărime în limbă şi nu dorea altceva decât a sta de vorbă.

„Iată ceea ce este minunat, îşi zise el, căci doresc mult, să ştiu ce s-a petrecut de azi dimineață."

Şi fiindcă prințul ştia că cel mai bun mijloc de a face pe oameni să vorbească este de a nu-i întreba, el se aşează şi ridică ochii spre tavan ca un om înamorat de arhitectură.

— De unde vii, domnule de Coarasse? îl întrebă domnul de Nancey.

— De la han, domnule.

— Ne-ai părăsit, îmi pare, ieşind din Châtelet?

— Da, domnule. Acea ceremonie a torturii n-avea nimic plăcut.

— Sunt de părerea dumitale.

— Şi nu a produs asupra mea alt efect decât acela de a-mi ațâța pofta de mâncare, pe care voiam a o potoli.

Domnul de Nancey începu a surâde. Henric păstră din nou tăcerea.

— Aşadar, reluă domnul de Nancey, după un moment de tăcere, nu ştii nimic din ce s-a petrecut?

— Unde?

— Aici.

Henric îl privi cu un aer mirat.

— S-a petrecut dar ceva?

— Da, domnule.

— Ah!

— Regele era furios cum ai putut vedea, el ordonase să nu primească pe oricine ar fi. El nu voia să vadă pe nimeni şi zicea cu voce tare că regina l-a dejucat, dar că se va răzbuna într-un mod groaznic.

— Adevărat! făcu Henric.

— Toți gentilomii de serviciu l-au auzit, şi un moment, fiecare din noi a crezut că va urma o exilare a reginei-mamă.

— Dar, zise Henric, îmi pare că s-au liniştit puțin afacerile.

— Mult încă. Şi ştii cum?

— Nu.

— Pe când regele se afla în culmea mâniei, regina a intrat aici, şi a găsit un gentilom ce o aştepta, cum o aştepți dumneata acum.

— Şi… acel gentilom?

Domnul de Nancey surâse:

— Acel gentilom zise el nu ştia nimic de afacerea lui René, nici de dizgrația reginei, şi el venea drept la ea ca la adevăratul suveran; căci, adăugă domnul de Nancey cu oarecare insolență, fie zis între noi, regele domneşte şi Doamna Catherine guvernează, nu e aşa?

Henric păstră o tăcere diplomatică.

— Acest gentilom, urmă Nancey, se numeşte domnul de Duras, şi venea din Angers cu cea mai mare grabă.

— Ah! făcu Henric, e o bună bucată de drum de la Angers până aici.

Ştii că seniorul duce d'Alençon e guvernatorul provinciei Anjou?

— Da, zise Henric.

— Ducele d'Alençon e fiul mult iubit al Doamnei Catherine. Ea i-ar da un regat dacă l-ar avea. Tocmai domnul duce d'Alençon descoperi la Angers o conspirație de calviniști, şi el dădea desluşirile şi noutatea prin mesajul ce aducea domnul de Duras.

— Oh! oh! făcu Henric, încep a înțelege.

— Atunci regina a luat mesajul şi a alergat la rege şi a pătruns, ca să zic astfel, cu forța. Ce s-a petrecut? Nu vă pot tocmai spune, dar după neprimirea în audiență a domnului de Crillon, eu cred că regina s-a împăcat cu Majestatea Sa.

— Şi eu cred tot astfel, domnule, zise Henric…

În acel moment Doamna Catherine intră.

Regina avea ochiul scânteind şi surâsul pe buze.

După felul cum ea îi dădu mâna spre a i-o săruta, prințul înțelese că tot era la favoarea ei şi se asigură şi mai mult, căci regina îi zise:

— Ce fericire că ai venit, domnule de Coarasse, voiam să trimit a vă căuta. Am trebuință de dumneata…

„Drace! îşi zise Henric.”

Şi prințul se înclină.

. . . . . .

Dar mai înainte de a spune ceea ce regina aştepta de la prințul de Navarra, pe care îl cunoştea sub numele de sir de Coarasse, să istorisim ceea ce se petrecuse la rege.

Carol al IX-lea am spus-o, se închisese în cabinetul lui în prada unui acces de furie îngrozitoare.

Mai întâi nu cugetase la nimic altceva decât la a o exila pe regina-mamă la Amboise, şi a se despăgubi astfel de speranța ce avusese în a da pe René supliciului.

El ținea în mână condeiul pentru a semna scrisoarea de exil, când auzi vocea mamei sale în anticameră.

— Doamnă, zicea cu respect, dar cu un ton sigur, un soldat de gardă la uşă, nu vă pot lăsa să intrați.

— Spune regelui că e vorba de siguranța statului şi a coroanei sale.

Sau că aceste cuvinte, pe care regele le auzi foarte bine, îl mişcară, sau că voia să sfârşească cu mama sa printr-o izbucnire, regele se ridică, deschise uşa el însuşi şi zise:

— Intră, Doamnă.

— Iată Sire, zise regina, ce părea iarăşi măreață, pe când arunci în temniță pe aceia ce-mi sunt fideli şi sunt nevinovați, pretinşii amici ai Majestății Voastre conspiră, şi pe când mă încarc cu umilințe, eu veghez asupra siguranței voastre.

— Ce zici, Doamnă? făcu regele puțin mişcat.

— Adevărul, Sire.

— Unde dar se conspiră?

— La Angers, în Poitou, în Bretania[11]… Iacă ce-mi scrie domnul

[11] Bretania (fr. Bretagne) – ducat cu capitala la Nantes, actualmente

d'Alençon, pe care îl înştiinţasem, acum cincisprezece zile.

Ducele d'Alençon dădea cele mai minuţioase desluşiri şi scrisoarea lui începea astfel:

„După indicaţiile dumitale, Doamnă…"

Deci tot meritul descoperirii se datorau reginei-mamă. Mânia regelui se potoli atunci ca prin farmec. El voi să ia mâna reginei spre a o săruta. Dar ea se retrase cu mândrie şi îi zise:

— Acum Sire, îmi vei permite să ies şi să nu aştept o scrisoare de exil.

— Doamnă…

— Mă exilez eu însumi retrăgându-mă în Lorena la rudele noastre, prinţii casei de Guise.

— Te gândeşti la aceasta! strigă Carol al IX-lea.

— Renunţ la politică, urmă Catherine, şi mă retrag fericită că am prevenit un mare pericol.

— Dar, Doamnă, strigă regele, ce simţi din nou că nu putea guverna singur, nu mă vei părăsi astfel… când inamicii mei…

— Şi ce voieşti să fac la o curte unde am suferit atâta umilinţă? zise regina. Nu, nu voiesc să mai fiu expusă privirilor curtenilor voştri, Sire, care au văzut că mi-ai refuzat graţierea unui nevinovat…

— Ei! Doamnă, zise regele, să lăsăm aceasta şi să nu mai vorbim de René.

Regina se ridică.

— Adio… Sire…

— Stai, Doamnă.

— Nu pot, făcu ea cu hotărâre.

Şi ea repetă, făcând un pas de retragere:

— Adio, Sire, Dumnezeu să păzească pe Majestatea Voastră!

— Doamnă, strigă regele, dacă ai vreo dorinţă să-mi ceri, vorbeşte, dar şezi…

Regina păru că se îndoieşte.

— Vorbeşte! Doamnă.

Ochiul Catherinei scânteia.

— Ei bine! zise ea, voi şedea, dar cu o condiţie.

— Care?

— Aceea ca domnul de Crillon, acel om măreţ ce a îndrăznit să

---

regiune cu capitala la Rennes.

mi se împotrivească, să plece... să părăsească curtea...

Regele suspină, dar făgăduise, şi pentru aceasta ducele primise zece minute după aceasta, ordinul de a se urca pe cal şi de a părăsi Parisul.

Regina triumfa.

Capitolul XLIII

Pe când se petreceau acestea la Luvru, René ieşea din Châtelet.

Această bestie sălbatică prinsă în cursă, izbutind prin minciuni şi meschinării să-şi dovedească nevinovăția, obținu la plecarea regelui grațierea lui şi i se anunță că era liber.

Prezidentul Renaudin, rămânând singur împreună cu călăul şi ajutoarele sale în sala de torturi zise:

— Dezlegați pe domnul René, şi luați seama să nu-l atingeți la rănile torturilor ce a suferit.

El auzind cuvintele lui Renaudin, îşi ridică capul şi îl privi într-un mod straniu.

Apoi pe când executorii îi scoteau legăturile, el îşi mai aruncă o privire pătrunzătoare şi piezişă asupra lor.

— Oh! domnule René, murmură Caboche, care nu putu să-şi abțină o tremurătură, ar trebui să-mi datorezi mult, căci am declarat regelui în două rânduri, că nu poți suferi apa mai mult timp, fără asta erai mort.

— Îmi voi aduce aminte de aceasta, la timpul şi locul potrivit, sărmanul meu Caboche, răspunse după o lungă tăcere René, cu o voce care făcu să i se zbârlească părul călăului.

Pentru a-şi linişti frica, domnul Caboche se duse să ia pe nenorocitul şi credulul de Gascarille.

Atunci René se apropie şchiopătând de masa înaintea căreia, prezidentul Renaudin se aşezase:

— Ai observat pe toți câți râdeau? întrebă el.

— Da.

— Au! făcu René, îşi vor aduce ei aminte... şi Crillon...

— Ia seama! domnule René, zise judecătorul, Crillon este un om care s-ar putea să-ți răsucească gâtul.

René avu un surâs de hienă.

— Oh! pe acela, zise el, nu-l voi ataca cu pumnalul.

— Dar cu ce?

— Aceasta e secretul meu, zise Florentinul.

Şi el se duse şchiopătând şi mişcând mâna sa stângă care era arsă şi învelită în bandaje.

— Lupul e laş, murmură prezidentul Renaudin rânjind.

René cu toată suferința ce simțea, ieşi din Châtelet cu capul sus.

Pe prag găsi pe guvernatorul de Fouronne.

— Ai scăpat bine, îi zise acesta.

René aruncă o privire saşie şi nu răspunse.

„Bestie veninoasă! murmură guvernatorul."

René ieşi plin de gânduri de răzbunare.

„Oh! îşi zise el cu furie, cum o să tremure în curând, toți aceşti oameni care au râs..."

Şi el se duse meditând la teribilele sale lovituri. Cu toate acestea el nu cuteza să meargă de-a dreptul la Luvru.

— Regina trebuie să fie iritată... se gândi el, mai bine e să mă duc pe podul Saint-Michel şi să las să mă cheme.

René devenise mai superstițios ca oricând, astfel că îndată ce se crezu pierdut, el avu convingerea că Paola va profita de timpul cât va fi în închisoare şi se va lăsa ridicată de vreun frumos gentilom, dar când fu liber, el nu se îndoi nicidecum că fiica sa nu era la Luvru sub paza reginei mame.

El se duse dar, foarte liniştit pe podul Saint-Michel, nu se înspăimântă nicidecum, când văzu prăvălia închisă, şi se servi pentru a intra de cheia care i-o dăduse prezidentul Renaudin.

Acea cheie fusese depusă ca şi pumnalul pe masa judecătorului ca nişte lucruri de probă.

Dar cum René apăru în mijlocul zilei pe pod, sosirea lui, produse o mare senzație printre toți comercianții vecini.

De trei zile, zgomotul arestării lui şi a mâniei regelui se răspândise atât de mult în Paris, încât nimeni printre comercianți nu se aştepta să-l vadă în altă parte decât în piața Grève.

Apariția lui produse o adevărată spaimă.

Toți îl credeau pierdut, şi chiar se hotărâse să i se dea foc şi prăvăliei lui.

Neguțătorii vecini încercară aproape aceiaşi panică ca şi curtenii Luvrului. Dar René nu se înjosi să acorde niciun fel de atenție la aceasta.

El abia răspunse la profundele salutări dictate de frica ce privea în trecutul său şi merse liniştit să-şi deschidă uşa prăvăliei.

După ce închise după dânsul uşa, urcă în laborator.

Florentinul se ocupase prea mult, în viața lui cu chimia pentru a nu-şi putea procura esențe dotate cu proprietatea calmantă şi curativă.

El urcă pe un scaun şi ajunse la cea mai înaltă poliță a unui mare raft încărcat cu sticle şi borcane de toate mărimile şi de toate formele.

Apoi luă un vas care conținea un unguent roşu şi lichid. Îşi scoase bandajele de la mână şi se servi cu o pensulă pentru a unge mâna.

După ce făcu aceasta o înfăşură cu fâşii de cârpe.

„Voi fi tămăduit în opt zile, se gândi el."

Apoi îşi scoase cizma în formă de pâlnie şi îşi examină piciorul cel amorțit de teribilele cizmulițe ale torturii.

Astfel după cum spusese călăul numai muşchii singuri suferiseră ceva, căci oasele nu erau nicidecum sfărâmate.

René destupă o sticlă care conținea un fel de oțet, vărsă conținutul pe carnea cea amorțită, căută nişte încălțăminte mai largi şi comode şi le băgă în picior după ce mai întâi îl înfăşură în cârpe.

— Acesta va dura ceva mai mult, murmură el; dar oricât de abili ar fi inamicii mei, totuşi piciorul cel şchiop nu mă va împiedica să-i găsesc.

După această surdă amenințare, René se coborî în prăvălie.

Dar deodată el scoase un țipăt şi privirea sa rămase fixă în pământ, cu aerul unui idiot.

Un obiect veni să-i atragă atenția.

Era o mănuşă galbenă, din piele de taur, o mănuşă pe care o purtau numai gentilomii eleganți.

Şi vederea acelei mănuşi fu numaidecât o bănuială pentru René.

Un bărbat intrase la dânsul.

René, cumplitul avar, avu un moment de speranță nebună căci îşi închipui că fusese furat.

El alergă la comptoar, în speranța că sertarele au fost forțate, şi că persoana ar fi intrat în prăvălie chiar după plecarea fiicei sale.

Dar cutiile erau intacte. El deschise dar, şi găsi înăuntru cincizeci de pistoli în diferite monede.

Posesorul acelei mănuşi a intrat desigur la el, cu totul pentru un alt motiv.

René amețit de furie alergă în camera fiicei sale.

— Dacă ea este la Luvru, se gândi el, atunci trebuie să fi luat cu dânsa mai multe haine.

El deschise dar cabinetul de toaletă, şi pătrunzând înăuntru, scoase un țipăt.

El găsise acea scară de mătase care servea la urcarea lui Noë.

În acest timp, se auzi o bătaie uşoară în uşa prăvăliei.

René credea că era Paola.

Dar Paola era foarte departe fără îndoială.

René deschise şi văzu apărând pe frumoasa neguțătoare de mărunțişuri, căreia cu două zile mai înainte, Doamna Catherine îi adresase mai multe întrebări.

— Ce voieşti? îi zise cu brutalitate parfumierul.

— Vin să-ți vorbesc de fata dumitale domnule René, răspunse neguțătoarea.

— De fiica mea! strigă parfumierul, ştii unde este ea?

— Nu, dar am văzut-o plecând.

— Când?

— Acum două zile.

— Cu regina nu e aşa? cu o damă care a venit într-o litieră?

— Nu, zise neguțătoarea. Dar cu toate acestea ea a plecat într-o litieră.

— Cu cine dar?

— Cu doi cavaleri mascați, răspunse tânăra femeie. Apoi a venit şi o damă într-o litieră, dar domnişoara Paola plecase.

René se lăsă se cadă amețit pe un scaun. S-ar fi zis că el vedea apărând înaintea lui, teribilele instrumente din sala torturilor.

Florentinul avea în acest moment un aer atât de misterios şi confuz, încât cei mai cruzi inamici ai lui, ar fi avut milă de dânsul. Mica neguțătoare se duse să-i aducă un pahar de vin, şi îi dădu câteva îngrijiri.

Apoi când René se mai linişti puțin şi îşi găsi oarecare prezență de spirit, ea îi zise:

— Îmi pare, domnule René că e mult timp de când fiica dumitale…

— Cum! mult timp? strigă el cu bruschețe.

— Da…

— Ce ştii dumneata?

— Că un frumos gentilom venea seara…

Şi neguțătoarea istorisi că văzuse un cavaler pe la unsprezece ore seara în prăvălie, după ce a bătut de două ori.

— În ce zi ai văzut asta? întrebă el.

— Joia trecută.

René calculă. Era în seara de joi, când el fusese arestat de Crillon şi condus la Châtelet.

Florentinul nu mai avu nici o îndoială. Aceia care au ridicat sau omorât pe Godolphin erau aceia care au ridicat şi pe Paola.

Atunci René, care de o oră nu se mai gândea la altceva decât la răzbunarea împotriva acelora care l-au maltratat şi batjocorit, René se simți mai slab şi mai descurajat decât un copil, şi începu să plângă.

. . . . . .

În timpul aceasta, tânărul prinț de Navarra era la Doamna Catherine.

Regina intrând în oratoriul său, îl zărise şi îi întinsese mâna, zicându-i:

— Eram să trimit să vă cheme, căci am trebuință de dumneata.

Apoi, întorcându-se spre Nancey, ea îi făcu un semn.

La acest semn domnul de Nancey ieşise, lăsând pe Henric singur cu regina.

„Ce are ea să mă mai întrebe?" se gândea Henric.

— Domnule Coarasse, zise regina, am o aşa mare încredere în ştiința dumitale, încât te rog să cauți a fi mai adesea pe lângă mine.

Henric se înclină.

— Sunt la ordinile Majestății Voastre, zise el.

— Te-am chemat, urmă Catherine, pentru că voiesc oarecare lumină asupra unei conspirații care s-a descoperit la Angers.

Henric era deja la curent cu conspirația pentru că o aflase de la domnul de Nancey; totuşi, el îşi luă un aer naiv.

— S-a conspirat la Angers, şi la Nancey, urmă regina, contra siguranței statului.

— Drace! făcu Henric.

— Ducele d'Alençon, fiul meu, mă înştiințează de aceasta, el îmi numeşte şefii, dar nu îmi dă niciun detaliu, şi m-am gândit că dumneata o să poți să îmi dai oarecare explicații curioase.

Aceasta încurcă puțin pe eroul nostru.

— Doamnă, zise el, scuză-mă, dar nu m-am ocupat niciodată de politică, şi pentru aceasta, aş cere Majestății Voastre să-mi acorde câteva ore pentru a vă răspunde.

— Pentru ce câteva ore?

— Pentru că am trebuință de a consulta oracolele mult mai serioase, decât la acela la care m-am adresat pentru cererile Majestății Voastre.

Apoi Henric privi orologiul cu un mare sânge rece.

— Peste două ore, zise el, la ora opt voi reveni şi voi aduce toate detaliile de care Majestatea Voastră va avea trebuință.

Mina prințului era atât de gravă, încât Catherine n-avu nicidecum ideea că îşi râde de ea.

— Du-te, îi zise ea, te voi aştepta astă-seară la ora care mi-ai spus.

Henric îi sărută mâna şi se retrase; dar în loc să iasă din Luvru, el se urcă la Nancy.

Nancy era foarte liniştită în camera sa, cu urechea lipită de deschizătura care corespundea cu oratoriul doamnei Catherine.

— Ah! sărmanul meu amic, zise ea prințului, iată-te scăpat, nu e aşa?

— Cam aşa, murmură Henric.

— Şi nu poți într-adevăr, să mergi la Angers şi să revii în mai puțin de şase ore.

— Va fi cam greu, nu e aşa?

— Pe credința mea, sărmanul meu amic, zise Nancy nu ştiu cum ai să-ți joci rolul de prezicător.

— Şi eu tot aşa zic, răspunse Henric.

— Dar, reluă camerista, pentru ce nu faci şi dumneata ceea ce făcea René?

— Să consult pe somnambul?

— Da.

— Asta e o bună idee.

— Şi în locul dumitale…

— Ai dreptate Nancy. Am să încerc…

— Eu, în timpul acesta, zise subreta, voi asculta. Cine ştie? voi găsi poate ceva bun…

Henric părăsi pe Nancy, ieşi din Luvru, şi în speranța de a găsi pe Noë se îndreptă spre hanul din strada Saint-Jacques.

Noë nu era acolo. Dar în locu-i, găsi în curte doi cai plini de noroi, de praf şi năduşeală.

Aceşti cai păreau că făcuseră un lung drum şi aspectul lor intriga puțin pe prinț.

— Ce înseamnă aceşti cai? întrebă el pe hangiu gascon care

după cum ne aducem aminte, se numea Lestacade.

— Sunt caii a doi gentilomi care au sosit acum.

— Unde merg ei?

— La Nancy.

— De unde vin?

— De la Angers.

Henric tresări.

— Hm! murmură el, gentilomi care vin de la Angers şi care merg la Nancy, iată că simt puțin conspirația.

Gasconul răspunse într-un mod foarte naiv şi nu putea să-şi închipuie, că prințul dădea multă importanță la acele răspunsuri.

Henric urcă liniştit în camera sa, căci auzise pe Lestacade zicând servitoarei sale:

— Tu o să serveşti pe aceşti gentilomi în camera lor, înțelegi? ei sunt la numărul 13.

Numărul 13 nu era separat de numărul 15 decât printr-o uşă care era foarte subțire, şi numărul 15 era chiar camera pe care o ocupa prințul cu Noë. Henric urcă dar, şi se închise.

În camera vecină, adică la numărul 13, doi oameni vorbeau încet.

Erau cei doi gentilomi care veneau de la Angers.

Henric îşi aplecă urechea şi ascultă cu atenție.

Capitolul XLIV

Henric ascultă dar nişte lucruri foarte ciudate, căci după zece minute, el se sculă şi se duse să bată în uşa camerei ocupată de cei doi gentilomi care veneau de la Angers.

— Intră, zise o voce.

Cheia era în uşă; Henric o întoarse şi se opri un moment pe prag pentru a vedea cu cine avea a face. O aruncătură de ochi îi fuse de ajuns.

Unul dintre cei doi gentilomi era bătrân, celălalt tânăr.

Cel dintâi putea să aibă cincizeci şi cinci sau şaizeci de ani.

Cel de-al doilea avea mustața unui adolescent care abia atingea vârsta de douăzeci de ani.

Ei purtau aproape acelaşi costum, adică spențere gri, încălțăminte în satin, gulere în dantelă cu gâtul gol, şi cu caschete în borduri pe care oamenii curții le înlocuiseră cu nişte pălării acoperite cu o pană de păun sau de cocoş.

După această toaletă se cunoşteau că erau nişte gentilomi de provincie.

Henric părăsise camera sa pe vârful degetelor, şi mai înainte de a intra, cei doi gentilomi erau atât de ocupaţi de afacerea lor, încât nici nu auziră pe cineva umblând.

Aşadar, când prinţul se arătă pe prag, ei îl priviră cu o mare spaimă, şi părură că se întrebă, cine era acest om şi de unde venea.

Henric se lăsase să intre complet în eleganţa curţii, el avea spenţerul în mătase verde, pantofii în catifea ca mărgeanul, cu mantaua neagră cu fir de argint pe umeri, şi se vedea bine că micul gentilom béarnez era un fiu al norocului.

Aceasta ţinută elegantă, şi alura sa naturală, nu lăsară nicio urmă de îndoială celor doi gentilomi, că aveau a face cu un senior de la curte.

Dar această vizită nu păru a-i flata atât de mult, căci cel mai în vârstă îşi încreţi sprâncenele, pe când cel tânăr aduse din instinct mâna la spadă.

Acest gest făcu pe Henric să surâdă.

— Seniorul meu, zise el, liniştiţi-vă. Până acum sunt un amic necunoscut care vine să vă aducă un mare serviciu.

— Domnule, făcu bătrânul gentilom de provincie, permite-ne cel puţin de a vă întreba…

— Numele meu, nu e aşa?

— Întocmai.

— Ei bine, domnule, mă numesc Henric de Coarasse; sunt gentilom béarnez şi vărul domnului de Pibrac, căpitan de gărzi al regelui Carol al IX-lea.

Înşirarea titlurilor şi calităţilor fu departe de a asigura pe cei doi gentilomi.

— Dumneata, domnule, reluă Henric, adresându-se celui mai bătrân, eşti un gentilom de Maine, şi te numeşti, dacă nu mă înşel, sir de Barbedienne.

— Ştii numele meu? exclamă bătrânul mirat.

— Şi dumneata, domnule, urmă Henric adresându-i-se celui mai tânăr, eşti nepotul domnului, şi te numeşti Hector de Beauchamp.

— Dar, domnule…

— Erai în capul partidei hughenoţilor de Maine, împreună cu un al treilea gentilom cu mult mai avut ca dumneata, care nu eşti

un sărac, şi acest al treilea gentilom, se numeşte marchizul de Bellefond. Zis-am adevărul?

— Mă iartă! domnule, întrerupse sir de Barbedienne, cum am onoarea pentru a vă vedea pentru prima oară, îmi vei permite de a mă mira puțin când vă aud comunicându-mi asemenea deslușiri.

— Scuză-mă, zise Henric, sunt poate puțin prezicător…

— Oh! ce glumă.

— Şi vă voi da o lămurire în plus: erai în capul unei mici conspirații ce avea drept scop… zdruncinarea autorității regale.

— Domnule!

— Dumneata, marchizul de Bellefond, şi domnul de Beauchamp, ați fost arestați.

— Este adevărat.

— Ați fost arestați şi conduşi la castelul d'Angers.

— Şi aceasta e adevărată.

— Şi, probabil că dacă dumneata şi domnul de Beauchamp nu reuşeați să fugiți… de azi în cincisprezece zile, parlamentul v-ar fi condamnat să fiți dați supliciului roatei de vii sau cel puțin decapitați.

O uşoare paloare acoperise fruntea bătrânului, ce privea pe Henric cu un aer bănuitor şi plin de neîncredere. Henric îi ghici cugetul.

— Domnule, zise el surâzând, gândiți-vă că ştiind toate acestea, dacă aveam intenția de a vă trăda, m-aş fi mulțumit, ca în loc de a mă prezenta singur la dumneata, fără altă armă decât spada ce am asupră-mi, să fi luat cu mine vreo şase soldați dintre cei ce comandă domnul de Pibrac, vărul meu, şi să vă arestez. Eu vin din contră, a vă sfătui frățeşte de a pleca pe dată. Mergeți în Lorena, nu e aşa?

— Cum! strigă domnul de Barbedienne uimit, ştii şi aceasta?

— V-am spus, replică prințul surâzând, că sunt puțin prezicător.

— Dar în fine, domnule, făcu tânărul, ce până atunci păstrase tăcerea, am putea şti?

— Domnule, răspunse Henric, mă voi explica. Îmi permiteți ca să închid uşa cu zăvorul?

Bătrânul se ridică, închise el însuşi uşa şi înaintă un scaun prințului.

Henric se puse jos şi urmă:

— Domnilor, nu vă mirați de titlul de văr ce am dat căpitanului

gărzilor. Nu sunt în serviciul regelui Carol al IX-lea şi încă mai puţin în acela al Doamnei Catherine, şi urăsc cu deosebire pe ducele d'Alençon. Pentru că trebuie.

Şi Henric făcu celor doi gentilomi semnul misterios ce permitea hughenoţilor de a se recunoaşte între dânşii. La acel semn domnul de Barbedienne şi domnul de Beauchamp se dezmeticiră deodată şi întinseră repede mâna tânărului prinţ.

Henric le luă mâinile şi le strânse.

Apoi el le zise:

— Acum vă pot vorbi cu inima deschisă şi mă încredinţez în discreţia dumneavoastră.

Fără a-şi trăda incognitoul, Henric istorisi celor doi gentilomi cum, mai înainte cu cincisprezece zile, el întâlnise pe René Florentinul; ceea ce urmase şi rolul de prezicător pe care îl juca fără voia lui.

— Îmi veţi face un favor, le zise el.

— Cum?

— Istorisindu-mi desluşirile fugii dumneavoastră. Când voi raporta reginei, veţi fi departe de Paris şi afară de orice pericol.

Cel doi gentilomi se mai îndoiau încă.

— Pe credinţa mea! făcu Henric, cred că trebuie să mă spovedesc cu totul. Când veţi şti adevăratul meu nume.

— Adevăratul dumitale nume?…

— Vă veţi încrede mie… veţi înţelege că am ca şi dumneata simpatie faţă de partida noastră, şi că, găsindu-mă amestecat în secretele reginei-mamă, pot să fac mari servicii confraţilor noştri, făcând ca mânia Doamnei Catherine să-şi schimbe drumul.

— Dar cine eşti dumneata? murmură sir de Barbedienne din ce în ce mai mirat.

Henric îşi scoase mâna dreaptă de sub haină şi o arătă bătrânului senior:

— Cunoşti acest inel? zise el.

Sir de Barbedienne tresări.

— Mă numesc Henric de Bourbon, prinţul de Navarra… zise încet pretinsul sir de Coarasse.

Cei doi gentilomi înăbuşiră un ţipăt, se ridicară cu grabă şi voiră a îngenunchea.

— Sst! zise Henric, nu uitaţi că mă numesc sir de Coarasse la Paris, şi că sunt vărul domnului de Pibrac, căpitanul de gărzi. Şedeţi jos, şi acum, domnilor să vorbim.

. . . . . .

După o oră, cei doi gentilomi hughenoți urcau pe cai, şi prințul le strângea mâna, făcându-le această stranie recomandare:

— Veți merge neîntrerupt până la Charenton şi vă veți opri la uşa unei cârciumi ce are drept firmă: *La regele Francisc I.*

— Bine! zise sir de Barbedienne.

— Veți chema pe cârciumar şi îi veți zice: „Dă-ne un pahar cu vin”.

— Prea bine.

— Golindu-l, veți întreba de drumul la Melun şi veți spune că mergeți la Lyon.

— Dar acesta nu e drumul nostru.

— Aşteptați! paharul o dată golit, veți da un scud cu efigia regelui de Navarra, pe acesta… țineți-l…

Henric scoase o monedă din buzunarul său, şi cu vârful pumnalului făcu o cruce pe muchie.

Domnul de Barbedienne şi nepotul său, domnul de Beauchamp erau puțin uimiți.

Henric urmă:

— Vă veți grăbi şi ieşind din Charenton veți trece pădurea Vincennes şi veți urma drumul de la Mesin.

Domnul de Barbedienne luă scudul şi plecă cu nepotul său. Henric se îndreptă liniştit spre Luvru zicându-şi:

— Desigur că voi fi în astă-seară mai prezicător ca niciodată.

Era atunci ora şase. Regina-mamă nu-l aştepta decât la opt.

Henric urcă la Nancy.

Nancy nu-şi părăsise mica ferăstruie practicată în parchet.

La vederea lui Henric ea îi făcu un semn ca să umble uşor.

— Vino de vezi… zise ea.

Henric se apropie şi camerista îi cedă locul. Atunci prințul, zări pe regina şezând înaintea mesei sale de lucru, fiind ocupată să scrie. Apoi, la doi paşi distanță, în picioare şi în atitudinea unui om umil şi rugător, pe maestrul René Florentinul.

— Oh! oh! îşi zise prințul, prevederile mele erau juste îmi pare şi chiar cred, că maestrul René nu prea e bine cu ilustra sa protecție.

Într-adevăr regina era cu sprâncenele încruntate, şi toată înfățişarea îi trăda o mare iritare… În fine, ea ridică capul şi privi pe René.

— Cum, zise ea, nu ai plecat încă, mizerabile? ți-am repetat cu

toate acestea că nu mai voiam să te văd şi că te sfătuiam să te reîntorci în Italia…

— Doamnă, se rugă Florentinul, în genunchi îți cer iertare şi milă…

René îngenunchease. Catherine ridică din umeri.

— Da, zise ea, şi când te voi ierta, vei asasina şi jefui într-un chip şi mai îngrozitor…

— Mă căiesc… şi Dumnezeu îmi e martor… şopti Florentinul.

— Taci! mizerabile!

— Ah! Doamnă, murmură René a cărui voce tremura, mi s-a furat fata… şi dacă Majestatea Voastră îmi refuză de acum înainte protecția, ce-mi va mai rămâne…

— Fata ta, zise regina, va fi găsită…

René exclamă de bucurie.

— Domnul de Coarasse mi-a promis…

Acest nume făcu pe René să pălească.

— Ah! pentru că, urmă regina, domnul de Coarasse citeşte mai bine în stele ca tine.

— Oh! făcu René, ce îl cuprinse un sentiment de gelozie.

— Vino, zise regina, te voi supune unei încercări.

Florentinul tresări.

— Căci în fine, urmă Catherine, nu pot avea nicio amiciție pentru un disprețuit otrăvitor, pentru un asasin asemenea ca tine; şi fiindcă te-am scăpat, a fost numai trebuința ce am avut de tine… căci câteodată prezicerile tale se îndeplineau…

René suspină cugetând că nu mai avea pe Godolphin în puterea lui.

Regina reluă:

— Am primit azi pe un mesager ce mi-a adus o mare noutate. Pentru că erai prezicător, spune-mi dar despre ce a fost vorba.

René păli. Cu toate acestea printr-un acces de îndrăzneală, se apropie de fereastră, o deschise şi se prefăcu că examinează steaua de seară ce apărea pe orizont. Regina îl urmărea cu privirea. După câteva minute, René se întoarse şi zise.

— Doamnă, nu ştiu ce mijloc întrebuințează acel sir de Coarasse, de care Majestatea Voastră pare atât de mulțumită, pentru a ghici viitorul şi trecutul. Eu, nu am decât unul: de a citi în stele; pe când eram într-o temniță a Châteletului am redevenit un om obişnuit, neavând niciun mijloc supranatural de a mai putea ghici, dar revăzând stelele…

René avu un surâs.

— Să vedem! zise regina, care e acea mare noutate pe care am primit-o?…

René răspunse cu liniște:

— Vi s-a comunicat apropiata sosire a unui prinț.

Regina nu făcu niciun gest.

— Apoi? zise ea.

— Acel prinț e acela al Navarrei.

— Bun!

— Şi vine la Paris pentru a se căsători cu Doamna Margareta.

— Prea bine! Îmi vei putea spune de unde venea mesagerul?

— De la Nérac. Regina Jeanne se află acolo în acest moment.

Şi René, cu ochiul fix asupra stelelor, avu îndrăzneala de a adăuga:

— O văd în acest moment, plimbându-se în parcul castelului, şi vorbind cu un gentilom ce nu cunosc… dar care ar putea fi…

Regina îl întrerupse pe René printr-o izbucnire de râs batjocoritor.

— Stelele îşi râd de tine, zise ea, şi tu îndrăzneşti a-ți râde de suverana ta… Ieşi, mizerabile!

Şi regina se ridică cu furie şi arătă uşa lui René printr-un gest atât de îngrozitor, încât Florentinul ieşi ca trăsnit şi mai înspăimântat cum nu era în ajun în prezența instrumentelor de tortură ce trebuiau să-i sfărâme oasele.

— Ah! drace, murmură Nancy la urechea prințului, osteneala Doamnei Catherine a fost în zadar ca să-l scoată pe protejatul ei din ghearele călăului. Iată-l acum în dizgrație…

Dar Henric nu răspunse.

Repede ca fulgerul, el ieşi afară din cameră, trecu coridorul alergând şi dispăru.

— Unde se duce el? exclamă camerista mirată.

Prințul cunoştea acum toate cotiturile Luvrului tot atât de bine ca şi regina-mamă.

El coborî o mică scară din patru în patru trepte, şi ieşi din palat printr-o portiță ce răspundea în strada Saint-Honoré.

Apoi începu să alerge, coti colțul regalului edificiu şi ajunse pe malul râului.

Acolo se prefăcu că se îndreptă spre poarta cea mare a Luvrului, şi zări pe René ce ieşea pe portița din partea râului.

René era palid şi mai disperat ca un bărbat defunct care,

întorcându-se din lumea cealaltă, găseşte pe femeia sa remăritată.

El mergea încet, întorcându-şi câteodată capul şi ridicând ochii spre fereastra de la camera reginei-mamă.

— Dobitocul! îşi zise Henric, el îşi închipuie că Doamna Catherine îl va rechema.

Mergând astfel, Florentinul se lovi de prinţ.

— Iată! domnul René, făcu Henric. Mă iartă, mii de scuze, priveam cerul... Noaptea e întunecoasă... nu vă vedeam.

René recunoscu pe concurentul său în prezicere, şi el se cutremură de o mânie aţâţată de gelozie.

El voi să-şi urmeze drumul, dar Henric îi luă mâinile.

— Lasă-mă să te felicit, zise el cu un ton afectuos. Ai scăpat bine azi dimineaţă... Am văzut cât acel afurisit de Crillon...

— Să nu mai vorbim de aceasta, domnule de Coarasse, zise Florentinul cu un aer posomorât.

— Ai dreptate, domnule René, vii de la Luvru?

— Da.

— Eu mă duc acum. Mă duc să mă culc la vărul meu Pibrac. Dar Dumnezeul meu, cum eşti de palid, domnule René!...

— Nu sunt prea sănătos...

Şi René voi să-şi urmeze drumul.

Henric îl reţinu, şi mişcând capul zise:

— Faci rău, domnule René.

— Rău?

— Fără îndoială, eşti foarte întristat...

— Am suferit mult ieri şi azi dimineaţă.

— Oh! zise Henric, nu este aceasta. Vi s-a întâmplat ceva rău pe la Luvru, şi, în loc de a-mi încredinţa, în loc de a mă consulta, căci în fine, sunt amicul dumitale...

— Domnule!

— Aş! Te-am sfătuit în mai multe rânduri şi dacă mă ascultai...

— Dar... îţi jur...

— Haide! zise Henric cu un surâs pe jumătate batjocoritor, iată că uiţi că şi eu ca şi dumneata, citesc în stele.

— Ei bine, zise el, te opresc să-mi spui ceea ce mi s-a întâmplat la Luvru.

— Ce spui?

— Te opresc!...

— Ah! domnule René, ştii bine că n-am decât a privi în palma mâinii dumitale...

René avu un moment de nelinişte; îi era atâta teamă să nu fie descoperit, el se temea atât că se va afla despre acea dizgraţie la care nu se aştepta, dar făcându-şi o forţare, întinse mâna.

Henric o luă, apoi duse pe Florentin sub un felinar.

— Oh! oh! zise el deodată.

— Ce vezi? făcu René, care încercă să dea tonului un accent de batjocură.

— Văd, răspunse Henric, că regina te-a izgonit de la dânsa.

Florentinul, tremurând, scoase un ţipăt şi se dădu înapoi.

Capitolul XLV

Desigur că Henric de Navarra avea un noroc orb în rolul de prezicător ce şi-l impusese.

René ieşea de la regină şi-l întâlni la o sută paşi de Luvru.

Prinţul părea că vine de la hanul său.

Şi se arăta cu neputinţă ca el să cunoască toate cele petrecute între el şi regină prin mijloace naturale.

Deci în ochii lui René prinţul era mai prezicător ca niciodată.

Florentinul era omul ce nu putea fi suferit de Franţa întreagă; insolent cu cei slabi, timid, mângâietor, servil cu cei tari.

El, René, îl ura pe Henric şi era gelos pe dânsul; căci regina îi comunicase că ea ascultase pe tânărul béarnez rămânând foarte încântată de talentul lui.

Dar béarnezul îi dovedea superioritatea într-un chip atât de neaşteptat, că în interior el se simţea stăpânit, chiar învins.

El trecu dar deodată de la furie la blândeţe, de la neîncredere la încredere, de la îndrăzneală la teamă.

— Ei bine, zise el, silindu-se să surâdă, să admitem că ai ghicit.

— Poţi să admiţi, căci sunt sigur, zise prinţul.

— Fie!

— Ei bine?

— Dacă regina m-a izgonit… mă aflu în dizgraţie.

— Întocmai.

— Bun! zise René; dar această dizgraţie nu e decât momentană.

— Hm! răspunse Henric, iacă ceva încă, ce nu pot spune fără a mai cugeta puţin.

— Cugetă, murmură Florentinul a cărui voce tremura.

Henric luă mâna Florentinului, o examină din nou şi privi iarăşi stelele.

— Domnule René îi zise el, văd influențe contrarii care îşi dispută soarta dumitale.

— Aud? făcu René.

— Ai un inamic, crâncen ce se va lupta din toate puterile lui pentru a te împiedica să mai reintri în grația reginei.

— Şi acel inamic, care e?

— Acela eşti dumneata, zise Henric.

— Eu! eu! zicea parfumierul uimit.

— Dumneata domnule René.

— Dar... glumeşti... nu e aşa?...

— Nu, căci mă explic. Astfel, te vei întoarce la dumneata şi primul lucru pe care-l vei face este acela de a scrie reginei o lungă scrisoare de scuze şi iertări. Spune, nu e aşa?

— Este adevărat. Mă gândeam la asta.

— Mâine, vei veni a rătăci împrejurul Luvrului, şi vei încerca să te afli în drumul reginei când ea va ieşi.

— Dar...

— În zilele următoare, vei face asemenea... şi regina în loc de a prinde milă, te va urî, şi curtenii ce au râs de dumneata azi dimineață, şi care tremură astă-seară ştiindu-te afară din Châtelet, curtenii vor reîncepe a râde într-un mod şi mai plăcut.

— Oh! dar cu toate acestea...

— Iată! domnule René, zise Henric cu un aşa accent de bunătate încât René îl crezu, înainte de ați da un sfat, voiesc să-ți dovedesc că sunt amicul dumitale. Ştiam foarte bine că dumneata ai fost acela ce ai asasinat pe burghezul Loriot...

— Domnule?...

— Sst! aceasta e între noi. Ştiam bine că Gascarille, căruia i se promisese două sute de scuzi de aur şi greşeala la spânzurare...

— Dar.. taci! făcu René cu spaimă.

— Nu avea teamă, suntem... singuri... Ştiam toate acestea, şi dacă azi dimineață spuneam numai un cuvânt regelui, Gascarille n-ar fi fost interogat dar ai fi fost trimis înaintea Parlamentului. Dacă nu am spus nimic, a fost amiciția ce am pentru dumneata; aşa e?

— Da, şopti René, ce începea a crede că prințul avea simpatie pentru dânsul.

— Deci, dacă-ți dau o povață, ea e din inimă..

— Ei bine, să vedem ce mă sfătuieşti.

— Iată: fă pe mortul câteva zile. Du-te în provincie prin

vecinătățile Parisului, sau mulțumeşte-te de a te închide în prăvălia de pe podul Saint-Michel.

— Dar pentru ce?

— Astfel, toți aceşti seniori se vor bucura de reaua dumitale întâmplare şi, nevăzându-te, vor fi neliniştiți: «René, îşi vor zice ei, a fost trimis desigur în vreo misiune de regină. La reîntoarcerea lui, vai de noi! el va fi sălbatec».

— Ei drace! îl întrerupse René, ce idee îmi dai dumneata!…

— O bună idee, domnule René; şi esențialul pentru dumneata, este că încă nu se ştie că eşti dizgrațiat, şi ce e mai important este că regina nu se va lăuda că te-a gonit. Doamna Catherine are obiceiul de a-şi spăla rufele murdare, în familie.

— Dar… murmură parfumierul, dacă regina nu mă va mai vedea… sigur că ea mă va uita.

— Din contră, dacă nu te va mai vedea, mânia îi va trece; apoi după ură, va fi apucată de un sentiment de orgoliu bizar. Ea se va înspăimânta că ai primit cu aşa sânge rece, dizgrația sa, şi va trimite să te caute… Acum înțelegi?

— Da. Dar gândeşti dumneata că lucrurile vor merge astfel?

— Oh! sunt sigur.

— Şi cât timp va dura dizgrația ei?

— Cam vreo opt zile. În timpul aceasta eu îți voi face toate recomandările.

— Hm! făcu Florentinul care privi pe tânăr, cu neîncredere.

— Ah! reasigură-te, zise Henric râzând, eu nu am cugetul de a te suplini pentru eternitate. După ce voi face pe prezicătorul câteva zile, pe lângă Doamna Catherine, mă voi retrage… şi voi dispărea…

— Unde o să te duci?

— Mă voi întoarce în Navarra. Aşadar nu avea nicio teamă. Sunt numai un amator de preziceri, şi nu consult astrele, decât pentru plăcerea mea, şi-ți voi face şi serviciul de a împiedica şi pe un altul cu asemenea talent, de a-ți lua locul…

— Domnule de Coarasse, îl întrerupse parfumierul care începea să aibă o credință oarbă în cuvintele prințului, ştii că mi s-a furat fata?…

— Da, ştiu, regina chiar m-a întrebat asupra acestui subiect.

— Şi ce i s-a prezis?

— Că se va găsi fata dumitale.

— Când?

— Nu i-am putut preciza timpul.

— Şi… acest… gentilom?

— Ea nu îl va lua de soţ. Dar, adio, domnule René, şi urmează sfatul meu… căci îţi va fi bine.

Henric se grăbi să-l părăsească pe René, care fără nicio îndoială, voia să ştie multe lucruri încă, şi intră în Luvru prin portiţa dinspre malul apei, pe unde intra drept la regină.

Doamna Catherine îl aştepta cu mare nerăbdare.

Henric se feri să-i spună că-l întâlnise pe René; şi luă din contră, o mină curioasă pentru că o vede pe regina singură, şi îi zise:

— Cred, Doamnă, că stelele şi-au râs de mine, căci îmi spun nişte stranii lucruri…

— Ce ai zis? făcu regina.

— Poate nu voiesc să mă iniţieze în misterele politice!

— Dar, ce ţi-au spus, domnule de Coarasse? întrebă regina neliniştită.

— Doamnă, reluă Henric, vă rog puneţi pe această masă scrisoarea monseniorului duce d'Alençon şi aşezaţi-o închisă.

— Iat-o.

— Acum, daţi-mi mâna dreaptă.

— Iat-o.

— Şi puneţi mâna stângă pe scrisoare.

Pe când executa acestea Doamna Catherine care fusese foarte superstiţioasă, prinţul se gândea:

— Niciodată în viaţa ei, nu-mi va ierta acestea, când îi voi fi ginere, şi când va afla că prezicătorul ei n-a fost altul decât prinţul de Navarra… Dar… ce-mi pasă?… să continui!…

El luă mâna dreaptă a reginei, care pe cealaltă, o ţinea lipită pe scrisoarea ducelui d'Alençon; apoi luă din nou flaconul cu cerneală simpatică.

— Doamnă, zise el atunci, punând flaconul în flacăra lumânării, domnul duce d'Alençon, a întins o bună cursă, căci a arestat pe marchizul de Bellefond, pe sir de Barbedienne şi pe sir de Beauchamp, care sunt nişte gentilomi ageri şi periculoşi!

— Şi sunt sigură, zise regina, că parlamentul din Poitiers va condamna pe aceşti gentilomi cu decapitarea.

— Da, Doamnă. Dar…

Henric păru că cugetă.

— Gândeşti dumneata dar, zise regina, că această condamnare dată de parlament nu va fi executată?

— Va fi executată numai pentru marchizul de Bellefond…

— Pentru ce, şi nu pentru ceilalți doi?

— Pentru că nu mai sunt în puterea domnului duce d'Alençon, şi prin urmare în a parlamentului de Poitiers.

Regina scoase un strigăt de spaimă.

Henric urmă cu seriozitate:

— Eu nu am văzut niciodată pe sir de Barbedienne, cum nici pe nepotul său, şi cu toate acestea îi văd în acest moment…

Henric privi iarăşi prin flacon, şi regina crezu într-adevăr că el vede pe cel doi hughenoți.

Prințul urmă:

— Sir de Barbedienne este un bătrân, iar sir de Beauchamp un tânăr. Ei sunt puşi într-o închisoare, în vârful unui turn al castelului d'Angers. Împrejurul turnului se întind nişte grădini. E noapte… o noapte întunecoasă şi fără stele… Prizonierii sunt fără lumină, şi e imposibil de a vedea curat pe acela care e culcat pe pat. Dar aud un fel de zgomot de ruptură de cârpe. Cred că îşi sfâşie cearşafurile pentru a face fâşii.

— Şi celălalt?

— Celălalt este aproape de fereastra închisorii. Această fereastră este garnisită cu două bare de fier. Sir de Barbedienne, pe când nepotul său face o lungă funie din acele fâşii de pânză, el pileşte acele bare…

— După aceasta? după aceasta? zise regina cu oarecare nerăbdare.

Prințul avea ochiul fix asupra flaconului, unde toată acea scenă părea că se reflectă, şi părea că îşi apleacă urechea pentru a auzi acel zgomot depărtat şi perceptibil numai pentru el însuşi.

— După aceasta, zise el, aud o şuierătură de fluierat depărtat, apoi strigătul unei păsări nocturne… a unei cucuvele. Este un om care imită acest strigăt, această cucuvea este un frumos cavaler care se plimbă prin grădina castelului, nu pot să îi văd trăsurile feței, căci e mascat.

— Ah! făcu regina.

— Sir de Barbedienne, a terminat cu pilirea fiarelor şi lasă să atârne pe fereastra turnului fâşia cea lungă formată din cârpele cearşafurilor.

— Adevărat?

— Dar e o santinelă dedesubtul turnului.

— Ea va da cel puțin alarma! făcu regina îngrijată.

— N-are timp. Omul mascat se apropie încet... prin umbră... santinela piruetează... Mascatul înaintează; văd strălucindu-i pumnalul... aud un strigăt înăbuşit... soldatul cade lovit de moarte.

Henric părea că vede atât de bine această scenă prin flaconul cu cerneală simpatică, încât regina terminase prin a se crede la Angers, şi că ea se transportase cu gândirea chiar în grădina unde santinela fusese lovită cu pumnalul.

— După aceasta? zise ea.

— Omul mascat, urmă Henric, atârnă de acea funie un mic pachet, care urcă repede în turn; în acel pachet este o scară de frânghie.

— Ei voiesc să fugă?

— Da, Doamnă. Cel mai tânăr, coboară întâi. Scara se balansează şi oscilează, dar ea e solid atârnată şi tânărul atinge pământul. Bătrânul iată-l, coboară acum... Amândoi, precedaţi şi conduşi de omul mascat, traversează grădina alergând şi escaladând zidul... Îi văd sărind într-o stradă strâmtă. Acolo sunt trei cai înşeuaţi şi legaţi de grila unei case. Câteşitrei sar pe şei... Dar se despart: omul mascat o ia la dreapta, ceilalţi doi prizonieri, la stânga. Aud galopul cailor, murmură Henric, dar nu mai văd nimic.

Şi prinţul se prefăcu că e obosit, şi se lăsă să cadă ca zdrobit pe un scaun.

— Oh! domnule de Coarasse, strigă regina, mai fă o forţare, te rog, şi vezi unde merg.

Henric luă mâna reginei din nou, şi apropie iarăşi flaconul de lumânare. Dar în acel moment se auzi un mare zgomot în anticameră.

— Opreşte-te! zise regina.

Pajul Raoul, ridică perdeaua şi domnul de Nancey intră.

— Ce este Nancey? întrebă regina foarte iritată de a fi turburată în experienţele sale de prezicere.

— Doamnă, un mesager al monseniorului duce d'Alençon.

— Un mesager! exclamă regina.

— El a descălecat de pe cal, chiar în momentul aceasta. Şi este purtătorul unei scrisori.

Regina îl privi pe Henric.

— Ah! zise ea, am să văd acum, dacă nu te-ai înşelat, domnule de Coarasse. Fă să intre acest mesager, Nancey.

— Intră, gentilomul meu, strigă tânărul ofițer.

Regina văzu apărând pe pragul oratoriului, un om acoperit de praf şi care părea zdrobit de osteneală.

El întinse Catherinei, după ce se înclină respectuos, o scrisoare cu armele ducelui d'Alençon şi legată cu un fir de mătase albastră.

Regina o luă, rupse firul, sfărâmă pecetea, desfăcu plicul, şi la cel dintâi cuvânt ce citi, scoase un țipăt.

Apoi întinse acea scrisoare, pretinsului sir de Coarasse care o citi cu o linişte perfectă:

„Doamnă regină-mamă.

Doi dintre prizonierii mei, bătrânul sir de Barbedienne, şi sir de Beauchamp nepotul său, au fugit astă-noapte. Santinela a fost omorâtă. Totul conchide că această evadare, care n-a fost aflată decât astăzi dimineață, s-a petrecut între nouă şi zece ore seara.

Îmi bănuiesc, că aceşti doi fugari au luat drumul Parisului. Vă înştiințez dar de îndată pentru ca să-i arestați dacă va fi cu putință."

Henric privi pe Catherine.

— Ei bine, Doamnă, zise el, ce gândeşti dumneata de aceasta?

Regina nu răspunse nimic, dar zise lui Nancey:

— Ieşi, Nancey, condu pe acest gentilom, şi lasă-mă singură cu domnul de Coarasse, dar fii gata să te sui pe cal când îți voi spune.

Nancey se înclină şi ieşi cu mesagerul. Atunci Catherine zise lui Henric.

— Trebuie cu orice preț, domnule de Coarasse, ca să găseşti pe acei doi gentilomi.

— Ah! Doamnă, zise Henric, nu pot răspunde de aceasta.

— Pentru ce?

— Pentru că au douăsprezece sau cincisprezece ore de drum… şi dacă vor atinge frontiera, nu mai e ştiința mea care poate să îi aresteze.

— Dar, cu toate acestea…

— Cu toate acestea, pot să spun drumul care au urmat, cred că este destul şi aceasta îmi pare…

— Să vedem!

Henric se uită din nou în flacon.

— Ah! strigă el totdeodată, văd, şi e curios…

— Unde sunt ei? întrebă cu vioiciune Catherine.

— Ei sunt călări la poarta unui han. Golesc un pahar de vin fără să părăsească şeile.

— Ah!… Şi acest han.

— Este într-o țară care-mi e necunoscută, dar flaconul tremură în mâna mea, şi asta e un semn că sunt departe de Paris… Afară de aceasta… aşteptați… am citit o firmă deasupra porții: *La regele Francisc I.*

— Sunt la Charenton îi strigă regina.

— Nu ştiu, dar strada e cu un suiş şi se coboară spre un râu.

— Aşa este.

— Cel mai bătrân pronunță numele de Lyon, urmă Henric; şi dă un scud hangiului. Şi acest scud e bizar, este un scud din Béarn. Are efigia răposatului rege Antoine de Bourbon şi el, e chiar însemnat cu o cruce. Iată-i că pleacă… Aud încă galopul, dar nu îi mai văd.

Henric se îngrijea ca fiecare gest ce făcea, să fie însoțit de câte o strâmbătură de osteneală.

— Ah! zise el, îi revăd… ei sunt într-un oraş, pe malul unui râu… coboară într-un alt han şi cer să se culce.

Regina lovi într-un timbru.

— E Melun, zise ea, se culcă la Melun. Acum vor putea fi ajunşi…

La zgomotul clopoțelului, domnul de Nancey veni în fugă.

— Nancey, zise regina, să te urci pe cal cu treizeci de soldați din garda regelui, şi îi vei conduce mai întâi la Charenton, unde vei întreba la hanul numit al regelui Francisc I, dacă n-au fost văzuți trecând doi gentilomi, un tânăr şi un bătrân… care păreau a veni de departe… sau mai bine ia cu dumneata pe mesagerul domnului d'Alençon că el îi va cunoaşte pe fugari.

— Bine, Doamnă, zise domnul de Nancey.

— Apoi îmi vei retrimite pe acest nenorocit gentilom, oricât de obosit ar fi.

— Şi eu unde mă voi mai duce?

— La Melun, împreună cu cei treizeci de soldați, dar în fuga cea mai mare, tu o să ajungi la miezul nopții, şi vei sfârşi prin a căuta prin toate hanurile, până ce vei da de cei doi fugari, pe care îi vei aduce cu mâinile şi picioarele legate.

— Prea bine, Doamnă.

Domnul de Nancey se înclină şi ieşi.

Henric se lăsase să cadă pe un scaun, ca un om mult prea

obosit.

— Ah! Doamnă, murmură el, plâng prea mult pe aceia care fac pe prezicătorii de meserie. Eu sunt mult mai ostenit, mult mai slab, decât dacă aş fi făcut douăzeci de leghe călare.

— Ei bine, domnule de Coarasse, am să te recompensez.

Prințul privi pe Catherine cu spaimă.

— Te invit la cină.

— Ah! Doamnă.

— Nu la mine însă, ci la Doamna Margareta.

Henric avu o bătaie de inimă foarte simpatică.

— Şi, adăugă regina, îți voi fi recunoscătoare, dacă te vei duce la prințesă să o anunți că te urmez.

Regina chemă pe cameristă pentru a o aranja, şi Henric tot palpitând de bucurie se duse la Doamna Margareta.

În drum, el întâlni pe Nancy.

Nancy îi arătă micii săi dinți albi printr-un surâs, şi îi zise:

— Ştii dumneata, sărmanul meu amic, că, regina are să-ți propună locul lui René. Eu am auzit şi văzut tot.

— Ah! făcu Henric.

— Şi ai face bine de a primi.

— Pentru ce?

— Pentru că, răspunse subreta cu un surâs plin de viclenie, vei avea locuința dumitale în Luvru, şi că în fiecare seară nu te vei mai duce pe ploaie, prin frig şi prin noroi…

Vorbind ea astfel, deschise uşa coridorului şi împinse pe prinț la genunchii doamnei Margareta, care se sculase roşindu-se.

Capitolul XLVI

Am uitat de câtva timp, pe vechea noastră cunoştință, Amaury de Noë, pe acel tânăr sceptic cu mustața blondă, ochii albaştri şi cu râsul vesel; şi e timpul să revenim la dânsul.

Noë începuse prin a-şi râde de amorul regalului său amic pentru doamna Corisandra şi de a îndepărta cu orice preț simpatia ce-o avea Henric de Navarra pentru aceasta.

Apoi a atras atenția şi asupra frumoasei argintărese care în urma scrisorii Corisandrei începuse a-şi râde de prinț, mai ales de când începuse sub numele de sir de Coarasse, a face curte doamnei Margareta de Franța, viitoarea lui soție.

Toate acestea însă, nu-l împiedicau nicidecum pe amicul nostru

Noë să devină amorezat de Paola şi să facă ochi dulci frumoasei Myette, nepoata compatriotului Malican béarnezul.

De trei zile, Henric şi Noë abia se văzuseră.

Apoi Doamna Catherine care îşi pusese în cap să-l consulte pe sir de Coarasse pentru a-i constata ştiinţa sa în preziceri, nu mai permise prinţului altceva decât să petreacă cea mai mare parte a zilelor la Luvru.

În fine, Noë avea multe alte lucruri de făcut decât să-şi piardă timpul să aştepte pe regalul său amic, în hanul maestrului Lestacade din strada Saint-Jacques.

El intra în toate zilele în oraş, dar uita să meargă să ia informaţii despre prinţ. Amorul contribuise pentru un moment la separarea celor doi amici.

Pentru a înţelege mai bine existenţa bizară a lui Amaury de Noë, este necesar să mergem în satul Chaillot, la onesta mătuşă a lui Guillaume Verconsin, calfa nenorocitului giuvaer Samuel Loriot.

Guillaume oferise, după cum ne aducem aminte, locuinţa mătuşii sale celor doi tineri, dar nu pentru dânşii, ci pentru Paola.

Prinţul primise, dar cu o simplă condiţie. Această condiţie consta în aceea ca lucrătorul să nu vorbească niciun cuvânt Paolei, despre argintăreasă şi cârciuma lui Malican, şi nu mai puţin, de a nu comunica nici lui Sarah şi Myettei, că mătuşa sa dă adăpost fiicei lui René Florentinul.

Guillaume Verconsin era de natura oamenilor celor mai discreţi, el promise că va respecta aceste condiţii, şi îşi ţinu promisiunea.

Aşadar, cu trei zile mai înainte de punerea în libertate a parfumierului reginei, pe când Henric descăleca la poarta Montmartre, Paola cobora după cal şi Noë o conducea la Chaillot.

Mătuşa lui Verconsin, locuia în apropierea unei mânăstiri, o frumoasă casă, înconjurată de o mică grădină şi precedată de o curte în care vegeta un doge trândav.

Casa era nouă, şi grădina era plantată cu frumoşi arbori fructiferi.

Mătuşa lui Verconsin, o veche damă ce lucrase în Halle, se retrăsese din comerţ cu opt sute livre venit, sumă care pentru o neînsemnată burgheză, juca rolul unei adevărate averi.

Ea avea şaizeci de ani, nu poseda altă rudă decât pe Verconsin, prin urmare, acesta din urmă, era moştenitorul ei în perspectivă.

Afecţiunea sărmanei femei pentru moştenitorul ei, era fără margini, şi era capabilă de a-i da chiar trăind, tot ajutorul ei, dacă

el ar fi stăruit. Dar lucrătorul era un onest băiat şi dezinteresat, şi care lucru cam rar, el se ruga întotdeauna pentru prelungirea zilelor mătuşii sale.

Noë şi Paola îl găsiră pe Guillaume pe pragul uşii.

El îi aştepta şi improvizase pentru mătuşa sa, o prea frumoasă istorie.

El istorisise mătuşii sale, că Paola era fiica unui gentilom care refuza să o dea în căsătorie după Noë, şi că acesta din urmă nu voia a îmbrăţişa religia părintelui fetei care i-o impunea. După Guillaume, Paola îl urmase pe logodnicul ei pentru că nu voia să ştie de religia ce o avea el.

Noë, zicea el, a scris regelui şi papei pentru a obţine unirea lor, fără ca să mai fie trebuinţă de consimţământul părinţilor ei.

Această mică poveste pe care Guillaume nu o repetase decât după instrucţiunile pe care le primise de la Noë, a produs tot efectul său asupra bunei femei.

Ea a înţeles necesitatea de a acoperi pe tânăra fată cu cel mai mare mister, şi de a-i pregăti o frumoasă locuinţă la primul etaj al casei sale.

Noë, după ce a instalat pe Paola, petrecu toată ziua lângă dânsa şi nu plecă decât spre seară, când îi promisese că va reveni a doua zi foarte de vreme.

A doua zi, într-adevăr, el fu înainte de prânz în satul Chaillot.

După cum ne aducem aminte, era în noaptea precedentă când Noë cu prinţul se hotărâseră, că dacă Godolphin va voi să primească a locui lângă Paola, să îl aducă şi pe dânsul la mătuşa lui Verconsin.

Se ştie ce se întâmplase cu promisiunea ce o făcuse somnambulului, şi ne aducem aminte că în momentul când Noë îl conducea pe cal, el ridică puţin fularul care îi acoperea ochii, şi cu toată obscuritatea, recunoscu zidurile Luvrului.

Noë galopă până la intrarea în Chaillot, apoi îşi opri repede calul şi-l ajută pe Godolphin să se coboare.

— Poţi să-ţi scoţi fularul îi zise el.

Somnambulul în tot timpul mersului a privit drumul, şi a recunoscut foarte bine calea pe care o urmase.

Afară de aceasta în momentul când Noë îi permise să vadă, amândoi se găseau în mijlocul unui câmp înconjurat de zid prin trei părţi.

La aceasta oră târzie, toată lumea dormea la Chaillot. Lui Noë îi

era foarte lesne să omoare pe debilul său prizonier fără ca nimeni să alerge în ajutorul său, dar el nu făcu aceasta, ci se mulțumi numai să-i zică lui Godolphin.

— Tinere, mai înainte de a merge mai departe, doresc să am cu dumneata câteva explicații.

Tânărul Godolphin tremura şi îşi închipuia că gâdele lui avea oarecare planuri sinistre.

Noë îi puse mâna pe umeri.

— Observă, îi zise el că e mai târziu de miezul nopții, că suntem într-un loc izolat, şi că aş putea să-ți sfărâm creierii cu o lovitură de pistol, fără ca cineva să se preocupe.

— Oh! murmură Godolphin cu groază, ştiu bine că nu m-ai adus aici decât pentru a mă asasina.

— Te înşeli, ți-am promis din contră, că te voi conduce lângă Paola, şi-mi promiți în schimb, că vei rămâne liniştit lângă dânsa, şi nu vei căuta să o părăseşti!.

— O iubesc... îngână Godolphin.

— Chiar din acest motiv, scumpul meu domnule Godolphin, voiesc, ca mai înainte de a merge mai departe să am o explicație cu dumneata.

— Vă ascult, domnule, zise tânărul om, tot tremurând.

— Iubeşti pe Paola?

— Oh! da o iubesc.

— Şi... ea?

Godolphin îşi aplecă fruntea şi păstră o tăcere sălbatică.

— Eu, urmă Noë, ştiu că ea nu te iubeşte, şi aceasta pentru două motive.

Godolphin tresări.

— Cel dintâi, este că ai fost spionul şi gâdele ei.

— Eram sub dominația lui René... şi apoi?

— Şi pentru că o iubeai şi erai prea gelos, nu este aşa?

— Poate...

— Al doilea motiv este mai simplu încă. Paola nu te iubeşte, pentru că mă iubeşte pe mine.

Noë pronunța aceste cuvinte cu un fel de orgoliu.

Godolphin era palid, dar nu scoase niciun cuvânt.

— Înțelegi bine, urmă Noë, că dacă iubeşti pe Paola, trebuie să fii mulțumit cu a fi lângă ea, în loc de a putrezi într-o pivniță.

— Oh! da...

— Dar mai înțelegi însă, că dacă-ți vei mai permite să faci scene

de gelozie ca pe podul Saint-Michel o să mă forțezi să te bag iarăşi în pivniță unde ai fost.

— Domnule, murmură Godolphin, nu cer decât să o văd pe Paola... ştiu bine că ea nu mă iubeşte... şi că ea vă iubeşte...

— Bine! Ideea ta îmi place.

Somnambulul respiră.

— Jură-mi dar, adăugă Noë, că vei juca onest rolul ce am să-ți impun.

— Ce rol?

— Că eşti fratele Paolei şi că Paola este fiica unui hughenot.

Noë explică atunci lui Godolphin ceea ce trebuia să fie în ochii mătuşii lui Verconsin şi Godolphin promise că va fi exact.

Astfel fu introdus somnambulul la Chaillot.

Noë îi spusese deja Paolei despre venirea lui Godolphin, şi când aceasta îl întrebă cuprinsă fiind de o vagă frică, de ce o constrângea să trăiască din nou cu o ființă pe care o disprețuia, el îi răspunse:

— Frumoasa mea, într-o zi sau într-alta, Godolphin ne va scăpa. Se va întoarce pe podul Saint-Michel spre a te găsi, şi va cădea prin urmare, în mâinile tatălui dumitale; afară de aceasta, tatăl dumitale prin ajutorul lui Godolphin, te va găsi, şi vom fi prin urmare separați unul de altul.

Această explicație era destul de bună; cu toate acestea Noë mai adăugă încă una.

— Scumpa mea amică, zise el, pentru că tatăl dumitale trăgea multe revelații din somnul lui Godolphin, vom face şi noi ca şi el, ceea ce ne va permite să veghem asupra fericirii noastre cu mai multă prudență căci să nu te îndoieşti că Doamna Catherine va răsturna cerul şi pământul pentru ca să ne găsească.

— Oh! niciodată! strigă Paola, nu voiesc niciodată să mă mai întorc la tatăl meu, şi să mă despart de dumneata.

. . . . . .

Noë petrecu primele două zile lângă Paola.

Dar în a treia zi, prietenul prințului de Navarra încercă un fel de oboseală vagă, ca şi cum ar fi simțit nevoia să se întoarcă la Paris.

— Scumpa mea prietenă, zise el fiicei lui René, iată două lungi zile de când nu am văzut pe amicul meu, sir de Coarasse, şi vei găsi foarte natural cred, ca să mă duc să îl găsesc.

— Când o să te întorci? întrebă tânăra fată.

— Mâine.
— Devreme?
— Cred că n-o să pretinzi să vin când s-o crăpa de ziuă.
— Nu.
— Atunci aşteaptă-mă la dejun.

Noë îmbrăţişă pe Paola şi plecă în micul trap al calului, ca un om care are să facă o mare călătorie.

Până la oarecare depărtare de Chaillot, Noë se mai gândi la ea.

Dar îndată ce intră pe bariera Parisului, privi Sena, şi în depărtare zări Luvrul. Atunci, încercă o uşoare tresărire.

— E curios, îşi zise el, văd că simt oarecare plăcere să mă întorc la Paris, şi pentru ce asta?

La această întrebare, pe care Noë şi-o adresă foarte naiv, îi păru deocamdată foarte greu să găsească un răspuns. Şi îşi urmă drumul privind mereu zidurile Luvrului.

— Pe credinţa mea! da, reluă el, după ce meditä câtva timp, sunt foarte mulţumit că mă întorc la Paris. Dar pentru ce?

Acest „pentru ce" care îl căuta, conduse pe gentilomul béarnez până la jumătatea drumului Luvrului. Ajuns acolo, îşi lovi fruntea.

— Pe legea mea, murmură el, îmi pare că înţeleg motivul care mă face să părăsesc Chaillot cu aşa plăcere! Henric mi-a zis într-o seară că amorul este o ţară încântătoare când întâmpini diferite obstacole pe drumul ce-l parcurgi spre dânsul.

Şi Noë dădu o uşoară lovitură de pinteni calului şi îşi urmă astfel monologul său.

— Paola este într-adevăr o prea frumoasă fată, dar îmi părea şi mai frumoasă când trebuia să urc o scară de mătase, cu riscul de a-mi frânge gâtul sau cel puţin de a mă îneca... De când e în puterea mea, şi de când nu mai am a mă teme de pumnalul lui René şi de spionarea lui Godolphin, ea îmi pare mai puţin seducătoare... Şi aceasta e ciudat!...

Vorbindu-şi astfel, Noë trecu pe lângă Luvru şi cugetă a se informa dacă regalul său amic se afla acolo, probă evidentă că nu învelişul Luvrului îl făcea să-i bată inima.

Dar, când ajunse în piaţa în care se afla umila cârciumă a béarnezului Malican, inima sa reîncepu a palpita.

În acelaşi timp calul său se opri.

— Bun! murmură Noë surâzând, îmi pare că animalele au mai mult spirit ca oamenii. Aceasta este foarte clar... Eu nu ştiam unde mergeam, dar calul meu o ştia!

Noë descălecă la uşa cârciumii lui Malican.

Frumoasa Myette se afla pe prag.

Bătaia de inimă a lui Noë crescu, cu toate că Noë se îngriji a-şi răsuci mustața cea blondă cu un aer liniştit.

— Bună ziua, micuța mea, zise Noë.

— Bună ziua domnule de Noë, răspunse Myette roşindu-se.

Vocea lui Noë tremura puțin; aceea a Myettei tremura şi mai tare.

— Unde e unchiul tău?

— A ieşit, domnule de Noë.

— Unde s-a dus?

— La Grange-Bateliere, care, o ştii, aparține regelui.

— Şi la ce s-a dus acolo, micuța mea?

Noë, punând această întrebare, îşi lega calul de un inel de fier de lângă uşa cârciumii.

— Unchiul meu s-a dus să prindă broaşte şi peşte, răspunse Myette: soldații mănâncă astă-seară aici.

— Să fie ai dracului soldații.

— Aud! făcu Myette,

— Ah!… iartă-mă… murmură tânărul.

— Cum! domnule de Noë, zise tânăra fată, găseşti rău ca soldații să prânzească la noi şi să facă ca stabilimentul să prospere?

— Nu… deloc… dar…

Noë căuta sfârşitul dar nu-l putea afla.

El intră în cârciumă.

Cârciuma era goală. Sarah, frumoasa argintăreasă se afla la etajul superior, şi Myette aştepta clienți.

— Cu ce să vă servesc, messire? întrebă Myette ce se apropie de comptoarul de stejar pe care luceau casete de metal.

— Nu mi-e sete.

— Ah!

Myette pronunță această exclamație de o singură silabă cu un ton ce voia să zică: „Văd bine pentru ce vii, dar mă fac că nu iau seama.”

— Voieşti fără îndoială să vorbeşti unchiului meu? reluă ea cu voce tare.

— Nu.

— Ah!

Al doilea *Ah* al Myettei fu şi mai însemnător ca cel dintâi.

Ea se aşează la comptoar şi Noë începu să o privească cu o secretă admiraţie; câteva minute se trecură astfel, tânărul o privea; ea apleca ochii.

„Este ciudat, îşi zicea Noë, că eu mă simt încurcat şi sfiicios; cu toate acestea…”

Myette nu-şi adresa niciun monolog, dar şi ea simţea o violentă bătaie de inimă.

De câte ori făcea un pas spre dânsa, Noë simţea un fel de nesiguranţă în umbletul său şi picioarele i se înmuiau.

Cu toate acestea ajunse până la comptoar, de care se rezemă.

Myette ar fi voit să fugă, dar o putere misterioasă şi neînvinsă o reţinea.

Noë continuă a o privi şi Myette aplecă din nou ochii.

Totdeodată Noë avu un acces de îndrăzneală, şi, întinzând mâna, el îndrăzni să ia pe aceea a tinerei fete.

— Ce faci, domnule Noë? strigă ea.

— Nu ştiu, răspunse el cu naivitate.

Ea voi să-şi retragă mâna, dar încercarea îi fu zadarnică.

— Myette, murmură Noë cu o voce mişcată, de-ai şti cât te iubesc?

Myette îşi înăbuşi un ţipăt şi aruncă o privire pierdută spre uşă.

Piaţa era pustie, pe prag nimeni… Ei erau singuri!

— Da, repetă Noë, te iubesc.

— Ah! murmură tânăra fată, ce izbuti de a-şi elibera mâna; ah! nu este frumos ce îmi spui, domnule Noë… căci, nu sunt decât o sărmană fată… şi…

Ea nu putu sfârşi, atât era de mişcată.

Noë voia fără îndoială să se pună în genunchi, dar un zgomot de paşi se auzi afară.

— Domnule! domnule! se ruga Myette.

Noë, ameţit de îndrăzneala lui, se depărtă împiedicându-se, şi Myette se aplecă cum i-ar fi căzut ceva jos…

În acel moment un om se arătă pe prag, şi o voce pe jumătate batjocoritoare se auzi.

Era Henric, ce se întorcea de la Luvru…

— Ah! drace! murmură el, mă prind că v-am deranjat, copiii mei; dar sunt amicul vostru… nu vă temeţi de nimic.

Henric era radios; fără îndoială fusese fericit la Luvru.

Capitolul XLVII

Pe când Noë părăsea Chaillot şi se îndrepta spre Paris, Paola se rezemase pe fereastră şi îl privea depărtându-se. Tânăra fată avea ochii plini de lacrimi, şi ştia că un vag presentiment o cuprindea, sau că amorul devenise atât de imperios încât se sperea de cea mai mică despărțire, căci i se păru că pierdea pentru totdeauna pe acela pe care-l iubea.

Ea îşi petrecu o noapte fără somn, aşteptând cu nerăbdare ora întoarcerii lui Noë. Noë făgăduise reîntoarcerea lui pentru a doua zi la ora dejunului.

Dar acea oră sosi; apoi altele o urmară; apoi ziua trecu.

Atunci Paola, în prada unei nelinişti mortale, îşi închipui că tatăl ei îl întâlnise pe Noë, că ceva îi dovedise că acesta era răpitorul fiicei sale, şi că îl lovise cu pumnalul…

În timpul aceasta, această idee ciudată, i se păru atât de sigură încât spaima îi cuprinse inima.

Godolphin, mut, palid, şi îngrijorat o privea plângând.

Paola foarte emoționată, se gândea să alerge la Paris şi să caute pe Noë, sau în strada Saint-Jacques.

În fine ea cugetă să trimită pe Godolphin, dar nu se încrezu într-însul ca unul ce avea o mare ură contra fericitului său rival.

Dar totodată ea avu o inspirație neobişnuită şi îl chemă pe Godolphin.

Godolphin care nu îndrăznea să-i vorbească, Godolphin care sfârşise prin a dori întoarcerea lui Noë, într-atât lacrimile tinerei fete îi sfâşiase inima, Godolphin zic, alergă.

Florentina îl privi câteva minute, şi după ce încercă oarecare ezitare, îi zise:

— Când tatăl meu vroia să ştie ceva de la tine, ce făcea el?

— Mă adormea, răspunse el.

— Cum?

— Privindu-mă fix.

— Ei bine! zise Paola, doresc să ştiu ceva şi eu, am să te privesc şi trebuie ca tu să dormi, pentru că o voiesc.

Florentina pronunță aceste cuvinte cu multă energie, şi privirea sa fu atât de arzătoare, încât Godolphin tresări şi strigă:

— Ah! nu mă privi astfel… ai ochii tatălui dumitale.

— O voiesc! repetă Paola.

Ea luă pe Godolphin de brațe şi îl împinse pe un scaun, unde îl făcu să se aşeze. Apoi privindu-l mereu îi zise:

— Dormi! zise ea, dormi! o voiesc…

Godolphin o iubea pe Paola şi natura cea slăbănoagă şi ascultătoarea a tânărului om se simți dominată de privirea cea energică şi voința tinerei fete.

Pentru un moment el voi să reziste acestei voințe, căci el ura pe Noë şi ştia bine că numai pentru ca să ştie unde era, ea voia să îl adoarmă, dar această voință dispăru.

Paola îi puse mâna pe frunte, îi strânse mâinile cu cealaltă, şi urmă a-l fixa cu privirea sa scânteietoare.

Atunci, puțin câte puțin, Godolphin simți că voința lui de a se opune, dispăru; că acel ochi strălucitor fixat asupra lui, avea farmecul fascinator ce îl posedau ochii lui René, şi capul său pe care era rezemată mâna Paolei se rostogoli inconştient pe spate.

Întâi, el îşi aplecă ochii pentru a evita strălucirea privirii tinerei fete, apoi pleoapele sale se îngreunară şi se închiseră. Godolphin dormea.

Pentru un moment Paola fu înspăimântată de puterea magică cu care era dotată; apoi voința de a şti unde se găsea Noë domină frica ce avea.

— Vorbeşte îi zise ea lui Godolphin.

Somnambulul păstră un moment tăcerea. El se lupta contra somnului care îl cuprinsese şi care îl făcea să se agite pe scaunul său.

— Voiesc, repetă tânăra fată cu o voce dominatoare.

— Ce voieşti să ştii? întrebă somnambulul.

— Voiesc să ştiu unde este.

— Cine?

— Acela pe care îl iubesc… Noë!

Acest nume produse o mare impresie asupra figurii lui Godolphin.

— Nu ştiu, zise cu un fel de iritație batjocoritoare.

— Voiesc ca să ştii! ordonă fiica parfumierului.

Somnambulul îşi puse cele două mâini pe frunte, şi păru că meditează adânc, învins prin voința Paolei.

De mai multe ori muşchii figurii sale tresăriră, şi acel obraz exprimă un fel de mânie, ură şi dispreț. Dar deodată buzele sale se deschiseră şi scoaseră un surâs.

Acest surâs era amar, ironic şi făcea să se înțeleagă o veselie sălbatică.

— Îl văd, zise el în fine.

— Ah! strigă Paola. Tu îl vezi?

— Da.

— Unde e?

— La Paris.

— Rănit… mort, poate! murmură ea cu o groază şi spaimă produsă din falsul surâs al lui Godolphin.

— Oh! nu…

Ea avu un strigăt de bucurie:

— Este prizonier dar? zise ea.

— Nu, este liber…

— Pentru ce nu vine atunci?

Godolphin surâse.

— Dar pentru ce nu vine el? insistă fiica lui René.

Godolphin surâdea continuu.

— Pentru că nu se mai gândeşte la dumneata zise el cu brutalitate.

Răspunsul lui Godolphin pătrunse în inima Paolei, întocmai ca vârful unui ascuțit pumnal.

Italianca deveni palidă.

— Minți! exclamă ea.

— Nu, nu mint…

— Ce i s-a întâmplat dar, şi pentru ce nu se mai gândeşte la mine? strigă tânăra fată.

— Pentru că iubeşte pe alta.

Şi Godolphin al cărui somn era de o luciditate minunată în acest moment începu să rânjească şi să adauge:

— El iubeşte o alta ca şi dumneata.

Paola scoase o exclamație sălbatică, un strigăt straniu, se retrase cu un pas şi îşi lipi corpul de zidul camerei.

— Îl văd… el e lângă dânsa… la genunchii ei… îi ține mâna… ea e frumoasă… şi îl iubeşte.

Tânăra fată avu un acces de mânie şi în starea ei de slăbiciune în care se găsea, luă pumnalul ce îl avea la centură şi îl ridică asupra lui Godolphin.

— Mizerabile zise ea, minți, şi voiesc să te omor…

Godolphin nu văzu poate pumnalul, dar auzi amenințarea, şi în loc de a se înspăimânta el răspunse liniştit.

— Ea are părul negru, buzele roşii şi figura ei ca albețea laptelui. El o adoră după cum se vede.

Somnambulul vorbea cu un astfel de accent de convingere încât

brațul Paolei căzu fără zgomot.

— Ei bine, zise ea, condu-mă unde este, şi îți jur că dacă m-a trădat... şi dacă tu mi-l vei mai arăta la picioarele rivalei mele...

— Nu-l vei mai iubi, nu este aşa? rânji Godolphin.

— Îl voi urî, şi răzbunarea mea va fi teribilă, murmură ea cu o voce surdă.

— El e în casa unde am fost prizonier, zise somnambulul.

— Ah!... Unde este această casă?

— Lângă Luvru.

— Poți tu să mă conduci acolo?

— Nu.

— Pentru ce?

— Pentru că dorm şi apoi nu e timpul acum ca să-l găseşti, cu toate că-l văd... căci el e într-o sală unde este lumină, şi noi suntem în miezul zilei... Văd numai ce se va petrece astă-seară... iată tot...

— Cum este această sală?

— E o cârcimă.

Paola, palidă şi pierdută asculta cuvintele lui Godolphin şi simțea că se deşteaptă într-însa demonul geloziei şi al urii.

Paola nu era nicidecum nedemnă de a purta numele tatălui său; ea ştia să iubească şi să şi urască: prin urmare ea ştia să se răzbune.

După ce ea auzi revelațiile lui Godolphin, Paola formă îndată planul de a surprinde pe Noë la picioarele rivalei sale.

Godolphin suspină, se mişcă pe scaunul său pentru a doua oară şi îşi deschise ochii.

Apoi aruncă împrejurul lui o privire zăpăcită, şi zări pe Paola, care auzise de la tatăl său că Godolphin uita, la deşteptarea sa, visurile şi amintirile ce le văzuse pe timpul somnului său magnetic.

— Ce ți-am spus aşa de teribil? o întrebă el cu naivitate. Eşti palidă... eşti palidă ca o moartă.

— Nimic altceva decât că m-ai convins să fac un voiaj.

— Cerule! făcu Godolphin cu groază, voieşti să pleci?

— Fără îndoială.

— Şi... mă părăseşti?...

— Nu, tu mă vei însoți.

— Oh! atunci, zise el cu bucurie, să plecăm! te voi urma până în fundul pământului. Unde mergem?

— Îți voi spune mai târziu.

— Ah!

Şi Paola adăugă:

— Tu eşti cunoscut aici ca fiind fratele meu; ei bine, trebuie să continui a juca acest rol până astă-seară. Doar că trebuie să te faci nevăzut câteva momente, pentru ca să găseşti cai.

— Bine, şi unde îi voi conduce?

— Vei aranja astfel, ca să îi găsim astă-seară la poartă. Ține, iată parale…

Şi Paola dădu punga sa lui Godolphin.

Godolphin coborî în grădină şi cum Guillaume Verconsin lipsea, şi mătuşa lui era cu totul în necunoştință că somnambulul era un prizonier asupra căruia trebuia se vegheze, ea nu se nelinişti nicidecum văzându-l ieşind. O oră după aceasta, Godolphin reveni.

— Caii vor fi în stradă la ora opt seara, zise Paola.

. . . . . .

Ziua trecu fără ca Noë să apară; veni seara, apoi noaptea asemenea.

— Ah! îşi zise Paola, dacă Godolphin m-a înşelat, îl voi omorî; dacă a spus adevărul şi că Noë m-a trădat, mă voi duce să-l găsesc pe tatăl meu şi îi voi încredința grija răzbunării mele.

Ea se înfăşură într-o mare mantie şi îşi ascunse obrazul sub o mască, apoi se strecură binişor din casa mătuşii lui Verconsin, ținând în mână mânerul pumnalului său…

Godolphin era deja în stradă, ținând frâiele cailor.

— Unde mergem? întrebă el, aplecându-şi genunchiul pentru a înlesni urcarea tinerei fete pe cal.

— La Paris, într-o cârciumă din vecinătatea Luvrului.

— Ah!

— Acolo, mi-ai spus tu, că îl voi găsi şi îl voi vedea îngenuncheat la picioarele rivalei mele.

Şi Paola aşezată pe şa pusese calul său în galop.

— Ura trebuie să fie rapidă ca şi fulgerul, murmură ea, pe când calul său scotea scântei din pavajul străzii.

Capitolul XLVIII

Pe când Paola, urmată de Godolphin, părăsea Chaillot, cu inima plină de răzbunare şi turmentată de gelozie, un cavaler intra în

Paris, şi cobora pe malul drept al Senei în direcţia Luvrului.

Acest personaj care călărea pe un viguros cal german, şi acoperit de o manta lungă, al cărui mare guler îi ascundea figura, părea a fi de o condiţie de mijloc.

După ţinuta şi îmbrăcămintea lui modestă, ai fi jurat că este unul din acei gentilomi care erau plătiţi de un mare senior.

Cum era noapte şi malul râului pustiu, cavalerul când sosi la înălţimea podului Change, păru că cugetă: să treacă Sena şi să intre în cetate sau să coboare până în Luvru?...

După câteva momente de incertitudine, optă pentru cea dintâi şi o apucă pe podul Change.

În mijlocul podului era un stâlp care ţinea un felinar. În momentul când cavalerul intră în cercul luminii proiectat de acel felinar, un pieton mergea în sens invers şi lua şi el aceeaşi direcţie.

Cavalerul care luase pentru a trece poarta Bourdeille, o minuţioasă precauţie ca să-şi ascundă obrazul de ochii soldaţilor care păzeau, acum deoarece era acoperit de întunericul nopţii el îşi relaxase măsurile de precauţie.

Mantaua se desfăcuse, pălăria trasă pe ochi, deocamdată căzuse puţin pe spate.

Pe scurt, figura lui, în momentul când trecea pe sub felinar, devenise vizibilă, astfel că pietonul recunoscându-l nu putu să-şi reţină o exclamaţie de surpriză.

Atunci cavalerul se opri repede.

În acelaşi timp, pietonul puse mâna pe frâiele calului şi zise:

— Bună seara, monseniore!

Cavalerul aruncă o privire asupra pietonului.

— René! murmură el.

Apoi fără voia lui, duse mâna la tocul pistoalelor şi scoase unul pentru a-i sfărâma creierii Florentinului, căci chiar el era acela, care-şi permisese să-l recunoască.

Dar el văzu în parfumierul reginei, o mină atât de distrusă, încât arma rămase în toc şi scoase un mare hohot de râs.

— Cum! strigă el, tu eşti în dizgraţie, satano.

— Da, monseniore.

— Ei bine, zise el, dă-mi atunci ospitalitate!

— Cu plăcere, monseniore.

— Tu ai natura unui trădător, o ştiu, dar am un mijloc de a preveni trădările dumitale. Întoarce-te, ticălosule, şi condu-mă la prăvălia ta de pe podul Saint-Michel.

— Veniți, monseniore.

René începu să meargă înaintea cavalerului.

— Te previn, îi zise acesta, că dacă nu vei merge drept şi dacă îți vei întoarce capul, îți trimit un glonț între cei doi umeri. Să te ții întocmai ca un prizonier.

René înțelese şi începu să meargă cu un pas repede. În câteva minute, cavalerul şi pietonul ajunseră pe podul Saint-Michel.

— Veniți, monseniore.

— Deschide prăvălia, zise cavalerul.

René se supuse.

Cavalerul descălecă, şi legă calul de un inel de fier, fixat pentru întâmplare, şi urmă pe Florentin în locuința sa, făcându-i semn să închidă uşa.

René aprinse o lumânare şi conduse pe vizitatorul său în camera din dos.

Apoi îi înaintă respectuos un scaun şi rămase în picioare înaintea lui cu capul gol.

Cavalerul, atât de simplu îmbrăcat putea fi luat drept dintr-o condiție de mijloc, şi căruia cu toate acestea, René îi dădea titlul de monseniore, se aşeză fără multă ceremonie.

— René, zise el, tu eşti într-adevăr omul ce țineam să-l întâlnesc, căci tu eşti un suflet ce e cu totul devotat reginei-mamă, iar eu s-ar fi putut să fiu ucis cu pumnalul de Doamna Catherine dacă ar fi ştiut că sunt la Paris.

— Nu aveți teamă, monseniore, ea nu va şti.

Florentinul, pentru prima oară poate că în viața lui, fusese sincer.

Într-adevăr, fiind cu totul pătruns de dizgrația sa, se decisese a se face umil şi de a deveni servil.

Călătorul reluă:

— Iubeşti tu mult pe prințul de Navarra, René?

— Nu monseniore.

— Îl urăşti?

— Nu îl cunosc, nu l-am văzut niciodată; dar îl urăsc din instinct.

— Pentru ce?

— Pentru că e béarnez şi eu urăsc toată această sectă.

Vorbind astfel, René se duse să închidă cu grijă uşa prăvăliei şi puse cheia în buzunar.

— Şi ce ți-au făcut béarnezii?

— Ah! mult rău, monseniore, v-o jur.
— Adică cum?
— M-au făcut să îmi pierd favoarea.
— Hei?
— Sunt dizgrațiat.
— De către regina-mamă?
— Şi înlocuit.
— Prin cine?
— Printr-un oarecare sir de Coarasse, care citeşte în astre... ca şi mine... încă mai bine ca mine, monseniore.
Călătorul scoase un hohot de râs.
— Cum, strigă el, regina-mamă a găsit un astrolog mai bun ca tine, sărmanul meu René?
— Da, monseniore.
— Şi tu eşti dizgrațiat?
— Completamente.
— Drace!
— Era încă să sufăr şi roata, adăugă Florentinul.
De astă-dată, călătorul deschise nişte ochi mari.
Atunci René istorisi oaspetelui său tot istoricul, adică scena din strada Urşilor, mânia regelui şi silințele ce şi-a dat regina-mamă pentru a-l scăpa.
Călătorul asculta cu toată seriozitatea.
Când René termină, necunoscutul îi zise:
— Tot ceea ce-mi spuseşi tu, sunt adevărate?
— Pe onoarea mea!
— Bun! Dar fă-mi un alt jurământ.
— Pe capul meu.
— Prefer aceasta. Ei bine, povestea nenorocirilor tale modifică oarecum ideile mele în privința ta.
— Aşa? făcu René.
— Şi te sfătuiesc să te declari foarte fericit că eşti supărat cu Doamna Catherine, zise necunoscutul.
— Pentru ce, monseniore?
Călătorul îşi încrucişă picioarele, îşi netezi barba sa cea neagră, şi răspunse:
— Pentru că aceasta te scapă de un mare pericol.
Ochii lui René se măriră mai mult.
— Căci, urmă interlocutorul său, punând mâna dreaptă pe mânerul pumnalului său, nu-ți voi ascunde mai mult timp intenția

ce aveam de a te sfâşia cu acest obiect când am intrat aici.

René păli puțin.

— Tu eşti din rasa acelor bestii sălbatice, urmă necunoscutul care omoară fără scrupule şi fără remuşcare tot ceea ce întâlnesc în drumul lor.

— Mulțumesc, monseniore, murmură René care începuse să zâmbească cu ipocrizie.

— Dar dizgrația ta, mă pune pe gânduri.

— E o fericire pentru mine, şi fără îndoială că Alteța Voastră are milă…

— Nicidecum. Dar mă gândesc că tu vei putea să mă serveşti.

— Nu cer decât aceasta.

— Din moment ce tu eşti dizgrațiat, de Doamna Catherine, numai ai nicio trebuință de a o servi.

— Nici o trebuință, monseniore!

— Ei bine, te iau eu.

— Dumneavoastră, monseniore!

— Şi voi face din tine, omul meu de încredere, şi mesagerul amorurilor mele.

— Bine! zise René, ghicesc.

— Cum?

— Alteța Voastră revine la Paris numai sub singurul scop de a… revedea…

René clipi din ochi.

— Aşa este, zise călătorul, ai înțeles.

— Ce trebuie să fac monseniore?

— Să te duci la Luvru.

Lui René nu-i prea conveni.

— Dar ştiți că regina m-a depărtat.

— Eu nu te trimit la dânsa.

— Înțeleg, dar poate să mă-ntâlnească.

— Şi ce-ți pasă?

— Apoi gărzile mă vor găsi.

— Haida-de! făcu călătorul, nu vor îndrăzni, îmi închipui.

René suspină.

— Ah! monseniore, zise el, după cum se vede veniți de la Nancy!

— Am sosit chiar acum.

— Şi nu ați luat încă aer de la Luvru… Regina m-a gonit, regele a voit să mă tortureze, domnul de Crillon m-a amenințat cu biciuşca şi gărzile îmi râd în nas. În fine, sunt un om ruinat şi

pierdut.

René îşi istorisea nenorocirile cu un ton atât de plângător, încât călătorul râdea din toată inima.

— Cu toate acestea, continuă cel din urmă, trebuie cu orice preț să te duci la Luvru... trebuie ca tu să pătrunzi până la *dânsa*... trebuie s-o anunți că eu sunt aici...

— Mă voi duce, monseniore, şi voi înfrunta orice pericol...

Şi René se sculă urmat, fără îndoială, de o hotărâre subită.

— Dacă nu poți să ajungi până la dânsa, urmă necunoscutul, ştiu cel puțin că o s-o vezi pe Nancy, să îi spui că am înfruntat toate pericolele pentru a reveni la Paris, şi sunt gata să fac orice nebunie pentru a o împiedica să se căsătorească cu prințul de Navarra.

— Va fi foarte greu, monseniore, regina-mamă...

— Oh! voi răsturna pământul, dacă va trebui.

— În fine, monseniore, întrebă categoric René, ce trebuie să fac?

— Să mergi la Luvru.

— Bine.

— Şi să vezi pe Nancy, dacă nu vei putea pe Margareta.

— Le voi vedea pe amândouă.

— Atunci să-i spui Margaretei că trebuie ca astă-seară să mă primească cu orice preț...

— Dar monseniore, dacă veți pune piciorul în Luvru, şi veți fi recunoscut, o să fiți neapărat ucis cu pumnalul.

Călătorul păru că reflectează.

— Atunci să vină ea aici, zise el.

— Se poate? făcu René, o să voiască ea?

Această întrebare, produse un atât de mare efect asupra vizitatorului Florentinului, încât el păli.

— Crezi tu dar, strigă el, că ea nu mă mai iubeşte?

— Oh! aceasta nu o pot şti.

Călătorul respiră.

— Dar a ieşi din Luvru la aceasta oră într-un mod ascuns, a trece podul şi a veni aici... înțelegi, monseniore...

— Atunci mă voi duce eu în Luvru.

— Nu, monseniore, zise René, cred că va veni ea. Doamna Margareta este o femeia care e capabilă de a înfrunta orice pericol pentru a evita o nenorocire. Aveți să mă aşteptați aici, şi vă voi aduce-o în mai puțin de o oră.

René până adineauri îngrijorat şi tremurând, începu să se

pronunțe cu siguranță, el părea sigur de succesul său.

— Tu aveai până acum o mare teamă să intri în Luvru... îi zise călătorul.

— Într-adevăr, monseniore, dar am găsit un mijloc.

— Care?

— Aceasta e secretul meu, zise René făcând cu ochiul.

El îşi luă spada şi mantaua, şi şchiopătând încă, se îndreptă spre uşă, zicând călătorului:

— Iată, monseniore, citiți aceste cărți de vânătoare până mă voi întoarce cu dânsa.

Necunoscutul făcu un gest aprobator.

René deschise uşa după cum o închisese, adică evitând orice zgomot sau scârțâitură şi lasă pe oaspete stăpân în locuința sa.

Apoi cu toate că piciorul îl durea rău, el se îndreptă spre Luvru, adresându-şi monologul următor:

— Regina m-a dizgrațiat, dar în fundul sufletului său trebuie să mai păstreze oarecare afecțiune pentru mine şi nici nu mai rămâne îndoială că la cel dintâi serviciu ce îi voi aduce, ea îmi va reda toată amiciția sa. Afară de aceasta, întâmplarea pare că voieşte a mă servi după dorință. Iată monseniorul ducele Henri de Guise care cade în mâinile mele, chiar în momentul când căutam un pretext pentru a intra în Luvru. Ducele a fost silit să părăsească Parisul pe nesimțite, pentru a evita pumnalul asasinilor înarmați de regina-mamă, dar cum el iubeşte încă pe Doamna Margareta, şi cum desigur că este iubit, rezultă dar că Altața Sa revine la Paris şi voieşte cu orice preț a vedea pe logodnica[12] prințului de Navarra. Voi da dar pe ducele de Guise în mâinile reginei-mamă şi voi face pace cu dânsa.

René se ducea cu totul decis să împlinească această nouă trădare, şi deja el ajunsese în mica poartă vecină a Luvrului, unde se ridica cârciuma lui Malican, când un eveniment neaşteptat veni să modifice planurile sale.

Cum René înainta în obscuritate condus numai de un felinar depărtat al posturilor gărzilor şi de zgomotul Senei care se rostogolea în valuri spumegoase, auzi totdeodată un țipăt înăbuşit, un strigăt de femeie...

Şi acest țipăt îl pătrunse până în fundul inimii, el crezu că recunoscu vocea şi se grăbi în direcția de unde auzise țipătul.

---

[12] În ediția 1879 scris „fidanțata”, sinonim vechi pentru „logodnica”.

Cam în acelaşi timp o lumină scurtă se făcu şi răspândi întunericul. Era uşa cârciumii lui Malican care se deschidea şi lăsa trecerea unei mari lumini.

René se opri nemişcat şi văzu umbra a doi oameni ce se profilau pe cadrul luminos.

În acelaşi timp o voce zicea:

— Noaptea e întunecoasă... trebuie să fie vreun pungaş care jefuieşte pe cineva. Să nu ne amestecăm în aceste afaceri, amice Noë.

Şi aceste raze luminoase dispărură totodată cu cei doi oameni dindărătul uşii care se închise.

René începu să înainteze în direcţia ce auzise ţipătul, şi îndată zări în întuneric două umbre negre, din care una se mişca şi alta se apleca spre cealaltă. Umbra care se mişca era a unui tânăr care se chinuia a rechema la viaţă o femeie leşinată.

René se apropie cu totul.

— Cine eşti tu şi ce faci? zise el.

— Domnul René!

— Godolphin!

Florentinul şi somnambulul se recunoscură după voce şi tonul celui dintâi fu atât de vibrator încât rechemă în simţiri pe femeia ce era leşinată.

— Tatăl meu, murmură Paola.

René luă pe fiica sa în braţe, în prada unei emoţii de nedescris, şi Paola îi zise:

— Iartă-mă mai întâi, tată, şi apoi răzbună-mă.

Capitolul XLIX

Pe când René o regăsea pe fiica sa, ducele Henri de Guise, căci era însuşi acest prinţ pe care Florentinul îl întâlnise şi îl dusese la dânsul, ducele de Guise, zic, aştepta în prăvălia de pe podul Saint-Michel, întoarcerea mesagerului său.

Prinţul era foarte amorezat de Doamna Margareta şi tăcerea ce ea a păstrat faţă de dânsul, când i-a trimis mesagerul, n-a făcut decât ca să-i întărâte amorul său, în loc de a-l linişti.

Afară de aceasta, mesagerul ducelui se coborâse la Malican, şi mesajul de care era însărcinat, în loc de a parveni doamnei Margaretei, a căzut în mâinile lui Henric de Navarra.

Ducele, după ce trimisul lui s-a reîntors la Nancy, a plecat

îndată, el a alergat zi şi noapte, şi a sosit la Paris cu exaltația pasionată a omului care se teme de a fi uitat şi înlocuit.

Mai întâi, aşezat în fotoliul ce îi înaintase René, prințul calculă cu cea mai mare nerăbdare timpul necesar pentru ducerea şi întoarcere de la Luvru.

Apoi, acest timp trecut, şi după ce nu mai auzi niciun zgomot afară, se sculă şi se plimbă prin prăvălie în lung şi-n lat, apoi se duse la uşă şi încercă să o deschidă.

René plecând o închisese.

Atunci o bănuială trecu prin mintea lui.

— Ticălosul, se gândi el, este capabil să mă închidă pentru a putea pune mâna pe mine zbirii doamnei Catherine.

Bănuiala semăna întocmai unei pete de unt-de-lemn, care se întinde şi se măreşte într-o clipire de ochi.

Ducele îşi reaminti în grabă toate trădările lui René, şi se convinse că a avut un moment din cele mai smintite, când a crezut că acest om îl va putea servi.

— Pe Dumnezeul meu! îşi zise el, acest blestemat Florentin m-a făcut de ruşine. El nu trebuie să fie dizgrațiat, şi e mai sigur că el îşi joacă un rol cu mine. Pe când eu îl aştept aici cu încrederea unui burghez naiv, el aleargă la regina-mamă, şi într-un sfert de oră, poate, voi fi prins şi asasinat în acest coteț.

Ducele avea spada sa alături şi pumnalul la brâu, şi Dumnezeu ştia dacă era atât de viteaz! dar el lăsase calul la uşă pe a cărui şa era un toc cu o pereche de pistoale încărcate.

Afară de aceasta, Alteța Sa, ducele de Guise, ştia foarte bine cazul ce se făcea pentru dânsul, din momentul când el admisese în spiritul său că René alerga la Luvru pentru a-l face să fie asasinat, şi rămase sigur că asasinii vor fi într-un număr respectabil şi că vor prefera a se servi cu carabine, decât cu pumnale care se vor rupe de vârful spadei sale.

Ducele îşi dorea dar pistoalele; şi apoi, pentru că era om de neam şi părea că, oricât de brav ar fi un gentilom, el nu trebuie să-şi pună mintea cu nişte flecari decât la cea din urmă extremitate, el cugetă serios cum să înlăture această întâlnire.

— A mă retrage din fața lor nu înseamnă a fugi, îşi zise el.

Ducele examină broasca uşii, şi apoi uşa.

Broasca, ne aducem aminte că era făcută la Milano şi era de o lucrătură minunată. Deci nu trebuia să cugete nici a o sfărâma, şi mai mult încă a o forța.

Uşa era de stejar, masivă, foarte solid legată cu fier, şi cu toate că ducele era viguros, el încercă în van să o forţeze, dar nu reuşi să-i facă nici cea mai mică stricăciune.

Henric de Guise părăsi uşa şi se îndreptă spre fereastră, acea fereastră a oratorului Paolei ce dădea spre apă şi prin care Noë fugise de mai multe ori.

Ducele fu inspirat de aceeaşi idee ca Noë, şi ca şi dânsul începu a căuta o frânghie.

El găsi îndată ceva mai bun decât o frânghie, el găsi scara de mătase a amicului prinţului de Navarra.

— Ah! pe legea mea, îşi zise el, îmi place mai bine să fac o baie rece decât să îmi scarpin pielea cu vreo armă.

El legă cu tărie unul din capetele scării de fiarele ferestrei, lăsă celălalt capăt să atârne, şi coborî cu curaj până la apă, după care el se aruncă cu hotărâre în apă, şi înotând cu vigoare, se îndreptă spre malul stâng.

Apoi, tremurând de frig, dar fericit fiind de hotărârea luată, reveni pe podul Saint-Michel.

Calul său era legat bine de inelul de fier fixat la uşa prăvăliei.

Ducele se urcă pe cal şi se îndreptă spre piaţa Maubert, unde se afla un *han-hotel* la care găzduiau gentilomii de o condiţie mijlocie.

Costumul ce purta ducele era într-adevăr potrivit cu înfăţişarea ce voia a-şi da: haină de postav ordinar, pălărie fără pană, cizme lungi, pinteni de oţel fără ornamente.

Hanul avea ca firmă: *La calul roib*; proprietarul se numea Maltravers şi se bucura de reputaţia unui catolic turbat.

Maltravers nu vorbea niciodată de hughenoţi, decât blestemându-i.

Ducele îi chemă pe servitori, le dădu frâul calului şi descălecă.

Maltravers alergă, păru că salută pe cavaler cu puţină delicateţe, aşa cum merită un gentilom îmbrăcat obişnuit şi îl conduse în bucătărie. Bucătăria era atunci ca şi acum, sala de primire a oricărui han. Ducele văzu la foc o friptură şi la doi paşi de cotlon o masă acoperită cu o pânză foarte albă.

Poate din cauză că baia pe care o făcuse îi răcise puţin exaltarea sa amoroasă, sau poate că cugetând se supusese unui gând de prudenţă, care gând îl sfătuia să mai aştepte pentru a merge la Luvru. Ducele se aşeză la masă şi ceru să prânzească, după ce însă îşi schimbase hainele.

Hangiul, cu toată primirea puţin cavalerească ce îi păruse a-i

face, nu se înşelase asupra adevăratei calități a călătorului.

Dovadă fu că se apropie de acesta din urmă şi îi zise îndestul de încet pentru ca nimeni din cei ce se aflau în sală să nu îl audă:

— Monseniorul are trebuință de mine?

— Poate… răspunse prințul pe acelaşi ton, ai pe aici vreun om de încredere şi inteligent?

— Am pe fiul meu, un băiat de cincisprezece ani, dibaci ca o maimuță, ce studiază şi care este pentru moment băiat de cor la Sainte-Geneviève.

— Bun! zise ducele, un ştrengar ca acela îmi trebuie. Unde e ?

— În grajd; se îngrijeşte de calul dumitale.

— Du-te de-l adu.

Hangiul ieşi din bucătărie, şi puțin după aceasta ducele văzu pe ştrengar apărând.

Ducele îi judecă dintr-o privire înfățişarea sa deşteaptă, hainele zdrențuite şi felul insolent cu care îl salută.

El îl luă de ureche şi îi zise:

— Du-te de te plimbă pe podul Saint-Michel, copilul meu, prin vecinătățile prăvăliei lui messir René Florentinul.

— Oh! îl cunosc destul de bine, zise ştrengarul. De câte ori trec prin fața ei arunc o piatră în geamuri.

— Pentru ce faci asta?

— Pentru că maestrul René m-a biciuit într-una din ultimele zile ale anului trecut pentru că l-am numit otrăvitor. Şi când am auzit că l-au sfâşiat de viu am fost foarte vesel.

Ducele tresări, deci René nu-l mințise şi era în dizgrație după ce a văzut roata…

— Şi ce voi face pe podul Saint-Michel? întrebă fiul hangiului Maltravers.

— Vei observa ceea ce se petrece.

— Şi dacă nu se petrece nimic extraordinar?

— Te vei întoarce…

— Curioasă însărcinare îmi dai gentilomul meu!

— Ei bine, îți voi da o a doua, urmă ducele, căruia înfățişarea lui Garguille, aceasta era numele ştrengarului, îi inspira multă încredere.

— Să vedem!

— Ai intrat vreodată în Luvru?

— Oh! foarte adesea.

— Cunoşti pe cineva de la curte?

— Cunosc pe domnul Raoul, un frumos paj ce e generos ca regele. Domnul Raoul, vine adesea cu alți seniori asemenea lui, aici; şi în timpul săptămânii, îi duc de mai multe ori vin vechi de Cahors pe care îl bea în camera lui, în zilele când e de serviciu pe lângă rege.

— Atunci ştii unde e locuința pajului Raoul?

— Vezi bine!

— Te însărcinezi tu să mă conduci acolo?

— Fără îndoială, şi chiar cu ochii închişi.

Ducele avu o inspirație ciudată:

— Du-mă mai întâi la camera mea, zise el depărtând farfuria goală şi înghițind un ultim pahar cu vin.

— Vino, zise ştrengarul, ce luă un sfeşnic de aramă de pe cotlon, şi plecă înaintea călătorului.

Când Garguille şi ducele fură singuri în camera rezervată călătorului, acesta din urmă reluă:

— În ce duci tu vinul de Cahors pajului Raoul?

— Într-un coş; pe legea mea, îi duc câte şase sticle deodată.

— Ceea ce face că ducându-i astăzi *douăsprezece*, ți-ar trebui două coşuri.

— Întocmai.

— Îi vei duce *douăsprezece* sticle şi vei lua două coşuri.

— Îți mulțumesc!... e prea greu.

— Dar eu... voi duce unul.

— Dumneata? făcu Garguille uimit.

— Fără îndoială, şi îmi vei da hainele şi şapca unui servitor de cârciumă, adăugă prințul de Lorena ce se dezbrăcă de manta şi îşi lepădă spada şi cizmele.

Această metamorfoză plăcu spiritului glumeț al ştrengarului.

— Aşteaptă un moment, zise el, am ceea ce voieşti.

El ieşi, alergă într-o cameră vecină şi se întoarse cu hainele unui băiat de cârciumă.

Prințul se îmbrăcă cu grăbire, şi după câteva minute era de nerecunoscut. Un sfert de oră mai târziu, el trecea pe podul Saint-Michel, purtând alături cu tânărul Gascarille un coş cu şase sticle.

Podul Saint-Michel era pustiu, şi prăvălia lui René tot închisă. Nicio lumină nu se zărea prin încheieturile uşii.

— El e la Luvru, îşi zise ducele, şi fără îndoială vinde Doamnei Catherine, cu prețul reintrării sale în grație, secretul prezenței mele la Paris. Dar, adăugă el, dacă voi fi recunoscut sub aceste

haine, desigur că dracul trebuie să se amestece.

Era deja târziu când fiul hangiului şi pretinsul servitor se prezentară la marea poartă a Luvrului.

Soldatul de gardă se împotrivi pentru un moment şi nu-i lăsă să intre.

Dar Garguille vorbi într-un fel prea insolent, pronunța numele de Raoul, pajul regelui, cu mărire şi în fine, putură trece.

O dată poarta trecută, ducele se simți mai liber. El urmă pe Garguille ce trecu prin coridoare şi urcă scările până ajunse la al doilea etaj, ce era locuit de paji şi femeile de serviciu.

Garguille bătu la uşa lui Raoul.

Raoul fiindcă fusese de serviciu în noaptea precedentă se culcase devreme şi dormea profund pe patul în care se aruncase îmbrăcat.

— Domnule Raoul, zise vocea cea subțire şi bine cunoscută a tânărului hangiu, eu sunt, eu Garguille... Deschide te rog, voiesc să îți spun ceva.

Raoul deşteptat, sări jos din pat bombănind, deschise uşa şi rămase foarte mirat văzând că Garguille nu era singur.

Garguille intră, ducele îl urmă şi închise cu vioiciune uşa.

— Îți aduc un gentilom ce doreşte să-ți vorbească, zise încet ştrengarul.

— Aceasta... e un gentilom! făcu Raoul privind la lumina lumânării ce ardea pe o masă, pe noul personaj.

Din fericire, ducele îşi scoase şapca ce-i acoperea ochii şi Raoul înăbuşi un strigăt de surpriză.

— Alteța Sa!

— Sst! făcu ducele.

Apoi arăta uşa lui Garguille.

— Poți să te duci îi zise el. Raoul îmi va da ospitalitate pentru astă-seară.

El puse trei pistoli în mâna ştrengarului ce se depărta.

Raoul, foarte mirat de a-l vedea pe ducele de Guise la dânsul, nu găsea niciun gest, niciun cuvânt.

— Micul meu Raoul, zise ducele aruncându-se pe un fotoliu, tu eşti gentilom, şi prin urmare incapabil de a mă trăda.

— Ah! monseniore.

— Mai mult, încă iubeşti pe Nancy.

Raoul deveni purpuriu.

— Şi Nancy este devotată cu corpul şi sufletul Doamnei

Margareta.

— Ştiu.

— Şi… eu iubesc pe Doamna Margareta, o ştii asemenea.

— Da, seniorul meu.

— Şi Doamna Margareta mă iubeşte…

Raoul nu răspunse.

— Aşadar, urmă Henric de Guise, ţie mă încred… pentru a ajunge până la dânsa.

— Dar, seniorul meu…

— Du-te de-mi caută pe Nancy.

Numele de Nancy uşură puţin pe Raoul şi îl scoase pentru un moment din încurcătura în care se afla.

— Nancy, îşi zise el, va explica mult mai bine lucrurile decât mine, Alteţei Sale…

Şi ieşind, el îl lăsă singur în camera lui, recomandându-i să nu deschidă uşa dacă cineva bătea. Apoi alergă la Nancy.

Frumoasa cameristă era în camera ei şi privea prin deschizătura secretă a podelei, ceea ce se petrecea la Doamna Catherine.

Şi fără îndoială se petreceau lucruri stranii căci Nancy era foarte palidă şi simţea o violentă spaimă.

— Ah! sărmanul sir de Coarasse… murmură ea.

Fără îndoială, prinţul de Navarra se afla la acea oră urmărit de niscaiva pericole îngrozitoare.

Capitolul L

Pentru a înţelege spaima lui Nancy şi pentru a da o idee despre pericolul ce-l ameninţa pe Henric de Navarra, trebuie să ne întoarcem la momentul când Paola părăsea Chaillot însoţită de Godolphin.

Somnambulul, atunci foarte deştept, îşi adunase amintirile şi le pusese în serviciul geloziei şi răzbunării sale.

Godolphin îl ura pe Noë, nu numai pentru că béarnezul era iubit de Paola, dar îl mai ura, şi mai mult poate, pentru că era frumos, viguros, de familie bună, pe când el era mic, debil, slab şi de naştere necunoscută.

Faţada Luvrului servise ca punct de plecare lui Godolphin. El ştia că acea casă în care fusese ţinut ca prizonier în fundul unei pivniţe era situată nu departe de regalul edificiu.

Zgomotele depărtate ce ajunseseră până în temniţa lui

improvizată, îl făcuseră să înțeleagă că acea casă era o cârciumă.

Aceasta era îndestul pentru ca să nu fie căutările prea lungi.

Când ajunseră în piața ce înconjoară biserica Saint-Germain-l'Auxerrois, Godolphin sfătui pe italiancă să meargă la hanul din strada Arbre-Sec unde își depuseră caii, apoi se întoarseră în piața Luvrului pe jos, umblând încet.

Era deja târziu, noaptea era întunecoasă, timpul ploios, piața pustie.

Godolphin se simți împins de o putere nevăzută spre cârciuma lui Malican.

Uşa era închisă, şi fără îndoială consumatorii dacă se aflau, erau toți tăcuți, căci nu se auzea niciun zgomot în interior.

Cu toate acestea o rază de lumină străbătea printre încheieturile uşii. Godolphin făcu semn Paolei de a se ține la distanță, apoi, el făcu ocol casei şi își puse din nou ochiul la uşă. După care, beat de bucurie fără îndoială, el luă pe Paola de mâini şi îi zise încet:

— Apropie-te şi... priveşte!...

Paola a cărei inimă bătea cu violență, își lipi ochiul de broasca uşii își sări în acelaşi timp înapoi, scoțând un țipăt de spaimă.

Noë şedea lângă tânăra Myette, îi ținea mâinile într-ale sale şi o privea cu amor. La spatele lui, Henric vorbea cu frumoasa argintăreasă, tot îmbrăcată ca un mic țăran béarnez.

Scoțând acest țipăt de spaimă şi mânie, Paola leşină în brațele lui Godolphin; dar în acest moment, somnambulul, cu toată înfățişarea lui debilă se simți dotat de o forță herculeană, şi, ridicând pe tânăra fată cu un braț nervos, el o duse alergând la mai mult de o sută paşi distanță, astfel încât când Noë şi Henric alergară şi deschiseră uşa, ei nu mai văzură nimic. Întunecimea era completă.

Dar strigătul Paolei îl îndreptase pe René.

René își regăsise fata, şi italianca, pentru un moment amețită, se ridică la vederea tatălui ei, şi îi zise:

— Răzbună-mă!

— Să te răzbun? strigă René mişcat.

— Da, zise Paola cu o voce surdă, răzbună-mă! se află... acolo... în acea casă... un om ce am iubit... şi care mă trădează.

René nu ceru alte deslușiri de la fiica sa; el alergă spre cârciuma a cărei uşă o văzuse închizându-se şi deschizându-se. El se apropie, ca Godolphin, cu paşi de lup, şi privi cum privise

Paola.

Deodată Florentinul tresări şi simți o picătură de sudoare udându-i fața.

El zărise pe Noë şi pe sir de Coarasse, apoi fața junelui țăran îl mişcase, şi el recunoscu sub acea travestire, pe frumoasa argintăreasă.

René era prea prudent pentru a intra în cârciuma lui Malican; el se reîntoarse spre fiica sa, o luă în tăcere de mână şi se îndreptă spre apă.

— Spune-mi, zise el atunci când se aflară departe de cârciumă, pe care din cei doi gentilomi ai iubit şi care te-a trădat?

— Noë.

— Ah! acela… care…

— Acela care ne-a răpit, pe Godolphin şi pe mine.

— Bine, zise René cu linişte. Spune-mi tot copila mea.

René orice mânie ar fi avut în inimă, înțelese că momentul acuzărilor şi observațiilor către fiica sa nu sosise.

René voia se ştie…

Atunci Paola istorisi tatălui ei tot ce se petrecuse; ea nu îi ascunse nimic, nici întrevederile ei nocturne cu Noë la nişte ore când René întreba somnul somnambul al lui Godolphin, nici felul în care tânărul intra şi ieşea, nici confidențele ce ea însăşi îi făcuse.

René, tăcut, ascultă cu atenție, şi cu cât fiica sa îi povestea mai mult, cu atât mai mult un văl se rupse pentru el, şi înțelese prin ce mijloc îi fusese cu putință lui sir de Coarasse, să-şi joace atât de bine rolul de prezicător.

— Fii liniştită, copila mea, zise el când Paola îşi sfârşi istorisirea, vei fi răzbunată!

— Ah! acel om pe care-l iubeam, murmură italianca, îl urăsc cu o ură sălbatică.

— Vei fi răzbunată, repetă Florentinul şi adăugă în sine: la fel, şi eu.

René o văzuse pe frumoasa argintăreasă şi acum înțelegea o mare parte din adevăr.

— Vino la Luvru, zise el fiicei sale.

— Luvru?!

— Da! vei istorisi toate acestea Doamnei Catherine.

— Dar, zise tânăra fată, ce uitase de povestirea amorurilor lui Henric cu Doamna Margareta, de care Noë avusese imprudența a-i

da oarecare detalii, trebuie să vorbesc şi de prințesă?

— Ce prințesă? întrebă Florentinul mirat.

— Doamna Margareta.

— Ce amestec poate avea Doamna Margareta în toate astea?

— Doamna Margareta îl iubeşte.

— Pe cine? Pe Noë?

— Nu, pe sir de Coarasse.

— Oh! oh! făcu René, care se găsi deodată aruncat în mijlocul unei alte serii de idei, eşti sigură de asta, fata mea?

— Da, tată; în fiecare seară sir de Coarasse e primit la Luvru de către Doamna Margareta.

— Pe legea mea! murmură italianul, dacă e astfel, răzbunarea e gata...

René se gândi la ducele de Guise care şi el o iubea pe Margareta şi era în stare să-l omoare pe rivalul lui. Apoi, adresându-se fiicei sale zise:

— Nu, copila mea, nu trebuie să vorbeşti de toate acestea; ba din contră, este necesar pentru răzbunarea noastră să înlăturăm amorul prințesei pentru acel mizerabil.

— Fie, zise Paola.

— Haidem la Luvru reluă René.

Apoi zise lui Godolphin dându-i cheia prăvăliei de pe podul Saint-Michel:

— Tu te vei duce acasă, vei intra şi vei găsi în oratoriul Paolei un gentilom rău îmbrăcat, pe care tu îl vei numi într-un mod respectuos: Monseniore.

— Şi ce îi voi zice?

— Îl vei ruga de a te urma.

— Unde îl voi conduce?

— Aici unde suntem noi.

— Şi... pe urmă?

— Mă vei aştepta împreună cu dânsul.

— Bine! zise Godolphin care se asocia deja din toată inima, la îndoita răzbunare a lui René şi a fiicei sale.

Godolphin începu să alerge în direcția podului Saint-Michel, şi când sosi la prăvălia parfumierului, introduse cheia în broască, intră şi îndreptat de lumina unui sfeşnic pe care René îl pusese cu o oră mai înainte pe un dulap, pătrunse în oratoriu.

Dar spaima lui fu mare, văzând camera goală.

— Unde dracu e? se întrebă somnambulul.

Se întoarse în prăvălie, urcă în laborator, intră în camera parfumierului şi coborî în oratoriul Paolei; deodată el observă fereastra deschisă şi o scară de mătase bine legată la una din bare, şi a cărei extremitate atârna în râu.

Aceasta fu destulă desluşire pentru Godolphin, căci el nu mai căută.

Însă el nu înţelegea pentru ce gentilomul căruia René îi dăduse titlul de monseniore, plecase astfel.

El aşteaptă o oră, sperând că îl va vedea revenind, apoi se întoarse singur spre partea unde René îi stabilise ca loc de întâlnire, adică pe ţărmul drept al râului, la o mică distanţă de Luvru.

. . . . . .

Acum, iată ce se petrecea în regalul edificiu, şi ceea ce Nancy văzuse şi auzise:

Doamna Catherine era singură în oratoriul ei, aşezată înaintea unei mese pe care scria.

Deodată o bătaie în uşă o făcu să tresară, şi ridicând capul, se întoarse şi îşi încruntă sprâncenele.

Mica uşă care dădea în coridorul pe care îl cunoaştem şi care era după cum se numea în Luvru, uşa familiarităţilor, se deschise şi o femeie care intra, îi scoase un strigăt de surpriză. Era Paola!

Apoi la spatele Paolei, regina-mamă, văzu apărând faţa neliniştită a lui René.

Florentinul avea un surâs pe buze şi privirea lui nu lipsi de a îi inspira ceva asigurător.

Regina care făcuse un mare studiu asupra fizionomiilor, ghici în acel surâs şi privire, că René venea să îi ofere în schimbul iertării lui, ceva important.

— Ah! ah! zise ea, ţi-ai găsit copila?

— Da, Doamnă.

— La braţul vreunui frumos gentilom?

— Împreună cu Godolphin, Doamnă, şi chiar în momentul de a putea împiedica pe Majestatea Voastră de a fi mistificată.

— Ce vrei să zici, domnule René?

— Voiam să spun adevărul, Doamnă.

— Cum?

— Întrebaţi mai întâi pe fiica mea!…

Şi René făcu un semn Paolei care înaintă şi căzu în genunchi

înaintea Catherinei. Paola era palidă de furie, sângele ei italian fierbea, şi ochii ei scoteau scântei.

Ea povesti reginei aceleaşi lucruri ce istorisise tatălui său, cu deosebire însă că omise ceea ce ținea de amorul doamnei Margareta cu sir de Coarasse.

Catherine de Médicis nu întrerupse nicidecum pe Paola, ea o ascultă până la capăt, apoi când tânăra fată termină, ea privi cu răceală pe René.

— Ei bine, zise ea, de ce mă privesc pe mine toate acestea?

— Cum de ce? murmură Florentinul încremenit de acea linişte.

— Fără îndoială.

— Dar Majestatea Voastră a fost mistificată.

— Şi cum?

— În aceea că sir de Coarasse nu este prezicător şi că nu citeşte în astre.

— Un moment te rog, făcu regina, e foarte posibil ca sir de Coarasse să-ți fi spus o mulțime de lucruri pe care Noë le-a auzit pe când era ascuns în camera fiicei tale…

— Cum dracu!?

— Dar ceea ce ştiu eu, urmă regina, că el mi-a descoperit nişte secrete extraordinare.

— Pe care le va fi aflat tot prin asemenea mijloace, Doamnă.

— Se poate, dar îmi trebuie o probă.

— Vă voi da.

— Spre exemplu, urmă Catherine, mi-a descris fuga prizonierilor hughenoți din castelul d'Angers, trecerea lor prin Paris şi sosirea lor la Charenton.

«Acolo, mi-a zis el, ei au dat hangiului o monedă cu efigia răposatului rege de Navarra, care trebuie să fie însemnată la un colț cu o zgârietură uşoară». Toate acestea erau exacte. Crezi tu, zise Catherine, că sir de Coarasse a aflat acestea de la Godolphin sau de la fiica ta?

— El este complicele hughenoților, zise René cu siguranță.

— Ah! dacă aceasta ar fi adevărat, zise ea, sir de Coarasse va avea a face cu mine.

— Dacă vă voi proba aceasta?

— Probează-mi…

— Atunci cer Majestății Voastre un termen de douăzeci şi patru de ore.

Şi René făcu o mină ca şi cum ar fi voit să se retragă când un

paj deschise uşa marilor apartamente şi zise:

— Iată domnul de Nancey care vine de la Melun.

— Zi-i să intre! zise regina cu o bucurie imensă.

Şi privind pe René, adăugă:

— Avem să ştim numaidecât, dacă sir de Coarasse şi prizonierii de la Angers se cunoşteau, şi dacă erau complici.

— Cum asta, Doamnă?

— Nancey a trebuit să-i aresteze la Melun.

— Ah!

— Şi dacă va fi de trebuință, le voi aplica torturi.

René tresări. Cuvântul *tortură*, îi produsese o tulburare peste măsură.

Domnul de Nancey intră.

— Ei bine? întrebă cu repeziciune Catherine…

Domnul de Nancy era acoperit de noroi şi praf; el avea o mină îngrijorată, privirea posomorâtă, mersul întocmai ca al unui om doborât de osteneală.

— Doamnă, zise el cu tristeţe, sir de Coarasse şi-a râs de dumneavoastră. Am scotocit toate hanurile, toate cârciumile de la Melun, m-am dus până la Montereau, am bătut toate câmpiile de prinprejur, fără să găsesc cea mai mică urmă a acestor doi gentilomi.

— Ah! dacă este astfel, strigă regina cu o notă de iritație în voce, vai de sir de Coarasse!

Capitolul LI

Se poate şti acum câtă frică avu sărmana Nancy, care se interesa atât de mult de sir de Coarasse, de când Margareta îl iubea, când auzi pe regina pronunțând acele din urmă cuvinte.

Văzând apărând pe Raoul, frumoasa cameristă puse un deget pe gura sa, pentru a-i recomanda tăcere.

Raoul se apropie.

— Ce ai? Dumnezeul meu! o întrebă el încet.

— Sir de Coarasse e în pericol.

— Ştiu, zise Raoul.

La aceste cuvinte, Nancy care se aplecase din nou spre acea deschizătură se aşează cu vioiciune şi privi pe paj.

— Cum! zise ea, tu ştii?

— Fără îndoială, şi vin să te caut într-adins. El este aici.

— Cine? făcu Nancy, domnul de Coarasse?

— Nu, ducele.

— Care duce?

— Ducele Henric.

Din palidă ce era, Nancy deveni vânătă.

— Ah! Dumnezeul meu, făcu ea, ducele este aici, ducele de Guise la Luvru!

— Da, în camera mea, unde te aşteaptă…

Nancy privi pe Raoul întocmai ca şi cum voia să vadă dacă acel mic amorezat nu îşi pierduse capul.

Dar Raoul foarte palid şi foarte agitat, păru prea serios.

— Ducele, zise el, a intrat în Luvru, travestit în cârciumar, el s-a prezentat la mine pentru a-mi aduce un paner cu vin şi însoțit de Garguille, apoi m-a însărcinat de a veni să te caut îndată.

— Şi e în camera ta?

— Da.

Nancy îi arătă cu degetul mica deschizătură practicată în podea şi îi zise:

— Iată, pune-te aici, ascultă şi observă bine totul.

— Fii liniştită.

— Şi aşteaptă până mă întorc.

— Iată cheia mea.

— Bine! zise Nancy închizând pe Raoul la dânsa, şi alergând în camera pajului, unde ducele o aştepta.

Henric de Guise auzi fâşiitul rochiei lui Nancy în coridor şi pentru un moment avu speranța că era însăşi Margareta, cea care venea. Dar se înşelă, căci Nancy intră şi ducele scoase un țipăt înăbuşit.

În timpul în care Nancy parcurse distanța dintre camera sa şi aceea a lui Raoul, avuse vreme să-şi liniştească puțin emoția, să reflecteze şi să-şi imagineze îndată un întreg plan de bătaie: Ea trebuia să-l apere pe Henric, contra tuturor inamicilor lui.

Nancy intră dar în camera lui Raoul, făcu o frumoasă reverență ducelui, şi lăsă să-i scape un surâs. Acest surâs avu un mare efect asupra ducelui.

„Deoarece Nancy mă întâmpină râzând, se gândi el, deduc atunci că tot mai sunt iubit.”

— Ah! monseniore, zise camerista care închise bine uşa şi trase toate zăvoarele, ştiți că faceți o imprudență foarte mare?

— Taci, Nancy, am venit aici pentru că o iubesc…

— Oh! ştiu bine asta.

— Şi când cineva iubeşte…

— Nu se teme de nimic, nu este aşa monseniore? întrerupse Nancy. Dar Doamna Catherine nu vrea să ştie de acest amor, domnule duce, şi cum ea şi-a pus în cap…

— Ah! Nancy, amica mea, zise cu vioiciune ducele, dacă tu m-ai crede, ai lăsa la o parte pe Doamna Catherine şi mi-ai vorbi mai bine despre *dânsa*.

— Fie, monseniore, răspunse Nancy care lăsă să-i scape un uşor suspin.

— Tot mă mai iubeşte, nu este aşa?

— Cel puțin… aşa cred.

Ducele tresări.

— Pentru ce zici tu astfel!

— Pentru că…

— Să vedem, micuța mea, explică-te, te rog!

— Monseniore, reluă Nancy, Doamna Margareta tot vă mai iubeşte, dar după cum este prea înconjurată de spioni, vă va fi cu neputință de a o vedea.

— Oh! făcu ducele, trebuie să o văd cu orice preț.

— Doamna Catherine e la dânsa în acest moment.

— Dar ea o să iasă?

— Nu, zise cu hotărâre Nancy.

— Cum! nu?

— Regina-mamă, de câteva zile are nişte frici imaginare, şi nişte visuri care o torturează.

— Ei bine?

— Ei bine, ea şi-a aranjat un pat în camera Doamnei Margaretei, astfel că ea se culcă acolo în toate nopțile.

— Aşadar, strigă ducele, a cărui voce tremura de mânie, nu o s-o pot vedea astăzi?

— Cam aşa, monseniore.

— Nici… mâine?

— Ah! mâine, răspunse Nancy, care se încredea hazardului, mâine cred că o să iau câteva măsuri în privința asta…

— Ca să o văd?

— Da, monseniore.

— La ce oră?

— Nu ştiu încă, dar încrede-te în mine… Mâine de dimineață o voi înştiința despre sosirea dumitale la Paris.

Ducele se sculă suspinând.

— Trebuie dar să mă duc! murmură el.

— Fă aceasta pentru ea, monseniore. Regina-mamă a înduioşat mult pe rege. Jumătate din curtea Franței este hughenotă în acest moment, şi dacă v-ar şti la Paris Doamna Margareta, pe care voieşte să o încredințeze regelui de Navarra, Doamna Margareta, zic, va fi închisă în câteva minute, în vreun turn.

Aceasta perspectivă pe care Nancy o imagina pentru ochii ducelui, îl făcu să tresară şi se înfioră.

După aceasta prințul se sculă şi zise cameristei:

— Tu ai dreptate, buna mea Nancy şi mă voi sili să am mult curaj pentru a aştepta…

El privi apoi pe Nancy, şi avu un surâs misterios.

— Să vedem, repetă el, gândeşti tu că ea mă mai iubeşte tot atât?

— Dar, zise Nancy, cu totul încurcată de această întrebare, nu se poate cineva tămădui de răul amorului în câteva săptămâni, monseniore.

— Aşadar ea n-are nicio plăcere în a lua în căsătorie pe prințul de Navarra?

— Într-adevăr, nu. Ea îl urăşte…

— Crezi tu că ar mai voi tot aşa de voioasă să fie ducesă de Guise sau de Lorena?

— Ah! monseniore, zise Nancy, care nu observa încă unde prințul voia să ajungă… Alteța Voastră ştie bine că dacă politica nu s-ar fi schimbat astfel, Doamna Margareta dormea la Nancy încă de acum un an.

— Ei bine, răspunse ducele, am găsit un mijloc de a-mi bate joc de politică, mititica mea.

— Hei! făcu Nancy.

— Şi dacă Doamna Margareta voieşte…

— Ce, monseniore?

— Să o răpesc?

— Bun! şi apoi?

— În douăsprezece ore de galop vom fi departe de pământul Franței.

— Prea bine.

— A doua zi seara vom sosi la Nancy, unde unchiul meu cardinalul de Lorena, ne va uni.

— Şi, zise Nancy, atunci conetabilul de Montmarency sau regele

Carol al IX-lea va hotărî să tragă frontieră cu ducatul vostru de Lorena, nu este aşa?

— Întocmai.

— Şi războiul va izbucni.

— N-are a face asta, preparativele mele sunt făcute. Mayenne şi eu, vom ține Franța în eşec.

— Foarte bine, murmură Nancy, dar regele Franței este fiul iubit al bisericii, Doamna Catherine este un pic rudă cu papa; papa excomunică pe ducele de Guise şi supuşii săi, în loc de a-l apăra, îşi pun spadele în teacă.

— Te înşeli, micuța mea, răspunse ducele atins de logica cea puțin dezvoltată a lui Nancy.

— Ah! adevărat?

— Papa nu va excomunica nicidecum pe ducele de Guise, când va afla că el se căsătoreşte cu o prințesă pe care o destinase acelui hughenot de Navarra.

„Drace! făcu Nancy în sinea sa, are dreptate, poate."

Dar ea nu se lăsă învinsă.

— În acest caz, reluă ea, cum regina Catherine nu e pricepută în conversii şi mişcări politice, va amenința pe papa că dacă nu îi va reda pe fiica sa, va chema pe toți hughenoții Franței şi Navarrei, aceia din Holanda şi Palatinat şi va face o diviziune completă cu biserica.

— Haida-de! micuța mea Nancy, făcu ducele surâzând, tu te amesteci în politică după cum văd.

— Nu, monseniore, dar prevăd oarece.

— Şi tu mă sfătuieşti să nu o răpesc pe Doamna Margareta?

— Dumnezeu să vă aibă în grijă!

— Dar… o iubesc…

— N-are a face asta… o veți vedea… ea va vedea, vom vedea… făcu Nancy care conjuga verbul *a vedea* sub trei forme diferite.

Ducele nu înțelese.

— Unde te poate cineva găsi mâine de dimineață monseniore? întrebă Nancy.

— Pe piața Maubert, hanul „La calul roib".

— Bine, făcu Nancy.

— La ce oră îmi vei da informații de la dânsa?

— Nu ştiu, dar încredeți-vă în mine şi acum monseniore, adăugă Nancy, plecați… contați pe mine, dar plecați, căci după o oră poarta Luvrului se va închide, şi dacă vreun soldat vă va

recunoaşte... în fine, plecați!

În vocea lui Nancy era oarecare groază, ea se temea ca nu cumva ducele prin prelungirea şederii lui în Luvru să bage de seamă că l-a amețit, şi să afle prin vreun mijloc, că Doamna Catherine nu a avut niciodată ideea de a se stabili noaptea în camera fiicei sale.

Din fericire pentru dânsa ducele se sculă, reluă panerul cu sticle, şi zise surâzând:

— Să mă ia dracu, dacă cineva mă va putea cunoaşte astfel...

Nancy îl luă de mână.

— Veniți, zise ea, mai bine coborâți pe scara mică şi ieşiți prin portița dinspre malul apei...

— Scumpă Nancy! murmură ducele... spune-i că o iubesc întotdeauna şi tot cu aceeaşi ardoare.

— Fiți liniştit, monseniore...

Şi Nancy conduse pe prinț până la o mică scară şi îi zise:

— Coborâți încet. Când veți fi aproape de poarta cea mică despre râu, să tuşiți de trei ori şi veți trece. Soldatul care se găseşte în santinelă închide totdeauna ochii şi se preface că doarme în ghereta lui, când aude pe cineva tuşind pe lângă el.

Aceasta este un paznic mut şi orb.

. . . . . .

Două minute după aceasta pretinsul băiat cârciumar, ieşea din Luvru fără pericol, dar nu făcuse douăzeci de paşi în obscuritate că se lovi de un om care se preumbla în lung şi în lat cu ochii fixați asupra fațadei Luvrului, unde luminile începeau a se vedea mai rari din cauza orei târzii a nopții.

— Dobitocule! murmură ducele, care nu putu să îşi abțină un gest de nerăbdare, şi uitând chiar a-şi preface vocea.

Dar în acelaşi timp, necunoscutul îl apucă de braț şi îi zise:

— Ah! monseniore, eram sigur că te voi găsi la ieşirea voastră din Luvru.

— René! exclamă ducele.

— Da, monseniore. Şi, murmură Florentinul, ați făcut foarte rău că ai fugit pe fereastră şi că ați crezut că voiam să vă trădez atunci când vă sunt mai devotat ca totdeauna.

— Ah! făcu prințul cu un aer de îndoială.

— Vreți în curând proba?

— Ce spui?

— Vin de la Luvru într-adins pentru dumneata.

— Şi tu nu ai văzut pe Doamna Margareta?

— Nu am văzut-o într-adevăr, dar am văzut pe Doamna Catherine.

— Ah! iartă-mă, făcu prinţul, tu ai face bine de a-mi explica cum văzând pe regina, nu ai putut să vezi pe Margareta, pentru că acum Doamna Catherine se culcă în toate serile în camera fiicei sale.

— Haida-de! făcu René râzând, cine v-a spus minciuna asta, monseniore?

— Nancy.

— Nancy a vrut poate să glumească cu dumneata monseniore, zise cu răceală Florentinul.

— René!

— Şi iată monseniore, urmă parfumierul întinzând mâna spre faţada Luvrului, vedeţi lumina aceea care străluceşte ferestrele oratorului doamnei Catherine?

Henric de Guise privi şi recunoscu într-adevăr că ferestrele cabinetului de lucru al reginei-mamă erau luminate…

— Dacă regina s-ar fi culcat lângă fiica sa, zise René, ea n-ar mai lucra, nu aş fi părăsit-o acum un sfert de oră, şi nu aş fi fost aici pentru a vă aştepta…

— Cum! zise ducele încremenit, tu mă aşteptai?

— Da, monseniore, şi dumneata ai fugit de la mine.

— Este adevărat, dar tu m-ai închis.

— Pentru ca să nu fiţi descoperit.

— Şi pentru că aceasta nu e prima trădare…

— Monseniore, întrerupse cu vioiciune René, am petrecut acum o oră cu Doamna Catherine, şi conjur cerul ca să mă trăsnească îndată, dacă am pronunţat măcar numele Alteţei Voastre.

— Bine! te cred…

— Nu numai că Alteţa Voastră s-a înşelat temându-se de mine, dar poate că a dat semnalul introducându-se la Luvru.

— Cui am dat semnalul? făcu prinţul.

— Monseniore, reluă René, Alteţa Voastră a studiat bine femeile?

— Pentru ce această întrebare?

— Ah! drace! pentru că… pentru că… e prea greu de spus aceasta, monseniore.

— Să vedem.

— Pentru femei, timpul şi depărtarea nu sunt în legea comună; opt zile valorează adesea opt ani, o depărtare de o sută leghe nici nu există…

— Scumpul meu René, zise prințul, nu înțeleg un cuvânt măcar din cele ce-mi spui, explică-te mai bine.

— Femeile sunt nestatornice.

— Ei bine?

— Omul iubit azi, e adesea uitat mâine.

Dacă René şi prințul s-ar fi aflat la lumină, parfumierul ar fi văzut pe interlocutorul său pălind.

— Oare ai voi să-mi spui, făcu acesta din urmă cu o voce sugrumată, că Doamna Margareta a încetat să mă mai iubească şi că iubeşte pe prințul de Navarra?

— Oh! nu zic aceasta, cred chiar că ea urăşte pe prințul béarnez mai mult ca niciodată.

— Continuă.

— Dar mai cred, monseniore, că nu vă mai iubeşte.

Prințul se trase înapoi cu un pas.

— Ia seama! zise el.

— La ce, monseniore? făcu René cu linişte.

— La aceasta. Ascultă bine: dacă mă minți, te voi omorî.

— Sunt sigur, în acest caz, că voi fi mult timp sănătos, răspunse René cu liniştea unui om sigur de ceea ce spune.

— René!… René!… făcu ducele cu un accent înăbuşit.

— Monseniore, zise Florentinul, dacă v-aş zice: Se află un om, aici aproape, îndestul de fericit pentru a vă înlocui în inima Doamnei Margareta, ce ați face?

— Minți!

— Ce ați face? repetă René, dacă încă vă mai adăugam că, în fiecare seară, acest om e condus la prințesă de către Nancy, că intră la ora nouă şi iese la miezul nopții?

— Mă voi bate cu acel om… îl voi omori. Dar acel om nu există, René, tu eşti nebun… Margareta tot mă iubeşte…

Ducele pronunța aceste cuvinte cu disperare.

— Acel om există, monseniore.

— Oh! făcu ducele, ce puse mâna spre locul spadei ce îi lipsea.

— Şi e aproape de aici.

— Arată-mi-l… numeşte-mi-l.

— Iată monseniore, urmă René, ia spada, pălăria şi mantaua mea.

— Bine.

— Apoi priveşte colo, pe piaţă, acea lumină discretă ce se zăreşte prin ferestrele acelei case.

— Aceea e cârciuma béarnezului Malican.

— Întocmai.

— Ei bine? acel om…

— Acel om e în cârciumă. El se numeşte sir de Coarasse… Du-te monseniore, intră şi caută-l.

— Şi… e… el?

— El.

Ducele nu mai aşteaptă niciun cuvânt, dar se înveli cu mantaua lui René, înlocui şapca cu pălăria cu pene a lui René, încinse spada şi merse drept spre cârciumă murmurând:

— Îmi trebuie viaţa acelui om!

Capitolul LII

Să aruncăm o privire înapoi şi să vedem ceea ce Henric şi Noë făcuseră de două zile de când i-am pierdut din vedere.

Noë, ne aducem aminte, părăsind casa mătuşii Verconsin unde lăsă pe Paola, nu plecase cu intenţia de a nu se mai întoarce.

Prietenul prinţului de Navarra îşi zisese în timpul drumului, că el fusese condus mai mult de imaginaţie decât de inimă. Într-adevăr, Paola, fiica teribilului şi perfidului René, Paola închisă în acea prăvălie, unde Godolphin o păzea ca pe un tezaur, Paola, lângă care nu putea ajunge decât cu ajutorul unei luntre, unei scări de mătase şi unui pumnal, Paola, ziserăm noi, era o pradă încântătoare şi ea trebuise să-l seducă pe Noë.

Dar Paola lipsită de scara de mătase, de pumnal, de luntre şi de mii de pericole ce încerca pentru a căuta amorul ei, Paola dar, în puterea lui Noë, pierdea trei părţi din prestigiul ei.

— Am luat hotărârea cam prea repede, îşi zisese tânărul, nu iubesc pe Paola, doar pe Myette…

Noë, ne mai aducem aminte, se dusese drept la cârciuma lui Malican; el o găsise pe Myette singură şi îi făcu o declaraţie.

Apoi sosise Henric.

Henric se întorcea de la Luvru, unde prânzise cu regina la Doamna Margareta.

Pe când se afla la masă, gentilomul ce însoţise pe domnul de Nancey şi soldaţii săi până la Charenton revenise, şi întăriră în

toate punctele prezicerea pretinsului prezicător, prin aceea că hangiul la care se adresaseră le răspunse că ar fi văzut doi gentilomi, un bătrân şi celălalt tânăr că luase un pahar de vin fără a părăsi şaua, şi că unul dintre ei îi dăduse o monedă cu efigia răposatului rege de Navarra.

Acest din urmă eveniment, întări atât de bine reputația fermecătoare a lui sir de Coarasse, încât regina-mamă îi oferise o locuință la Luvru.

Henric ceru două zile pentru cugetare.

În acea seară, cei doi tineri se duseră spre miezul nopții, să se culce la hanul lui Lestacade.

Apoi dimineață, Noë se deşteptă cu intenția de a merge la Chaillot pentru a vedea pe Paola; dar avu nefericirea de a trece prin fața cârciumii lui Malican.

Myette roşindu-se şi cu ochii aplecați se afla pe prag. Noë intră în cârciumă.

— Pe credința mea! îşi zise el, se pare că mi-e foame... voi dejuna aici.

Frumoşii ochi ai Myettei şi buna dispoziție a lui Malican, ce vărsa consumatorului său vin de Pirinei, erau spre nenorocirea Paolei. Spre seară, pe la amurg, Noë se afla încă la masă.

Atunci era prea târziu a se mai întoarce la Chaillot.

Apoi Henric se reîntoarse de la Luvru.

De câte ori prințul părăsea pe Doamna Margareta, el suspina dulce lângă frumoasa argintăreasă. Dar, nu se uita cu totul lângă Sarah, pentru a lipsi ora nocturnelor întâlniri la Luvru.

Noë şi Henric prânziseră la Malican; în urmă prințul se duse să povestească ceva doamnei Margareta, apoi se reîntoarse la cârciumă pe la ora când hangiul béarnez şi închidea obloanele, concedia pe consumatori şi rămânea după cum zicea, în familie.

Prințul şi Noë nu erau poate din familie, dar şi mai puțin încă, ei nu erau consumatori. Ceea ce făcea ca amândoi să rămână înăuntrul cârciumii.

Malican se duse să se culce, Henric reluă într-ale sale mâini, mâinile frumoasei argintărese, Myette lăsa pe a sa între acelea ale lui Noë.

Deodată un țipăt se auzi afară, un țipăt de femeie ascuțit şi disperat... Cei doi tineri alergară pentru a deschide uşa; dar noaptea era întunecoasă, şi primul țipăt nu a fost urmat de un al doilea.

— Pe credința mea! îşi zise prințul reînchizând uşa, aceasta nu mă priveşte! Desigur că nu voi lua un felinar pentru a căuta prin piață.

Şi el se întoarse lângă Sarah, pe când Noë se aşează din nou alături de Myette.

O oră trecu pentru cei patru înamorați într-o dulce intimitate, când totdeodată, nişte paşi se auziră afară, apoi o lovitură la uşă.

Noë se ridică şi merse spre a deschide.

Un om intră, umblând încet, cu capul sus, cu fruntea palidă, cu privirea scânteietoare.

Era ducele Henric de Guise.

El se opri în mijlocul sălii, privi pe cei doi tineri, pe micul béarnez sub ale cărui haine nu putu totdeodată să afle o femeie, apoi pe frumoasa Myette şi vederea tinerei fete avu darul de a-l linişti puțin.

— Seniorii mei, zise el, care din dumneavoastră se numeşte sir de Coarasse?

Henric făcu un pas şi salută:

— Eu, zise el.

Ducele făcu asemenea un pas şi salută la rându-i cu o politețe minunată.

— Domnule, îi zise el, n-am onoarea de a te fi cunoscut...

— Într-adevăr, domnule, zise prințul.

— Cu toate acestea trebuie să mă fi vorbit de bine, sunt sigur.

— Numele dumitale, domnule?

— Îl voi numi, fiind singuri.

— Să ieşim în acest caz, domnule, zise Henric, ce înțelese provocarea.

El îşi luă pălăria, şi cum micul béarnez pălise, el îi surâse arătând că nu se temea de nimic. Noë se ridicase pentru a însoți pe prinț.

— Rămâi! îi zise acesta din urmă. Dacă voi avea trebuință de tine, te voi chema.

Henric arătă uşa ducelui şi după ce acesta ieşi, el îl urmă.

Noaptea era întunecoasă, dar un felinar ce se afla la oarecare depărtare servi de îndreptare prințului de Lorena.

Prințul de Navarra urmă pe necunoscut şi se opri ca şi dânsul în cercul de lumină descris de felinar.

Atunci ducele de Guise întorcându-se, îi zise:

— Mă numesc, domnule, Henric de Lorena, duce de Guise.

Henric uimit făcu un pas înapoi.

Apoi îşi scoase pălăria:

— Vă salut, monseniore.

Henric de Guise era palid şi în prada unei furii violente.

Henric de Navarra îşi stăpâni în câteva secunde emoțiile şi se găsi liniştit şi nepăsător.

— Domnule, reluă ducele, este adevărat că mergi în toate serile la Luvru şi că ai fi iubit de Doamna Margareta?

— Monseniore, reluă Henric, întrebarea dumitale e cam curioasă…

— Răspunde! făcu ducele cu mărire.

— Şi dacă refuz?

— Domnule, zise ducele cu vioiciune, dacă am fost mințit, voi pedepsi pe calomniator.

— Şi dacă… vi s-a spus… adevărul?

— Pedeapsa va cădea asupra dumitale.

— Mă iartă, zise Henric cu linişte, ai luat-o cam prea pe sus…

— Aud?

— Şi cum îți închipui, dumneata, ducele de Guise, că vorbeşti unui mic gentilom, vorbeşti prea tare, monseniore.

Ducele râse cu batjocură.

— Mii de scuze, domnule, zise el, nu ştiam că numele de Coarasse ține de o casă suverană.

— Monseniore, replică Henric tot liniştit, voiesc a-mi permite o singură întrebare.

— Poftim.

— Sub ce nume sunteți aici?

— Ce-ți pasă.

— Îmi pasă mult, monseniore.

— Aud?

— Toate-mi dovedesc că ne vom bate.

— Acesta e scopul meu, cel puțin.

— Ei bine, închipuiți-vă că vă rănesc grav.

Ducele surâse.

— Totul e posibil, reluă Henric. Vei fi transportat într-o casă vecină şi eu voi zice: „Acest gentilom e ducele de Guise.”

— Domnule, zise cu vioiciune ducele, trebuie să fii un om de onoare, şi nu îți voi da proba de stimă ce constă în a încrucişa fierul cu un om, decât când îmi vei jura păstrarea incognitoului.

— Îl voi face.

— Orice s-ar întâmpla?

— Pe onoarea mea.

— Bine, zise ducele pregătindu-se.

— Un moment, monseniore, urmă Henric, voiesc a-ți cere acelaşi jurământ.

— Mie?

— Dumitale.

— Nu eşti dar cunoscut la Luvru sub numele de Coarasse?

— Din contră. Numai că aceasta nu e numele meu.

— Ah! zise ducele surprins.

— Şi, urmă Henric, pentru a nu avea o căință de a încrucişa fierul cu un simplu gentilom, aştept numai jurământul dumitale pentru a-ți dovedi că sunt de o casă îndestul de bună.

— Domnule, zise ducele, oricare ar fi numele dumitale, jur că nu-l voi spune nimănui.

— Atunci, răspunse Henric râzând, poți începe, *vărul meu*...

— Aud? făcu ducele, *vărul*... *dumitale*...

— Mă numesc Henric de Bourbon şi trebuie să devin rege de Navarra, zise încet prințul.

Şi Henric luă la rându-i atitudinea măreață şi privi cu mândrie pe duce.

— Ah! ah! zise ducele, ce luă îndată spada în mâni, suntem atât duşmani încât nu putem crede, vărul meu...

— Este evident că avem mai mult de o singură rivalitate, reluă Henric: rivalitate de amor, de politică şi de religie.

— Şi e foarte clar, zise ducele încrucişând fierul, că ocazia e îndestul de frumoasă pentru a ne măsura, îmi pare...

— Mă vezi încântat.

Henric încrucişă asemenea fierul. Henric de Guise şi Henric de Navarra păreau a fi avut acelaşi învățător de arme şi amândoi le mânuiau cu perfecțiune.

Trecu mai mult de un sfert de oră fără a se putea atinge şi neîncetând mânuirea, ei schimbară, după felul eroilor lui Homer, aste câteva cuvinte:

— Scumpul meu văr, zise Henric de Navarra, ai iubit pe Doamna Margareta şi voiai să o faci ducesă?

— Mai mult decât aceasta, în viitor poate, vărul meu, zise râzând ducele, a cărui spadă şuiera.

— Eu, urmă Henric, voiesc să o fac regină.

— Regatul dumitale, vere, e mai mic decât ducatul meu.

— El va creşte, vere.

— În detrimentul Franței sau Spaniei? zise ducele.

— Şi al uneia şi al celeilalte.

— Ce spui! făcu ducele, îmi pare că ai poftă de…

— Şi un bun stomac ce-mi permite să diger îndestul de bine.

— Pe legea mea! urmă ducele, nu mă mir ca într-o zi să nu cugeți la bunul meu oraş, Nancy.

— Cuget… zise cu răceală Henric.

Şi după acest cuvânt ce făcu pe duce să tresară, Henric îşi întinse brațul şi răni pe adversarul său la umăr…

Ducele scoase o exclamație de mânie şi ripostă printr-o lovitură ce atinse pe Henric la mână.

— Este cineva care va cugeta mai mult ca dumneata la bunul meu oraş Nancy, vere, zise el râzând.

— Ah! cine?

— Regina de Navarra, sfârşi ducele cu un ton batjocoritor.

Henric de Navarra, avu un fulger de furie. Această furie îi deveni fatală: el se descoperi şi spada ducelui găsi calea pieptului său.

Prințul lovit sub umăr, căzu scoțând un țipăt.

— Pe legea mea! murmură ducele de Guise, dacă e mort, atât mai rău pentru dânsul! dacă nu e decât rănit, cu atât mai rău pentru mine!… un prinț de Lorena n-a lovit niciodată un om căzut.

Şi ducele începu să alerge spre cârciuma lui Malican.

Noë şi cele două femei aşteptau, pline de nelinişte, reîntoarcerea lui Henric, neînchipuindu-şi cele petrecute.

— Sir de Coarasse, zise ducele cu vioiciune, e mort sau grav rănit… mergeți de îl căutați… acolo… sub acel felinar!

Şi mai înainte ca Noë, tot atât de uimit ca şi cele două femei, să fi cugetat a-l opri, Henric de Guise dispăru în întuneric spre a-l găsi pe René.

. . . . . .

René îl aştepta la marginea apei…

El auzise țăcănitul spadelor, dar era prea prudent ca să se apropia spre a avea noutăți asupra luptei.

— Dacă Coarasse omoară pe duce, îşi zise el, este cu totul nefolositor, deocamdată, ca să ştie că eu i-am cauzat gâlceavă.

— René! René! strigă ducele.

— Ah! făcu René cu bucurie, dumneata eşti monseniore.

— Eu.

— Ei bine?
— Cred că e mort!
— Cum! nu eşti sigur?...
— Nu...
— Cu toate acestea...
— René, zise cu bruschețe prințul de Lorena, îți voi răspunde altă dată... Deocamdată, n-am vreme... bună seara...
— Unde te duci, monseniore?
— La Luvru.
— La aceasta oră!... crezi că?
— Da. Bună seara!
Şi ducele începu a alerga spre Luvru şi nu se opri decât la portiță.
Soldatul ce păzea portița, era să se împotrivească punând arma drept în uşă, când prințul îşi reaminti de recomandarea lui Nancy.
— Unde mergi? întrebă soldatul, şi cine eşti?
— Iată-mi răspunsul, zise ducele.
Şi el tuşi de trei ori la intervale regulate. Soldatul se dădu la o parte.
— Treceți! zise el.
Henric de Guise cunoştea Luvrul, tot atât de bine ca şi palatul său ducal de la Nancy; el urcă mica scară, trecu coridorul ce conducea la micile apartamente, şi se opri la acea uşă ascunsă, ce răspundea în oratoriul doamnei Margareta.
O slabă rază de lumină străbătea prin broasca uşii.
Henric bătu încet.
— Intră! zise o voce ce îl făcu să tresară, aceasta era vocea Margaretei.
Prințul apăsă asupra unui resort pe care puțini oameni desigur îl cunoşteau; uşa se deschise; Doamna Margareta de Franța în acel moment conversa cu Nancy şi nu se aştepta fără îndoială la o asemenea vizită.
Doamna Margareta scoase un țipăt de spaimă, şi se dădu înapoi cu totul uimită.
Ducele de Guise se afla înaintea ei, şi era plin de sânge!

Capitolul LIII

Să ne întoarcem la amica noastră Nancy.
Frumoasa cameristă părăsind pe ducele de Guise ce plecă

convins că Doamna Catherine se culca lângă fiica ei, frumoasa cameristă ziserăm noi, merse la Raoul pe care-l lăsase în camera ei.

Când ea sosi, pajul nu se mai afla pe parchet, cu ochiul lipit de deschizătura misterioasă, el era în linişte aşezat pe un fotoliu.

— El bine! întrebă ea cu vioiciune, ce s-a petrecut?

— René a plecat.

— De la regină?

— Da.

— Şi domnul Nancey?

— Domnul Nancey a plecat cu dânsul. Regina e singură.

— Bun! zise Nancy, dar ce a hotărât regina?

— Nimic.

— Cum, nimic?

— Ea a zis numai lui René: «Du-te şi lasă-mă să reflectez. Vino mâine, şi… vom vedea.»

— Oh! murmură Nancy. Şi René a plecat?

— Cu fiica lui. Domnul Nancy a ieşit pe uşa marilor apartamente.

— Ei bine, rămâi aici, micul meu Raoul, reluă Nancy. Dacă auzi zgomot în oratoriu, ascultă bine.

— Fii liniştită.

— Şi dacă mă serveşti cu fidelitate, adăugă frumoasa fată, vei fi răsplătit într-o zi sau într-alta.

Ea îşi arătă dinții săi albi şi surâzând merse la Doamna Margareta lăsând pe pajul Raoul plin de fericire şi speranță.

Doamna Margareta nu ştia încă nimic din cele ce se petreceau la Luvru.

Henric merse la Luvru ca de obicei, şi ca de obicei el îşi petrecu o oră întreagă la picioarele prințesei, sărutându-i frumoasele mâini, îmbătându-se de privirea şi surâsul ei, şi vorbind tot ce putea exista mai rău de acel prinț de Navarra care politica o condamna de a-i fi dat de soț.

Apoi Henric plecase.

— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! murmură Margareta după ce rămase singură, credeam că nu mai puteam iubi, şi simt astăzi că inima mea îmi e cuprinsă; îl iubesc…

Prințesa nu voise a se pune în pat pe dată: prea mişcată fiind pentru a simți trebuința somnului, ea se aşezase înaintea unei mici mese, îşi rezemase fruntea cea largă de mâna sa albă, şi

răsfoia o frumoasă ediție manuscrisă a lui Sophocle.

Margareta citea foarte bine limba greacă.

Dar gândul Margaretei era pe fiece minut mult prea departe de ceea ce citea.

Niciodată tânăra prințesă nu simțise o emoție mai vie…

Margareta era tot atât de emoționată când Nancy intră. Nancy, ea însăşi, era de o paloare neobişnuită ce atinse pe Margareta.

— Ce ai, micuța mea? întrebă prințesa.

— Nimic, Doamnă… cu totul… nimic.

— Oh! făcu cu vioiciune Margareta, ți s-a întâmplat ceva…

— Dar… nu…

Nancy, care se bucura în unele ore de o mare libertate pe lângă regala sa stăpână, se aşează jos lângă dânsa şi îi zise:

— Doamnă, trebuie ca Alteța Voastră să îmi permită a-i istorisi un apolog[13] pe care l-am compus eu.

— Cum? zise prințesa, tu compui apologuri?

— Când circumstanțele o cer.

— Aud? Explică-te dar, micuța mea.

— Alteța Voastră voieşte a asculta apologul?

— Cu plăcere.

— Atunci, zise Nancy, încep.

Şi Nancy îşi puse brațele goale până la coate pe masă înaintea căreia se afla Margareta, şi ea începu astfel:

— Doamnă, a fost o dată o prințesă frumoasă ca ziua şi spirituală cât se poate. Această prințesă era aproape de nouăsprezece ani, inima îi începea a bate încet. Un tânăr prinț se prezentă şi-i făcu curte.

— Ah! zise Margareta.

— Şi ea îl iubi…

— Mă aşteptam la aceasta, făcu prințesa surâzând.

Nancy reluă:

— Dar într-o zi prințul plecă, zicând prințesei un etern *adio*. Şi prințesa plânse, plânse mult şi tare până în ziua când…

Nancy se opri.

— Să vedem, făcu Margareta.

— Până în ziua când, urmă Nancy, ea întâlni un simplu gentilom frumos şi bine făcut, cu spirit, plăcut şi în fine

---

[13] Scurtă povestire în proză sau în versuri care cuprinde o învățătură morală, prezentată alegoric; fabulă.

încântător.

— Micuța mea, o întrerupse prințesa, ia seama, apologul tău e cam uşor de ghicit.

— Lasă-mă să urmez, Doamnă. Prințesa, care plânsese mult, care era foarte disperată, care jurase pe tot ce avea mai scump că imaginea fugarului rămăsese în inima ei, prințesa fu într-o dimineață foarte mirată când se deşteptă suspinând şi cugetând la micul gentilom ce spunea poveşti de minune.

— Apoi? făcu Margareta.

— Frumosul prinț fu uitat, micul gentilom fu iubit.

— Taci! nebuno…

Dar Nancy urmă:

— Prințesa avea o cameristă care îi era devotată până la moarte şi căreia câteodată, uitându-şi rangul, îi povestea suferințele ei.

— Am făcut rău, zise Margareta surâzând.

— Mă iartă, Doamnă! nu e vorba de Alteța Voastră şi de mine, ci de prințesa din apologul meu şi de camerista ei.

— Ei bine! să vedem.

— Camerista, în calitatea ei de confidentă, servise mai întâi amorul frumosului prinț; şi frumosul prinț plecat, ea îl dorise… pentru că prințesa, scumpa ei stăpână, plângea nesfârşit. Dar când albaştrii ochi ai prințesei fură uscați, când surâsul reapăru pe rumenele-i buze, grație spiritului micului gentilom, camerista făcu ca şi stăpâna sa, ea uită pe frumosul prinț.

— Unde vrei să ajungi?

— Aşteaptă, Doamnă. Prințul plecase pentru totdeauna, el nu trebuia să mai apară niciodată, el fusese plâns ca un mort. Dar se întâmplă cu toate acestea că uneori morții învie.

— Ah! strigă Margareta, ce întrerupse cu vioiciune pe Nancy şi deveni cu totul palidă, ghicesc acum ce voieşti a-mi spune.

— Doamnă…

— Henric e la Paris!

— Poate.

— El e aici… şi tu l-ai văzut… nu e aşa? şi… o violentă emoție cuprinse pe Margareta.

— Oh! oh! îşi zise Nancy, îl iubeşte ea încă? În acest caz am fost cam prea uşurică cu ducele…

— Da, urmă Margareta, îmi explic acum presimțirile stranii ce mă urmăreau de azi-dimineață. Henric e la Paris, el a venit la Luvru… tu l-ai văzut?

— Vai! da, Doamnă.

— Şi va veni aici fără îndoială... el voieşte să mă vadă... Oh! Dumnezeul meu!

Şi Margareta era plină de nelinişte şi spaimă, şi ar fi fost cu neputință de ghicit ce sentiment o cuprindea, față de vechiul ei amor sau de groaza ce îi inspira ducele trădat şi gelos.

— Fii liniştită, Doamnă, zise Nancy, ducele nu e la Luvru.

— Ah!

— El a plecat...

Margareta respiră.

— L-am convins că Doamna Catherine îşi petrecea noaptea lângă dumneata, şi l-am făcut a se întoarce la hanul său.

— Şi... nu se va întoarce aici.

— Ah! Doamne! murmură Nancy, n-am putut obține aceasta de la dânsul... ar fi trebuit să-i spun totul, înțelegi, dar am câştigat timp.

— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! făcu Margareta pierdută.

— Fii liniştită Doamnă, reluă spirituala subretă, voi găsi un mijloc, vei vedea...

Dar Nancy nu putu să sfârşească aceasta, când un zgomot se auzi la uşă, după care ducele de Guise, plin de sânge, intră...

. . . . . .

Ducele era palid ca o statuie.

Cu toate acestea un surâs nervos îi încreţea fața şi privirea-i batjocoritoare era plină de amărăciune.

Sau dintr-un rest de amor sau de amețeală, Margareta scoase un țipăt şi se aruncă mai întâi asupra lui, dar la vederea sângelui ce-i păta haina, ea se dădu înapoi înspăimântată.

— Ah! făcu ea... ah! Henric ce ți s-a întâmplat?

— Doamnă, replică ducele cu sângele rece înşelător pe care oamenii din Nord l-au numit *mânia albă*, fii liniştită, nu sunt decât uşor rănit. Am primit numai o singură lovitură de spadă la umăr.

— Henric! murmură Margareta te-ai bătut!...

Şi ea avu o presimțire stranie.

— Doamnă, reluă Henric de Guise, spre care acum Margareta nu îndrăznea a face un pas, am sosit la Paris acum o oră, m-am întors pentru că te iubeam, pentru că voiam a te face ducesă de Lorena; m-am întors cu pieptul în contra pumnalelor oamenilor Doamnei Catherine, m-am întors mai cu seamă, pentru că speram

că mă mai iubeşti încă.

— Henric! făcu Margareta pălind.

— Căci, zise ducele, sunt numai câteva zile de când ne-am despărțit, schimbând jurământul de a ne iubi pentru totdeauna, căci dumneata ai cerut plecarea şi fuga mea grăbită…

— Oh! Henric, Henric, murmură prințesa, pentru ce îmi reaminteşti toate acestea? eşti rănit, amicul meu, şi ai trebuință de îngrijiri.

Margareta nu ghici, încă.

— Aş! zise ducele, rana mea e uşoară, am spus-o, şi nu e vorba de aceasta. Viu să te întreb Doamnă, dacă mă mai iubeşti?

— Henric!

Şi Margareta pronunțând acest cuvânt era tot atât de palidă ca şi ducele.

— Răspunde, Doamnă.

— Ah! ce ton! zise ea, reuşind a se stăpâni. Pentru ce această furie, Henric? Pentru ce aceste amenințări? Pentru ce?

— Vă voi spune, Doamnă, zise ducele râzând.

Şi el privi pe Nancy ce ținea ochii în jos.

— Cu o oră în urmă, am voit ca Nancy să mă aducă la genunchii dumitale, şi ştii sub ce pretext Nancy m-a refuzat?

— Nu… şopti Margareta.

— Sub pretextul că Doamna Catherine se culca în odaia dumitale. Nancy mințea. Pentru ce mințea ea?

Nancy aplecă ochii; Margareta era în culmea nelinişstii.

— Am crezut cuvintele lui Nancy, reluă ducele, şi am consimțit a ieşi din Luvru. Dar când am ajuns pe marginea apei, am întâlnit un om ce m-aştepta… un om pe care îl cunosc! Doamnă… se numeşte René Florentinul.

Nancy se cutremură. Cât despre prințesă, ea părea a fi în prada unei toropeli morale.

— René mi-a zis: «Regina Catherine nu doarme lângă Doamna Margareta. Nancy a mințit, şi ştiu pentru ce. Pentru că Doamna Margareta nu te mai iubeşte!» René a zis adevărul, strigă ducele deodată cu furie.

Margareta avu un acces de mândrie.

— Nu îți voi răspunde, zise ea.

Ducele începu să râdă.

— René mi-a mai spus: «Ea nu te mai iubeşte. Dar iubeşte pe un altul…»

— Dumnezeul meu, murmură Nancy, ghicesc totul acum.

— «Şi rivalul dumitale, a adăugat René, se numeşte sir de Coarasse».

Margareta scoase un țipăt şi se lăsă să cadă leşinată, pe fotoliul, de pe care se sculase cu grăbire la intrarea ducelui.

— Doamnă, sfârşi prințul de Lorena, am căutat pe sir de Coarasse, l-am găsit… ne-am bătut.

La aceste din urmă cuvinte, Margareta se ridică cu privirea înflăcărată, plină de mânie, dar neputând vorbi.

— Sir de Coarasse era într-o cârciumă, la béarnezul Malican, m-am dus să-l caut. Ne-am luptat sub un felinar… el m-a rănit… eu l-am culcat pe pământ… nu ştiu dacă a murit, dar…

Ducele nu sfârşi.

Asemenea leoaicei ce dormitează, întinsă pe nisipul galben al deşertului, şi pe care strigătul puilor ei o deşteaptă deodată, Margareta scoase un țipăt îngrozitor, respinse pe duce şi se aruncă spre uşă.

— Ajutor! Nancy… ajutor!… strigă ea interesându-se prea puțin că va deştepta pe cei din Luvru.

Şi ducele, care până atunci râsese, ducele amenințător şi furios, ducele se află singur, se clătină şi sfârşi prin aş acoperi fața cu mâinile.

Două lacrimi arzătoare se strecurară printre degetele lui.

— Dumnezeul meu! murmură el, cum îl iubeşte?!…

. . . . . .

Cu câteva minute mai înainte, Noë şi Myette ieşiră cu grăbire din cârciuma lui Malican, pe când ducele de Guise dispărea în întuneric.

Noë după indicațiile ducelui, ajunse în cercul de lumină descris de felinar şi se aruncă pe corpul lui Henric.

Prințul mai respira, dar un val de sânge îi ieşea din piept şi el leşinase.

Noë îl luă în brațe, Myette alergă după dânsul.

— Ajută-mi Myette, ajută-mi! Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! murmură Noë pierdut.

El căuta cu privirea pe Sarah!

Dar Sarah nu era acolo. Sarah iubea pe Henric şi, pe când Noë şi Myette ieşeau cu grăbire din cârciumă, trădată de forțe, dominată de emoție, ea se lăsă să cadă murindă pe una din

băncile cârciumii.

Noë şi Myette îl luară pe Henric în braţe şi îl duseră spre cârciumă.

Malican deşteptându-se din somn, se sculase cu grăbire şi se cobora pe jumătate îmbrăcat în momentul când Noë şi Myette se întorceau cu trista şi preţioasa sarcină.

— Mii de draci! strigă cârciumarul aruncându-se pe corpul lui Henric, mi-a omorât prinţul!

— Nu, răspunse Noë, nu e mort, respiră. Iată-l că deschide ochii.

Într-adevăr tânărul prinţ deschise un ochi stins şi aruncă o privire mirată împrejurul lui.

Malican alergă în camera lui, şi coborî cu saltele, aşeză un pat îndată, pe care puseră pe prinţ, pe când Noë deschizându-i haina şi în urmă cămaşa, cerceta rana.

Rana era puţin adâncă, dar ea produsese o violentă scurgere de sânge, şi pierderea sângelui era cauza leşinului momentan al lui Henric.

Malican fusese păstor în Pirinei; el avea oarecare cunoştinţe în chirurgie. El declară că rana nu era mortală.

Henric revenindu-şi cu totul în fire, plimba asupra lui Noë, Malican şi Myette, o privire de recunoştinţă, dar părea să caute pe cineva.

Ceea ce căuta era Sarah.

— Unde e ea? întrebă el în fine.

Numai atunci Myette şi Noë văzură că Sarah dispăruse şi ei se priviră cu mirare.

— În momentul când mă coboram, zise Malican, am auzit un ţipăt înăbuşit. Când am ajuns nu am găsit pe nimeni.

Noë şi prinţul se priviră, dar n-avură timpul de a schimba un singur cuvânt, căci uşa se deschise deodată şi o femeie palidă, cu părul despletit, cu hainele în dezordine se aruncă asupra prinţului şi îl cuprinse cu braţele.

Era Margareta!

Capitolul LIV

Două zile după scena ce am descris-o, regele Carol al IX-lea, care dormea rău de câtva timp şi simţea cele dintâi simptome ale unei boli de inimă, petrecu contra obiceiului său, o prea liniştită

noapte şi se deşteptă prea de dimineaţă.

— Gauthier, micuţul meu, zise el unuia din pajii săi, care mişcă puţin perdelele alcovului, ce fel de timp e afară?

— Frumos timp, Sire.

— Nu plouă?

— Soarele e radios.

— Atât mai bine. Du-te de caută pe Pibrac! Am poftă să vânez astăzi.

Domnul de Pibrac era chiar în anticameră, şi el aştepta cu mare nelinişte ca regele să se deştepte.

— Hei! domnule de Pibrac, îi strigă pajul deschizând uşa, Majestatea Sa voieşte să vă vadă.

Domnul de Pibrac era curtean. El văzu pe rege cu bună dispoziţie, şi intră cu surâsul pe buze.

— Pibrac, amicul meu, zise regele, sunt de părere să mergem să alergăm un cerb la Saint-Germain.

Domnul de Pibrac se înclină.

— Ce oră este?

— Ora şapte, Sire.

— Ei bine, voi pleca la ora zece.

— Mă duc să dau ordine, Sire.

— Şi anunţă şi pe verii tăi.

Domnul de Pibrac tresări.

Regele continuă:

— Verii tăi, Noë şi Coarasse.

— Ah! Sire… murmură domnul de Pibrac cu tristeţe, pentru Noë este lesne… dar pentru Coarasse…

Şi Domnul de Pibrac clătină din cap cu un fel de milă.

— Ce? făcu regele, i s-a întâmplat vreo nenorocire?

— O! da.

Carol al IX-lea nu era tocmai un monarh simţitor, el încerca chiar o plăcere, de a vedea pe cineva torturat, spânzurat, dat pe roată sau decapitat. Cu toate acestea el lăsă să-i scape o dureroasă exclamaţie.

— Cum! zise el, nu cumva e mort?

— Nu lipseşte mult, Sire.

— E rănit?

— De o lovitură de spadă drept în piept.

— De cine.

— Ah! iată ceea ce e încă până acum e un mister, Sire.

— Nu sunt mistere pentru mine ca rege, Pibrac amicul meu, zise Carol al IX-lea cu mândrie.

— Pe credința mea Sire, zise căpitanul gărzilor, nu sunt un prezicător... şi cum nu mi s-a spus nimic...

— Dar ştii cu toate acestea, cum s-au petrecut lucrurile...

— Da, negreşit, sir de Coarasse era cu Noë acum două zile într-o cârciumă vecină, ținută de béarnezul Malican.

— Ei bine, zise regele.

— De la Malican am aflat aceasta, urmă domnul de Pibrac, Noë şi Coarasse vorbeau foarte liniştit bând o butelie de vin muscat, când un om intră. Era un gentilom necunoscut dar cu o înfățișare foarte mândră, după cum mi s-a spus; el a rugat pe sir de Coarasse de a binevoi să-l urmeze şi el a ieşit cu dânsul. Zece minute după aceasta, necunoscutul reveni anunțând că sir de Coarasse era mort sau foarte greu rănit. Apoi a dispărut.

— Straniu lucru! murmură regele.

— Au dus pe domnul de Coarasse la Malican; apoi după câteva minute, două femei pe care Malican nu le cunoştea veniră. Una a vărsat lacrimi abundente, cealaltă, care părea a fi o însoțitoare, părea a fi tot atâta de mâhnită pentru acel eveniment fatal.

— În fine, zise regele, acest sărman Coarasse este la Malican.

— Oh! nu, Sire.

— Unde l-a transportat dar?

— Nu ştiu.

— Cum! nu... ştii?

— Dama necunoscută a trimis să-i caute o litieră şi plecă cu scumpul ei rănit, cu companioana şi cu Noë.

— Dar Noë a trebuit să-ți spună?

— Nu l-am mai văzut nici pe el.

— Şi nu mai ai alte veşti despre acest sărman Coarasse?

— Niciuna.

— Ştii tu, Pibrac, amicul meu, zise regele, că eu care sunt puțin sentimental de obicei, am prins multă simpatie pentru Coarasse.

— Ah! Sire...

— Şi că am multă poftă de a pune să caute pe ucigaş şi de a-l trimite să fie decapitat pe piața Grève.

— Într-adevăr! Sire, când Majestatea Voastră onorează pe cineva cu amiciția sa, nu mai poate exista o mână mortală.

— Dar, zise regele, evident că motivul acestei lupte nu se pune la îndoială.

— Credeți, Sire?

— Şi e sigur că această damă necunoscută care... pe Dumnezeul meu! se întrerupse regele, îmi vin nişte idei ciudate, Pibrac amicul meu.

Pibrac privea pe rege.

— Ce idei, Sire?

— Îmi pare că ghicesc cine era acea femeie.

Pibrac continuă a privi pe rege cu o naivitate perfectă.

— Da, zise cu siguranță Carol al IX-lea.

— Majestatea Voastră o cunoaşte?

— Îmi pare...

— Acest mic Coarasse, continuă domnul de Pibrac, e băiat frumos şi întreprinzător, şi buna-voința ce Majestatea Voastră i-a împărtăşit-o a contribuit mult pentru a-i atrage frumoasele grații a câtorva dame de la curte.

— He! he! zise regele, îți aduci tu aminte Pibrac, de balul ce am dat ambasadorului Spaniei?

— Da, Sire.

— Coarasse, n-a dansat cu sora mea Margareta?

— Într-adevăr, Sire.

Domnul de Pibrac crezu de cuviință de a nu înțelege nici vicleanul surâs, nici privirea cea ironică a regelui.

Carol al IX-lea reluă:

— Această sărmană Margot era atât de dezolată de plecarea scumpului ei duce de Guise, încât ea nu mai venea în bal decât pentru a se supune ordinelor mele.

— Prințesa era foarte tristă, într-adevăr.

— Dar, reluă regele, când începu să joace cu acest gingaş Coarasse ea îşi recăpătă iarăşi surâsul.

— Aş! făcu domnul de Pibrac.

— Şi nu ştiu ce basm îi spuse, căci ea căpătă o satisfacție extremă.

— Adevărat, Sire?

— Şi iată, Pibrac, amicul meu, adăugă regele, nu aş fi atât de surprins ca ea să fie acea frumoasă damă care a ridicat pe rănit... He! he! murmură Carol al IX-lea, eu cunosc inima surorii mele Margot... a mai făcut din astea...

Domnul de Pibrac nu avu timpul de a apăra reputația doamnei Margareta, că cineva lovi în uşă, şi pajul Raoul, frumosul amoraş al lui Nancy, se arătă şi salută cu respect pe rege.

— Ce vrei tu micuțule? întrebă Carol al IX-lea.

— Sire, zise Raoul, Doamna Margareta mă trimite.

— Ah! Sire, ce idee!

— Bine… zise monarhul, şi ce vrea sora mea Margot?

— Alteța Sa, zise Raoul, m-a însărcinat de a mă informa de deşteptarea Majestății Voastre.

— Tu vezi, am ochii deschişi.

— Şi de modul cum Majestatea Voastră a petrecut noaptea.

— Am dormit bine după cum vezi.

— Şi, în fine, de dispoziția ce are Majestatea Voastră, în dimineața asta.

— Sunt trist, zise regele, pentru că s-a întâmplat o nenorocire sărmanului sir de Coarasse, care era foarte îndemânatic în vânătoare, şi care juca *l'hombre* mai bine ca toți. Iubeam mult pe sir de Coarasse.

Raoul se înclină.

— Du aceste noutăți lui Margot, sfârşi regele.

— Ah! zise Raoul, Majestatea Sa m-a mai însărcinat încă de a solicita pentru dânsa o audiență a Majestății Sale.

— Ei bine! spune-i că o voi primi.

Apoi regele chemă pe Gauthier! Pajul numit astfel, alergă.

— Îmbracă-mă, zise Carol al IX-lea, ce sări din pat. Cât despre dumneata, Pibrac, du-te de vezi de vreun cerb la Saint-Germain.

— Plec, Sire.

Şi pe când regele se îmbrăca, Pibrac ieşi la rându-i, dar în loc să se urce pe cal îndată şi să plece la Saint-Germain, căpitanul gărzilor se duse la Doamna Margareta.

Aceasta era palidă şi foarte tristă, şi aştepta cu nerăbdare reîntoarcerea pajului Raoul.

Domnul de Pibrac intră îndată după acesta, şi când Raoul îşi dădu complet mesajul lui, Pibrac adăugă:

— Puteți merge la rege, Doamnă, şi veți obține de la dânsul tot ce veți voi.

— Ah! prietene, murmură prințesa, ce era în prada unei vii emoții, îmi e foarte teamă ca acel mizerabil de René să nu fi descoperit locul unde l-am ascuns.

— Trebuie să-i spui totul regelui, Doamnă.

— Mă duc, răspunse Margareta ce se înarmă cu o hotărâre neaşteptată.

. . . . . .

În acel timp, Carol al IX-lea sfârşea îmbrăcatul.

În timpul când se îmbrăca, el îşi vorbea astfel:

— Sărmana Margot, cum se cunoaşte că e nepoata mătuşii sale, regina de Navarra!... Lucrul e lămurit, ea iubeşte pe acel micuț Coarasse, şi... Ah! drace! iată că am şi găsit motivul duelului, numele... femei... Hei! pe legea mea! învingătorul ar putea foarte bine fi vărul meu de Guise... Peste puțin timp voi şti!

Fâşâitul unei rochii ce se auzi în anticameră, întrerupse pe Carol al IX-lea.

Margareta intră.

— Bună ziua, Margot, zise monarhul sărutându-i cu galanterie mâna.

— Bună ziua, Sire.

Regele îi înaintă un scaun şi făcu semn lui Gauthier să iasă.

— Cât eşti de palidă şi emoționată, sărmana mea Margot, zise regele.

— Adevărat, Sire.

— Şi vii să găseşti pe fratele tău Carol, pentru că ştii bine că el te iubeşte, şi că toate capriciile tale sunt nişte ordine pentru dânsul, cu toate că e rege.

Carol al IX-lea luase mâna surorii sale şi o strângea încet.

— Ah! Sire, cât eşti de bun!

— Pentru tine, da, zise regele, pentru tine care eşti singura ființă din familia mea ce nu m-a trădat.

Vocea regelui era mângâietoare, şi continua să strângă frumoasa mână a Margaretei într-ale sale.

— Sire, zise Margareta, vin aici pentru că eşti fratele meu şi mă iubeşti, vin la dumneata pentru că eşti rege şi poți totul; mai vin încă la dumneata, pentru că mi-e inima sfărâmată şi pentru că voiesc a-ți mărturisi o greşeală.

Regele îşi promisese de a fi diplomat şi de a se amuza de nelinişstea surorii sale; dar în prezența acelei dureri adevărate şi profunde, el renunță la rolul lui şi luă pe prințesă în brațe.

— Ghicesc mărturisirea ce voieşti să-mi faci, draga mea surioară, îi zise el.

— Ah! Sire.

— Iubeşti... şi acela pe care-l iubeşti e în pericol.

— Este adevărat, Sire, răspunse Margareta ce îşi mărturisi cu simplitate amorul.

— Şi vii să-mi ceri spre a îl răzbuna?

— De a-l proteja mai întâi, Sire.

— Aud? făcu regele. Sir de Coarasse…

Margareta roşi la acest nume, dar ea răspunse cu sinceritate:

— El, Sire, şi îl iubesc! Ei bine, sir de Coarasse, ale cărui zile nu mai sunt în pericol, e cu toate acestea sub lovitura unei ameninţări de moarte.

— Din partea cui?… oare din partea?…

Şi regele surâse.

— Nu, Sire, ducele a plecat. Văd, că ai ghicit totul.

— El… a plecat?

— Ieri dimineaţă. El nu mă va mai revedea. Nu e acesta pericolul.

— Oh! oh! făcu regele, şi cine atunci, îşi permite de a face ceva lui sir de Coarasse?

— René, mai întâi…

— René, strigă regele cu mânie, René!

— Da, Sire!

— Ah! dar… aceasta e prea mult, sărmana mea Margot, ca toţi cei ce mă înconjoară, ca toţi cei ce iubesc, să simtă o asemenea spaimă faţă de acel mizerabil.

— Şi după René, sfârşi Margareta, regina Catherine, mama noastră.

Regele încruntă sprâncenele.

— Oh! oh! zise el, iată o complicaţie la care nu mă aşteptam.

Carol al IX-lea rămase pentru un moment tăcut.

— Ah! zise el în fine, ce poate să fi făcut sir de Coarasse lui René?

— El a prezis reginei Catherine.

— Bun! şi ce a făcut la regina Catherine?

— L-a vorbit de rău pe René.

— Nu înţeleg bine, sărmana mea Margot, făcu regele cu bunătate.

— Sire, zise prinţesa, îţi voi mărturisi totul, îţi voi spune totul.

— Vorbeşte, copila mea.

Margareta istorisi atunci regelui, tot ce se petrecuse de câteva zile şi cum, pentru a intimida pe René, sir de Coarasse avusese ideea, graţie confidenţelor lui Noë şi Paolei, de a juca rolul de prezicător.

Apoi ea îi vorbi de rolul infam ce preşedintele Renaudin, cu

înțelegerea reginei, jucase în afacerea lui René.

Margareta nu se înşela vorbind astfel. Ea ştia dinainte că regele se va înfuria pentru că a fost păcălit, şi că va lua partea lui sir de Coarasse, într-adins pentru a se răzbuna pe paradele Doamnei Catherine.

— Ah! ah! strigă Carol al IX-lea, pentru că e astfel, voi face o bună rezolvare. Vei vedea, Margot.

— Ce va face Majestatea Voastră?

— Voi ordona să aresteze pe preşedintele Renaudin.

— Şi… apoi?

— Voi ordona să-l spânzure.

— Majestatea Voastră ar face mai bine să trimită pe René la eşafod.

— Cuget la aceasta, reluă cu răceală regele.

— Dar, reluă Margareta, nu cer toate acestea Majestății Voastre.

— Ce voieşti dar?

— Eu voiesc ca să protejezi pe sărmanul meu Coarasse, iată totul.

— Fii liniştită. Unde e?

— L-am transportat în strada Prêtres-Saint-Germain-l'Auxerrois, în casa unui burghez ce-mi e devotat, dar mă tem pe fiecare minut ca regina să nu îl descopere şi ca René…

— Iată, Margot, făcu regele, îmi vine o idee destul de bună.

— Ascult, Sire.

— Dacă sir de Coarasse ar fi transportat la Luvru…

— Crezi, Sire?

— Vei vedea… ascultă bine!

— Ascult, Sire.

— Miron, medicul meu, îmi e devotat…

— Oh! ştiu.

— Mai mult, încă e un om înțelept.

— Astfel se zice cel puțin.

— Şi el va îngriji pe Coarasse, ca pe regele Franței.

— Dar… Sire… mama noastră?

Carol al IX-lea surâse.

— Vom râde de dânsa, mica mea Margot.

— Cum?

— Vânez azi la Saint-Germain.

— Ah!

— Şi voi ruga pe regina-mamă să mă însoțească.

— Prea bine.

— Voi fi cât se poate de grațios cu dânsa.

— De minune.

— Şi tu vei pune în acest timp, pe acel sărman Coarasse într-o litieră. Poate el suporta litiera?

— Sper, Sire.

— Vei intra în Luvru prin portița cea mică, pe când eu voi fi la Saint-Germain cu toată curtea.

— Prea bine! dar unde să-l duc pe Henric?

— În această cameră, zise regele.

Doamna Margarete rămase uimită.

— Iată, zise regele, i se va pregăti un pat aici, în acest cabinet, şi dacă René şi Doamna Catherine vin să îl caute aici, atunci nu voi mai fi rege al Franței!

— Ah! Sire, strigă prințesa cu recunoştință, eşti nobil şi bun.

— Te iubesc, buna mea Margot, răspunse regele, şi iubesc pe aceia pe care tu îi iubeşti.

Şi regele îmbrățişă pe Margareta, a cărei frumoşi ochi se umplură de lacrimi.

Sir de Coarasse era scăpat, sau cel puțin Margareta credea astfel.

Capitolul LV

Pe când Doamna Margareta se ducea la fratele său regele şi-l ruga să-l protejeze pe scumpul ei Henric de Coarasse, îl găsim pe acesta din urmă într-o mică casă din strada Prêtres-Saint-Germain-l'Auxerrois; şi iată cum fusese transportat acolo.

Tânăra prințesă intrând în cârciuma lui Malican, se aruncă mai întâi asupra lui Henric, îl cuprinse cu brațele şi îl acoperi de sărutări. Ea plângea!…

Dar Malican îi zisese cu grăbire:

— Fii liniştită, Doamnă, rana nu e mortală…

Cuvintele lui Malican făcură pe Margareta să scoată un strigăt de bucurie.

— E mare, e adâncă, urmase Malican; dar am undeva acolo sus, o licoare extrasă din plantele munților noştri ce o va vindeca în mai puțin de opt zile.

Malican voia să transporte pe prinț la primul etaj al cârciumii şi să-l culce în propriul lui pat.

Dar Nancy care sfâşiase batista prinţesei şi pe a sa pentru a face legături, Nancy se aplecă la urechea Margaretei şi îi zise:

— Nu poate rămâne aici.

— Pentru ce?

— René… murmură camerista cu groază.

— Ai dreptate, zise prinţesa.

Şi deodată Margareta îşi lovi fruntea şi se gândi la un burghez din strada Prêtres-Saint-Germain-l'Auxerrois, care îi era obligat şi în care ea putea să se încreadă.

Acel burghez se numea Onésime Jodelle şi era, zicea el, puţin rudă poetului cu acest nume.

Onésime Jodelle nu trimise cu toate acestea, ca poetul Pleadei, relaţii cu Parnasul. Departe de aceasta, el se mărginise să practice profesiunea de băcan-drogher, acea onoare eternă a burgheziei pariziene.

Cu toate acestea, fără Doamna Margareta, acest liniştit comerţ l-ar fi dus de-a dreptul la eşafod, şi iată cum:

Onésime Jodelle îşi învârtea comerţul într-un mod cinstit, şi se bucura de consideraţia generală a cartierului său. Fructele îi erau excelente, mierea foarte curată şi untul cel sărat n-avea seamăn.

Din nenorocire, însă nu este fericire fără necaz, şi onestul băcan, ce trăise până atunci foarte fericit în văduvia lui, căci la cincizeci de ani, el era văduv şi tată al unei frumoase fete, între cincisprezece şi şaisprezece ani, ce se numea Brigitte, onestului băcan, îi veni ideea nenorocită de a se recăsători şi de a lua pe văduva unui pânzar.

Noua doamnă Jodelle era o femeie arţăgoasă, cicălitoare şi totodată de o gelozie nu mai puţin ridicolă ca violentă. Onésime Jodelle la recăsătorie era gras şi bine dispus, cu buza surâzândă şi cu obrajii rumeni. După şase luni de menaj, el era palid, trist, galben, slab… După un an nu deveni decât o fantomă. Caracterul doamnei Jodelle îl adusese în această stare.

Într-o seară de vară când sărmanul om şedea cu melancolie pe pragul uşii, trecu o tânără fată clientă a sa şi îi făcu o reverenţă.

— Bună seara frumoasa mea copilă, răspunse sărmanul băcan, ce începu să suspine.

Doamna Jodelle, care în acel moment râşnea cafea, văzu pe tânăra fată, auzi complimentul şi suspinul, se aruncă cu furie şi apucă pe bărbatul ei de puţinii peri albi ce avea pe cap.

Ce se petrecu în inima inofensivă a burghezului în acel moment

critic? Nici el nu ştiu, dar mielul deveni lup pentru două minute, victima se revoltă şi deveni atacator şi apucând un pisălog de pe masă, îi dădu în cap o astfel de lovitură încât se află văduv pentru a doua oară.

În strada Prêtres, nimeni nu considera acesta ca o faptă rea, ba din contră, toți pretindeau că doamna Jodelle nu căpătase decât ceea ce merita.

Din nenorocire marele staroste nu fu de aceeaşi părere, şi soldații înhățară pe sărmanul băcan, ce nu întârzie a fi condamnat la spânzurătoare.

Într-o seară, când Doamna Margareta trecea călare urmată de un scutier şi de doi paji, pe piața Grève, ea întâlni pe maestrul Caboche, călăul, şezând pe un car alături cu sărmanul Onésime Jodelle pe care îl ducea să îl spânzure. După car mergea o tânără fată foarte frumoasă ce plângea cu disperare.

Era sărmana Brigitte, fiica nefericitului băcan.

Doamna Margareta fu atinsă de lacrimile fetei şi de fizionomia onestă şi tristă a băcanului. Ea opri cortegiul, cercetă asupra crimei învinuitului, rugă pe staroste să suspende execuția, merse la Luvru în galop, se aruncă la genunchii regelui şi obținu deplină grațiere.

Aşadar, Doamna Margareta la acest băcan şi burghez din Paris, cugetă ea pe dată.

— Jodelle e onest, zise ea lui Nancy; el are o casă destul de mare pentru a putea ascunde pentru câtva timp pe Henric, şi nu cred ca René sau Doamna Catherine să vină a-l căuta acolo.

Prințesa comunică această idee lui Noë, ce o aprobă.

— Cu toate acestea, zise surâzând, n-avem a ne teme de René.

— Crezi? întrebă Nancy cu un aer de îndoială.

— Drace. Îl țin…

— Cum?

— Am pe fiica lui în puterea mea.

Nancy mişcă capul.

— Te înşeli, zise ea.

— Aud? strigă Noë, ce tresări deodată.

— Paola nu mai e la Chaillot.

— Haida-de!

— Ea a fost geloasă… Godolphin a condus-o…

Noë păli.

Nancy, ce nu găsi de trebuință de a pune pe Malican în oarecare

confidențe, se aplecă la urechea prietenului lui Henric şi îi zise încet:

— Sunt două ore de când Paola te-a văzut, prin uşă, ținând într-ale dumitale, mâinile acelei tinere fete.

— Dumnezeul meu! murmură Noë, ce începu a înțelege. El îşi reaminti de acel strigăt pătrunzător ce auzise şi care-l făcuse să întredeschidă uşa şi a arunca o privire neliniştită spre piață.

— Paola a regăsit pe tatăl ei, urmă Nancy, ea i-a mărturisit totul, şi pentru aceasta sărmanul nostru sir de Coarasse se află aici, culcat într-o baltă de sânge.

Şi cum situația părea a se complica şi mai mult pentru Noë, Nancy adaugă:

— Ştii care e omul ce s-a bătut cu Henric?

— Nu.

— Ducele de Guise.

— Oh! făcu Noë.

— René i-a spus totul, a spus totul reginei-mamă. La această oră sir de Coarasse nu e decât un înşelător. Înțelegi?

— Drace! murmură Noë. Iată-mă într-o frumoasă situație.

— Malican, zicea în acest timp, Doamna Margareta, rănitul poate fi transportat fără pericol?

— Da, Doamnă.

Henric privea pe rând pe Margareta şi persoanele ce-l înconjurau. Dar nu putea să vorbească.

— Ei bine! reluă prințesa, du-te în strada Prêtres, la firma *Pisălogul de Aur*, la băcanul Jodelle.

— Acesta e clientul meu, zise Malican. De când Majestatea Voastră l-a întors de la spânzurătoare el s-a dat la beție.

— Trebuie să fie acum cherchelit, zise Margareta surâzând. Du-te, şi dacă doarme deşteptă-l.

Malican plecă. Noë închise uşa şi se puse în dosul ei cu spada în mână.

— Dacă René va veni… vom vedea…

Dar René nu veni, şi fără îndoială avea altceva de făcut.

Rănitul continua să privească împrejurul lui şi părea a căuta pe cineva.

Zece minute trecură astfel, apoi se auziră nişte paşi afară, după care Malican urmat de Jodelle intră.

Băcanul ce nu mai slăbea de la moartea femeii sale, îşi recăpătase corpolența şi vigoarea herculeană.

Ajutat de Malican, el transportă rănitul pe patul făcut în grabă.

Noaptea era întunecoasă, piața Saint-Germain-l'Auxerrois şi strada Prêtres pustie. Miezul nopții suna la vechea biserică.

Jodelle şi Malican purtau patul.

Noë mergea alături cu spada în mână.

Margareta, Nancy şi Myette îi urmau.

. . . . . .

După două zile îl regăsim pe Henric, culcat, dar deja în convalescență, la bunul Jodelle.

Rana începuse a se închide, grație medicamentului misterios al lui Malican.

Malican fusese păstor în Pirinei. Asta era destul pentru ca el să posede secretul de a vindeca cu ajutorul sucului unor plante.

Băcanul aşezase pe Henric în camera cea mai retrasă a casei, şi secretul era de minune păzit de băieții de prăvălie şi servitori.

În fiecare zi, dimineața şi seara, băcanul se ducea la cârciuma lui Malican, sub pretextul de a bea un pahar, şi vorbea mult cu béarnezul, istorisindu-i cu de-amănuntul cum rănitul îşi petrecuse noaptea, cât timp dormise, dacă suferise mult sau puțin, dacă frigurile i se potoliseră.

Malican, improvizatul chirurg, dădea ordine şi Jodelle se reîntorcea pentru a le executa.

Câteodată, la oarecare oră, Nancy se strecura afară din Luvru şi ajungea, prin numeroase ocoluri în strada Prêtres; apoi urca, printr-o scară întunecoasă, căreia o frânghie unsuroasă îi servea de balustradă, până la primul etaj al casei băcanului, şi ea găsea pe Henric culcat, dar deja liniştit, surâzând şi aproape în convalescență. Acesta o însărcina să-i repete Doamnei Margareta, cât o iubea şi cât îi era de recunoscător pentru devotamentul şi amorul ei.

În dimineața zilei a doua, de când el fusese transportat la băcan, Henric văzu pe Margareta, venind. Tânăra prințesă cu riscul de a fi zărită, urmărită, compromisă, se strecurase afară din Luvru, trecuse pe dinaintea soldaților, alergă pe stradă ca o burgheză, şi sosi la bunul Jodelle.

Ea îşi petrecuse mai multe ore lângă Henric şi nu se întoarse la Luvru decât la venirea nopții.

Dar cum părăsi casa băcanului, i se păru că un om o urmăreşte, şi atunci frica o cuprinse, şi ea îşi zise că acel om nu

era altul decât René, şi pentru aceasta ea avu curajul, a doua zi dimineața, după ce se consultase cu domnul de Pibrac, de a merge să găsească pe rege şi de a-i spune totul.

În acel timp, Henric vorbea cu Noë, ce şedea la căpătâiul patului său.

— Sărmanul meu Noë, zise el, sunt sigur că vărul meu de Guise trebuie să fie foarte disperat.

— Pentru ce?

— Pentru că nu am murit.

— Aş! făcu Noë.

— Cum! aş?

— Drace! din momentul când văzu că Doamna Margareta nu îl mai iubea, el a trebuit se renunțe la prima lui idee de a o face ducesă de Lorena.

— Henric surâse.

— Hei! zise el, între duce şi mine se află mai mult de o rivalitate, scumpul meu Noë.

— Cum aceasta?

— Îți voi explica mai târziu.

— Pentru ce nu pe dată?

— Timpul n-a sosit încă, răspunse cu răceală prințul de Navarra.

Şi schimbând cu bruschețe discuția:

— Dar, zise el, ce s-a făcut Sarah?

— Frumoasa argintăreasă?

— Da.

— Nu ştiu, zise Noë, ea era acolo când ducele veni să ne anunțe fatalul rezultat al luptei.

— Ei bine?

— Myette şi eu am înaintat şi am crezut că ea ne urma. Şi când am intrat, ea nu mai era acolo.

— Dar unde era ea?

— Dispăruse! făcu Noë.

Henric rămase tăcut câteva minute, apoi deodată, privi pe Noë şi îi zise:

— Aşadar, René e cel care a spus toate acestea ducelui?

— Da. Cel puțin aşa susține Nancy.

— Paola a părăsit Chaillot?

— De alaltăieri seară, cu Godolphin şi René ştie tot.

— Bine. Afară de acesta, dacă René a spus tot ducelui, e

probabil, că pe când mă luptam cu acest scump duce, ticălosul parfumier se preumbla prin vecinătate.

— Se poate, într-adevăr.

— Şi că găsindu-se aproape de cârciuma lui Malican, pe când mă băteam…

— He! he! făcu Noë.

— A profitat de cel dintâi moment de alarmă, urmă Henric şi a răpit pe Sarah.

— Atunci ea ar fi trebuit să strige.

— Cine ştie? tu poate să n-o fi auzit-o, sau cel puțin se poate să fi leşinat.

— Pe Dumnezeul meu! murmură Noë, dacă aş fi sigur de acesta, m-aş duce să îi implânt pumnalul meu în inimă.

— Ai comite o imprudență.

— Pentru ce?

— Pentru că René este un mizerabil, cu care nu trebuie cineva să facă cu el un joc de copil, zise prințul.

— Oh! făcu Noë, ai cărui ochi străluceau de mânie, va veni ea ora în care voi pune mâna pe dânsul, şi sper că-l voi toca întocmai ca pe o carne care se pune într-o plăcintă.

— Tu vii la un punct la care trebuie se speri, dar mai bine ar fi deocamdată să ne gândim să o găsim pe Sarah.

Prințul abia pronunța aceste din urmă cuvinte, când un zgomot de paşi se auzi afară, o uşă se deschise, şi întocmai ca şi un înger protector ce vine în ajutorul cuiva, Sarah, frumoasa argintăreasă, se arătă pe prag cu totul emoționată, dar surâzătoare şi cu o bucurie vizibilă.

De unde venea ea?

Capitolul LVI

Am pierdut din vedere pe René Florentinul, tocmai în momentul când ducele îi spunea în câteva cuvinte, întâlnirea sa cu Henric şi când el se îndreptă cu repeziciune spre Luvru.

René cu câteva minute mai înainte de a întâlni pe prințul de Lorena pentru a spune că avea un rival numit sir de Coarasse, René trimisese pe fiica sa şi pe Godolphin, pe care îi regăsise, la întâlnirea hotărâtă.

— Du-te, copila mea, zise el Paolei, du-te de mă aşteaptă pe podul Saint-Michel, şi dormi linişitită, căci vei fi răzbunată.

Supunând pe sir de Coarasse la mânia ducelui de Guise, René uitase că el se gândea şi la o mai mare răzbunare, decât aceea a fiicei sale.

Într-adevăr, Paola nu cugeta a se răzbuna contra lui sir de Coarasse, ci în contra lui Noë care o trădase. Şi René începea chiar cu sir de Coarasse şi nicidecum cu Noë.

Pentru un moment, René aflând că prinţul a primit o foarte bună lovitură de spadă, încercă o mare bucurie şi nu se mai gândi nicidecum la fiica sa, apoi se duse să cutreiere împrejurul cârciumii a cărei uşă se deschisese, şi pe când Noë şi Myette alergau să-l ridice pe Henric, Florentinul zări pe frumoasa Sarah care se rezema clătinându-se de zidul interior al cârciumii.

René avu atunci o inspiraţie subită, o inspiraţie diabolică.

— Ah! murmură el, de astă-dată nu-mi vei mai scăpa… te-am recunoscut foarte bine, cu tot costumul tău de bărbat.

Florentinul se repezi ca o panteră şi se opri în faţa lui Sarah, deja zdrobită de emoţie.

La vederea inamicului ei, Sarah scoase un strigăt teribil şi leşină… Acest leşin împiedică proiectele de răzbunare ale lui René, dar făcu loc unui alt gând.

El ridică pe tânăra femeia în braţele sale, o luă pe umeri şi fugi.

Când Sarah îşi reveni în fire, ea nu mai ştia ce face şi unde era… obscuritatea cea mai adâncă o înconjura, şi un vânt care adia, o izbea drept în faţă.

Ea era aşezată pe umerii lui René care alerga continuu.

Sarah voi să strige, să cheme ajutor; dar frica ce o încerca, îi înăbuşi vocea; ea se sili să scape, dar mâinile lui René o strângeau întocmai ca un cleşte.

Florentinul nu se gândi nicidecum să o ducă pe Sarah în prăvălia sa de pe podul Saint-Michel, unde era şi Paola, ci o duse în altă parte, deoarece avea mai multe locuinţe la dispoziţie, afară de cele ce mai poseda la Luvru.

El traversă dar Pont-au-Change, o luă pe malul drept al râului, intră într-o stradă strâmtă şi coborî din dreptul lui Notre-Dame, şi se opri înaintea unei vechi case burduşite cu un singur etaj şi care nu avea decât o mică portiţă.

Atunci depuse pe Sarah pe pământ, şi tot ţinând-o strâns de braţe, bătu la portiţa acelei case.

Sarah voi să scape.

— Haida-de! îi zise René, te sileşti zadarnic, scumpa mea.

Ea strigă, sperând că paznicii îi vor veni în ajutor, dar René începu să râdă.

Cu toate acestea un burghez ce întârziase trecu din întâmplare.

— Ajutor! exclamă tânăra femeie.

Burghezul se apropie şi ridică un ciomag pe care-l ținea în mână; dar din nenorocire, aceasta se petrecu sub un felinar; burghezul îl recunoscu pe René şi frica îl făcu să o rupă la fugă.

În acelaşi timp, poarta la care René bătuse de mai multe ori se deschise în fine.

Sarah pierdută şi pe jumătate moartă de frică, văzu apărând un om cu o figură severă şi care ținea într-o mână o mică lampă triunghiulară.

Acest om era îmbrăcat întocmai ca un scamator, jucător de mister sau ca muzicanții ambulanți, care îşi exersează profesia lor pe poduri. Fizionomia sa arăta a fi un om foarte sălbatic şi apoi mai avea şi un ochi fals, un nas turtit şi o frunte mică.

Acest personaj se numea Gribouille.

El era dănțuitor pe funie în timpul zilei şi în timpul nopții omora pentru zece scuzi.

Casa din care el veni să deschidă îi era închiriată de către Florentin pentru suma de şaisprezece dinari şi o locuia împreună cu o bătrână țigancă pe care el o făcea să treacă drept mama sa.

Gribouille se arătă oarecum înspăimântat la vederea lui René, şi mai ales a acelui frumos bărbat care striga şi se zbătea; dar el recunoscu numaidecât după voce, că acel costum nu acoperea un sex masculin şi spaima lui încetă.

— Gribouille, îi zise Florentinul, îți aduc acest frumos moştenitor. Luminează-ne!

Florentinul o lăsă jos pe Sarah, o împinse pe holul cel umed şi întunecos al casei, şi Gribouille îi preceda cu lampa sa.

— Ți-l aduc şi ai să-mi răspunzi de dânsul cu capul tău, urmă Florentinul.

— Trebuie *să-l omor?* întrebă dănțuitorul pe funie.

— Dobitocule!

— Ah! bun! înțeleg.

Şi Gribouille avu un surâs echivoc. Apoi deschise o uşă şi frumoasa argintăreasă, tot împinsă de René, pătrunse într-o mică sală ale cărei ferestre erau garnisite de nişte fiare dese.

În acea sală era un pat de chingi aşezat într-un colț, două lavițe şi o masă.

— Doamnă, zise René, îți cer mii de iertări, pentru că te fac să petreci o noapte într-un bordei ca acesta, dar fiți sigură că mâine veți avea o locuință mult mai convenabilă şi demnă sub toate punctele de vedere, de o favorită pe care regina o onorează cu bunătatea sa.

René pronunța aceste cuvinte cu un ton batjocoritor, şi tânăra femeie îi răspunse printr-un gest plin de dispreț.

Gribouille, la un semn al Florentinului puse lampa pe masă…

— Voiți să vă servesc ca femeie de casă? întrebă René…

Aceste din urmă cuvinte excitară indignarea lui Sarah într-un aşa grad încât ea îşi căpătă oarecare energie.

— Ah! mizerabile! sunt în mâinile tale şi tu poți să mă omori, dar numai viața mea este în puterea ta, şi nu vei putea să mă insulți.

René avu un râs tăcut.

Totodată privirea lui Sarah căzu asupra mesei aşezată lângă patul de chingi şi zări un cuțit, un cuțit lung, ascuțit cu mânerul de corn şi întocmai ca acela ce poartă țăranii la frontiera spaniolă! Gribouille îl furase în ajun de la un soldat catalan care servea în pedeştrii germani.

Pentru a pune mâna pe acel cuțit şi a-l întoarce cu vârful asupra inimii lui René, fu pentru Sarah o afacere de o secundă.

René scoase un strigăt şi voi să se repeadă asupra ei. Dar Sarah îl privi cu mândrie şi îi zise:

— Dacă faci un pas te omor!

Ochii lui Sarah străluceau cu atâta mânie, încât Florentinul înțelese pe dată că ea era capabilă de a-şi executa amenințarea dacă ar încerca să lupte cu dânsa.

— Fie! frumoasa mea copilă, zise el rânjind. Mă retrag şi te las să dormi. Mâine sunt sigur că vei fi mult mai liniştită şi vei înțelege cum trebuie să te porți.

— Fie! mizerabile, strigă Sarah.

René se simți oarecum dominat. El făcu un semn dănțuitorului pe funie şi îi zise:

— Vino.

— Bună seara doamnă… noapte bună, murmură Gribouille salutând. Dacă Senioria Voastră va avea trebuință de ceva, nu are decât să bată în zid, şi voi fi aici.

— Adio scumpă doamnă, zise rânjind Florentinul… şi liniştește-te… te iubesc şi doresc să-ți fac o soartă strălucită… dacă vei

stărui puțin, pot să te iau şi în căsătorie. Acum când acel sărman Samuel Loriot e mort, eşti stăpână pe mâna dumitale.

Şi René ieşi triumfător.

Sarah auzi că se închidea şi se încuia uşa de dinafară şi înțelese că nu îi rămânea alt mijloc de a scăpa de soarta ce îi rezerva René, decât prin a se omorî.

Ea se puse în genunchi, adresă lui Dumnezeu o scurtă şi evlavioasă rugăciune, şi luă cuțitul pentru a se lovi.

Dar brațul său ridicat nu căzu, căci o reamintire îi trecu prin cap, şi un nume ieşi din buzele sale: Henric!

Henric mort sau viu la această oră, Henric pe care îl iubea, Henric care a mai scăpat-o o dată, Henric pe care ea voia să îl scape la rându-i, Henric, acest nume avu atâta influentă asupra deciziei ei.

Şi Sarah aruncă cuțitul departe de dânsa şi inspirațiile sale se concentrară într-o singură idee: aceea de a revedea pe Henric.

Atunci Sarah examină acea cameră ce era închisă, deschise ferestrele la care văzu barele de fier care îi depărta orice speranță, zgudui uşa în lemn de stejar masiv, ce nu o putu sfărâma, pipăi zidul şi termină prin a dispera.

Dar cum cele două ferestre de la sala de jos nu dădeau chiar în acea stradă pe unde venise într-o mică curte interioară, ea începu a reflecta, şi a căuta un mijloc de a scăpa din mâna lui René.

Totodată ea găsi o idee, şi privirea sa începu să strălucească şi trăsurile feței a i se înseni na.

— Ah! zise ea, dacă ar veni acum repede!

Ea petrecu restul nopții în rugăciune; ziua veni şi Sarah spera că René nu va întârzia să apară.

Sarah se înşela: dimineața trecu fără ca René să apară. Numai Gribouille singur se arătă pe la orele zece.

Dănțuitorul pe funie, căruia René îi lăsase ordine de a aduce prizonierei pe o tavă ceva alimente şi vin, intră şi salută pe Sarah cu toată umilința unui servitor.

Sarah îi aruncă o privire arzătoare şi cercetătoare şi îl întrebă:

— Unde este René?

— Nu l-am mai revăzut.

— O să vină?

— Nu ştiu, nu mi-a spus nimic.

— Cum te numeşti tu?

— Gribouille, pentru a vă servi, răspunse dănțuitorul.

— Eşti bogat?

— Din contră, îmi câştig pâinea cu multă trudă, şi adesea speranța mea stă în diversele coarde ale arcului meu.

— Voieşti să te fac bogat?

Gribouille tresări şi privi pe frumoasa argintăreasă.

— Voieşti o mie de scuzi de aur?

— Trăsnete şi fulgere, strigă dănțuitorul, retrăgându-se înapoi cu groază.

— O mie scuzi de aur, repetă Sarah.

Gribouille înăduşit de bucurie murmură:

— Câți oameni trebuie să omor pentru a câştiga acesta sumă?

— Nici unul.

— Cum? făcu dănțuitorul.

— Trebuie numai să mă laşi să ies de aici, termină Sarah.

Sarah avea naivitatea de a crede că omul care propunea asasinate pentru a câştiga o mie scuzi de aur, va fi convins numaidecât să-i deschidă toate uşile

Sarah se înşela.

Gribouille murmură:

— Frumoasă sumă este o mie de scuzi.

— Şi tu îi vei avea într-o oră.

— Dar, adaugă săltătorul pe funie, după ce se gândi un moment, dacă te-aş lăsa să ieşi, René mă va omorî.

— Nu poți să fugi?

— Nu pot să scap de René, e nefolositor… Nu mai vorbi despre aceasta.

Şi Gribouille făcu un pas pentru a ieşi. Apoi reveni şi zise:

— Afară de aceasta, mica mea doamnă, nu trebuie să te revolți, nu vei sta mult timp aici.

— Aşa crezi tu?

— René vă va pune astăzi la dispoziție o frumoasă casă lângă Grange-Bateliere… Acela va fi un palat, mi-a zis el.

Sarah înălță din umeri.

— Dacă mă laşi să fug, zise ea, întreiesc suma.

Gribouille dădu din cap.

— O urci inutil doamnă, zise el. René mă va face să fierb în unt-de-lemn, sau să mă prăjesc pe cărbuni aprinşi.

. . . . . .

Sarah, în cea mai mare nerăbdare, aşteaptă pe René toată ziua.

René nu veni. Spre seară, ea fu în prada unei sete arzătoare, şi un moment ea se gândi a-şi înmuia buzele în vinul ce Gribouille îi adusese, dar ea se temu ca nu cumva acel vin să conțină vreun narcotic, şi suferi setea şi foamea toată noaptea următoare.

Cum ziua apăru, ea auzi scârțâind zăvoarele uşii, cheia întorcându-se în broască şi René intrând.

René avea pe buze un surâs de învingător.

— Ei bine! frumoasa mea copilă, zise el, eşti mai rezonabilă astăzi?

Sarah se grăbi să reia cuțitul care îi servea de apărare în fața lui René.

— Înapoi! îi zise ea, nu înainta mizerabile şi ascultă-mă…

— Ah! ah!

— Cred că ne-am putea înțelege vreodată asupra condițiilor dumitale infame.

René, suflet corupt, inspiră prin toate părțile corupția. El îşi închipuia că după ce Sarah cugetase cu seriozitate, ar putea să primească amorul său dar că va pune condiții.

— Ea poate voieşte să se mărite, se gândi el.

El se aşează jos şi luă atitudinea unui om dispus a asculta cu răbdare.

— Se vedem, doamnă, cu răbdare.

Sarah strângea mereu mânerul cuțitului catalan.

— Domnule René, zise ea, cu o linişte care proba Florentinului că era dispusă a face ceea ce voia să vorbească, prefer de o mie de ori moartea, decât a suferi ruşinea amorului dumitale.

— He! he! rânji René, eşti prea puțin politicoasă, doamnă.

— Cu toate acestea nu voiesc să mor.

— Atunci, iubeşte-mă…

— Domnule, reluă Sarah, pe care, tonul Florentinului nu o descurajă de loc, nu voiesc să mor pentru că pot să plătesc scump suferința mea.

René avu o tresărire.

— Suntem singuri aici, urmă Sarah, şi îmi închipui că nimeni nu ne poate asculta. Putem vorbi dar cu inima deschisă. Eşti dumneata cel care l-ai asasinat pe bărbatul meu Samuel Loriot?

— Doamnă! făcu René pălind.

— Eşti dumneata! articulă cu răceală Sarah, şi aveai o îndoită intenție de a mă ridica şi pe mine şi de a devasta şi casa noastră.

— Ia seama! făcu René nebun de furie.

— Ei bine, continuă Sarah, nu ai găsit pe femeia nici comorile lui. Aceste comori, numai eu singură le pot descoperi şi ţi le pot da. Şi ţi le ofer în schimbul libertăţii mele.

— Te voi lua în căsătorie şi voi avea şi femeia şi comorile lui, zise cu cutezanţă favoritul Catherinei.

— Te înşeli, răspunse Sarah, şi dacă nu alegi în acest minut, îmi vâr acest cuţit în inimă şi voi duce secretul soţului meu Samuel Loriot, în mormânt, şi nu vei avea nici comorile, nici femeia sa.

René înţelese că Sarah îşi va ţine cuvântul şi că trebuie să renunţe la toate, adică la comori.

El scoase un strigăt de mânie, aruncă o privire plină de regrete asupra lui Sarah şi murmură încet, şi cu o voce abia inteligibilă:

— Fie, primesc…

Sarah dar, venea să se despoaie de toată averea sa, numai pentru ca să revadă pe Henric şi să scape de scârbosul amor al lui René Florentinul.

Capitolul LVII

Lăcomia influenţase pe René mai mult decât amorul.

Din momentul când sacrificiul ar fi fost sfârşit în spiritul lui, înamoratul leşină, şi Sarah n-avu în faţa ei decât acel hidos spectru, acel om obişnuit cu răpirile şi ale cărui mâini înroşite de sânge, număra fără încetare un aur rău strâns.

Dacă tresărise văzând pe Sarah că îşi apăsa pe piept vârful cuţitului catalan, el începu să tremure groaznic când se gândi că ea putea omorându-se, să ducă secretul avuţiilor lui Samuel Loriot cu dânsa în mormânt.

Spaima se manifesta într-un chip atât de vizibil, chiar pe faţa lui, încât Sarah înţelese îndată că rolurile se schimbaseră. Acum nu mai stăpânea René situaţia ci o stăpânea dânsa. Îl privi cu linişte pe Florentin şi îi zise:

— Sunt o femeie onestă, n-am minţit niciodată nici lui Dumnezeu nici oamenilor, şi sunt sclava făgăduinţei mele. Dar tu, René Florentinul, René otrăvitorul, René asasinul, îţi râzi de jurămintele cele mai sacre; şi n-aş crede în cuvântul tău…

— Cu toate acestea… făcu René neliniştit.

— Dacă îţi jur că vei fi pus în stăpânirea avuţiilor răposatului meu bărbat în ziua când voi pune piciorul pe pământul din

Navarra, unde, mulțumită lui Dumnezeu, voi fi la adăpostul curselor dumitale, dacă îți jur aceasta, mă voi ține de cuvânt.

René păli; Sarah înțelesese.

— Mă vei lăsa dar să ies de aici, reluă ea. Mă vei duce la béarnezul Malican de unde voi pleca în Navarra mâine. Un om ce vei hotărî tu, mă va însoți în călătorie, şi în momentul când vom fi trecut granița Franței, îi voi da o scrisoare la adresa ta.

— Şi dacă mă înşeli? întrebă René.

— Mă țin totdeauna de cuvânt, zise Sarah. Da, sau ba?

René se îndoia încă.

— Ştii tu, reluă ea, că Samuel Loriot, bărbatul meu, avea avuții nemărginite, aur, scule, diamante şi sume fabuloase? Toate acestea sunt atât de bine păstrare, atât de bine ascunse, încât dacă ai dărâma în van casa mea din strada Urşilor, tot nu vei ajunge să găseşti ceva. Lasă-mă să ies de aici, lasă-mă să ajung fără piedică în Navarra, unde voi merge să mă refugiez la prietena mea din copilărie, ducesa de Gramont, şi toate acestea sunt ale tale… îmi reînnoiesc jurământul.

Sarah vorbea cu atâta siguranță încât sfârşi prin a convinge pe bănuitorul Florentin.

— Fie! zise el.

El se retrase cu un pas şi deschise uşa.

— Eşti liberă, doamnă, zise el.

— La o parte! îi strigă Sarah, ce se temea ca René să nu se arunce asupra ei pentru a-i lua pumnalul…

René se dădu la o parte pentru a o lăsa să treacă.

Sarah ajunse în coridor, ținând necontenit vârful cuțitului spre pieptul ei.

Ea deschise uşa ce dădea în stradă şi ieşi.

Câțiva trecători rari populau strada, soarele era arzător, şi Sarah întorcându-şi privirea văzu pe René ce se oprise pe pragul uşii şi o privea depărtându-se.

Sarah era liberă. Ea trecu alergând Sena pe podul Change şi sosi la béarnezul Malican.

Myette se afla pe prag când Sarah intră. Ea se aruncă la gâtul Myettei, scoțând un țipăt de bucurie.

— Ah! zise ea, ce te-ai făcut? ce ți s-a întâmplat? de unde vii?

Dar Sarah în loc de a răspunde, nu putu să pronunțe decât un singur nume:

— Henric!…

— Scăpat! răspunse Myette.

— Scăpat!... repetă Sarah cu o bucurie nespusă.

— Da... rana sa nu e periculoasă, el va trăi.

— Oh! voiesc să-l văd, unde e el?

Şi Sarah crezând că Henric se afla culcat în cârciumă, voi să se îndrepte spre casă.

— Nu e aici, zise Myette.

— Unde e, dar?

— Într-o casă din strada Prêtres.

— Oh! vino!... du-mă acolo... zise Sarah.

Myette mişcă capul.

— René ar putea să ne urmărească... el poate că a şi pus spioni.

Dar Sarah surâse:

— Nu mă mai tem de René, zise ea, şi putem merge cu capul sus.

— Ce voieşti să zici?

— Mai târziu.. îți voi explica... Să mergem!

Şi Sarah târî pe Myette repetând cu nelinişte:

— Du-mă!

Myette fără să ştie care era mijlocul prin care Sarah nu se mai temea de René, Myette conduse pe argintăreasă drept la Jodelle.

Cu toate acestea, supunându-se unui instinct de prudență, ea introduse pe Sarah prin prăvălia băcanului şi nu prin poarta casei.

Bunul Jodelle, aşezat pe un sac cu prune, vorbea cu servitorii săi şi privea surâzând pe frumoasa Brigitte, fiica lui.

Brigitte întâmpină pe Myette, şi băieții de prăvălie închipuindu-şi că are a face cu vreun client, se grăbiră să ia o atitudine respectuoasă după tejghelele de stejar masiv.

Dar bunul Jodelle recunoscând pe Myette, îi făcu un salut misterios şi se îndreptă spre ea, zicându-i încet:

— El e bine... mult mai bine în astă dimineață...

— Du-ne lângă dânsul, domnule Jodelle...

Băcanul o privi cu curiozitate pe Sarah, îmbrăcată ca un mic țăran béarnez.

— Acesta e vărul meu, zise Myette, ce nu avea timp să dea explicații.

. . . . . .

Capitolul LVIII

Înțelegem acum, mirarea lui Henric văzând pe Sarah ce intra, palidă, tremurândă, dar sănătoasă, şi care se precipită spre prinț luându-i mâinile. Henric voi să se ridice, dar era încă prea slab şi recăzu pe perină, scoțând o uşoare exclamație de durere.

— Dumnezeul meu! făcu Sarah, ce ținea cele două mâini într-ale sale şi le strângea încet, suferi mult?

Dar Henric răspunse printr-un surâs şi duse la buzele sale mâna lui Sarah.

— Nu mai sufăr, zise el, pentru că eşti aici…

Din palidă ce era, Sarah deveni roşie ca o cireaşă, şi Noë, eternul glumeț, murmură în sinea sa:

— Bun! iată că Sarah îşi trădează micile secrete ale inimii, şi dacă Doamna Margareta ar sosi acum, aceasta ar fi foarte frumos!…

Apoi, pentru a pune capăt acelei tăceri ce Henric şi Sarah nu îndrăzneau să rupă, Noë strigă:

— Dar de unde vii? Ce ți s-a întâmplat? Vorbeşte, te rog!

— Am petrecut două zile în temniță, răspunse Sarah surâzând.

— În temniță?

— Având pe René drept călău.

— René!

Henric şi Noë se priviră, şi cât erau de curajoşi, ei nu îşi putură stăpâni o uşoară tremurătură.

— Eram aproape ca Lucreția ce voia a-l scăpa de Tarquiniu, să-mi împlânt acest cuțit în inimă, urmă Sarah, ce arătă cuțitul catalan pe care-l luase de la Gribouille.

Apoi povesti ceea ce i se întâmplase şi cu ce preț îşi răscumpărase libertatea.

— Drace! strigă Noë, n-a făcut o tocmeală rea, doamnă.

— Hei! zise Sarah, ce voieşti să fac cu avuțiile lui Samuel Loriot?…

— Bun! murmură Henric, se găseşte întotdeauna la astfel de lucruri o întrebuințare.

Sarah mişcă din cap.

— Copilul meu e mort, zise ea.

Henric nu răspunse, dar privirea părea a-i zice: „Eşti tânără şi frumoasă… şi mai poți fi mamă…”

— Pe onoarea mea! murmură Noë, eşti liberă doamnă de a înavuți pe René, dar îți promit că voi face tot ce-mi va sta în

putință de a împiedica pe acel afurisit René să posede comorile defunctului Loriot.

— Am jurat, zise Sarah.

— Doamna are dreptate, zise Henric.

Dar, aprobând cu voce tare pe Sarah, prințul privi pe Noë într-un fel misterios ce însemna:

— Nu te nelinişti de acesta, vom regla noi lucrurile.

Myette se aşezase cu modestie într-un colț, şi ținea ochii în jos, căci simțea că apasă asupra ei privirea cea arzătoare a înamoratului Noë.

Noë o luă pe Sarah de mână şi o făcu să se aşeze pe fotoliul ce el îl ocupase la căpătâiul patului.

Apoi cu totul natural, el se apropie de Myette şi deschise fereastra ce dădea în stradă.

— Myette! zise el încet.

Myette tresări, ridică ochii şi se roşi tare. Noë îi făcu un semn şi Myette, ce înțelese, se ridică şi veni să-şi rezeme coatele de fereastră, lângă tânărul domn.

— Mica mea Myette, zise Noë, ştii ce mulțumit sunt că nu s-a întâmplat vreo nenorocire lui Sarah?

— Ah! desigur!... făcu Myette.

— Dar, urmă Noë, aş fi şi mai mulțumit dacă n-ar fi aici, o jur!

— Pentru ce?

— Pentru că... pentru că...

Myette deschidea nişte ochi mari şi privea pe Noë.

— Nu înțelegi?

— Nu.

— E foarte simplu cu toate acestea...

Myette îşi încruntă deodată sprâncenele şi îşi muşcă buzele.

— Ah! da, zise ea, înțeleg.

— În fine!

— Doamna Margareta poate veni...

— Dintr-un moment într-altul, sau cel puțin să trimită pe Nancy.

— Şi ea va vedea pe Sarah... şi Sarah iubeşte pe prinț.

— Drace! o ştii tot atât de bine ca şi mine.

— Şi Doamna Margareta îl iubeşte...

— Şi Henric le iubeşte pe amândouă!

— Oh! făcu Myette scandalizată de opinia lui Noë.

— Cu toate acestea, este astfel.

— Cum voieşti domnule de Noë, şopti Myette, să poată cineva iubi două femei în acelaşi timp?

— N-am zis în acelaşi timp, micuța mea.

— Dar aproape…

— Nu, zise Noë cu gravitate, şi vei înțelege pe dată.

— Să vedem!

— Iată, priveşte! Sarah stă pe fotoliul ce eu ocupam adineauri. Henric ține una din mâinile sale şi o strânge cu iubire. Acesta-ți dovedeşte îndestul că în acest moment iubeşte pe Sarah.

— Bun! zise Myette.

— Dar, să presupunem că Sarah se duce, urmă Noë, şi când ea va fi plecată, Doamna Margareta soseşte…

— Este adevărat, zise béarneza, este adevărat…

— Atunci, înțelegi, mititico?

— Dar, nu, reluă Myette, căci dacă Doamna Margareta ar fi sosit când Sarah era încă aici…

— Aceasta e ceea ce n-aş voi.

— Dar, în fine, dacă aceasta ar fi, întrebă Myette, ce s-ar întâmpla?

— S-ar întâmpla, copila mea, răspunse Noë, că Henric ar simți că iubeşte mai mult pe una ca pe cealaltă.

— Pe care?

— Ah! drace! aceasta e greu de zis.

— Dar…

— Între noi, făcu Noë cu un aer misterios, cred că însuşi Henric nu poate să ştie. Dar eu…

— Ah! ştii!

— Da, făcu Noë.

El clipi din ochi cu un aer răutăcios.

— Ştii tu pentru ce, urmă el, Henric iubeşte pe prințesă?

— Nu.

— Pentru că ea l-a iubit pe ducele de Guise şi aceasta pentru el e o cucerire. Amorul propriu joacă un mare rol în această pasiune.

— Prea bine!

— Ştii pentru ce o iubeşte pe Sarah?

— Să vedem!

— Pentru că Sarah e o sărmană femeie victimă, căreia unul i-a luat copilul, celălalt libertatea şi averea, şi care ar fi fost desigur pierdută, dacă n-ar fi găsit în Henric un protector.

— Acesta e o frumoasă opinie, domnule de Noë, dar ce trebuie

să conchid?

— Un lucru prea simplu şi pe care ţi-l voi explica în două cuvinte: «Amorul adevărat e acela ce protejează».

— Oh! ce curioasă idee!...

— Ea e adevărată, micuţa mea, femeia ce iubeşti, vezi tu, aceea pentru care renunţi la toate, pentru care îţi pui în pericol onoarea şi viaţa, e fiinţa plăpândă şi părăsită de toţi, e orfelina la care nimeni nu cugetă şi nu se interesează, e femeia ce suferă jugul unui bărbat tiran, e copila ce se munceşte de un rău necunoscut şi pentru care se întreabă cu disperare hotărârile ştiinţei. Iată, micuţa mea, femeia ce se iubeşte adevărat.. Acum ştii tu care e femeia ce crezi că o iubeşti?

Myette privi pe Noë cu o curiozitate crescândă.

— Femeia pe care crezi că o iubeşti, reluă Noë, e frumoasa cu obrajii rumeni, cu ochiul surâzător; e femeia fericită, înconjurată, înaintea căreia toţi se înclină; e prinţesa ce are îndoitul prestigiu de naştere şi frumuseţe, este aceea, în fine ce n-are trebuinţă nici de devotamentul nostru, nici de îngrijirile noastre şi nici de protecţia noastră.

Myette murmură cu nu aer gânditor:

— Ai dreptate, domnule Noë.

— Atunci, sfârşi Noë, înţelegi bine că Henric iubeşte pe Sarah şi crede a iubi pe Margareta.

— Drace!

— Afară de aceasta, dacă Margareta soseşte, Henric nu va putea ascunde adevărata stare a inimii sale.

Myette fu mişcată de această logică şi privi pe Noë cu nelinişte.

— Şi prinţesa, ce la această oră e protectoarea noastră...

— Ea ne va abandona... ea va fi geloasă...

— Ah! trebuie ca Sarah să plece... murmură béarneza.

— Desigur că trebuie... Dar cum?...

— Aşteaptă... voi încerca...

Myette reveni lângă Sarah, şi fără îndoială pregătea în mintea ei vreun proiect onest pentru a o depărta pe frumoasa argintăreasă de la căpătâiul scumpului ei Henric, când întâmplarea, ce-şi râde de combinaţiile cele mai ingenioase ale oamenilor, se amestecă.

Se auzi un mic zgomot la uşă, uşa se deschise şi o tânără şi frumoasă femeie intră.

Era Nancy, spirituala cameristă a doamnei Margareta, Nancy inima damnată a prinţesei, Nancy, ce încruntă uşor sprâncenele,

zărind pe Sarah, a cărei mână o ținea Henric.

Cu toate acestea Sarah era îmbrăcată tot în costumul pretinsului nepot al lui Malican, şi avea aerul unui mic țăran béarnez.

Dar Nancy era dibace şi nu se lăsa lesne a fi înşelată.

Şi Nancy ghici dacă nu tot, cel puțin multe lucruri.

Myette şi Noë se roşiră.

Capitolul LIX

Să ne întoarcem puțin.

Ducele Henric de Guise simți o durere foarte mare văzând pe Margareta înfuriată, în accesul unei mari disperări, respingându-l şi fugind din cameră pentru a alerga la sir de Coarasse.

— Cât îl iubeşte! murmură el căzând pe un fotoliu.

Apoi acel om ce era numit *îngrozitorul*, acel prinț curajos care din palatul său de la Lorena ținea continuu Luvrul în joc, Henric de Guise, în fine, începu a plânge ca un copil.

Cu capul rezemat de mâini, şi cu coatele rezemate de masa Margaretei, el şezu astfel mai mult de o oră, cu privirea posomorâtă şi înecat de lacrimi, contemplând cu uimire acea cameră în care el îşi petrecuse atâtea ore încântătoare, acele statui, acele tablouri, acele bronzării florentine la care ea ținea, tot ce iubise şi admirase cu *dânsa*.

El uită timpul ce trecea, el uită că se afla la Luvru la câțiva paşi de acea posomorâtă Catherine de Médicis, ce îi jurase moartea: mai întâi pentru că ea voia ca Margareta să ia pe prințul de Navarra, apoi pentru că din trei prinți de Lorena, de acela ce se temea mai mult, era Henric de Guise.

Două ore trecură, ducele era tot acolo.

În fine, el auzi zgomotul unor paşi în coridor, apoi fâşiitul unei rochi, apoi uşa deschizându-se şi Nancy apăru.

Camerista Margaretei se aştepta fără îndoială de a regăsi pe prinț în oratoriu şi ea avuse timpul de a-şi relua sângele cel rece.

Ea alergă la duce, îndrăzni de a-i lua mâna şi de a i-o săruta.

— Ah! monseniore!... zise ea.

Aceste două cuvinte fură pronunțate cu un astfel de accent compătimitor şi de regret, încât convinse pe duce că Doamna Margareta îl înşelase, dar cel puțin Nancy îi rămăsese fidelă.

— Ah! monseniore, repetă Nancy după o tăcere, cum pari a

suferi!

— Moartea mi-e în inimă! murmură ducele cu o voce surdă.

Nancy îi sărută din nou mâna, şi cum era pe o cale de minciuni, ea adaugă:

— Doamna Catherine a făcut toate acestea, monseniore.

— Regina?

— Regina, monseniore.

— Dar pentru ce? cu ce scop? strigă ducele uimit.

— Cu scopul de a... da...

Nancy părea că se îndoieşte.

— Să vedem! sfârşeşte! făcu ducele...

— Cu scopul de a vă înlocui pentru totdeauna.

— Nu înțeleg...

— Nici eu n-am înțeles mai întâi, monseniore, dar apoi...

— Apoi? făcu ducele fierbând de nerăbdare şi mânie.

— Apoi, sfârşi Nancy, am înțeles, monseniore.

— Explică-te dar.

— Reginei, reluă Nancy, i-ar plăcea mai mult să vadă pe fiica sa ducesă de Lorena decât regină de Navarra...

Nancy păru că se mai îndoieşte.

— Vorbeşte! se rugă ducele.

— Dacă Lorena n-ar fi aşa aproape de Franța, dacă prinții din casa dumneavoastră n-ar avea atâtea... ambiții... dacă...

— Da, o întrerupse ducele cu o furie crescândă, dacă prinții de Lorena n-ar fi aşa adorați în acest regat de Franța unde cei de Valois nu sunt iubiți.

— Aceasta e, monseniore.

Şi Nancy urmă cu un surâs plin de răutate:

— Regina a avut atâta teamă văzându-vă făcând un pas mai aproape de tronul Franței, încât s-a gândit la viitorul rege de Navarra. Acela e un țăran, un bădăran, un urs cu proastă creştere, a cărui întreagă ambiție, dacă are vreodată, va consta în a cotropi regelui Spaniei câteva leghe pătrate de munți şi câteva picioare de pământ fertil. Regele de Navarra nu va cugeta niciodată la Luvru.

— Cine ştie! făcu ducele gânditor.

Dar Nancy nu luă seama şi urmă:

— Doamna Catherine nelinişitită de amorul ce v-a dovedit Doamna Margareta... a scos la lumină.. nu ştiu de unde, pe sir de Coarasse ce e un gascon de spirit... şi băiat frumos!...

— Destul! făcu cu bruschețe ducele, întrerupând astfel micul

roman al lui Nancy.

Şi pe când Nancy păstra tăcerea, ducele îşi zise:

„Acel sir de Coarasse nefiind altul decât însuşi prinţul de Navarra, înţeleg acum scopul doamnei Catherine. Ea a voit ca Margareta să îl iubească mai înainte de a şti că e omul ce i s-a destinat de soţ.”

Apoi reluă tare:

— Ei bine, acel sir de Coarasse... a murit?

— Nu, monseniore.

— Ah! făcu ducele tremurând.

— Nu numai că nu e mort, adaugă Nancy, dar rana cu toate că e gravă, nu e mortală.

Ducele îşi muşcă mustaţa cu furie.

Nancy reluă:

— Monseniore, Alteţa Voastră n-a înţeles nimic din politica amorului. Ea a fost bătută din cauză că a avut prea multă cutezanţă.

Această frază puţin cam complicată, forţă pe duce să o privească pe cameristă cu un aer întrebător.

— Şi apoi pentru că i-ai înfipt spada în piept i-ai adăugat şi mai multă favoare şi interes, din partea doamnei Margareta.

— Ce vrei să zici?

— Ah! continuă Nancy, care ţinea să probeze ceea ce voise să zică, dacă ai fi intrat aici acum trei ore, întocmai ca fulgerul care depărtează norii, atunci Doamna Margareta care abia începuse să dea atenţie acestui sir de Coarasse, ar fi scos un ţipăt de groază întâi, de bucurie mai pe urmă, şi ar fi terminat prin a se arunca în braţele voastre şi a uita prezentul pentru a îşi aduce aminte de trecut.

— Aşadar, nu e bine ceea ce am făcut? zise cu tristeţe ducele.

— Nu, monseniore, ai lovit pe acest sir de Coarasse, l-ai făcut mai interesant, şi la această oră, Doamna Margareta îl iubeşte pentru că e rănit şi muribund, şi se instalează la căpătâiul lui, unde va petrece toată noaptea.

La aceste din urmă cuvinte ale lui Nancy, ducele înţelese că totul era sfârşit între el şi Doamna Margareta.

— Ah! monseniore, reluă camerista, care desigur mintea încă, prin a zice ca Margareta avea să petreacă noaptea la căpătâiul lui Henric, ah! monseniore, fiţi bărbat cu curaj, ştergeţi acea lacrimă care curge pe obrazul vostru, şi luaţi-vă mantaua şi plecaţi!

— Să plec!

— Negreşit! murmură Nancy, viaţa voastră este în pericol aici.

Ducele dădu din umeri.

— Nu mă tem de moarte! zise el cu mândrie.

— Ah! răspunse Nancy, ştiu bine că Alteţa Voastră este bravă, dar…

— Dar? făcu ducele tresărind.

— Dar un brav omoară la lumina zilei, pe un câmp de bătaie, la zgomotul carabinelor şi la strălucirea spadelor, care se încrucişează în faţa soarelui.

— Aşa este! zise ducele.

— Pe cât timp aici, urmă Nancy, aici unde Alteţa Voastră este incognito, fără alarmă, ea poate să moară în întuneric sub pumnalul unui asasin, fără zgomot şi fără ca moartea să lase o urmă aşa luminoasă care să deştepte pe răzbunătorii săi.

Un nor trecu pe fruntea junelui prinţ.

— Taci! Nancy, taci, zise el, căci încep să am frică, eu care n-am tremurat niciodată, şi să mă tem de acea prezicere obscură, care mi s-a declarat în copilăria mea.

— O prezicere! monseniore.

— Da, făcu ducele cu un aer întunecat.

Şi cum Nancy nu îndrăzni să-l întrebe, el urmă:

— Închipuie-ţi, buna mea Nancy, că sunt de atunci cincisprezece ani. Era într-o iarnă, cerul era întunecat, acoperişul caselor din Nancy acoperite de zăpadă şi frigul se simţea însuşi în vechiul nostru palat ducal. Eu mă găseam cu fruntea aplecată pe geamurile colorate ale sălii celei mari unde locuia tatăl meu, şi priveam în curtea palatului unde pajii şi valeţii aruncau unul într-altul cu bulgări de zăpadă. Tot în acel moment, un cerşetor intră în curte, întinse mâna şi ceru milă. Valeţii îl respinseră şi un paj îi aruncă un pumn de zăpadă în capul lui cel alb. Eram un copil atunci, dar totuşi înţelegeam buna cuviinţă şi respectul ce se cuvenea unui bătrân, şi pentru acest raţionament mă coborâi în curte plin de mânie şi indignare. Lovii pe paj în obraz, gonii pe valeţi şi apoi luai pe bătrân de mână, îl condusei în sala cea mare, îl făcui să şadă într-un colţ, şi zisei cu respect: „Încălzeşte-te, şi odihneşte-te puţin părinte”. Şi ducele, tatăl meu, fu mişcat de acţiunea mea, el aşează pe bătrân la masă unde îi aduse mâncare şi a doua zi îi dădu drumul, după ce mai întâi îi puse în mână o pungă plină cu aur.

— Dar… zise Nancy, care a fost prezicerea?

— Aşteaptă, reluă ducele. Bătrânul plecând mă privi cu atenție şi-mi zise:

— „Vei fi un mare prinț, monseniore, un general isteț şi un mare om politic şi vei încorona o viață glorioasă printr-o frumoasă moarte.”

— „Cum voi muri? îl întrebai eu râzând.

— „Vei muri asasinat din ordinul unui rege pe care îl vei face să tremure în palatul său.”

— Eram într-adevăr un copil atunci, dar tot îmi mai aduc aminte… şi… Nu, nu voiesc să cred în acea prezicere.

— Pleacă, monseniore, zise Nancy, pleacă!

— Ai dreptate, copila mea.

Ducele găsi un condei şi pergament pe masa Margaretei şi scrise aceste cuvinte:

„Adio! Doamnă
Vă iert jurămintele… iubiți pe cine stimați… şi vă scuz.
Henric.”

Apoi dădu această scrisoare lui Nancy, depuse un sărut pe fruntea cameristei, şi plecă scoțând un ultim suspin.

. . . . . .

Pe când Doamna Margareta transporta pe pretinsul sir de Coarasse în casa caritabilului Jodelle, băcanul din strada Prêtres-Saint-Germain-l'Auxerrois, pe când ducele de Guise petrecea de două ore cufundat în durerea sa în mijlocul oratorului gol al prințesei, René Florentinul, după cum am văzut, ridica pe Sarah şi o conducea la spatele catedralei Notre-Dame, în acea casă locuită de dănțuitorul Gribouille.

Se ştie ce s-a petrecut între Florentin şi argintăreasă.

René încredință pe prizoniera sa dănțuitorului şi îşi reluă drumul spre podul Saint-Michel.

Paola condusă de Godolphin intrase în prăvălie, de unde ea se furişase cu câteva zile mai înainte; ea îşi reluase posesiunea oratoriului său, şi cum violenta sa emoție ce o încercase în tot cursul serii, se liniştise puțin, ea îşi luă din nou obiceiurile sale zilnice.

Atunci trădătorul Godolphin crezu de cuviință până la oarecare

punct, să-i amintească serviciile sale şi să-i reclame preţul meritelor lui.

Acest preţ era de a-i surâde şi de a auzi câteva cuvinte dulci din gura Paolei.

Dar tânăra fată îl măsură cu o privire de dispreţ şi îi zise cu o ură pronunţată.

— Ce voieşti mizerabile?

— Nimic, îngână somnambulul... Cu toate acestea nu merit să-mi vorbeşti astfel.

— Te disprețuiesc, zise Paola.

— Pentru ce?

— Pentru că eşti un trădător.

— Pe cine am trădat?

— Pe Noë.

— L-am trădat pentru dumneata... pentru că te iubeam.

— Şi eu te urăsc! Du-te! reluă tânăra fată, care cu un gest măreţ ordonă lui Godolphin să iasă din oratorul său.

Şi Godolphin ieşi cu capul plecat, cu mânia şi disperarea în suflet.

După puţin timp, René reveni. Paola se aruncă în braţele lui.

— Ei bine! zise ea.

Vocea lui era răguşită, şi ochii săi scânteietori. René îi promisese că o va răzbuna.

— El e rău rănit, poate de moarte.

— Cine? Noë? făcu Paola a cărei inimă era setoasă de răzbunare.

— Nu, sir de Coarasse.

— Ah! făcu ea cu decepţie, căci puţin îi păsa dacă sir de Coarasse era mort sau viu.

— Mâine, adaugă René, va fi rândul încântătorului tău.

— Dumnezeu să te audă, tată!... murmură italianca, al cărui amor se transformase într-o ură teribilă.

În acest moment cineva bătu în uşa prăvăliei.

— Oh! oh! făcu René.

Godolphin se grăbi să deschidă. Era ducele de Guise care intră.

Ducele venea de la Luvru, el părăsise pe Nancy cu câteva minute mai înainte, lăsând o scrisoare de adio pe masa Margaretei.

El era încă palid, şi de o paliditate nervoasă, care era indiciul unei furii concentrate, dar privea sa era liniştită şi un surâs trist

aluneca pe buzele sale.

— René! zise el Florentinului, eu părăsesc Parisul şi mai înainte de a pleca am voit să te văd.

— Monseniore.

— Am voit să te văd, pentru că în curând, sper că evenimentele care ne-au reunit astă-seară, ne vor mai reuni încă... sir de Coarasse nu este mort.

— Ah! făcu René cu ură.

— Nu e mort, adaugă ducele, şi va veni o zi când el şi cu mine ne vom regăsi față în față.

— Ceea ce doresc monseniore.

Ducele încruntă sprâncenele.

— El e béarnez, şi pentru mine, reluă ducele, reprezintă Navarra. Ascultă-mă bine, René, ora se apropie când catolicii şi hughenoții se vor despărți în două părți. Nu ştiu care va fi şeful celei din urmă dar îți jur, că astăzi chiar am dobândit o ură mortală calviniştilor şi că voi fi exterminatorul lor.

Şi ducele fără a se mai explica mai mult, strânse mâna lui René, trecu pragul prăvăliei şi se pierdu în întuneric.

O oră mai târziu, el galopa spre Nancy, având în fundul inimii o ură mortală contra lui Henric, viitorul rege al Navarrei, favoritul frumoasei Margareta, pe care ducele Henric de Guise o iubise foarte mult.

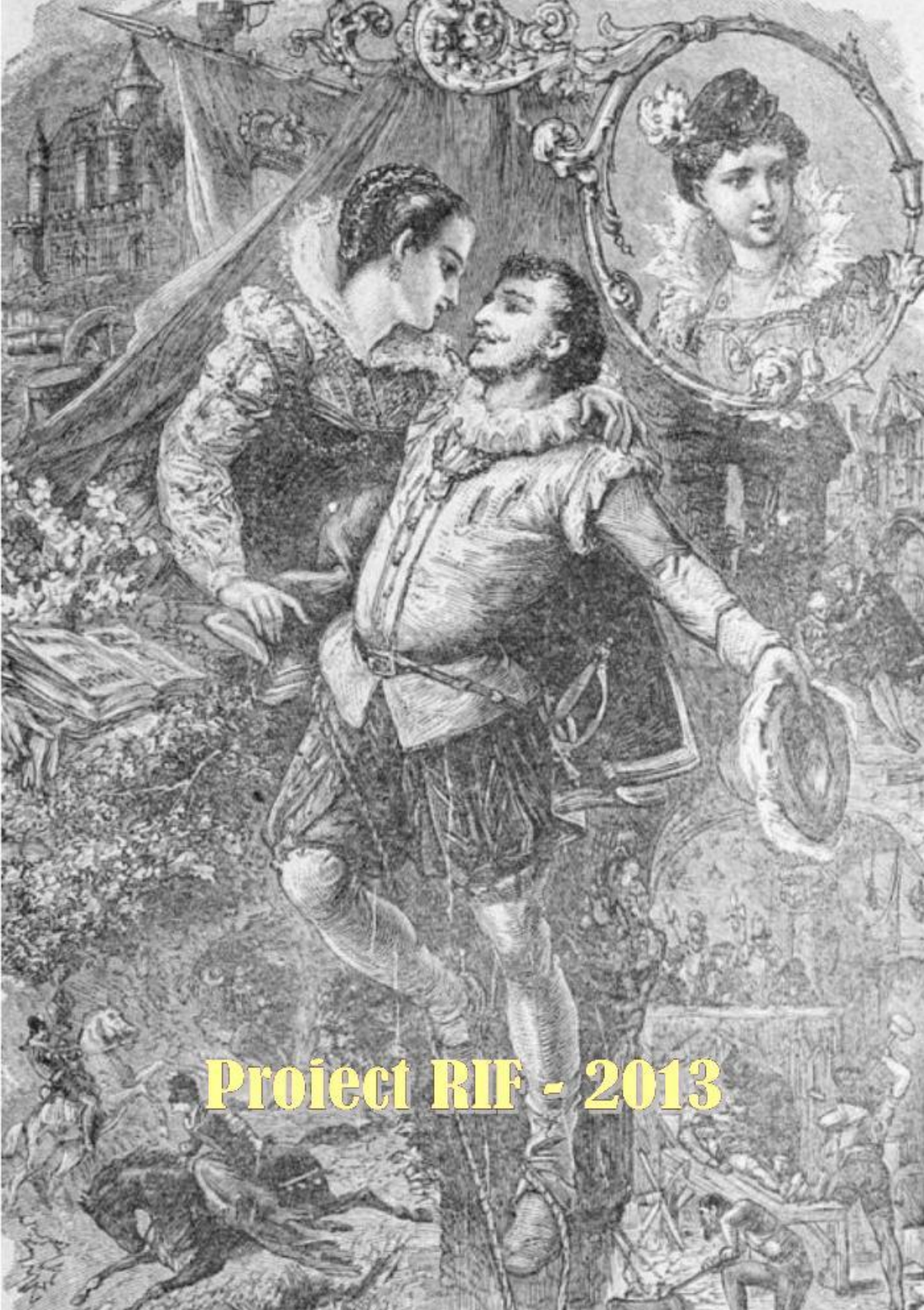
Proiect RIF - 2013

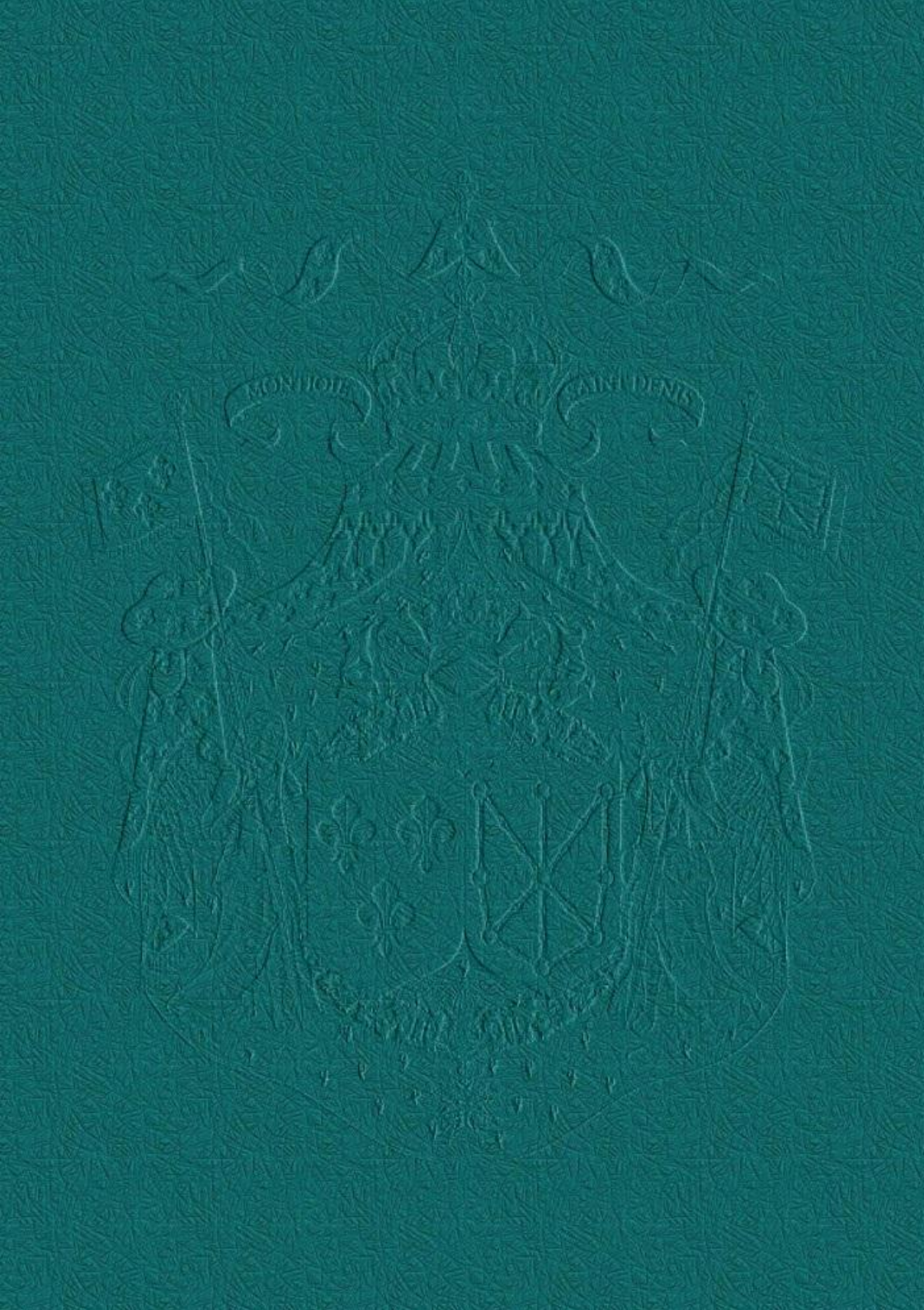
MONTJOIE
SAINT DENIS